

České vydání

Informace a oznámení

Ročník 64
29. října 2021

Obsah

I Usnesení, doporučení a stanoviska

USNESENÍ

Výbor regionů

Interactio – hybridní zasedání – 145. plenární zasedání VR, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/01	Usnesení Evropského výboru regionů – Návrhy Evropského výboru regionů týkající se pracovního programu Evropské komise na rok 2022	1
2021/C 440/02	Usnesení Evropského výboru regionů Vize pro Evropu: Budoucnost přeshraniční spolupráce	6

STANOVISKA

Výbor regionů

Interactio – hybridní zasedání – 145. plenární zasedání VR, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/03	Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu	11
2021/C 440/04	Stanovisko Evropského výboru regionů – Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství – Nová agenda pro Středomoří	19
2021/C 440/05	Stanovisko Evropského výboru regionů – Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 s ohledem na COP26	25
2021/C 440/06	Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský akční plán pro demokracii	31
2021/C 440/07	Stanovisko Evropského výboru regionů – Plnění cílů udržitelného rozvoje do roku 2030	36
2021/C 440/08	Stanovisko Evropského výboru regionů: Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu	42

2021/C 440/09	Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU	49
2021/C 440/10	Stanovisko Evropského výboru regionů – Budoucnost regionálních letišť – výzvy a příležitosti	51
2021/C 440/11	Stanovisko Evropského výboru regionů – Plán pro budoucnost pečovatелů a pečovatelských služeb – místní a regionální příležitosti pro evropskou výzvu	56
2021/C 440/12	Stanovisko Evropského výboru regionů – Akční plán pro sociální ekonomiku	62

III Přípravné akty

Výbor regionů

Interactio – hybridní zasedání – 145. plenární zasedání VR, 30.6.2021–1.7.2021

2021/C 440/13	Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích	67
2021/C 440/14	Stanovisko Evropského výboru regionů k posílení odolnosti kritických subjektů	99
2021/C 440/15	Stanovisko Evropského výboru regionů k revidovanému nařízení o transevropské energetické infrastruktuře pro zelenou a digitální transformaci	105

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

VÝBOR REGIONŮ

INTERACTIO – HYBRIDNÍ ZASEDÁNÍ – 145. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 30.6.2021–1.7.2021**Usnesení Evropského výboru regionů – Návrhy Evropského výboru regionů týkající se pracovního programu Evropské komise na rok 2022**

(2021/C 440/01)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

s ohledem na:

- protokol o spolupráci s Evropskou komisí z února 2012,
- usnesení VR Priority Evropského výboru regionů na období 2020–2025 ⁽¹⁾,
- příspěvky, které obdržel od regionálních parlamentů s legislativní pravomocí v rámci dohody o spolupráci mezi VR a Konferencí regionálních zákonodárných shromáždění Evropské unie (CALRE),

Proces oživení a soudržnost

1. vyzývá Komisi, aby vzhledem k tomu, že jednou z hlavních priorit jejího pracovního programu na rok 2022 bude provádění nástroje Next Generation EU, zajistila zapojení místních a regionálních orgánů do realizace národních plánů pro oživení a odolnost. Tyto plány totiž mají zásadní význam pro uskutečnění cílů Nástroje pro oživení a odolnost a umožňují dosáhnout lepší koordinace s programy politiky soudržnosti a se strategiemi pro inteligentní specializaci, které vypracovaly regiony, a předejít případné nízké míře čerpání prostředků. Upozorňuje rovněž na to, že je nutné zapojit tyto orgány do procesů v rámci evropského semestru, poněvadž většina doporučení pro jednotlivé země má místní a regionální rozměr;
2. znovu Komisi žádá, aby do reformovaného evropského semestru zahrnula cíle udržitelného rozvoje a aby posoudila zohlednění těchto cílů v národních plánech pro oživení a odolnost a na základě tohoto posouzení je začlenila do příštího cyklu, a to již ve fázi přípravy roční analýzy růstu. Mimoto očekává, že bude zřízena mnohostranná platforma EU pro cíle udržitelného rozvoje, která bude Komisi poskytovat podporu a poradenství, co se týče naplňování těchto cílů v souladu se stanoveným harmonogramem;
3. vyzývá Komisi, aby předložila návrh na prodloužení platnosti stávajících mimořádných opatření k zajištění flexibility, která byla zavedena v rámci investiční iniciativy pro reakci na koronavirus plus (například možnost 100 % míry spolufinancování ze strany EU), do konce roku 2022 a aby zvážila dočasné zvýšení prahové hodnoty *de minimis* pro státní podporu, aby bylo možné v uvedeném období i nadále podporovat udržitelné investice;
4. naléhavě Komisi žádá, aby podnikla veškeré kroky, které je nutné učinit za účelem plného provedení právně závazného plánu pro zavedení nových vlastních zdrojů během současného víceletého finančního rámce, a aby mj. včas předložila příslušné legislativní návrhy;

⁽¹⁾ COR-2020-01392-00-00-RES-TRA.

5. vyzývá Komisi, aby při opětovně zahájeném přezkumu evropského rámce pro správu ekonomických záležitostí – zejména co se týče veřejných investic na všech úrovních správy – vzala v potaz to, v jaké situaci se nacházejí místní a regionální orgány, co potřebují a jak se pandemie COVID-19 promítla do výše zadlužení a schodků;

6. žádá Evropskou komisi, aby při přezkumu strategie EU pro nejvzdálenější regiony s ohledem na to, že tyto regiony byly vážně zasaženy pandemií COVID-19, položila stěžejní důraz na udržitelný rozvoj a vytváření pracovních míst. Je připraven zapojit se do navrhování a provádění této strategie, jak už v minulosti sám doporučil;

7. žádá Komisi, aby do všech politik začlenila demografické otázky a aby zavedla finanční nástroje, které umožní rozvoj činností a opatření k řešení demografických výzev v regionech, kde jsou dopady demografických změn zvláště výrazné;

Životní prostředí a udržitelnost

8. je potěšen tím, že Komise ve svém akčním plánu pro nulové znečištění navrhla zavést ve spolupráci s VR monitorování nulového znečištění a v pozdější fázi předložit srovnávací přehled „zelené“ výkonnosti regionů EU. Je připraven podílet se spolu s Komisí na sledování pokroku a dopadu všech opatření v rámci Zelené dohody pro Evropu na regionální úrovni, včetně provádění opatření v oblasti klimatu a zeleného oživení. Požaduje, aby byl zapojen do organizace Evropského roku zelenějších měst, pokud bude v roce 2022 skutečně vyhlášen, a aby byly v rámci provádění opatření souvisejících se Zelenou dohodou zohledněny zvláštní podmínky venkovských oblastí, zejména těch nejvíce vylidněných;

9. vyzývá Komisi, aby do Zelené dohody pro Evropu zahrнула právní rámec pro oceány jakožto souhrnnou strategii, jež bude obsahovat měřitelné cíle a příslušné lhůty a umožní zajistit ochranu mořského prostředí, snížit znečištění a zvrátit úbytek biologické rozmanitosti a zároveň ochránit a podpořit subjekty provozující drobný rybolov;

10. navrhuje Komisi, aby koncept hospodářské, sociální, územní a digitální soudržnosti doplnila o další rozměr, tj. soudržnost environmentální a klimatickou, jelikož má zásadní význam pro proces oživení v Evropě a ve světě a také z hlediska udržitelného rozvoje, Agendy OSN 2030, cílů udržitelného rozvoje a cíle uhlíkové neutrality;

11. připojuje se k výzvě Evropského parlamentu, aby Komise do konce roku 2022 předložila právně závazný rámec v oblasti biologické rozmanitosti. Současně by měl být vytvořen mechanismus monitorování se stanovenými ukazateli, do něhož budou formálně zapojeny místní a regionální orgány;

12. vyzývá Komisi k přezkumu nařízení o správě energetické unie tak, aby bylo uzpůsobeno pro provádění Zelené dohody pro Evropu, aby byly ve vnitrostátních plánech ve větší míře brány v potaz příspěvky nižší než celostátní úrovně a aby byly vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu sladěny s vnitrostátními plány pro realizaci Agendy OSN 2030 a cílů udržitelného rozvoje. Navrhuje, aby byl rámec pro opatření na nižší než celostátní úrovni formálně zohledněn v Rámcové úmluvě OSN o změně klimatu a v její správě v oblasti klimatu, která z této úmluvy vychází;

13. očekává, že Komise začne ve všech svých politických procesech – co se týče Zelené dohody pro Evropu, národních plánů pro oživení a odolnost a dohod o partnerství v rámci strukturálních investičních fondů EU – zohledňovat genderový rozměr a zejména že v souladu s čl. 16 písm. f) interinstitucionální dohody nejpozději do 1. ledna 2023 navrhne metodiku, která bude sloužit k posuzování dopadu programů EU z genderového hlediska;

14. vyzývá Komisi, aby s místními a regionálními orgány navázala strukturovaný dialog v souvislosti s přípravou a prováděním balíčku opatření „Fit for 55“;

15. podporuje cíle, jež byly stanoveny ve strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a které je ještě třeba převést do právních předpisů společné zemědělské politiky. Žádá Komisi, aby kromě toho navrhla rovněž systémy pro náležité výživové označování a pro uvádění informací o původu a způsobech výroby živočišných produktů;

16. vyzývá Komisi, aby zajistila, že bude v rámci všech politik realizován evropský program pro venkov a že budou prostřednictvím tohoto programu sledovány ambiciózní a konkrétní politické cíle, které umožní posílit inovativní dynamiku venkovských oblastí, navázat inteligentní spolupráci mezi jednotlivými územími a pobídnout občany k tomu, aby se zapojili do provádění strategií místního rozvoje;

Digitální transformace a průmysl

17. vyzývá Komisi, aby koncept hospodářské, sociální a územní soudržnosti doplnila o další rozměr, tj. soudržnost digitální. Zabránilo by se tak vzniku „dvojí digitální propasti“ z důvodu nedostatečně rozvinuté infrastruktury, chybějícího přístupu k elektronickým zařízením a nízké úrovně digitálních kompetencí;

18. žádá Komisi, aby ve zprávě, v níž porovnává pokrok v oblasti elektronické veřejné správy, zohledňovala regionální a místní rozdíly a související ukazatele. Stále více se totiž liší to, do jaké míry jsou služby elektronické veřejné správy využívány v městských oblastech a v oblastech venkovských;

19. vyzývá Komisi, aby s evropskými městy a regiony navázala strukturovaný dialog ohledně toho, jakým způsobem by bylo možné posílit během provádění průmyslové strategie regionální průmyslové ekosystémy, klastry a aliance mezi regiony a zohlednit při tom strategie pro inteligentní specializaci, neboť v jejím sdělení Aktualizace nové průmyslové strategie 2020 tento místní přístup do značné míry chybí;

Přeshraniční spolupráce a mobilita

20. je potěšen tím, že má Komise v úmyslu navrhnout nástroj pro mimořádné situace na jednotném trhu. Požaduje, aby byly vypracovány právní předpisy, v nichž budou stanoveny minimální evropské standardy a postupy, které zaručí, že i v případě krizí zůstanou otevřené vnitřní hranice;

21. zdůrazňuje, že je nezbytné vytvořit politický rámec EU, díky němuž bude možné účinně zavádět a řídit přeshraniční veřejné služby. Kromě toho vybízí evropské normotvůrce, členské státy, regiony a místní orgány, aby dále rozvíjely a prosazovaly nástroje přeshraniční participativní demokracie, které pomáhají zapojit občany na místní úrovni do procesu evropské integrace;

22. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že se nepodařilo dovést do zdárného konce jednání členských států o navrhovaném evropském přeshraničním mechanismu. Vyzývá Komisi, aby předložila nový návrh nařízení o mechanismu řešení právních a správních překážek, protože tyto překážky výrazně omezují přeshraniční spolupráci a snižují kvalitu života v příhraničních regionech;

23. vyzývá Komisi, aby formulovala konkrétní pokyny v souvislosti s novým rámcem pro městskou mobilitu, díky němuž se tato mobilita stane udržitelnější a bude mít menší dopad na lidské zdraví;

24. vítá skutečnost, že byla uzavřena interinstitucionální dohoda o Nástroji pro propojení Evropy. Doufá, že projekty týkající se transevropské dopravní sítě (TEN-T) a transevropské energetické sítě (TEN-E), které budou v rámci tohoto nástroje spolufinancovány, přispějí k dobudování chybějících spojení, zejména v přeshraničních regionech. Připomíná Komisi, že je nutné vyčlenit dostatečné prostředky na spolufinancování projektů globální sítě;

Migrace a sociální ochrana

25. doporučuje zavést regionální srovnávací přehled sociálních ukazatelů, aby bylo možné získat úplnou představu o výskytu sociálních problémů v EU a zajistit provádění evropského pilíře sociálních práv na všech úrovních;

26. vyzývá Komisi, aby podporovala a sledovala provádění evropské záruky pro děti ze strany členských států a aby napomáhala výměně osvědčených postupů v tomto ohledu;

27. očekává, že Komise předloží ambiciózní návrh s cílem zlepšit pracovní podmínky pracovníků platform, v němž budou zohledněny vnitrostátní modely trhu práce a rozhodovací pravomoci EU;

28. vybízí Komisi, aby v iniciativě týkající se dlouhodobé péče zohlednila jeho doporučení. Tato iniciativa má totiž úzkou spojitost se závažným nedostatkem kvalifikovaných pracovníků v tomto odvětví a s demografickými změnami, což se obojí zvláště intenzivně projevuje v regionech se stárnoucím obyvatelstvem;

29. je odhodlán aktivně se podílet na činnosti evropské platformy pro boj proti bezdomovectví, spolu s níž by Komise měla navrhnout rámec EU pro vnitrostátní strategie v oblasti bezdomovectví;

30. vyzývá Komisi, aby položila zvláštní důraz na posílení procesu oživení a odolnosti kulturních a kreativních odvětví v souvislosti s pandemií COVID-19 a aby se snažila odstranit problém nejistých pracovních podmínek umělců tím, že usnadní mobilitu a vzájemné uznávání jejich statusu;

Migrace a integrace

31. vyzývá Komisi, aby zajistila, že bude učiněn pokrok na cestě k vytvoření evropského rámce pro řízení migrace a azylu, který má být zaveden v souladu s novým paktem o migraci a azylu. Znovu zdůrazňuje, že je třeba brát v potaz místní a regionální rozměr migrace a integrace a podpořit jej navázáním nového partnerství mezi VR a Komisí v oblasti integrace;

Bezpečnost

32. žádá Komisi, aby se mohl jakožto plnohodnotný partner podílet na realizaci závazku EU zlepšit bezpečnost a odolnost měst a na nové iniciativě s názvem Města proti radikalizaci a terorismu;

Zdraví, civilní ochrana a cestovní ruch

33. připomíná Komisi, že v případě přezkumu schengenského právního rámce je vždy nutné zohlednit postoje a potřeby měst a regionů ležících poblíž vnitřních hranic. Požaduje, aby byl v souladu s Protokolem č. 2 o používání zásad subsidiarity a proporcionality konzultován již v rané fázi;

34. naléhavě Evropskou komisi žádá, aby urychleně podnikla kroky v zájmu nalezení uspokojivého a trvalého řešení problému humanitární krize ve Středomoří, přičemž je v první řadě nezbytné ochránit životy migrantů, ale také zaručit respektování lidských práv a základních svobod. VR a místní a regionální orgány jsou připraveny v co největší míře v tomto směru spolupracovat;

35. vyzývá Komisi, aby předložila ambiciózní návrhy ohledně vývoje a výroby esenciálních léčiv v EU, a bylo tak možné snížit závislost EU na třetích zemích a docílit tím její strategické autonomie. Očekává, že Komise navrhne konkrétní a důrazná opatření, která podpoří přístup ke generickým a biologicky podobným léčivým přípravkům a zajistí rovněž přístup k léčivým přípravkům v dobách krize;

36. vyslovuje se pro to, aby byla v rámci konference o budoucnosti Evropy přezkoumána úloha, kterou hraje EU v politice veřejného zdraví. V této souvislosti je třeba přihlédnout k tomu, že zdravotní politika je primárně v kompetenci členských států a mnohde je prováděna na nižší než celostátní úrovni;

37. očekává, že bude ve třetí zprávě o uplatňování směrnice o právech pacientů v přeshraniční zdravotní péči, která má být zveřejněna v roce 2022, zohledněno jeho stanovisko pojednávající o tomto tématu a také výsledky třetí konzultace sítě RegHub;

38. doufá, že bude moci přispět k návrhu Komise týkajícímu se evropského očkovacího kalendáře a průkazu, aby bylo zajištěno, že budou mít všichni Evropané bez ohledu na místo bydliště právo ochránit se prostřednictvím očkování a získat příslušný doklad;

39. naléhavě Komisi žádá, aby pokračovala ve formulování a zavádění cílů Unie v oblasti civilní ochrany, pokud jde o odolnost vůči katastrofám. Mělo by se jednat o nezávazné cíle, které podpoří opatření v oblasti prevence a připravenosti. Zdůrazňuje rovněž, že je nezbytné spolupracovat v tomto ohledu nejen s národními vládami, ale také s místními a regionálními orgány. Doufá také, že bude plně zprovozněna síť znalostí Unie v oblasti civilní ochrany, a vyzývá Komisi, aby do ní zahrнула i zkušenosti se zvládáním katastrof, které byly shromážděny na nižší než celostátní úrovni. Kromě toho očekává, že bude stanoven jasný plán pro dlouhodobé využívání a finanční posílení mechanismu civilní ochrany Unie a jeho nástrojů, jako je rescEU a Evropský zdravotnický sbor;

40. opětovně vyzývá k vypracování nové strategie pro evropský cestovní ruch a žádá Komisi, aby navrhla Evropský program pro cestovní ruch 2030/2050 a nejpozději do konce první poloviny roku 2022 předložila první návrh týkající se tohoto programu, a to s cílem podpořit ekologickou a digitální transformaci evropského ekosystému cestovního ruchu, posílit jeho konkurenceschopnost a podpořit oživení místní a regionální zaměstnanosti v souvislosti s touto hospodářskou činností;

Vnější spolupráce

41. vyjadřuje politování nad tím, že v dohodě o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím, která byla podepsána dne 24. prosince 2020, nebylo zakotveno konkrétní nebo strukturované zapojení místních a regionálních orgánů. VR se nicméně – zejména v rámci politické činnosti kontaktní skupiny VR-Spojené království – zamyslí nad tím, jakým způsobem lze zaručit pokračování naší spolupráce s decentralizovanými správami a místními orgány Spojeného království. Mimoto Komisi žádá, aby pozorně monitorovala zapojení místních a regionálních orgánů do provádění rezervy na vyrovnání se s důsledky brexitu;

42. požaduje, aby Komise zavedla soustavnou a strukturovanou podporu partnerské spolupráce mezi místními orgány v zemích západního Balkánu a v členských státech EU a aby při tom úzce spolupracovala s VR, zejména prostřednictvím jeho smíšených poradních výborů s Černou Horou, Severní Makedonií a Srbskem a jeho pracovní skupiny pro západní Balkán;

43. je potěšen tím, že bylo učiněno rozhodnutí zřídit Akademii veřejné správy Východního partnerství a že byla posílena úloha místních a regionálních orgánů při provádění politik, strategií a stěžejních iniciativ v rámci Východního partnerství;

44. v souvislosti s prováděním obnoveného partnerství se zeměmi jižního sousedství naléhavě žádá všechny orgány EU, aby k místním a regionálním orgánům přistupovaly jako k důležitým partnerům v oblasti udržitelného rozvoje a plánování a daly tímto způsobem nový impuls decentralizačním reformám;

45. vyzývá Komisi, aby uznala, že místní a regionální orgány mohou přispět k dosažení míru a prosperity ve třetích zemích, například prostřednictvím takových iniciativ, jako je iniciativa z Nikósie – jde o konkrétní příklad partnerské spolupráce, která pomáhá budovat důvěru a udržovat vnitřní dialog mezi regionálními a místními orgány;

Subsidiarita a budoucnost Evropy

46. znovu Komisi žádá, aby zintenzivnila svou činnost a spolupráci s občany a místními a regionálními orgány v rámci konference o budoucnosti Evropy i po ní a aby vytvořila vhodné nástroje, pomocí nichž bude možné realizovat doporučení, která z této konference vzejdou. Vyzývá Komisi, aby její zastoupení v členských státech navázala rozsáhlejší spolupráci s VR, co se týče pořádání místních dialogů mimo hlavní města;

47. vyzývá Komisi, aby uskutečnila legislativní a nelegislativní opatření uvedená v Akčním plánu pro evropskou demokracii a aby do nich zahrnula regionální a místní volby, místní média a boj proti dezinformacím na regionální a místní úrovni;

48. má i nadále v úmyslu uplatňovat doporučení pracovní skupiny pro subsidiaritu, proporcionalitu a scénář „Méně, zato efektivněji“ a koncepci „aktivní subsidiarity“ a požaduje, aby byl systematicky používán tabulkový dotazník pro posuzování subsidiarity;

49. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předložil orgánům EU a předsednictvím Rady EU.

V Bruselu dne 30. června 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Usnesení Evropského výboru regionů Vize pro Evropu: Budoucnost přeshraniční spolupráce

(2021/C 440/02)

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. je bytostně přesvědčen o vysoké přidané hodnotě přeshraniční spolupráce jako klíčového aspektu integračního projektu Evropské unie, neboť cílem této činnosti je posilovat územní soudržnost a vazby, výměny a spolupráci mezi územními celky a občany, které přesahují pozemní i námořní hranice;

2. je znepokojen nejvážnější komplikací přeshraniční spolupráce za posledních několik desetiletí, kterou vyvolala pandemie COVID-19. U příležitosti diskuse o budoucnosti Evropy vyzývá Evropskou unii, aby přeshraniční spolupráci znovu zařadila na čelní místo svého politického programu a přispěla tak k tomu, aby se přeshraniční spolupráce mohla podílet na oživení po krizi;

3. na základě veřejných konzultací, které VR uspořádal k budoucnosti přeshraniční spolupráce, a po konzultaci se členy Evropské přeshraniční aliance občanů navrhuje následující vizi přeshraniční spolupráce pro nadcházející roky;

Záchrané služby, zdravotnictví a budoucí krize

4. vyzývá Evropskou komisi, aby předložila návrh, který by zajistil zachování pozemní a námořní přeshraniční spolupráce a přeshraničního života v případě celounijní nebo regionální krize. V tomto návrhu by mělo být stanoveno, že je nutné ponechat otevřené vnitřní hranice EU a zaručit volný pohyb osob, poskytování přeshraničních veřejných služeb a hladké fungování jednotného trhu a schengenského prostoru v plném rozsahu;

5. zdůrazňuje, že Evropská unie i její členské státy by vždy měly včas konzultovat místní a regionální orgány, přistupují-li k rozhodování o uzavírkách hranic nebo jiných typech opatření, která mohou mít dopad na životy občanů. Každé takové opatření musí též respektovat zásadu proporcionality a nesmí sahát dále, než je nezbytné k dosažení legitimně a transparentně definovaných politických cílů;

6. zdůrazňuje nutnost zajistit pro obyvatele Evropské unie nejrychlejší možný přístup k záchraným a zdravotnickým službám. Vybízí členské státy, aby zvážily zavedení opatření umožňujících volný pohyb pracovníků a vozidel záchraných a zdravotnických služeb přes hranice;

7. navrhuje členským státům, aby zohlednily přeshraniční spolupráci, budou-li provádět změny v činnostech zdravotnických a záchraných služeb či případně připravovat nebo provádět nové plány v oblasti zdravotní péče na vnitrostátní, regionální nebo místní úrovni; Bylo by také vhodné umožnit provádění a dodržování plánů Unie v oblasti zdravotní péče, a to v co nejvyšší možné míře a v závislosti na příčinách mimořádné situace;

8. vyzývá členské státy, aby pro každou hranici nebo i pro její jednotlivé úseky vypracovaly společné přeshraniční plány pro stav nouze tak, aby byla zajištěna připravenost a reakce na mimořádné situace. Při přípravě těchto plánů by měly být konzultovány příhraniční regiony EU, konkrétně pak euroregiony, pracovní uskupení, evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) a další přeshraniční struktury a ve vhodných případech by mělo být možné pověřit tyto subjekty prováděním plánů nebo účastí na jejich řízení;

9. vyslovuje se pro úzkou spolupráci s Evropským střediskem pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) a příslušnými regionálními orgány, zejména v podobě zřízení místních nebo regionálních středisek pro sledování zdraví;

Hlubší integrace přeshraničních regionů

10. vyzývá Evropskou unii, aby ve spolupráci se svými členskými státy a místními a regionálními orgány prosazovala rozvoj funkčních obytných území v pozemních a námořních přeshraničních oblastech Unie a sousedních zemí včetně nejvzdálenějších regionů a v souvislosti s tím na tyto oblasti i zaměřila budoucí možnosti financování a politiky;

11. žádá Evropskou komisi, aby při přípravě všech svých politik horizontálním způsobem zohledňovala přeshraniční aspekt;

12. vyzývá Evropskou komisi, zejména EUROSTAT, i příslušné vnitrostátní statistické úřady k systematickému shromažďování statistických údajů o životě v přeshraničních oblastech, které umožní mapovat přeshraniční toky a vzájemné závislosti ve všech sférách zájmu jednotlivých politik a ve veřejném životě a připravit tak konkrétní podklady pro tvorbu budoucích politik;

13. žádá členské státy, aby se zaměřily na formulování společných strategií pro integrované přeshraniční oblasti a vyčlenily specifické prostředky na rozvoj přeshraničních projektů, územní plánování, infrastrukturu, hospodářské strategie a integrovaný trh práce. Příprava a provádění těchto strategií by byla financována z prostředků programu INTERREG ve víceletém finančním rámci na období 2021–2027;

14. domnívá se, že by všechny útvary Evropské komise měly být obeznámeny s tím, že existují ESÚS. Evropský výbor regionů tedy žádá Evropskou komisi, aby zajistila, že budou ESÚS uznána jako právní subjekty a budou způsobila pro všechny výzvy EU k předkládání projektů;

15. zdůrazňuje nutnost dále posílit ochranu zdravého životního prostředí (kvality ovzduší, půdy a vody) a zdraví obyvatel příhraničních oblastí tak, aby nedocházelo k jejich ohrožení znečištěním a průmyslovými riziky vznikajícími na protější straně hranice;

16. VR vyzývá Evropskou komisi, aby zahájila dialog s členskými státy s cílem nalézt účinné způsoby vzájemného uznávání kvalifikací a práv občanů a podniků, a to v zájmu umožnění bezproblémového přeshraničního života;

Lepší přeshraniční dopravní a komunikační spoje

17. vyzývá k podpoře lepšího přeshraničního propojení a intermodality při pozemních a námořních hranicích prostřednictvím odpovídajícího financování a strategického plánování. Opatření, jako je Nástroj pro propojení Evropy, by měla vždy zahrnovat projekty zaměřené na vybudování přeshraničních spojení, a to nejen v rámci hlavní sítě TEN-T. Financování přeshraničních projektů by mělo být zajištěno též formou dlouhodobých investic přes Evropskou investiční banku (EIB) a národní podpůrné banky a na odstraňování těchto úzkých míst v dopravě by měly být ve větší míře vyčleňovány prostředky i v rámci operačních programů iniciativy INTERREG;

18. zdůrazňuje, že by měla být důrazněji prosazována všechna řešení zaměřená na dekarbonizaci přeshraničních toků tak, aby bylo možno dosáhnout klimatických cílů do roku 2030 a do roku 2050 i klimatické neutrality. Spadá sem i rozvoj společných tarifních podmínek či systémů prodeje jízdních dokladů, harmonizace jízdních řádů a zpřístupnění informací cestujícím;

19. vzhledem k výzvám, jimž čelí ostrovní, horské a okrajové oblasti, by též rád zdůraznil význam programů přeshraniční spolupráce pro zajištění územní kontinuity a přeshraniční mobility, udržitelného hospodaření s přírodními zdroji, podpory dekarbonizace energetického systému a podpory oběhového hospodářství v příslušných regionech a přímořských oblastech;

20. zdůrazňuje, že je nutno věnovat větší pozornost projektům zaměřeným na přeshraniční propojení počítačových sítí, přístup k širokopásmovým sítím a využití nástrojů umělé inteligence, které by podpořily hospodářskou a sociální spolupráci přeshraničních regionů, a vyčlenit na ně více finančních prostředků, přičemž je třeba brát zvláštní ohled na potřeby venkovských oblastí;

Rozvoj přeshraničních služeb

21. zdůrazňuje, že je nezbytný politický rámec EU, jenž by umožnil účinné zřizování a správu přeshraničních veřejných služeb, které by řešily potřeby našich občanů žijících v příhraničních regionech, a to se zvláštním ohledem na potřeby obyvatel příhraničních regionů čelících demografickým výzvám, s cílem předejít díky kvalitním veřejným službám dalšímu vyliďňování. Přeshraniční veřejné služby pro obyvatele a podniky by se měly rozvíjet ve všech relevantních oblastech života v přeshraničních regionech;

22. vyzývá příhraniční regiony EU a konkrétně euroregiony, pracovní uskupení, ESÚS a další přeshraniční struktury, aby se aktivně snažily docílit v přeshraničním měřítku součinnosti, případné úspory prostředků a komplementarity služeb s cílem vytvořit lákavou nabídku pro občany i turisty na obou stranách hranice;

23. zdůrazňuje, že je nutné zlepšit přístup k audiovizuálnímu obsahu a jeho distribuci omezením zeměpisného blokování, a to zejména v příhraničních regionech, kde by to bylo ku prospěchu též jazykovým menšinám;

24. poukazuje na skutečnost, že zvláště v příhraničních regionech má pro podniky význam snížení administrativní zátěže, a vyslovuje se proto pro zařazení této problematiky mezi priority platformy Fit pro budoucnost a pro předložení relevantních návrhů v oblastech, jako jsou nástroje a procesy pro tradiční i digitální zadávání veřejných zakázek. Zdůrazňuje přitom význam digitalizace v rámci rozvoje přeshraničního poskytování veřejných služeb opírající se o tři různá hlediska – hledisko výrobní struktury, veřejné správy a veřejných subjektů, které nabízejí služby občanům, a samotných občanů;

25. žádá Evropskou komisi, aby vypracovala legislativní rámec, který by příhraničním státům usnadnil přijímání právních předpisů upravujících postavení příhraničních pracovníků;

Rozvoj integrovaných přeshraničních trhů práce

26. zdůrazňuje, že ve vysoce propojených přeshraničních regionech je zapotřebí společný rozvoj jako klíč k zajištění soudržnosti a udržitelného růstu. To vyžaduje integrovanou územní strategii, spravedlivé rozdělení příjmů plynoucích z přeshraniční práce a přeshraniční financování přeshraniční infrastruktury a veřejných služeb potřebných k fungování daného přeshraničního regionu;

27. požaduje kvalitnější propagaci a další usnadňování přeshraniční spolupráce, pokud jde o mobilitu pro účely vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. Pro jednotlivce představuje tento typ mobility lepší pracovní vyhlídky, přispívá k otevřenosti vůči světu a posiluje evropské občanství;

28. zdůrazňuje, že vzdělávací systémy v příhraničních regionech včetně vysokých škol, vzdělávacích zařízení pro dospělé a odborných vzdělávacích zařízení by měly nabízet výuku sousedních jazyků v co nejranějším věku i v rámci koncepce „celoživotního učení“, vždy dle osnov přizpůsobených aktuálním a budoucím potřebám trhu práce;

Posílení přeshraniční správy

29. žádá, aby přeshraniční struktury, jako jsou euroregiony, pracovní uskupení nebo přeshraniční ESÚS, získaly významnější postavení ve správě přeshraničních oblastí s tím, že by měly být pravidelně konzultovány ke všem aspektům přeshraničního života. Členské státy a místní a regionální orgány by měly zavést pracovní postupy, které by to zajistily;

Rozvíjení společného pocitu přeshraniční identity

30. zdůrazňuje, že přeshraniční spolupráce se netýká pouze hospodářské spolupráce, nýbrž také života v příhraničních regionech a rozvíjení pocitu společné identity. Měli bychom rozvíjet kulturní přístup, který zdůrazní bohatost hmotného i nehmotného dědictví společně sdíleného přeshraničními regiony a bude pro občany příležitostí k pravidelným interakcím a společenským setkáním se sousedy a k budování vzájemné důvěry, což je prozatím hlavní překážkou přeshraniční spolupráce. V tomto ohledu hrají mimořádně důležitou roli projekty zaměřené na mezilidskou spolupráci a především intenzivnější mezikulturní výměna. Ty totiž prohlubují kooperaci na místní úrovni, již občané vnímají nejvíce, neboť její důsledky pociťují v každodenním životě. Zvýšenou pozornost je rovněž třeba věnovat rozmanité skladbě obyvatelstva a hledat vhodné způsoby, jak použít inkluzivní přístup;

31. podporuje vznik tzv. „Průkazu digitálních přeshraničních služeb EU“ a připomíná spolunormotvůrcům, že původním záměrem elektronického průkazu služeb bylo snížení administrativní náročnosti a nákladů pro poskytovatele přeshraničních služeb, zejména malých a středních podniků, při plnění administrativních náležitostí;

32. vyzývá Evropskou unii, členské státy a místní a regionální orgány k podpoře pravidelných kulturních, vzdělávacích a sportovních přeshraničních akcí a festivalů. Zdůrazňuje, že je třeba dále rozvíjet dobrovolnictví mládeže a její zapojení do projektů přeshraniční a evropské spolupráce jako doplnění iniciativy pro dobrovolnou činnost mládeže v rámci programu INTERREG a Evropského sboru solidarity;

33. je toho názoru, že Evropská unie by měla pobízet k vývoji univerzálních zařízení pro automatizovaný překlad, která jsou zvláště užitečná právě v přeshraničních oblastech;

Zlepšování právní úpravy pro silnější příhraniční regiony

34. zdůrazňuje, že Evropská unie přijala řadu právních předpisů a smluv, které mají potenciál významně zlepšit život občanů žijících v příhraničních regionech, avšak nejsou v dostatečné míře prováděny a monitorovány. Vyzývá Evropskou komisi k přezkumu provádění stávající legislativy a k posílení monitorovací kapacity tak, aby provádění bylo řádně zajištěno na všech úrovních;

35. vyzývá Evropskou komisi, aby navrhla nástroj pro koordinaci mezi členskými státy při provádění směrnic EU, aby se na hranicích nevytvářely nové právní překážky;

36. vyzývá Evropskou komisi a členské státy k posouzení přeshraničního územního dopadu všech legislativních návrhů, které tento dopad mohou mít, tak, aby v přeshraničních regionech nevznikaly nové překážky;

37. vyzývá Evropskou komisi, aby navrhla přezkum nebo upřesnění Schengenské dohody, zejména pokud jde o její ustanovení umožňující členskými státy uzavírat hranice nebo zavádět dodatečné administrativní požadavky pro jejich překračování;

38. vyjadřuje politování nad skutečností, že nedošlo k završení jednání mezi členskými státy o navrhovaném evropském přeshraničním mechanismu (ECBM), neboť pro přeshraniční spolupráci mohl tento návrh znamenat výrazný pokrok. Vzhledem k tomu, že přeshraniční právní a administrativní překážky podstatně omezují přeshraniční spolupráci i kvalitu života v příhraničních regionech, vyzývá VR Komisi k vytvoření nové iniciativy, jejíž podstatou by byl přezkum nařízení o ECBM s přihlédnutím k otázkám, které v minulosti nadnesly členské státy. VR nabízí možnost uspořádat před přípravou tohoto nového návrhu diskusi se zapojením Evropské komise, Evropského parlamentu, členských států, místních a regionálních orgánů a všech ostatních zúčastněných stran zainteresovaných na tomto tématu;

39. vyzývá Evropskou komisi a členské státy, aby uznaly úlohu euroregionů coby klíčového nástroje evropské integrace a soudržnosti. Euroregiony vytvářejí euroregionální identitu, přijímají společné strategie a usilují o odstranění nákladů spojených s přeshraničním kontextem a o vzájemnou spolupráci na místní úrovni. VR proto žádá, aby byla úloha euroregionů v rámci přeshraniční spolupráce podpořena a posílena navýšením související finanční podpory;

Zlepšení evropské územní spolupráce

40. vyzývá Evropskou unii, aby přistoupila k přezkumu víceletého finančního rámce v polovině období v tom smyslu, že vyčlení podstatně vyšší finanční prostředky na programy INTERREG a na Evropskou územní spolupráci;

41. dále žádá výrazné zjednodušení projektů INTERREG a zdůrazňuje, že by měly být dostatečně pružné, aby mohly reagovat na skutečné potřeby přeshraničních oblastí. Vyzývá orgány odpovědné za řízení programů INTERREG, aby se i napříště vyvarovaly gold-platingu. Nadbytečné administrativní postupy a některé příliš časté kontroly a audity by měly být zrušeny, neboť při stávající zátěži jsou přeshraniční projekty pro řadu místních a regionálních orgánů i jiných subjektů neproveditelné;

42. je nezbytné, aby byly v období 2021–2027 zachovány všechny zeměpisné oblasti přeshraniční spolupráce tak, jak byly vymezeny pro období 2014–2020, a aby bez řádného odůvodnění nemizela území způsobila v rámci různých programů přeshraniční spolupráce;

43. vyzývá příhraniční regiony EU a programy INTERREG k investování většího objemu prostředků do mezilidských projektů, tzv. projektů „people-to-people“, či mikroprojektů, jež budou moci být spravovány prostřednictvím pravidelných výzev nebo díky vytvoření tzv. fondu malých projektů, v příhraničních regionech s cílem rozšířit spektrum příležitostí k setkávání a budování vzájemné důvěry. Dále navrhuje bližší interakci a provázanost v rámci přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráce;

44. zdůrazňuje význam součinnosti a doplňkovosti mezi opatřeními přeshraniční spolupráce a evropskými programy financování v rámci přímého, nepřímého a zejména sdíleného řízení;

45. poukazuje na skutečnost, že v rámci programů INTERREG by Unie měla financovat další vzdělávání úředníků, kteří působí v příhraničních regionech, vycházející z přeshraniční spolupráce. Dále by Unie měla nabízet programy jazykového vzdělávání a výměnné programy po vzoru programu Erasmus, určené státním zaměstnancům v přeshraničních regionech za účelem posílení spolupráce napříč hranicemi;

46. výslovně se zavazuje ke spolupráci s členskými státy, institucemi EU a příslušnými zúčastněnými stranami na realizaci návrhů nastíněných v tomto usnesení;

47. zdůrazňuje, že návrhy uvedené v tomto usnesení mají za cíl přispět do diskuse v rámci konference o budoucnosti Evropy. V této souvislosti vyzývá místní a regionální orgány příhraničních regionů, aby pořádaly přeshraniční dialogy s občany a stále konzultační mechanismy, jejichž prostřednictvím by občané mohli přispět ke konferenci o budoucnosti Evropy;

Vnější rozměr přeshraniční spolupráce

48. připomíná, že přeshraniční spolupráce a stálé přeshraniční struktury, jako jsou euroregiony, pracovní uskupení nebo ESÚS, se mohou významně podílet na dosažení cíle udržitelného rozvoje za vnějšími hranicemi, přispět k posílení spolupráce EU se sousedními zeměmi, podpořit místní a regionální orgány, posílit bezpečnost a zlepšit sociální a hospodářský rozvoj. Místní a regionální orgány při vnějších hranicích EU, ať už pozemních, či námořních, by měly více spolupracovat se svými sousedy ze zemí mimo EU ve prospěch obou stran tím, že budou budovat společnou infrastrukturu, posilovat sociální a hospodářskou spolupráci a prohlubovat kulturní výměny a současně umožní zavedení společných služeb, z čehož by měli prospěch občané žijící na daném příhraničním území;

49. vyzývá k tomu, aby byla přeshraniční spolupráce mezi evropskými, vnitrostátními, regionálními a místními orgány považována za klíčový prvek dlouhodobého řešení humanitární krize v Evropě a v jejím sousedství;

50. zdůrazňuje klíčovou úlohu přeshraničního programu PEACE na irsko-severoírské hranici v tamním mírovém procesu a vyjadřuje politování nad rozhodnutím vlády Spojeného království odstoupit od účasti na dalších programech Evropské územní spolupráce. V návaznosti na úspěšné působení programů INTERREG v oblasti Severního moře považuje VR podporu budoucích přeshraničních projektů a struktur za důležitý krok k zachování pevných vazeb s městy a regiony Spojeného království, a to i bez jejich formální účasti na programech EU zaměřených na tento typ spolupráce;

51. připomíná, že vnější hranice EU zasahují až do Karibiku, Indického oceánu a k západnímu pobřeží Afriky, vzhledem k tomu, že se v těchto oblastech nacházejí nejvzdálenější evropské regiony. Tyto oblasti jsou vystaveny nebezpečí a mimořádným situacím souvisejícím mimo jiné s migračními pohyby, nelegálním obchodem, přírodními katastrofami či zdravotními krizemi. Na rozdíl od ostatních vnějších hranic se sousedními zeměmi pro tyto oblasti EU nevypracovala společné strategie. VR žádá EU, aby v tomto směru pokročila a vypracovala akční plány pro každou z těchto oblastí, posílila spolupráci se sousedními zeměmi a využila strategického potenciálu skutečnosti, že se v těchto oblastech nacházejí evropské nejvzdálenější regiony.

V Bruselu dne 1. července 2021

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

STANOVISKA

VÝBOR REGIONŮ

INTERACTIO – HYBRIDNÍ ZASEDÁNÍ – 145. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 30.6.2021–1.7.2021

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu

(2021/C 440/03)

Zpravodaj:	Robert VAN ASTEN (NL/RE) člen rady města Haag
Odkaz:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu – nasměrování evropské dopravy do budoucnosti COM(2020) 789 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Obecné připomínky

1. vítá strategii EU pro udržitelnou a inteligentní mobilitu. Evropská komise tímto sdělením propojuje agendu udržitelnosti Zelené dohody pro Evropu, Digitální agendu a úlohu mobility při oživení po koronavirové krizi;
2. mobilita propojuje lidi, města a regiony a je nezbytným předpokladem dobře fungující ekonomiky. Zároveň je však v Evropě zodpovědná za čtvrtinu veškerých emisí CO₂. Výbor proto podporuje komplexní přístup Evropské komise ke zvyšování udržitelnosti mobility, ke zlepšování přístupu k udržitelným alternativám a k zavádění správných (cenových) pobídek;
3. připomíná však, že zvyšování udržitelnosti mobility musí být spojeno se souvisejícími výzvami, jako jsou přístupnost, cenová dostupnost, bezpečnost silničního provozu, zdraví, územní plánování, skutečná existence alternativ k soukromé dopravě a demografické změny. Ve strategii chybí konkrétní opatření, která by zajistila, aby se tyto výzvy mohly vzájemně posilovat;
4. konstatuje, že města a regiony jsou oblastmi, kde je mobilita spojnicí mezi bydlením, zdravím, prací, znalostmi, obchodním zásobováním a volným časem. Transformace v oblasti mobility probíhá především na regionální a místní úrovni. Strategie by měla věnovat větší pozornost znalostem a zkušenostem, jež města a regiony mají se zvyšováním udržitelnosti mobility. Přechod k udržitelné a inteligentní mobilitě vyžaduje společný přístup zahrnující všechny úrovně správy (víceúrovňovou správu) v souladu se zásadou aktivní subsidiarity;
5. nejde pouze o dosažení udržitelnější dopravy (směrem k vozidlům s nulovými emisemi), ale spíše – tam, kde je to možné – o zkrácení vzdáleností a snížení množství cest, jakož i o změny druhů mobility (směrem k udržitelnějším a aktivním formám, jako jsou chůze a jízda na kole, a k autobusové a železniční dopravě) a sdílení jednotlivých druhů mobility (např. prostřednictvím inteligentního sdružování dopravních potřeb za pomoci digitálních nástrojů (spolujízda), a to i ve venkovských oblastech);

6. konstatuje, že transformace v oblasti mobility vyžaduje změnu chování a že klíčem k tomu jsou uživatelé. Větší pozornost by měla být věnována sociálním inovacím zaměřeným na účinné pobídky, které mohou města a regiony využít k podpoře aktivní mobility. Ty zahrnují mimo jiné propagaci cyklistiky na institucionální úrovni, budování parkovacích zón pro jízdní kola či dohled nad řádným využíváním jízdních pruhů pro cyklisty a dodržováním pěších zón. Dále je třeba zajistit, aby byly kromě jiných opatření přijaty veškeré nezbytné kroky ke zlepšení přístupu pro všechny;

7. vyjadřuje politování nad tím, že strategie nepředstavuje vizi celistvé evropské politiky mobility, která by jednotným a vyváženým způsobem zahrnovala všechny způsoby dopravy. Zdůrazňuje v tomto smyslu, že Komise by měla přikládat větší váhu ostatním způsobům udržitelné dopravy, jako je autobusová doprava, která má hrát hlavní úlohu při přechodu k udržitelné, bezpečné a přístupné mobilitě;

8. domnívá se, že EU, její členské státy, regiony a města musí začít považovat veřejné prostory za smíšený statek, a to zejména ve městech v souvislosti s projektováním a územním plánováním i s plánováním v oblasti klimatu a energetiky. To by mohlo pomoci změnit využívání veřejného prostoru tak, aby jej nezabíraly převážně osobní automobily, ale aby jej mohli využívat všichni občané;

9. vyzývá členské státy, jejich regiony a města, aby výrazně zintenzivnily své úsilí o zvýšení podílu chůze, cyklistiky, veřejné dopravy a dalších možností udržitelné hromadné dopravy v městských, přechodných a venkovských oblastech;

10. vyjadřuje politování nad tím, že se Evropská komise ve svém návrhu zaměřuje především na osobní vozidla, přičemž nevěnuje dostatečnou pozornost jejich vlivu na kongesci a jejich dalším negativním externalitám (jako je hluk, znečištění ovzduší, dopravní nehody, skleníkové plyny, bariérový efekt atd.). To platí zejména pro tranzitní regiony a pro města. V některých členských státech pak roste počet přesunů s tím, jak se obyvatelé vzdalují z center měst směrem k příměstským oblastem a předměstím;

11. vítá důležitou úlohu plánů udržitelné městské mobility. Tyto plány využívá v Evropě stále více měst, ale měly by být rozšířeny tak, aby v rámci denního městského systému zahrnovaly i okolní regiony⁽¹⁾. Tento systém se může v jednotlivých městech a regionech lišit a může zahrnovat i příměstské a okolní venkovské oblasti;

12. zdůrazňuje, že mise v rámci programu Horizont Evropa, zejména mise 100 klimaticky neutrálních měst v roce 2030, představují zásadní přínos k řešení hlavních společenských výzev identifikovaných ve strategii EU a jako celek pokrývají mnoho tematických oblastí;

13. dobrá spojení jsou důležitá pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost v EU. Konstatuje, že ve strategii mobility chybí zejména konkrétní iniciativy Evropské komise pro venkovské, odlehle a nejvzdálenější oblasti, které by vycházely z významné úlohy, kterou má mobilita ve venkovských oblastech s méně hustou infrastrukturou při zajišťování poskytování služeb obecného zájmu. Přibližně dvě třetiny evropského obyvatelstva žijí mimo velká města. Právě v řidčeji obydlených oblastech a v nejvzdálenějších, ostrovních a horských regionech čelí služby veřejné dopravy značným výzvám. Evropské fondy a regulační opatření by měly přispět ke zlepšení mobility občanů všude;

14. připomíná, že regiony a města často samy poskytují veřejné dopravní služby nebo jejich poskytování zadávají jiným subjektům a stanovují závazky veřejné služby například i v oblasti zdravotnické dopravy a veřejné linkové silniční přepravy cestujících. V tomto smyslu žádá Evropskou komisi, aby při svém přezkumu pokynů pro výklad nařízení o závazcích veřejné služby v pozemní dopravě lépe zohlednila rozměr udržitelnosti dopravy, a to zejména s cílem umožnit místním a regionálním orgánům stanovovat přísnější požadavky;

Úloha místních a regionálních orgánů

15. města a regiony čelí různým výzvám. Některé regiony s velkými městy a tranzitní oblasti trpí vysokou mírou kongesce, znečištění ovzduší a hluku ve venkovním prostředí. V jiných, zejména řidčeji obydlených regionech, jakož i na předměstích velkých měst, je hlavním problémem nedostatek dobrých spojení, který ohrožuje dostupnost a dosažitelnost.

⁽¹⁾ Denním městským systémem (daily urban system) se rozumí oblast kolem města, odkud se do něj každodenně dojíždí. Je prostředkem k vymezení městského regionu zahrnutím oblastí, z nichž jednotlivci dojíždějí.

Dále existují regiony, jež čelí sezónním demografickým vlnám, které až ztrojnásobují počet jejich obyvatel. Velké regiony mohou čelit všem těmto druhům problémů dohromady;

16. uznává strategii EU pro vodík a zdůrazňuje potenciál vodíku vyrobeného z obnovitelných zdrojů energie a z něj odvozených e-paliv pro dekarbonizaci těch oblastí dopravy, kde není elektrifikace vhodná nebo pravděpodobná, jako je např. těžká nákladní doprava, vodní a letecká doprava. Zelený vodík může být užitečnou alternativou rovněž pro místní veřejnou dopravu a pro speciální vozidla obecních podniků⁽²⁾;

17. mobilita je neoddělitelně spjata s územním plánováním, např. s projektováním a určováním lokalit pro bydlení, práci, služby a kulturu, ale také s výstavbou stezek pro pěší a cyklisty, zastávek veřejné dopravy, parkovišť atd. Územní plány a přidělování využití půdy jsou určující pro prvky mobility a stanoví kritéria pro jejich zavádění. Tím, že se EU zaměřuje pouze na zvýšení udržitelnosti všech stávajících forem mobility, není územní rozměr dostatečně zohledněn;

18. zvláště ve venkovských oblastech je mobilita jedním ze zásadních aspektů územního plánování, neboť umožňuje propojení mezi menšími obcemi a centrálními venkovskými obcemi nebo administrativními centry, kde se nacházejí všechny základní veřejné služby. Mobilita tedy na venkově – prostřednictvím efektivnějších druhů dopravy, jež mají větší hustotu a územní dosah – umožňuje přístup občanů k základním službám (vzdělávání, zdravotnictví, sociálním službám atd.) za stejných podmínek, jaké mají lidé ve městech a v příměstských oblastech;

19. doporučuje, aby se v zájmu snížení emisí z mobility založené na fosilních palivech nacházely základní služby, jako jsou bydlení, práce, školy, zdravotní střediska, podniky, volnočasové aktivity⁽³⁾ a obchody, v bezprostřední blízkosti každé obytné oblasti. Koronavirová pandemie a práce online zároveň přispívají k větší nezávislosti místa bydliště na tom, kde leží jejich pracoviště, což by mohlo z dlouhodobého hlediska rovněž omezit objem dopravy. Evropský výbor regionů proto všude tam, kde je to možné, a s přihlédnutím k různé situaci, jež panuje v evropských městech, podporuje koncepci „města do 15 minut“, v němž jeho obyvatelé nemusí kvůli uspokojení většiny svých potřeb a řady přání cestovat déle než 15 minut. V tomto „městě do 15 minut“ je sice možné používat motorová vozidla, ta však nemohou určovat rozsah tohoto města ani jeho podobu;

20. připomíná, že je třeba zohlednit omezení nejvzdálenějších regionů, ve kterých je výstavba, plánování a údržba sítě hromadné dopravy sloužící obyvatelstvu obtížnější a nákladnější a ve kterých, pokud chybí alternativy, je osobní vozidlo nadále hlavním dopravním prostředkem;

21. města a regiony podporují aktivní mobilitu prostřednictvím kvalitní infrastruktury pro chodce, cyklisty a veřejnou dopravu. Přitom je třeba věnovat pozornost možnostem snadných a bezpečných přestupů, uzpůsobení dopravních prostředků tak, aby usnadňovaly přepravu jízdních kol, a dobrým a finančně dostupným spojením pro obyvatele předměstí a obcí ležících ve venkovských oblastech. Vyjadřuje v této souvislosti politování nad tím, že strategie nepředkládá jasnou vizi veřejné dopravy. Je rovněž nezbytné, aby navrhovaná strategie umožnila řešení různých potřeb v oblasti mobility vždy prostřednictvím takových druhů dopravy, jež budou účinnější, udržitelnější a budou lépe odpovídat potřebám obyvatel;

22. dobrá spojení jsou důležitá pro hospodářskou, sociální a územní soudržnost v EU. V rámci jednotného trhu spojují všechny regiony a města a zajišťují, aby nikdo nebyl opomenut. To platí nejen pro metropolitní oblasti v hospodářských centrech, ale také pro středně velká města, venkovské oblasti, horské oblasti, okrajové oblasti, nejvzdálenější regiony a ostrovy;

Plány udržitelné městské mobility

23. ústředním prvkem strategie jsou plány udržitelné městské mobility. Tento dobrovolný politický nástroj z roku 2013 je určen pro řízení městské mobility a spojení mezi městy a okolními (příměstskými) oblastmi. V Evropě má dnes plán udržitelné městské mobility 1 000 měst. EU v posledních letech zveřejnila pokyny⁽⁴⁾ k celé řadě aspektů, mezi něž patří nízkemisní zóny, cyklistika a sdílená mobilita, podpora elektromobility a plánování venkovských veřejných prostor z hlediska klimatu;

⁽²⁾ CoR/2020/549.

⁽³⁾ Dobrým příkladem je koncepce „město do 15 minut“. Tou se rozumí, že obyvatelé najdou vše, co potřebují – obchody, kanceláře, školy, zdravotní péči, sport, kulturu a volnočasové aktivity (diverzita) – do 15 minut (hustota) cesty pěšky nebo na kole (koncepce).

⁽⁴⁾ <https://www.eltis.org/mobility-plans/sump-guidelines>.

24. v některých členských státech se využívají regionální plány mobility, které lépe odrážejí rozsah výzev a jsou v souladu s regionálním denním městským systémem. V současné době slouží jako základ funkční městské regiony, ale stávající definice Eurostatu dostatečně neodráží strukturální a funkční realitu polycentrických regionů s dopravními toky mezi nimi. Regionální plány udržitelné mobility by rovněž měly být nástrojem, který by účinným a udržitelným způsobem umožňoval zajistit dopravu v nejvíce vylidněných venkovských oblastech;

25. plány udržitelné městské mobility musí být dostatečně flexibilní, aby odrážely rozmanitost měst a regionů a zásadu subsidiarity. Rozvoj plánů udržitelné městské mobility a provádění opatření, která stanoví, je důležité finančně podporovat, aby mohly místní a regionální orgány získávat zkušenosti s metodikou a mohly se od sebe vzájemně učit tím, že budou uplatňovat nové politické koncepce a provádět experimenty zaměřené na změnu chování;

26. v plánech udržitelné mobility by měl být zohledněn význam venkovských, odlehlých, nejvzdálenějších, ostrovních a horských oblastí, aby se zajistilo dobré propojení a dostupnost. To vyžaduje rozvoj modelů mobility založených na účinných a udržitelných systémech, jako je doprava na vyžádání. Tyto plány musí zahrnovat rovněž venkovské lokality, které jsou závislé na hlavním městském uzlu, aby se zajistilo náležité spojení s řídce osídlenými, odlehlými a obtížně přístupnými oblastmi;

Finanční nástroje

27. zdůrazňuje, že veřejná hromadná doprava musí být nadále hlavním prvkem plánů udržitelné městské mobility, do nichž je třeba začlenit rovněž školní dopravu s cílem ušetřit vozidla v provozu a snížit negativní externalitu. Žádá Komisi, aby tento způsob dopravy uznala jako páteř udržitelné mobility v novém rámci městské mobility a aby zajistila dostatečnou podporu pro jeho rozšíření;

28. mnoho investic nezbytných pro transformaci v oblasti mobility musí být v nadcházejících letech realizováno z celostátních, regionálních a místních zdrojů. To znamená, že EU musí v rámci Paktu o stabilitě a růstu a pravidel státní podpory vytvořit prostor pro investice, které by snížily dopad dopravy na životní prostředí a umožnily splnit cíl Zelené dohody pro Evropu;

29. konstatuje však, že jsou nezbytné další finanční prostředky EU, aby bylo možné realizovat investice spojené zejména s prováděním opatření vytyčených v plánech udržitelné městské mobility na podporu životaschopných měst a regionů. Mezi tato opatření náleží lepší služby veřejné dopravy, sítě stezek pro chodce a pro cyklisty a výstavba kvalitní infrastruktury, jako jsou veřejně přístupné dobíjecí stanice pro elektrická vozidla a vozidla s vodíkovými palivovými články, systémy sdílené dopravy a inteligentní aplikace. V méně rozvinutých regionech, které mají omezené finanční možnosti, je třeba mobilizovat finanční prostředky na počáteční investice i na dlouhodobé provozní náklady těchto služeb. Vzhledem k přísným požadavkům spojeným s využíváním finančních prostředků EU a složité struktuře rozpočtu v členských státech mají někdy místní a regionální orgány k těmto prostředkům obtížnější přístup než k jiným možnostem financování.

Výbor poukazuje na to, že regiony se silným hospodářským zaměřením na automobilový a dodavatelský průmysl čelí z důvodu restrukturalizace tohoto odvětví závažným výzvám. Výroba elektrických a hybridních vozidel je mnohem méně náročná na pracovní sílu v celém hodnotovém řetězci, od výroby po servis. Nové technologie vyžadují zcela odlišné dovednosti. Regiony, pro něž automobilový průmysl představuje významnou část jejich hospodářství a zaměstnanosti, musí dostat nezbytnou dodatečnou finanční podporu z evropských fondů, která jim umožní minimalizovat rizika a kompenzovat negativní dopady, které by technologický přechod požadovaný na tomto odvětví ze strany EU mohl mít na jejich hospodářství a míru zaměstnanosti;

30. Komise uvádí, že hodlá aktivně podporovat místní a regionální orgány, v její strategii však chybí integrovaný přístup. Pomohlo by, kdyby místní a regionální orgány mohly získat podporu prostřednictvím lepších informací, jednotných kontaktních míst a technické pomoci při podávání žádostí o dotace nebo poradenské služby v otázce sdílení zkušeností a jejich uzpůsobování regionální situaci;

31. místní a regionální orgány mohou pro účely transformace v oblasti mobility využívat finančních prostředků z Fondu soudržnosti, Fondu pro spravedlivou transformaci, Evropského fondu pro regionální rozvoj a Nástroje EU pro oživení a odolnost. Konstatuje však, že tyto fondy ani zdaleka nepostačují k tomu, aby místní a regionální orgány mohly plnit svou úlohu v oblasti zvyšování udržitelnosti mobility, a proto požaduje, aby pro ně bylo vyhrazeno minimální procento těchto zdrojů v závislosti na jejich pravomocech;

32. vyjadřuje rovněž politování nad tím, že i když nařízení o společných ustanoveních a nařízení o EFRR schválená Evropským parlamentem a Radou Evropské unie umožňují investovat v rámci politiky soudržnosti do transformace v oblasti mobility, útvary Evropské komise tyto investice během jednání o operačních programech EFRR někdy blokují;

33. finanční prostředky na místní investice poskytuje rovněž program Interreg. Význam tohoto programu pro místní a regionální orgány spočívá vedle investic v možnosti vzájemného učení. Zásadní je výměna osvědčených postupů na místní a regionální úrovni, například v souvislosti s politikou v oblasti cyklistiky. V tomto smyslu by mohly hrát důležitou úlohu makroregionální strategie;

34. poukazuje na to, že výše uvedené fondy EU by měly upřednostňovat modální přechod od soukromých dopravních prostředků k udržitelnějším druhům dopravy, které budou hrát klíčovou úlohu při transformaci energetiky, jako je hromadná doprava osob;

35. podporuje návrh rozšířit financování sítí TEN-T z rozpočtu Nástroje pro propojení Evropy na řešení tzv. „úseku první/poslední míle“, včetně multimodálních uzlů, záchytných parkovišť „park-and-ride“ a bezpečné aktivní infrastruktury pro pěší a cyklisty. Zdůrazňuje, že financování TEN-T by mělo rovněž podporovat projekty veřejné a hromadné dopravní infrastruktury, jako je renovace vlakových a autobusových nádraží, opětovné zprovoznění a elektrifikace železničních tratí nebo řešení na podporu intermodální dopravy, a souhlasí s tím, že by za tímto účelem měl být vytvořen povinný plán udržitelné městské mobility;

36. aby bylo možné ve velkém měřítku přejít k udržitelným a obnovitelným palivům (v sítích TEN-T), je nezbytné připojení k energetické síti (v sítích TEN-E), aby bylo možné (rychle) nabíjet elektrická vozidla a plnit vozidla na vodíkový pohon nebo na jiná alternativní paliva, a podpořit jejich šíření ve všech druzích dopravy. V tomto ohledu má zásadní význam integrace systémů;

37. zdůrazňuje, že při požadovaném rozšiřování sítě TEN-T by měly hrát důležitější úlohu městské uzly. Tyto uzly v současnosti dostávají pouze 1 % finančních prostředků z Nástroje pro propojení Evropy. Aby byly tyto městské uzly způsobilé pro spolufinancování, je nezbytné je lépe definovat. Městské uzly jsou součástí širší sítě propojení. Je třeba popsat a podporovat podpůrnou úlohu uzlů v aktivní mobilitě a ve veřejné dopravě, jakož i úlohu místních a regionálních orgánů při správě TEN-T. Místní a regionální orgány, které zastupují městské uzly, by tedy měly být systematicky zapojovány do schůzí fór koridoru hlavní sítě TEN-T, v němž se nacházejí. Kromě toho by Evropská komise měla lépe definovat investice, které budou způsobilé v městských uzlech v souvislosti s prioritou „železniční tratě“ u výzev k předkládání projektů v rámci Nástroje pro propojení Evropy, a investice, které budou způsobilé v souvislosti s prioritou „multimodální uzly osobní dopravy“. V neposlední řadě by měl být v rámci revize sítě TEN-T plánované na podzim 2021 rozšířen seznam městských uzlů sítě TEN-T, neboť v současnosti výrazně omezuje možnosti využití finančních prostředků;

38. vítá program Horizont Evropa s klastry Klima, energetika a mobilita a Digitální oblast, průmysl a vesmír. Podporuje misi zaměřenou na 100 klimaticky neutrálních a inteligentních měst. Transformace v oblasti mobility vyžaduje inovace, prostor pro experimenty a příležitost k výměně znalostí. Města a regiony mohou posloužit k testování jak pro technické aspekty, tak pro inkluzivní složku, jako je např. řešení otázky aktivní mobility. Mise s novými, inovativními finančními nástroji mohou místním a regionálním orgánům pomoci při plnění úkolů a vytyčení předem stanovených cílů;

39. upozorňuje na program InvestEU, v němž je „udržitelná infrastruktura“ jedním ze čtyř „oken“. Jedná se zde však o finanční nástroje, u nichž se investice musí vrátit. Konstatuje, že tento efekt návratnosti nemají ani zdaleka všechny investice. Je proto důležité, aby Poradenské centrum InvestEU zohledňovalo široké spektrum potřeb měst a regionů a rozvíjelo na úrovni EU skutečné finanční inženýrství;

Politické nástroje

40. strategie EU počítá s mnoha politickými nástroji, které mohou městům a regionům s transformací v oblasti mobility pomoci, ale v řadě bodů by Výbor uvítal konkrétní politické návrhy;

41. pro zajištění rovných podmínek jsou nezbytné právní předpisy EU v oblasti harmonizace, standardizace a interoperability. Řádnou standardizaci, ochranu a výměnu údajů a přísné normy v oblasti emisí a bezpečnosti silničního provozu je možné regulovat pouze na úrovni EU;

42. domnívá se, že je důležité přestat subvencovat fosilní paliva a namísto toho podporovat alternativní, čisté pohonné systémy. Tato podpora by měla pokud možno zvýhodňovat nové technologie, aby se přechod spíše urychlil, než zpomalil. Toho lze dosáhnout uplatňováním zásad „znečišťovatel platí“ a „uživatel platí“ a ukončením daňových výhod pro fosilní paliva. Zároveň konstatuje, že daňové režimy na mnoha místech výrazně podporují poskytování služebních vozidel se spalovacími motory, což je v rozporu s dlouhodobými a střednědobými cíli EU v oblasti klimatu;

43. podporuje projekt Evropské komise na začlenění silniční dopravy do systému obchodování s emisemi. Je však znepokojen tím, že by toto začlenění postihlo zranitelné spotřebitele. Trvá proto na tom, že z výtěžku této nové daně by se měl financovat rozsáhlý program veřejných investic v rámci budoucí politiky soudržnosti, který by místním a regionálním orgánům umožnil rozvíjet dekarbonizované možnosti dopravy pro všechny občany EU bez ohledu na to, kde žijí, a zvláště za účelem propojení venkovských a odlehlých oblastí s městskými centry;

44. pro dosažení přechodu na jiné druhy dopravy jsou nezbytné různé pobídky. Jde jednak o pozitivní pobídky, k nimž patří například rozvoj místní veřejné dopravy, daňové výhody při nákupech vozidel (kol, koloběžek a osobních automobilů) s nulovými emisemi a účinná, spolehlivá a cenově dostupná železniční doprava. Patří sem ale i cenové pobídky, jako je například mýtné a podle místa a času diferencovaný poplatek za kongesci, které by měly motivovat k využívání udržitelné hromadné dopravy, zdanění kerosinu pro leteckou dopravu, rozšíření systému obchodování s emisemi na leteckou a lodní dopravu a rozsáhlejší ekologická daň pro řešení problému, který představuje silniční doprava a znečištění, například v alpských zemích nebo v dalších přeshraničních oblastech, v nichž v důsledku tranzitního provozu dochází obzvláště často k přetížení dopravy;

45. konstatuje, že během koronavirové krize mnoho měst a regionů (znovu)objevilo aktivní mobilitu. Cyklistika a chůze jsou nejen zdravé a odolné druhy dopravy, ale rovněž prospívají klimatu. Je proto nezbytné, aby EU ve svém politickém programu přiznala aktivní mobilitě vyšší prioritu;

46. poukazuje na to, že přezkum směrnice o zdanění energie nabízí jedinečnou příležitost pro dekarbonizaci dopravy a podporu využívání energeticky účinnějších dopravních prostředků, jako je hromadná doprava osob, a pro posílení internalizace nákladů dopravy;

47. dodává, že podpora hromadné dopravy musí být doprovázena opatřeními, která všem uživatelům usnadní její využívání. To se musí týkat jak cen, což zahrnuje zavedení nízkého jízdného pro uživatele, nebo dokonce umožnění jejího bezplatného využívání pro některé skupiny, tak možnosti kombinovat její využívání s jízdou na kole, aby se tak podpořily modely smíšené mobility;

48. poukazuje na to, že v závislosti na regionálních a místních podmínkách mohou biopaliva z obnovitelných zdrojů, e-paliva, vodík a další inovativní paliva a pohonné systémy představovat udržitelná řešení a nesmí být znevýhodňovány;

49. veřejno-soukromá řešení mohou hrát roli při omezování neudržitelné mobility prostřednictvím dohod s podniky o práci z domova, umístění provozoven nebo distribuci zboží ve městech. EU může zajistit, aby se tato veřejno-soukromá řešení více rozšířila;

50. města a regiony se snaží omezovat provoz osobní i nákladní dopravy prostřednictvím nízkoemisních a bezemisních zón. Výbor žádá, aby v zájmu zajištění řádného dodržování těchto opatření měly místní a regionální orgány přístup k systému EUCARIS⁽⁵⁾ s údaji o registraci vozidel z jiných členských států;

51. vítá návrhy týkající se vozidel s nulovými emisemi (emisní normy CO₂ a emisní normy následující po normách Euro 6/VI), poukazuje však na to, že tyto předpisy musí být prováděny tak, aby mohly držet krok s nezbytným rozvojem výroby energie z obnovitelných zdrojů, přenosových sítí a regionálních a místních distribučních sítí a infrastruktury pro dobíjení a čerpání paliva. Nové normy musí ponechat dostatečný prostor pro inovace a musí být technologicky neutrální. Měly by se vztahovat nejen na osobní automobily a autobusy, ale v rámci městské logistiky s nulovými emisemi také na ekologické dodávky a nákladní automobily. Vyzývá rovněž k přijetí právních předpisů EU pro znečišťující mopedy a skútry a plavidla vnitrozemské plavby. Při snižování emisí pevných částic, jež přispívají ke znečištění ovzduší, jsou vedle přísnějších emisních

⁽⁵⁾ EUCARIS je mezivládní aplikace pro síť vnitrostátních databází s údaji o registraci vozidel. V současné době se používá pro účely směrnice 2015/413 o výměně informací o dopravních delikttech.

norem důležitá také přísnější pravidla pro pneumatiky a brzdy. Přitom je vždy třeba mít na zřeteli, že vozidla podléhají i dalším požadavkům (zejména pokud jde o dojezd a čas nabíjení či doplňování paliva), které jsou nezbytné pro fungování osobní dopravy a doručovacích služeb, a zejména místní veřejné dopravy;

52. rovněž vyzývá k vytvoření jasného rámce EU v nařízení (EU) č. 168/2013 pro lehká elektrická vozidla, jako jsou elektrické koloběžky, rychlá elektrokola a další formy mikromobility. Vítá, že Evropská komise hodlá ještě v roce 2021 vydat pokyny na podporu bezpečného používání zařízení pro mikromobilitu;

53. vyzývá Evropskou komisi, aby se více zasazovala o podporu nákupu elektrických, vodíkových nebo nízkemisních automobilů a elektrokol tím, že poskytne pobídky, které zvýší objem výroby a umožní vytvořit vhodnou infrastrukturu, což povede ke snížení nákladů na elektromobily a elektrokola, které jsou v současné době velmi vysoké a v jejichž důsledku jsou tato vozidla a kola pro celou řadu spotřebitelů nedostupná. Mohlo by to zahrnovat i revizi směrnice o DPH, aby mohly členské státy podpořit jejich nákup nižší daňovou sazbou;

54. uznává, že mobilita jako služba je pro mnoho měst a regionů důležitou koncepcí, která jim umožňuje podporovat dopravu „ode dveří ke dveřím“. Proto je důležité, aby se EU zaměřila na multimodální jízdenky a integrované informace o veškerých možných druzích nebo kombinacích dopravy⁽⁶⁾;

55. souhlasí s novými návrhy, které předloží Evropská komise v zájmu podpory dobíjecí infrastruktury a vodíkových čerpacích stanic⁽⁷⁾. To je důležité vzhledem k rychlému technickému vývoji (směřujícímu k rychlému nabíjení, dobíjecím stanicím a vodíku) a z hlediska požární bezpečnosti. Technologické normy a požadavky týkající se dobíjecích stanic a jednotných možností platby by měly být dohodnuty na úrovni EU. Současný nedostatek spolehlivé infrastruktury brání soukromým investicím na trhu;

56. multimodální uzly v obcích znamenají dobré vazby na meziměstská a mezinárodní dopravní spojení, ale také příležitosti (překládky) pro regionální distribuci zboží a menší distribuci zboží ve městech. Včasnou výstavbu evropských koridorů TEN-T musí doprovázet rozvoj multimodální logistiky a výstavba překládkových zařízení;

57. Komise má v úmyslu dosáhnout toho, aby byla pravidelná hromadná doprava na vzdálenosti kratší než 500 km do roku 2030 v rámci EU uhlíkově neutrální, a předpokládá, že významnou úlohu při tom bude hrát zdvojnásobení vysokorychlostní dopravy coby alternativy k letadlům. Železniční nákladní doprava by se měla do roku 2050 více než zdvojnásobit a letecká, námořní a vnitrozemská vodní doprava by se měly stát výrazně udržitelnějšími. Evropská komise by měla upřednostňovat čisté druhy dopravy všude tam, kde je to možné;

58. ke zvýšení udržitelnosti a konkurenceschopnosti železniční a vnitrozemské vodní dopravy je nezbytná lepší harmonizace jejich pravidel. Podél dopravních os i v regionech je také nutné vytvořit či posílit multimodální místa nakládky zboží. V mezinárodní železniční dopravě navíc nemají prioritu jen o vysokorychlostní tratě, ale také běžná (přeshraniční) spojení. EU by měla nadále prostřednictvím Nástroje pro propojení Evropy podporovat budování chybějících přeshraničních železničních spojení, která jsou nezbytná pro vzájemné propojení evropských regionů. U těchto spojení lze díky zvýšení rychlosti na 160–200 km/h dosáhnout ještě mnoha přínosů. Lidé by totiž měli být motivováni k tomu, aby na krátké a střední vzdálenosti používali vlak či autobus nejen namísto letadla, ale také namísto automobilu. Výbor proto podporuje Evropský rok železnice;

59. vyzdvihuje úspěšnou spolupráci mezi Evropskou komisí a Evropským výborem regionů v rámci Evropského roku železnice. S uspokojením bere na vědomí velký zájem, který mezi místními a regionálními orgány vyvolala výzva Komise k předkládání návrhů akcí, jejichž cílem je podporovat železniční dopravu jakožto nejudržitelnější, energeticky nejúčinnější a nejbezpečnější způsob dopravy;

60. transformace v oblasti mobility je rovněž sociální transformací. Některá pracovní místa zaniknou a jiná se změní, zatímco mnoho nových pracovních míst bude rovněž vytvořeno. Je proto důležité zajistit, aby byli pracovníci včas vyškoleni a rekvalifikováni, zejména v automobilovém průmyslu. Velká část přidané hodnoty elektrických vozidel spočívá v bateriích, které jsou v současné době z velké části vyráběny mimo Evropu – v místech s jinými environmentálními

⁽⁶⁾ Revizi směrnice EU o inteligentních dopravních systémech.

⁽⁷⁾ Revizi směrnice o infrastruktuře pro alternativní paliva a směrnice o energetické náročnosti budov, konkrétně pokud jde o ustanovení týkající se dobíjecí infrastruktury v zastavěném prostředí.

a sociálními normami. Při transformaci je třeba zajistit, aby nedošlo k přesunu pracovních sil a přidané hodnoty do částí světa s nižšími ambicemi v oblasti klimatu a životního prostředí. Udržitelnost je třeba posuzovat globálně a v průběhu celého životního cyklu. Transformace v oblasti mobility ovlivní rovněž poprodejní trh, nezávislé servisy a obchod s náhradními díly. Restrukturalizaci v poprodejním odvětví je třeba řídit a mírnit její sociální dopady;

61. autonomní vozidla mohou zásadním způsobem změnit využívání našeho životního prostoru. Vzhledem k demografickému vývoji Evropy nabízejí autonomní vozidla příležitosti pro venkovské a městské oblasti. Tento vývoj ve venkovských oblastech může umožnit „místní veřejnou dopravu na vyžádání“ malým obcím v řídce obydlených oblastech. To regionům nabízí příležitosti k rozvoji, potenciál sociálních inovací a možnosti boje proti vyliďňování venkova. V městských oblastech mohou autonomní vozidla přispět ke zvýšení plynulosti provozu a k lepšímu využívání kapacity. To může přispět ke zmírnění kongesce, znečištění ovzduší a hluku ve venkovním prostředí ve velkých městech;

62. pro získávání důvěry obyvatelstva je nezbytná spolupráce a výměna zkušeností mezi výzkumem, průmyslem, legislativou, obcemi a regiony. Pro rozvoj automatizace dopravy musí být jedním z hlavních výchozích bodů zlepšení bezpečnosti silničního provozu. Automatizace by měla přispět ke splnění vize nulové úmrtnosti v rámci bezpečnosti silničního provozu. Místní a regionální orgány různých druhů by měly připravit pilotní projekty pro autonomní mobilitu. Autonomní vozidla musí plně fungovat na všech dopravních trasách, a to i ve venkovských oblastech a na úzkých městských a obecních komunikacích. Při rozvoji a řízení autonomní dopravy je třeba vzít v úvahu, že podpora a zajištění bezpečnosti silničního provozu pro chůzi a jízdu na kole v zastavěných oblastech jsou prvořadými prioritami.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

**Stanovisko Evropského výboru regionů – Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství –
Nová agenda pro Středomoří**

(2021/C 440/04)

Zpravodaj:	Vincenzo BIANCO (IT/SES), člen zastupitelstva města Katánie
Odkazy:	Společné sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství – Nová agenda pro Středomoří JOIN(2021) 2 final; SWD(2021) 23 final Joint Staff Working Document on Renewed Partnership with the Southern Neighbourhood and the Economic and Investment Plan for the Southern Neighbours Accompanying the document Joint Communication to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions – Renewed partnership with the Southern Neighbourhood – A new Agenda for the Mediterranean [společný pracovní dokument Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství a hospodářský a investiční plán pro jižní sousedy, který doprovází společné sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Obnovené partnerství se zeměmi jižního sousedství – Nová agenda pro Středomoří] JOIN(2021) 2 final; SWD(2021) 23 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

a) Obecné připomínky

1. zdůrazňuje, že z historického a kulturního hlediska bylo Středozemní moře po staletí přirozeným prvkem sjednocujícím, nikoli rozdělujícím národy různých kontinentů;
2. vítá iniciativu Komise, jejímž cílem je obnovit partnerství se zeměmi jižního sousedství EU v zájmu míru, stability a prosperity regionu. Sdílí názor Komise, která v příslušném společném sdělení uvádí, že perspektiva obnovy po pandemii COVID-19 poskytuje vzácnou příležitost zaměřit středomořskou agendu na lidi;
3. vítá skutečnost, že EU se poprvé v konkrétním sdělení zaměřuje na své jižní sousedy, což svědčí o důležitosti vzájemného vztahu pro obě strany;
4. pevně věří, že dosažení hmatatelných výsledků prostřednictvím spolupráce je zásadní pro více prosperující, spravedlivější, udržitelnější a bezpečnější budoucnost Středomoří;
5. vyzývá EU a její partnerské země ke konkrétnímu a vhodnému zapojení místních a regionálních orgánů, které představují hnací sílu územního rozvoje blízkého lidem. Z výhod spolupráce by měla těžit nejen hlavní města. Je nezbytné, aby nové iniciativy neprohlubovaly, ale naopak snižovaly stávající obrovské územní rozdíly v sousedních zemích. V tomto ohledu by měla být zvláštní pozornost věnována rozvoji přeshraničních projektů, které posilují vztahy mezi regiony na třech březích Středozemního moře a poskytují přidanou hodnotu jakožto způsob, jakým reagovat na celosvětové problémy z místního hlediska. Vzhledem k průřezovému charakteru cílů udržitelného rozvoje a jejich transformačnímu potenciálu by měla EU dát regionálním strategiím takovou strukturu, aby v průběhu příštích deseti let ve Středomoří došlo k oživení po krizi COVID-19 a urychlil se přechod k udržitelnosti, a to na základě makroregionálního středomořského správního rámce, jenž by zahrnoval všechny úrovně správy;
6. připomíná, že v roce 2010 Evropský výbor regionů spolu s územními sdruženími aktivními v této oblasti zřídil Evropsko-středomořské shromáždění zástupců regionů a měst (ARLEM) s cílem umožnit zapojení místních a regionálních orgánů do evropsko-středomořského procesu;
7. zdůrazňuje, že bude nadále vyvíjeno úsilí o posílení spolupráce na regionální, nižší než regionální a meziregionální úrovni, přičemž Unie pro Středomoří bude hlavním kontaktním místem a její programy se stanou společným referenčním rámcem;

b) Lidský rozvoj, řádná správa věcí veřejných a zásady právního státu

8. zdůrazňuje, že je zapotřebí posílit stávající nástroje za účelem ochrany lidských práv, protože dosavadní kroky EU v této oblasti sice mají pozitivní dopad, ale stále nejsou dostatečné. Proto by uvítal, kdyby další sbližování práv a povinností založených na rovnoprávnosti a zákazu všech forem diskriminace bylo ku prospěchu všech občanů partnerských zemí, které nejsou členy EU;

9. kromě toho navrhuje zahájit proces vytvoření Středomořské listiny lidských práv, kterou by partnerské země mohly podepsat a která by převzala obsah Listiny základních práv Evropské unie. Představovala by základ pro zásadní sbližování s EU v oblasti lidských práv. V této souvislosti připomíná, že některé země, které podepsaly barcelonské prohlášení jako třetí země, jsou nyní členskými státy EU (Kypr a Malta);

10. navrhuje zřídit zvláštní fóra, jež by byla místem víceúrovňového setkávání a dialogu představitelů místních, regionálních a celostátních orgánů a zástupců občanské společnosti z evropských zemí a ze zemí jižního sousedství, anebo podpořit stávající mnohostranná fóra, jako je Nadace tří kultur Středomoří (Fundación Tres Culturas del Mediterráneo), zahrnující subjekty ze všech tří břehů Středozemního moře, s cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zapojení do rozhodovacích procesů;

11. zavazuje se, že bude podporovat posílení postavení žen a genderovou rovnost, pokud jde o práva a příležitosti, jakožto klíčový faktor podpory regionální stability a socioekonomického rozvoje. Ženy a dívky by se měly rovnocenně podílet na vedoucích pozicích ve veřejné i soukromé sféře, aby bylo dosaženo plně fungující demokracie a hospodářství a aby byla dodržována lidská práva pro všechny. Je třeba vytvořit podmínky pro posílení zapojení žen do politiky a veřejného života – a to i ve vedoucích pozicích – v tomto regionu a do rozhodovacích procesů na místní, regionální, celostátní a mezinárodní úrovni. Je rovněž třeba odstranit veškeré právní a jiné překážky, jež ženám brání v politické účasti na volebních procesech a v zastoupení ve výsledcích voleb, rovněž ve vedoucích pozicích, s cílem potírat genderovou nerovnost a posílit budování inkluzivních společností, jež by zajistily rovnější a udržitelnější sociální strukturu ve středomořských městech a regionech;

12. v této souvislosti rovněž připomíná, že podpora úlohy žen ve veřejné politické sféře musí jít ruku v ruce s právními a zákonnými rámci zaměřenými na vymýcení jakéhokoli genderově podmíněného násilí, s uznáním občanských svobod a odstraněním rozdílů v odměňování žen a mužů. Je zapotřebí přijmout holistický přístup ke sladování pracovního a soukromého života za účelem zlepšení aktuální situace;

13. vyzývá EU, aby upevnila hospodářská a sociální práva a posílila postavení žen a dívek tak, aby měly rovný přístup ke vzdělávání a všichni v celé rozmanitosti měli rovné příležitosti a přístup k důstojnému zaměstnání, a aby zároveň zajistila stejnou odměnu za stejnou práci. Kromě toho by ženy a muži měli rovnocenně sdílet pečovatelské povinnosti a mít přístup k odpovídající sociální ochraně. Celkově by opatření měla přispět ke snížení segregace na trhu práce a zvýšení podílu žen ve vedoucích pozicích a jejich vyjednávací síly a zároveň vytvořit příznivé prostředí pro posílení jejich ekonomického postavení;

14. vítá veškeré snahy vynaložené v rámci partnerství a spolupráce, jako je nedávno zahájený mechanismus monitorování genderové rovnosti v evropsko-středomořském regionu, jehož cílem je shromáždit údaje rozčleněné podle pohlaví ve čtyřech prioritních oblastech obsažených v ministerském káhirském prohlášení z roku 2017. Cílem tohoto mechanismu pro přijímání následných opatření, který se opírá o ukazatele pro sledování pokroku, je vyhodnotit genderové rozdíly a poskytnout údaje pro vědecká doporučení činitelům s rozhodovací pravomocí, aby bylo možné sledovat kvalitu života žen a jejich úlohu v našich společnostech;

15. vyzývá EU, aby usnadnila účast občanů zemí jižního sousedství v programech EU zaměřených na výměnu v oblasti výzkumu, inovací, kultury a vzdělávání;

16. žádá EU, aby posílila úlohu místních a regionálních orgánů v rámci prosazování digitalizace a služeb elektronické veřejné správy, neboť tyto orgány mají potenciál lépe navázat kontakt s místním soukromým sektorem, a pomoci tak zvýšit účinnost a efektivitu programů ústředních vládních institucí;

17. vyzývá EU, aby v partnerských zemích, jež nejsou členy EU, prosazovala politiky zaměřené na snížení počtu mladých lidí, kteří předčasně ukončují školní docházku, a politiky zacílené na skupiny mladých lidí přistěhovaleckého původu, zejména pak v problematických čtvrtích a školách, jež by těmto lidem daly druhou šanci získat vzdělání a odbornou přípravu, s důrazem na programy umožňující uplatnit se na trhu práce;

c) Odolnost, prosperita a digitální transformace

18. vítá přístup nové agendy, který spočívá v tom, že lidé, a zejména mladí lidé, se dostávají do centra obnoveného evropského politického směřování, vzhledem ke skutečnosti, že 50 % obyvatel zemí jižního sousedství je mladších 25 let. V této souvislosti zdůrazňuje, že podporuje podnikání mladých lidí, zejména v oblastech, jako je digitální transformace, která otevírá perspektivu zvýšení výkonnosti, inovací, růstu, posílení konkurenceschopnosti a inkluzivního a udržitelného rozvoje, a prostřednictvím ocenění ARLEM pro mladé místní podnikatele ve Středomoří se podílí na budování místního prostředí příznivého pro podnikání. Zdůrazňuje důležitou roli, kterou mohou inovační ekosystémy⁽¹⁾ hrát při podpoře hospodářského oživení směrem k inkluzivní ekologické a digitální transformaci po ničivých socioekonomických důsledcích vyvolaných pandemií COVID-19;

19. vyzývá EU k zahájení iniciativy zaměřené na usnadnění vytváření pracovních míst prostřednictvím zlepšení místního podnikatelského prostředí a prostřednictvím podpory podnikání a přilákání investic do udržitelného hospodářského rozvoje v zemích jižního sousedství. Partneři z evropských středomořských zemí by měli zvýšit úsilí o zlepšení ekosystému malých a středních podniků ve Středomoří: harmonizovat předpisy, sdílet osvědčené postupy, stimulovat vytváření nových malých a středních podniků a zlepšit přístup k financování;

20. zdůrazňuje, že hospodářský rozvoj musí jít ruku v ruce s inkluzivním a udržitelným sociálním rozvojem, který usnadní naplňování cílů udržitelného rozvoje stanovených v Agendě 2030, aby bylo možné posílit odolnost populace a celkovou stabilitu;

21. je třeba pokračovat v řešení strukturálních překážek, včetně přetrvávajících stereotypů, které tvoří příčinu digitální propasti, s cílem usilovat o inkluzivní digitální transformaci a prosazovat programy zohledňující genderovou rovnost, které podporují spravedlivou digitální transformaci v partnerských zemích;

d) Mír a bezpečnost

22. považuje mír a bezpečnost za základní předpoklady dosažení všech ostatních cílů agendy a pokládá za nezbytné řešit problémy, které brání stabilizaci: chudobu, nerovnost, korupci, změnu klimatu, slabý hospodářský a sociální rozvoj a nedostatek příležitostí, zejména pro mladé lidi;

23. vybízí k součinnosti mezi různými nástroji Charty Organizace spojených národů a strategie bezpečnostní unie EU s cílem vybudovat bezpečnostní prostředí, které obстоjí i v budoucnosti, a za účelem potírání vyvíjejících se hrozeb (ochrana před terorismem a organizovanou trestnou činností);

24. připomíná iniciativu z Nikósie⁽²⁾ týkající se spolupráce s libyjskými obcemi coby konkrétní příklad diplomacie měst a partnerské diplomacie, v jejímž rámci mohou místní a regionální orgány zásadním způsobem přispět k udržitelnému řešení mezinárodních výzev dlouhodobého charakteru;

e) Migrace a mobilita

25. pokud jde o migraci, domnívá se, že pozitivní opatření, jež EU v této oblasti nedávno přijala, stále nejsou dostatečná. Bez dalších nástrojů sdílených na evropské úrovni, včetně vhodného mechanismu přerozdělování za účelem relokace migrantů, spočívá zátěž související s řízením migrační krize především na místních a regionálních orgánech evropských zemí prvního vstupu, a to zejména na příhraničních regionech a oblastech na jihu EU, které jsou vystaveny většímu tlaku způsobenému migračními toky ve Středomoří. Současně považuje za zásadní, aby byly zapojeny místní a regionální orgány a aby EU poskytla podporu při zvyšování povědomí evropské veřejnosti o otázkách, jako je solidarita, tolerance, dodržování zákonů a dialog, a to s cílem změnit v pozitivním smyslu způsob, jakým jsou témata související s migranty vnímána;

26. připomíná, že zásadní je uplatňovat vyvážený přístup zohledňující všechny důležité aspekty migrace. V tomto smyslu vítá návrh nové agendy spočívající v mobilizaci všech příslušných politik a nástrojů, které má EU k dispozici, s cílem podpořit globální, vyvážená a oboustranně výhodná partnerství se zeměmi jižního sousedství v oblasti spolupráce, rozvoje, víz, obchodu, investic, zaměstnanosti a vzdělání;

⁽¹⁾ VR na toto téma provádí studii v rámci připravované zprávy ARLEM nazvané Inovační ekosystémy a začínající podniky ve Středomoří jako prostředek oživení po krizi COVID-19.

⁽²⁾ Tato iniciativa, jež byla zahájena v roce 2015, vstoupí v roce 2021 do nové fáze, kdy budou realizovány různé významné nové projekty, které budou financovány převážně z prostředků EU a jež budou zaměřeny na budování kapacit pro zaměstnance obcí, místní hospodářský rozvoj a místní správu (bližší informace viz <https://cor.europa.eu/cs/our-work/Pages/Libya.aspx>).

27. vítá návrhy Evropské komise na reformu společného evropského azylového systému předložené v rámci nového paktu o migraci a azylu a uznává, že vnější rozměr tohoto paktu je klíčovým aspektem nové agendy pro Středomoří. Požaduje, aby Evropská unie poskytla regionálním a místním orgánům dostatečné finanční prostředky k rozvoji jejich politik integrace a začleňování. Vítá návrh Komise poskytnout finanční podporu třetím zemím původu nebo tranzitu, které mají vstřícný postoj k vypracování společných politik vůči migrantům;

28. zdůrazňuje, že je nezbytné bojovat proti obchodníkům s lidmi a vytvořit bezpečné trasy do EU pro osoby, které mají právo na ochranu ve smyslu mezinárodního práva, a žádá zvláštní ochranu potenciálních obětí obchodu s lidmi (žen, mladých lidí a dětí);

29. domnívá se, že je třeba posílit spolupráci EU se třetími zeměmi, zejména s jejími jižními sousedy, v oblasti migrace. Vítá proto záměr podporovat migrační a azylovou politiku, včetně kapacit partnerských zemí v oblasti správy hranic. Kromě toho požaduje, aby Evropská unie vyčlenila odpovídající finanční prostředky pro regiony a místní orgány, aby mohly rozvíjet své politiky integrace a začleňování. Navrhuje, aby byla povzbuzována spolupráce s třetími zeměmi původu nebo tranzitu za účelem přijímání navracených nelegálních migrantů, aniž by však byl dotčen přístup k mezinárodní ochraně uprchlíků, kteří tuto ochranu potřebují;

30. vítá cílenou pomoc zaměřenou na vytváření socioekonomických příležitostí pro migranty, násilně vysídlené osoby a hostitelská společenství, a to i v souvislosti s oživením po pandemii COVID-19, se zvláštním důrazem na marginalizované regiony, a znovu potvrzuje, že je připraven se zapojit do usnadňování dialogu a spolupráce s místními a regionálními orgány v zemích původu a tranzitu;

f) Ekologická transformace: odolnost vůči změně klimatu, energetika a životní prostředí

31. zdůrazňuje, že země jižního sousedství představují jednu z oblastí na světě, které jsou nejvíce ohroženy změnou klimatu a zhoršováním stavu životního prostředí, a proto vyzývá evropské instituce, aby v zemích jižního sousedství EU co nejdříve doplnily Zelenou dohodu pro Evropu za účelem spolupráce na rozsáhlé zelené dohodě pro Středomoří a navýšily finanční prostředky určené na plnění cílů týkajících se klimatu v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI), mimo jiné prostřednictvím iniciativ zaměřených na znovuoživení a ochranu Středozemního moře, které je mořskou oblastí, jež je nejvíce zasažena znečištěním, ztrátou biologické rozmanitosti, zvyšováním hladiny moří, povodněmi a oteplováním vod a má obrovský potenciál z hlediska hospodářského rozvoje v environmentální oblasti. V tomto ohledu připomíná, že v roce 2016 představovala modrá ekonomika 1,3 % HDP EU ⁽³⁾;

32. poukazuje na to, že v oblasti Středomoří jsou obzvláště zapotřebí konkrétní místní opatření v oblasti klimatu, neboť celostátní politiky neřeší naléhavé problémy v těchto oblastech, z nichž by měla vycházet tato opatření, která by měla být přizpůsobena místním podmínkám a potřebám místních obyvatel. Za tímto účelem navrhuje navázat na úspěšný projekt Clima-Med a vyzývá další starosty a primátory v jižním Středomoří, aby se připojili k Paktu starostů a primátorů ⁽⁴⁾ a v rámci programu Interreg MED podporovali partnerství mezi městy v EU a mimo EU, která se nacházejí ve středomořských zemích;

33. se zájmem očekává vytvoření silného partnerství místních a regionálních orgánů u příležitosti 26. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Glasgow (Spojené království) a 15. zasedání konference smluvních stran Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti v Kchun-mingu (Čína) s cílem posílit úlohu místních a regionálních orgánů v rámci globální správy, a zajistit tak lepší provádění cílů udržitelného rozvoje OSN, snížení emisí skleníkových plynů a zvýšení ambicí v oblasti klimatu;

34. proto se domnívá, že odstraňování znečištění a hlavně prevence znečištění spolu s odpovědným využíváním Středozemního moře představují další příležitost k rozvoji pro všechny země, které leží na jeho pobřeží. Konstatuje, že mají být prosazována přírodě blízká řešení, která se zaměří na tyto hlavní výzvy, a má za to, že je naléhavě nutné prosazovat iniciativy v oblasti udržitelné výroby a spotřeby, účinného využívání zdrojů a nakládání s odpady, včetně potravinového odpadu a odpadu v moři, a podporovat tak ochranu a obnovu biologické rozmanitosti, mj. prostřednictvím vytváření účinných a řádně spravovaných sítí chráněných pobřežních a mořských oblastí, jakož i zachování mokřadů jako nákladově efektivního řešení blízkého přírodě, rozvodí a přeshraničních povodí;

35. požaduje, aby byly v zájmu posílení sociálních a hospodářských vazeb vycházejících ze základních zásad modré ekonomiky zavedeny sítě regionálních politik. Dále žádá, aby bylo ve Středomoří stimulováno vytváření biosféry, jež zajistí lepší koexistenci hospodářské činnosti a ochrany přírody, a aby se usilovalo o zavedení regionálních kontrolních systémů

⁽³⁾ Viz zpráva *Blue Economy for local and regional authorities in the Mediterranean* (Modrá ekonomika pro místní a regionální orgány ve Středomoří) přijatá na plenárním zasedání ARLEM dne 23. ledna 2020.

⁽⁴⁾ Prostřednictvím předchozího projektu CES-MED se k němu již připojilo 62 signatářských měst a dalších více než 250 tak hodlá učinit.

pro posuzování stavu mořských a pobřežních ekosystémů a dopadů různých průmyslových odvětví na středomořskou biosféru. Zároveň požaduje, aby se rozvíjely iniciativy zaměřené na zvyšování povědomí občanů o tom, jaký význam má zlepšování situace v našich mořských a pobřežních ekosystémech, a to s vědomím výhod, které přináší pro současné a budoucí generace;

36. vyzývá k zintenzivnění úsilí zaměřeného na propagaci a prosazování udržitelné agendy pro cestovní ruch, jenž je pro tento region klíčovým hospodářským odvětvím, s cílem snížit jeho negativní dopad na životní prostředí. Toho by mělo být dosaženo především prostřednictvím nástrojů pro plánování navržených za účelem řízení lidských činností v přírodních oblastech způsobem zohledňujícím vzájemnou interakci ekosystémů a krajiny. Krize COVID-19 by mělo být využito jako příležitosti k transformaci tohoto odvětví a k propojení jeho prosperity se zachováním středomořského prostředí;

37. doufá, že podpora Zelené dohody pro Evropu bude obzvláště prospěšná pro zemědělství, které je klíčovým odvětvím pro většinu partnerských zemí, jež nejsou členy EU, a to zejména prostřednictvím uplatňování přísných standardů stanovených evropskými právními předpisy v těchto zemích. Vyzývá, aby bylo v souladu s cíli strategie „Od zemědělce ke spotřebiteli“⁽⁵⁾ podporováno navrhování a provádění udržitelných potravinových systémů a investice do nich, a to od výroby až po spotřebu, přičemž je zapotřebí klást důraz obzvláště na bezpečnost potravin, zdraví rostlin, zdraví a dobré životní podmínky zvířat a usilovat také o zajištění potravinového zabezpečení v regionu;

38. připomíná doporučení ARLEM obsažené v přijaté zprávě o zemědělství a potravinovém zabezpečení týkající se klimatických změn ve Středomoří a v této souvislosti vyzývá Evropskou unii a Unii pro Středomoří, aby zvážily vypracování společné strategie potravinového zabezpečení a potravinové soběstačnosti pro Středomoří, podporovaly agroekologickou transformaci směrem k postupům, které chrání půdu a agrobiodiverzitu, a zvážily zavedení označení „středomořské produkty“ nebo „středomořská strava“, a to v rámci širší makroregionální strategie pro celé Středomoří;

39. zdůrazňuje, že nezbytné snižování podílu a postupné nahrazení energie z fosilních paliv musí být doprovázeno podporou přechodu na alternativní zdroje energie. Kromě toho považuje za nezbytné poskytovat cílenou pomoc na podporu rozsáhlých investic do obnovitelných zdrojů energie a výroby čistého vodíku pro domácí spotřebu i na vývoz, tedy investic, které dodržují zásadu „neškodit“ a zajišťují ochranu zelených ploch a biologické rozmanitosti. Zdůrazňuje klíčovou úlohu měst a regionů v této oblasti, neboť jsou odpovědné za provádění různých politik souvisejících s cíli udržitelného rozvoje: růst měst, změna klimatu, socioekonomické nerovnosti, energetika, ekologická a digitální transformace a řádná správa věcí veřejných;

g) Provádění a investiční plán

40. vítá skutečnost, že Evropská komise navrhla hospodářský a investiční plán pro země jižního sousedství s cílem podpořit provádění opatření uvedených v nové agendě pro Středomoří, přičemž se zaměřuje na prvek budování odolnosti v nejzranitelnějších odvětvích, jako jsou vodohospodářství, životní prostředí a energetika, a na podporu plánů investic do obnovitelných zdrojů, včetně opětovného využívání vody a její recyklace za využití energie z obnovitelných zdrojů;

41. vítá vymezení dvanácti stěžejních iniciativ v prioritních oblastech zaměřených na zvýšení odolnosti, budování prosperity a posílení obchodu a investic na podporu konkurenceschopnosti a udržitelného a inkluzivního socioekonomického růstu;

42. vítá návrh Evropské komise vyčlenit na provádění agendy až 7 miliard EUR. Společně se zárukami Evropského fondu pro udržitelný rozvoj a kombinováním zdrojů financování v rámci investiční platformy sousedství by tak v jižním sousedství mohly být mobilizovány soukromé a veřejné investice ve výši až 30 miliard EUR;

43. pozitivně hodnotí dohodu dosaženou mezi Radou a Evropským parlamentem o nařízení, kterým se v kontextu víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021–2027 zřizuje nástroj pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI) s celkovým přiděleným rozpočtem ve výši 79,5 miliardy EUR v běžných cenách, který EU umožní účinně prosazovat a podporovat její hodnoty a zájmy na celém světě a současně podporovat globální úsilí v oblasti multilateralismu;

44. vyjadřuje svůj souhlas s tím, aby nejméně 500 milionů EUR z celkové částky vyčleněné na spolupráci EU se zeměmi sousedství v rámci zeměpisného pilíře NDICI – Globální Evropa bylo přiděleno místním a regionálním orgánům. Žádá, aby tato opatření a zdroje byly odpovídajícím způsobem posíleny. Mělo by se podporovat flexibilní financování, v němž by

⁽⁵⁾ Viz CDR-594-2020.

aktivní úlohu hrály místní a regionální orgány, jež by měly určovat potřeby jednotlivých územních celků v závislosti na jejich důležitosti. Požaduje navýšení finančních prostředků určených na plnění cílů souvisejících s klimatem v rámci nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci – Globální Evropa (NDICI);

45. s ohledem na posílený zeměpisný přístup a v souladu s prioritami agendy naléhavě žádá všechny orgány EU, aby místní a regionální orgány a jejich sdružení považovaly za klíčové faktory udržitelného rozvoje a přistupovaly k nim jako k programovým partnerům;

46. místní a regionální orgány ze Středomoří a jejich sítě spolupráce, jako je Aliance pro spolupráci ve Středomoří, mohou sehrát klíčovou úlohu v úsilí o lepší koordinaci stávajících nadnárodních rámců a v terénu konkrétní formou napomáhat provádění politik a fondů a zároveň přispívat k informování zástupců vyšších úrovní správy o místních podmínkách. Kromě toho bude díky tomu možné zajistit provádění opatření na různých úrovních a vyšší efektivitu iniciativ.

V Bruselu dne 30. června 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Stanovisko Evropského výboru regionů – Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 s ohledem na COP26

(2021/C 440/05)

Zpravodaj:	Vincent CHAUVET (FR/RE), starosta města Autun
Odkaz:	sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů (COM(2020) 562 final) stanovisko z vlastní iniciativy

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Zvýšení emisních cílů EU pro efektivní dosažení klimatické neutrality do roku 2050

1. je i nadále hluboce znepokojen současnou celosvětovou klimatickou krizí a plně usiluje o to, aby se v EU do roku 2050 efektivně dosáhlo nezvratné klimatické neutrality. Vítá realistický způsob vytyčený evropským právním rámcem pro klima, který by měl poskytnout plán postupného snižování emisí, jenž bude spravedlivý pro budoucí generace, a bude formovat ekologické oživení EU po krizi COVID-19 a jejích následcích, zabrání uzamčení v uhlíkovém hospodářství, zajistí územní odolnost a stanoví rámec pro ambicióznější politiky v oblasti změny klimatu, jež by měly vycházet z pozitivních a negativních zkušeností z předchozích desetiletí;
2. uznává, že EU má vedoucí postavení v mezinárodních jednáních o klimatu a měla by být pozitivním příkladem toho, jak by bylo možné řešit změnu klimatu na základě víceúrovňové správy;
3. plně podporuje dohodu mezi Evropským parlamentem a Radou o právním rámci pro klima, jež aktualizuje cíl v oblasti emisí skleníkových plynů, které se mají do roku 2030 „snížit o alespoň 55 %“ ve srovnání s úrovní z roku 1990, a požaduje, aby byl nejpozději do šesti měsíců od prvního globálního hodnocení Pařížské dohody předložen návrh cíle pro rok 2040. Bere však na vědomí, že některé zúčastněné strany se domnívají, že to stále nestačí k tomu, aby bylo včas dosaženo čisté klimatické neutrality, a vyjadřuje politování nad tím, že se nový rámec zaměřuje hlavně na CO₂, avšak k emisím dalších skleníkových plynů se staví nejednoznačně nebo je dostatečně nezohledňuje. V této souvislosti očekává, že se Komise bude zabývat všemi příslušnými zbývajícími skleníkovými plyny, aby se EU do roku 2050 stala prvním klimaticky neutrálním kontinentem na světě;
4. vyzývá orgány EU a členské státy, aby zajistily stanovení cen emisí z fosilních paliv, a to prostřednictvím systému obchodování s emisemi a daní, a řešily tak problematiku emisí nákladově efektivním způsobem a uvolnily zdroje, které mohou být vynaloženy na transformaci. Tuto otázku je zapotřebí řešit v rámci přezkumu systému EU pro obchodování s emisemi (ETS) a směrnice EU o zdanění energie (ETD) v připravovaném legislativním balíčku „Fit for 55“. V této souvislosti rovněž vítá připravovaný návrh Evropské komise týkající se mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích, neboť jsou zapotřebí účinná opatření, která zabrání úniku uhlíku, přesněji zohlední množství uhlíku vznikající v souvislosti s dovozem a zajistí, aby nebyly ekologické cíle EU oslabovány přesunem výroby do zemí s méně ambiciózními politikami v oblasti klimatu;
5. zdůrazňuje, že vzhledem k technologickému rozvoji a různým podmínkám, jež panují v jednotlivých regionech Evropské unie, pokud jde o klima, zeměpisnou polohu, infrastrukturu, energetické systémy atd., je důležité umožnit a podpořit celou řadu různých řešení. Regulační rámec EU by měl být v zájmu trvalých řešení pokud možno technologicky neutrální, pokud jde o snižování emisí a udržitelnost, a měl by zabránit nadměrné regulaci a zvýšené administrativní zátěži;
6. na druhé straně konstatuje, že vzhledem ke specifické povaze některých regionů pro ně bude splnění nových cílů představovat zvláštní výzvu. Transformace energetiky a hospodářství těchto regionů musí probíhat spravedlivým způsobem, a proto je důležitá úloha Modernizačního fondu a mechanismu uhlíkového vyrovnání na hranicích;

7. uznává, že k politice EU v oblasti klimatu budou muset přispět všechna odvětví, jak je uvedeno v posouzení dopadů sdělení Komise *Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030 – Investice do klimaticky neutrální budoucnosti ve prospěch našich občanů*. V této souvislosti vítá Zelenou dohodu jako strategii růstu a zásadu „neškodit životnímu prostředí“ jako zásadně důležitý nástroj, jenž je zaměřen na splnění tohoto cíle;

8. zdůrazňuje, že v Evropě i v zahraničí prokázalo mnoho měst a regionů vyšší ambice v oblasti klimatu než členské státy. V některých případech, např. v Japonsku, dokonce místně stanovené příspěvky místních a regionálních orgánů přiměly národní vlády, aby aktualizovaly své vnitrostátně stanovené příspěvky. Proto považujeme z hlediska dosažení účinné víceúrovňové správy za velmi přínosné, aby byly do procesu definování vnitrostátních příspěvků začleněny konkrétní místně a regionálně stanovené příspěvky;

Dosažení cíle 55 % snížení emisí znamená, že je třeba aktivně zapojit místní a regionální orgány do tvorby politik v oblasti klimatu

9. poukazuje na to, že místní a regionální orgány provádějí 70 % veškerých právních předpisů EU, 70 % opatření souvisejících se zmírňováním změny klimatu a 90 % politik zaměřených na přizpůsobování se změně klimatu ⁽¹⁾. Evropská města a regiony s cíli čistých nulových emisí navíc v současnosti představují více než 162 milionů lidí (36 % obyvatel EU) ⁽²⁾. Proto právě místní a regionální orgány odpovídají a budou odpovídat za řízení a provádění většiny strategií Zelené dohody pro Evropu v praxi;

10. domnívá se, že splnění cíle nejméně 55 % snížení emisí CO₂ do roku 2030 radikálně změní způsob organizace měst, regionů a komunit občanů. Pandemie COVID-19, nové cíle v oblasti klimatu a současné důsledky změny klimatu způsobí v evropské společnosti strukturální změny, které budou pro místní a regionální orgány představovat výzvy, jelikož se jedná o správní a veřejné orgány, které jsou nejbližší občanům i územím;

11. souhlasí s tím, že místní a regionální orgány plní dvojí úlohu jako subjekty, které formují veřejné mínění a umožňují zjišťovat priority občanů. Krize způsobená onemocněním COVID-19 ukázala, že místní a regionální orgány působí v bezprostřední blízkosti občanů. Zapojení zúčastněných stran, podniků a občanů do rozhodovacího procesu politik v oblasti klimatu je obzvláště důležité pro zajištění důvěry, přijatelnosti a úspěchu těchto politik, což platí i pro důsledky přechodu ke klimatické neutralitě. Je nutné předvídat a řešit potenciální negativní dopady, včetně plánů na prohlubování dovedností nebo změnu kvalifikace místních pracovníků, zejména ve venkovských komunitách a méně rozvinutých regionech. K anticipování těchto problémů a k jejich řešení jsou nejvíce oprávněni místně zvolení politici;

12. zdůrazňuje, že většina hlavních odvětví, na něž se zaměřuje zvýšení cílů v oblasti klimatu do roku 2030, se přímo týká místních nebo regionálních pravomocí. Po prvním rozsáhlém snížení emisí v důsledku uzavření uhelných elektráren a ekologizace energeticky náročných průmyslových odvětví se další snižování emisí zaměří na dopravu, zemědělství a budovy, které jsou obzvláště důležité na místní a regionální úrovni jak v městských, tak ve venkovských oblastech;

13. souhlasí s tím, že k tomu, aby byla cesta k mobilitě s nulovými emisemi pro občany atraktivní a cenově dostupná, bude nutné postupně nahradit automobily s konvenčním pohonem vozidly s nízkými a nulovými emisemi, jež mají nízké emise po celou dobu své životnosti, a více využívat udržitelné služby hromadné dopravy, což předpokládá regionální koordinaci a rozšíření sítě veřejně přístupných dobíjecích stanic pro alternativní paliva na místní úrovni a také vybudování kvalitní infrastruktury pro veřejnou dopravu, například pro dopravu autobusovou a železniční;

14. je znepokojen tím, že pokles emisí v zemědělství v posledních letech stagnoval a v některých případech se emise dokonce zvýšily. V kombinaci s pohlčováním oxidu uhličitého a řízením propadů uhlíku to staví zemědělce a správce lesů do popředí boje proti změně klimatu, přičemž jejich činnosti, na něž rovněž silně dopadá její vliv, jsou nezbytné pro produkci potravin a pro regiony ze sociálního a hospodářského hlediska. Vyzývá proto Komisi, aby při provádění a případné revizi společné zemědělské politiky zohlednila nezbytné investice do přechodu k neutralitě CO₂ v zemědělství, aniž by zapomínala na hospodářskou výnosnost zemědělských podniků a jejich nepostradatelnou funkci dodavatele potravin pro evropskou společnost, jak se potvrdilo během pandemie, a aby sladila zemědělské využití půdy s využitími určenými k tvorbě energie z obnovitelných zdrojů na znehodnocené venkovské půdě, která by mohla být využita a obnovena, a zdůrazňuje, že je třeba posílit systémy využívání půdy šetrné ke klimatu. Dále zdůrazňuje, že v některých

⁽¹⁾ Usnesení VR *Zelená dohoda v partnerství s místními a regionálními orgány*, prosinec 2019.

⁽²⁾ Podle informací, které zveřejnil New Climate Institute, prosinec 2020.

členských státech jsou místní a regionální orgány významnými veřejnými vlastníky lesů a jsou v tomto odvětví přímo zapojeny. V této souvislosti je třeba uvítat rozvoj certifikace pohlcování uhlíku s cílem přímo motivovat jednotlivé zemědělce nebo správce lesů;

15. soudí, že rozsáhlé zavádění obnovitelných zdrojů energie v odvětví energetiky musí být urychleně podpořeno ambiciózními cíli a opatřeními a že to zároveň vyžaduje plánování infrastruktury, a to jak ve velkém měřítku, tak decentralizovaně. To znamená, že místní a regionální orgány budou konkrétně řídit projekty a obyvatelstvo bude akceptovat infrastrukturu na místní úrovni. Rovněž to znamená, že je třeba zvyšovat informovanost a podněcovat účast občanů na společných projektech, např. prostřednictvím mechanismů místních energetických komunit;

16. je si vědom toho, že v odvětví stavebnictví bude v rámci nadcházející iniciativy „renovační vlna“ zaveden soubor opatření, jež mají zvýšit rozsah a míru renovací, a to v jednotlivých budovách i na úrovni městských čtvrtí, přičemž u městských čtvrtí to konkrétně znamená monitorování a investice ze strany místních a regionálních orgánů. Ty mají rovněž zásadní úlohu, pokud jde o zajištění toho, aby byla renovace budov v souladu s pravidly využívání půdy a územního plánování, podporovala politiky boje proti vyliďňování a odpovídala kritériím sociální spravedlnosti a šetrnosti vůči životnímu prostředí;

17. poukazuje na to, že všechny regiony a města nejsou v rámci směřování ke klimatické neutralitě ve stejné situaci. Některé již své emise snížily, jiné je snižují a další čelí obtížím. Proto je třeba při tvorbě politik v oblasti klimatu zohledňovat územní specifika, jako jsou izolované energetické systémy, památkově chráněná území nebo chráněné krajinné oblasti, regiony s vysokými emisemi uhlíku, ostrovním charakterem atd., aby byla zajištěna spravedlivá transformace, jež by byla přijatelná pro všechny evropské občany a regiony. Je pevně přesvědčen, že nástroje, jako je evropský regionální srovnávací přehled⁽³⁾ nebo evropské středisko pro sledování klimatické neutrality⁽⁴⁾, k jehož zřízení již Výbor vyzýval, jsou klíčovými prvky k dosažení tohoto cíle;

18. vítá vytvoření mechanismu pro evropské ostrovy – NESOI (Nová energetická řešení optimalizovaná pro ostrovy) a sekretariátu iniciativy Čistá energie pro ostrovy EU jako součást zohledňování územních specifik;

19. znovu vyzývá k širokému zapojení místních a regionálních orgánů do tvorby evropské politiky v oblasti klimatu obecně a do navrhování, provádění a monitorování balíčku „Fit for 55“, zejména s cílem zajistit jeho účinnost, správnost a akceptování v praxi, neboť tyto orgány nereprezentují konkrétní zájmy, nýbrž je jejich úkolem pracovat ve společném zájmu občanů;

Klíčem k dosažení klimatické neutrality a zapojení občanů EU do tohoto procesu jsou víceúrovňová správa a subsidiarita

20. zdůrazňuje význam aktivní subsidiarity⁽⁵⁾ pro politiky v oblasti klimatu, přičemž je třeba včas zohlednit místní a regionální úroveň a nezaměřovat se pouze na dialog mezi EU a vnitrostátními úrovněmi;

21. poukazuje na to, že evropská města a regiony se vyznamenaly jako aktéři zapojení do tvorby politik v oblasti klimatu, a zdůrazňuje, že někdy dosáhly na úrovni EU většího pokroku ve srovnání s vnitrostátní úrovní, a to např. prostřednictvím iniciativ, jako je Pakt starostů a primátorů, či jiných účinných iniciativ, do nichž jsou zapojeny místní a regionální orgány. Znovu tedy vyzývá k nastolení fungujícího a inkluzivního víceúrovňového dialogu, který by usiloval o začlenění cílů v oblasti klimatu do odvětvových politik;

22. podporuje iniciativy a úsilí Paktu starostů a primátorů o lepší začlenění odvětvových a tematických sdružení starostů na nižší než celostátní úrovni do činnosti Paktu starostů a primátorů. Vyzývá k tomu, aby byl Pakt starostů a primátorů více zapojen a zviditelněn na vnitrostátní, regionální a místní úrovni;

23. vítá iniciativu, jež usiluje o zařazení VR do Politické rady evropského Paktu, a je ochoten zajistit pevnější vazbu mezi řízením Paktu na úrovni EU a druhou komorou Paktu starostů a primátorů s cílem poskytnout této iniciativě politickou podporu, propagovat Pakt, napomoci dialogu s vnitrostátními orgány a zajistit ucelenost a soudržnost pro pomoc místním a regionálním orgánům a jejich zastoupení na evropské úrovni, a to v kontextu, který je pro většinu z nich již dosti složitý;

⁽³⁾ Dopad změny klimatu na regiony – hodnocení Zelené dohody pro Evropu.

⁽⁴⁾ Čistá planeta pro všechny – Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky.

⁽⁵⁾ Aktivní subsidiarita by měla být chápána tak, jak ji definuje pracovní skupina Evropské komise pro subsidiaritu, proporcionality a scénář „Méně, zato efektivněji“.

Poskytování nástrojů místním a regionálním orgánům k dosažení klimatické neutrality

24. zdůrazňuje, že řada místních a regionálních orgánů stále považuje přístup k informacím a financování iniciativ a projektů v oblasti klimatu za obtížný. Problémy se týkají těchto aspektů:

- nedostatek znalostí o dostupných finančních prostředcích a stávajících iniciativách, které jsou pro projekt daného města nebo regionu nejvhodnější,
- složitost evropské a vnitrostátní struktury a nejasnosti ohledně různých stávajících platforem a iniciativ,
- nedostatek technické způsobilosti na místní úrovni, pokud jde o využívání, řízení a monitorování finančních prostředků,
- nedostatečná konkurenceschopnost oproti soukromému sektoru, pokud jde o přilákání odborníků a jejich udržení,
- nejednoznačné signály vůči trhu pro energetické komunity a místní projekty,
- nedostatečná schopnost čerpání ze strany místních orgánů a podniků;

25. je znepokojen tím, že by problémy uvedené v předchozích bodech mohly vyvolat neochotu místních a regionálních orgánů provádět místní zelené dohody a plnit závazky stanovené do roku 2030;

26. žádá Společné výzkumné středisko, aby vypracovalo studii mapující (až do úrovně 3 územních statistických jednotek) schopnost čerpání ze strany místních a regionálních orgánů a podniků s ohledem na nové rozsáhlé finanční prostředky, které jsou k dispozici v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu na podporu oživení, a je ochoten přispět pomocí svých nástrojů, jako jsou regionální centra;

27. upozorňuje Komisi, že pro místní a regionální orgány představuje současné řízení zdravotní krize mimořádnou zátěž a že je pro ně obtížné vyčlenit finanční a lidské zdroje na iniciativy a plány týkající klimatické neutrality. Z toho důvodu vyzývá k přidělení dostatečných zdrojů, jež by místním a regionálním orgánům pomohly při řešení této výzvy v příštím desetiletí, a k tomu, aby byl zohledněn celý životní cyklus projektů (včetně monitorování);

28. poukazuje na to, že je třeba zlepšit prováděcí kapacity místních a regionálních orgánů a že je důležité mít dostatečný počet kvalifikovaných pracovníků, zejména na obecní úrovni a ve venkovských oblastech. Je třeba systematicky zajišťovat nezbytnou pracovní sílu pro koordinaci mnoha oblastí činnosti a oblastí odpovědnosti souvisejících s prováděním cílů v oblasti klimatu;

29. vítá evropský klimatický pakt a místní přístup platformy pro spravedlivou transformaci jakožto klíčové nástroje na podporu a urychlení přechodu ke klimatické neutralitě spolu s dalšími stávajícími iniciativami. Vyzývá však Evropskou komisi, aby vytvořila zastřešující platformu, případně prostřednictvím evropského klimatického paktu, která by podporovala jejich integraci a doplňkovost, orientovala by místní a regionální orgány při výběru podle jejich charakteristik, zajišťovala by soudržnost, snadný přístup k informacím, závazky, jež by si nekonkurovaly, a (co nejvíce) by zjednodušila a sjednotila přístup k iniciativám;

30. vyzývá Evropskou komisi, aby uznala, že úloha místních a regionálních orgánů je širší než úloha jiných nestátních subjektů, a žádá o uznání této specifčnosti v rámci zastřešující platformy;

31. podporuje vytvoření místních klimatických paktů, které zajistí, že bude klimatické neutrality dosaženo participativním způsobem, bude dobře akceptovaná a podporovaná obyvatelstvem a bude zohledňovat zájmy a potřeby evropských občanů;

32. uznává významnou úlohu, kterou hrají poloformální orgány, jako jsou městské rady občanů, místní poradní orgány a konventy občanů založené na losování při vytváření vhodné dynamiky a urychlování transformace energetiky. Z toho důvodu vyzývá k tomu, aby všechny obce s nejméně 10 000 obyvateli zvážily vytvoření parlamentů občanů jako součást své místní správní struktury, které by se zabývaly konkrétními způsoby, jak snížit emise skleníkových plynů a přizpůsobit se změně klimatu;

33. zdůrazňuje, že většina měst a regionů nezná míru svých současných a minulých emisí CO₂, a proto je pro ně obtížné kvantifikovat své úsilí a navrhnout účinné způsoby, jak dosáhnout klimatické neutrality. Naléhavě vyzývá Komisi, aby pomohla poskytnout nezbytnou technickou a odbornou pomoc místním a regionálním orgánům při posuzování jejich emisí, zejména tím, že se plně využijí místní a regionální energetické agentury, místní a regionální orgány vyvíjející činnost

v oblasti změny klimatu a další příslušní partneři. Doporučuje se rovněž, aby byla do oblasti místní správy začleněna funkce „klimatického správce“ za účelem prosazení klimatického paktu v obcích a koordinace a provádění akčních plánů v oblasti udržitelné energetiky a klimatu. Menší správní orgány budou moci sdílet stejného správce;

34. v této souvislosti podporuje společný rámec pro podávání zpráv globálního Paktu starostů a primátorů jako krok směrem ke společnému vyjadřování názorů na místní a regionální úrovni;

35. opakuje, že podporuje systém regionálně a místně stanovených příspěvků, aby bylo možné oficiálně uznat, monitorovat a stimulovat snižování emisí uhlíku měst, místních samospráv a regionů na celém světě. Žádá Evropskou komisi, aby společně s VR prozkoumala, jak by mohly akční plány v oblasti udržitelné energetiky a klimatu nebo podobné plány fungovat jako regionálně a místně stanovené příspěvky k Pařížské dohodě OSN o klimatu a být oficiálně uznány jako doplněk k vnitrostátně stanoveným příspěvkům;

36. vítá iniciativy „Race to Zero“ a „Race to Resilience“ na globální úrovni⁽⁶⁾ a vyzývá UNFCCC, aby společně s VR a s dalšími příslušnými partnery ze skupiny místních samospráv a obecních orgánů usilovala o formální uznání příspěvku orgánů na nižší než celostátní úrovni k opatřením v oblasti klimatu a navázala specifický dialog se správními orgány na nižší než celostátní úrovni;

37. zdůrazňuje, že místní a regionální orgány mají specifický potenciál v oblasti sociálních i technických inovací týkajících se klimatu a často se podílejí na výzkumných a inovačních projektech. Aby se zajistilo, že bude tento potenciál plně rozvinut a využíván jako nástroj k nalezení nových řešení v oblasti uhlíkové neutrality, vyzývá Komisi, aby v rámci balíčku „Fit for 55“ věnovala náležitou pozornost vytvoření flexibilního rámce, který by zajistil provádění iniciativ zaměřených na inovace a experimentování na místní úrovni, což by vedlo k řešením vytvářeným a uskutečňovaným na místní úrovni;

38. poukazuje na to, že svobodná volba způsobu dekarbonizace na místní úrovni musí být zajištěna z technologického, politického a demokratického hlediska. Rozhodnutí přijatá na jiné úrovni snižují ochotu je provádět;

Prosazování vlivu místních a regionálních orgánů na COP26

39. uznává, že ačkoli jsou vnitrostátně stanovené příspěvky základním způsobem, jak pohnat státy k odpovědnosti, je třeba zapojit do snižování emisí společnost jako celek, aby bylo dosaženo klimaticky neutrálního a odolného území;

40. zdůrazňuje, že se zvýšil vliv místních a regionálních orgánů v mezinárodních jednáních a iniciativách týkajících se změny klimatu, a vítá stávající iniciativy sítí místních a regionálních orgánů, jako jsou CPMR, ICLEI, C40, Under2Coalition, Regions4, Climate Alliance, FEDARENE, Spojená města a místní samosprávy (UCLG) a Globální pakt starostů a primátorů, a jejich příspěvek k platformě nestátních subjektů pro opatření v oblasti klimatu (NAZCA) UNFCCC;

41. považuje 26. zasedání konference smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu za zásadní milník, který upevňuje vedoucí postavení EU v rámci globálních opatření v oblasti klimatu, a zdůrazňuje, že probíhající činnosti a závazky regionů a měst by měly hrát významnou úlohu při přípravě na COP26 a měly by být v rámci této konference oficiálně zviditelněny;

42. vyzývá globální i evropské aktéry, aby investovali do genderové analýzy a shromáždění statistických dat roztříděných podle pohlaví, které by pomohly plně porozumět dopadu změny klimatu na všechny zranitelné skupiny, zavést metodiky sestavování rozpočtu s přihlédnutím k rovnosti žen a mužů a zajistit rovný přístup k zastoupení všech pohlaví na všech úrovních tvorby politik. V této souvislosti podporuje výzvu k posílení genderové vyváženosti v národních delegacích i v nejvyšším vedení konference COP26, vítá činnost UNFCCC týkající se propojení politik v oblasti genderu a klimatu⁽⁷⁾ a vyzývá Evropskou komisi, aby rovněž vyvíjela úsilí v tomto ohledu;

43. považuje Edinburské prohlášení o biologické rozmanitosti za vůbec nejsilnější dokument, pokud jde o uznání, zapojení a posílení postavení místních a regionálních orgánů v jakémkoli procesu OSN. Navrhuje, aby byl podobný přístup zopakován a využíván i v případě ostatních orgánů OSN, a vyzývá naše partnery v UNFCCC, aby vypracovali memorandum o porozumění s Evropským výborem regionů jakožto institucionálním zástupcem evropských měst a regionů;

⁽⁶⁾ <https://racezero.unfccc.int/race-to-resilience/>.

⁽⁷⁾ <https://unfccc.int/gender>.

44. vyzývá k navázání intenzivnějšího víceúrovňového politického dialogu věnovaného zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně v odvětvích, kde jsou již místní a regionální orgány výrazně zapojeny do správy a pravomoci jsou již přesunuty do několika světových oblastí, např. co se týče dodávek energie a poptávky po ní, dopravy, zemědělství a výstavby;

45. vyzývá k navázání intenzivnějšího víceúrovňového politického dialogu věnovaného zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně v odvětvích, v nichž musí opatření v oblasti klimatu zohledňovat další environmentální otázky, jako je ochrana biologické rozmanitosti nebo problematika produkce potravin, čisté vody, udržitelného zemědělství a lesnictví. To se zvláště týká územní strategie v souvislosti se slučitelností při využívání půdy, do níž jsou místní a regionální orgány zásadním způsobem zapojeny. Týká se to rovněž rozhodnutí o uplatňování strategií, které Komise přijímá a jež mají dopad na odvětví zemědělství a které by měly být předmětem hodnocení dopadu, jež umožní posoudit jejich důsledky;

46. vítá iniciativy Evropské komise a Paktu starostů a primátorů, jak na nadcházející konferenci smluvních stran lépe prezentovat činnosti místních a regionálních orgánů a jejich zapojení do navrhování a provádění strategií zaměřených na dosažení klimatické neutrality a jak prosazovat vůdčí postavení při vertikální integraci opatření v oblasti klimatu. V této souvislosti vyzývá Komisi, aby společně s VR uspořádala tematický den věnovaný místním opatřením v oblasti klimatu v EU jako příležitost, jak prezentovat různé iniciativy probíhající v EU;

47. vyzývá členy VR, aby ve svých komunitách před konáním COP26 uspořádali konference smluvních stran na místní a regionální úrovni, jež by šířily informace o klimatické krizi, ale rovněž by umožnily shromáždit názory občanů a podniků týkající se jejich potřeb a jejich osvědčené postupy, které by mohly urychlit ekologickou transformaci a splnění cílů Pařížské dohody;

48. připomíná, že EU se rozhodla zaujmout vedoucí postavení v jednáních v rámci konference smluvních stran, a proto musí ke splnění svého cíle realizovat účinná opatření, což znamená spoluvytváření a spolupráci s místními a regionálními orgány. V této souvislosti vyzývá UNFCCC, aby s VR spolupracovala na další propagaci průkopnických zkušeností, jež přinesly konference smluvních stran na místní a regionální úrovni.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Stanovisko Evropského výboru regionů – Evropský akční plán pro demokracii

(2021/C 440/06)

Zpravidajka:	Aleksandra DULKIEWICZ (PL/ELS), starostka města Gdaňsk
Odkaz:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů o evropském akčním plánu pro demokracii COM(2020) 790 ze dne 3. prosince 2020

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Souvislosti

1. domnívá se, že kromě zaměření evropského akčního plánu pro demokracii na krátkodobé obranné mechanismy by na tento plán měl navázat dlouhodobější a strategičtější přístup k prosazování evropské demokracie na všech úrovních, a to v její reprezentativní i participativní funkci. Tento přístup by mohl vycházet ze stávajících právních předpisů a osvědčených postupů, které se již v členských státech využívají na celostátní, regionální i místní úrovni, a mohl by vyústit ve formulaci Evropské charty pro demokracii;
2. připomíná, že podle článku 5 Smlouvy o Evropské unii (SEU), který definuje zásadu subsidiarity, „jedná Unie v oblastech, které nespádají do její výlučné pravomoci, pouze tehdy a do té míry, pokud cílů zamýšlené činnosti nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy“;
3. vítá iniciativu v podobě evropského akčního plánu pro demokracii. V evropském veřejném a politickém prostoru je možné pozorovat narůst hrozeb souvisejících s populismem a nacionalismem, s manipulací se společností, k nimž jsou využívány dezinformace a nenávistné verbální projevy a jsou vytvářeny konspirační teorie. Vede to k polarizaci, agresi, nesnášenlivosti a závažným nedostatkům v oblasti sociální solidarity. Posilování postavení občanů a budování odolnějších demokracií v celé EU je obecným cílem, který je zásadní pro vytváření opatření, jež posilují naši Unii;
4. zdůrazňuje, že Evropská unie je organismus, který se svojí strukturou podobá propojeným nádobám. Zhoršování občanských práv a svobod v jednom členském státě má reálný negativní dopad na demokracii v celé evropské rodině a ohrožuje naše společné hodnoty;
5. zdůrazňuje, že je nutné sestavit seznam jak hrozeb pro demokracii, tak inovativních osvědčených postupů, pokud jde o účast občanů, k čemuž mají nejlepší předpoklady regionální a místní orgány. Vyzývá Komisi, Parlament a Radu, aby se obeznámily s doporučeními výročního regionálního a místního barometru EU 2021, který bude zveřejněn v říjnu 2021;
6. souhlasí s názorem vyjádřeným ve stanovisku k akčnímu plánu proti dezinformacím, že zvyšování informovanosti občanů je zdoluhavý a složitý proces spočívající mimo jiné v rozvoji dovedností v oblasti mediální gramotnosti, včetně zvládnutí nových způsobů přístupu k informacím a jejich šíření. Tyto dovednosti musí jít ruku v ruce s kritickou analýzou informací a jejich zdrojů;
7. podtrhuje, že místní a regionální orgány mají dobré předpoklady k tomu, aby se podílely na boji proti dezinformacím a s nimi souvisejícím hrozbám;
8. konstatuje, že členství v EU neznamena pouze soubor svobod a finanční prostředky, ale také respektování základních hodnot. Jsou zapotřebí konkrétní právní nástroje, které umožní přijmout rychlá a účinná opatření s pozitivním dopadem, pokud jde o podporu a v krajních případech vymáhání uplatňování zásad demokratického právního státu ze strany členů evropského společenství. V současnosti takové právní nástroje neexistují. Výsledkem je, že Evropská komise účinně

nezasahuje, co se týče problematických rozhodnutí v některých členských státech, jak uvedl Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 10. června 2021 o stavu právního státu v Evropské unii a uplatňování nařízení o podmíněnosti (EU, Euratom) 2020/2092, s čímž VR plně souhlasí. Výbor pochybuje o tom, že je článek 7 Smlouvy o EU dostatečnou odpovědí na tyto výzvy;

9. vyzývá k co nejrychlejšímu přijetí strategických opatření a zavedení právních předpisů, pomocí nichž bude možné účinně řešit problémy v některých zemích EU, např. v oblasti bezpečnosti voleb, a to na všech úrovních;

10. zdůrazňuje, že evropskou demokracii ohrožují nejen vnější agresori usilující o destabilizaci EU, ale také vnitřní činitelé útočící na to, co je v EU nejdůležitější – na komunitu;

11. domnívá se, že evropský akční plán pro demokracii by měl určit směr pro vztahy a kontakty s partnery ze zemí mimo EU, kteří nepřijímají demokratické normy a porušují základní lidská a občanská práva. Příkladem může být politika EU vůči zemím, jako jsou Rusko, Bělorusko a Čína, a činnost pracovní skupiny East StratCom. Konstatuje, že je nezbytné podporovat demokratická hnutí v sousedních zemích, mimo jiné prostřednictvím Východního partnerství;

12. poukazuje na to, že je nutné usilovat o nalezení rovnováhy mezi bojem s hrozbou pandemie a ochranou občanských svobod (např. otázka ochrany osobních údajů nebo zabránění omezování práva na shromažďování a demonstrace);

13. poukazuje na to, že útok na sdělovací prostředky oslabuje evropské hodnoty a přivádí nás na cestu k autoritářství. Bez svobodných sdělovacích prostředků není skutečné kontroly ze strany společnosti. Absence zavedených standardů novinářské práce vytváří prostředí pro šíření konspiračních teorií, dezinformací, využívání populismu a nenávistných verbálních projevů. Varuje před pokusy o „renacionalizaci“ sdělovacích prostředků v některých zemích EU;

14. konstatuje, že evropský akční plán pro demokracii nevěnuje dostatečnou pozornost otázce přístupu k veřejným informacím. Základem demokracie a dodržování lidských práv je volný tok informací a myšlenek. Informace shromažďované veřejnými orgány patří veřejnosti a každá úroveň státní správy s údaji nakládá jménem občanů⁽¹⁾. Zdůrazňuje, že vhodné příklady otevřenosti a odpovědnosti veřejných orgánů poskytují orgány samosprávy, které používají nástroje týkající se přístupu občanů k informacím a jejich přímé účasti na veřejné správě⁽²⁾;

15. připomíná, že demokratická EU musí dostát svému závazku chránit hodnoty EU, jakož i začleňování a rovnost ve všech aspektech bez ohledu na pohlaví, rasu, etnický původ, náboženské vyznání, přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. Aktivní snaha se v tomto směru očekává také od členských států;

16. zdůrazňuje, že v rámci evropského akčního plánu pro demokracii není přímo zmíněna činnost místních a regionálních orgánů;

Priority

17. vyzývá k posilování autority EU a členských států, důvěryhodnosti veřejných institucí právního státu, vzdělávání a posílení úlohy územní samosprávy jako inkubátoru demokracie;

18. zdůrazňuje, že důvěra občanů EU v činnost nejdůležitějších orgánů Unie je nezbytnou podmínkou pro rozvoj demokratického evropského společenství. Předvídatelnost a důvěryhodnost ústředních institucí v členských státech vyžaduje, aby tyto země dodržovaly zásady právního státu. Účinné fungování nezávislých institucí a vnitrostátní právní předpisy v souladu s demokratickými hodnotami jsou základem Unie;

⁽¹⁾ V rezoluci Valného shromáždění OSN č. 59 přijaté v roce 1946 a také v článku 19 Všeobecné deklarace lidských práv (1948) a článku 10 Evropské úmluvy o lidských právech (1950) je právo na informace nedílnou součástí základního práva na svobodu projevu.

⁽²⁾ Nástroji orgánů samosprávy jsou například veřejně přístupná data, občanský rozpočet, občanská fóra.

19. podtrhuje klíčovou úlohu územní samosprávy jakožto místa pro utváření postojů občanů. Místní a regionální orgány jsou úrovní správy nejbližší občanům a požívající největší důvěry⁽³⁾. Posilování úlohy regionů a měst nabývá strategického významu, například tím, že budou vybaveny finančními nástroji, v jejichž rámci budou prostředky přidělovány pouze na základě věcných kritérií;

20. vyzývá k tomu, aby byl kladen důraz na vzdělávání Evropanů, tak aby byli uvědomělí, tolerantní a schopní nacházet kompromis a mírovým způsobem řešit konflikty. Koexistence různých názorů a postojů je skutečnou vakcínou proti fanatismu, rasismu a etnickým konfliktům;

Výchova k občanství – kritické myšlení a mediální gramotnost

21. zdůrazňuje, že orgány samosprávy mohou mít důležitou vzdělávací úlohu a vytvářet podmínky pro rozvoj dobrých demokratických návyků místních komunit;

22. varuje před radikalizací společnosti a nástupem populistů, kteří využívají dezinformace, k moci. Boj proti dezinformacím vyžaduje identifikaci skupin, které jsou vůči jejich negativnímu vlivu nejzranitelnější. Zvláštní ochrana by měla být poskytnuta mladým lidem, starším osobám, národnostním a etnickým menšinám, přistěhovalcům a těm, kteří jsou digitálně vyloučeni. Evropská komise by měla věnovat pozornost regionům a skupinám, které jsou obzvláště náchylné k dezinformacím, a to jak vnějším, tak vnitřním;

23. bere na vědomí pokyny předložené Evropskou komisí dne 26. května k nápravě nedostatků jejího kodexu zásad boje proti dezinformacím. Vítá výzvu Komise, podle níž „jsou zapotřebí silnější a konkrétnější závazky ve všech oblastech kodexu“ a zejména vylepšené metody monitorování. Oceňuje též skutečnost, že Komise vyzývá ostatní platformy provozující činnost v EU, soukromé služby pro zasílání zpráv a další aktéry z ekosystému online reklamy, aby přistoupili ke kodexu. Avšak vzhledem k obtížím Komise s ověřováním věrohodnosti zpráv o monitorování předložených platformami a absenci jakýchkoli sankčních nástrojů je výrazně omezena účinnost tohoto kodexu a vyvolá to potřebu další regulace na úrovni EU;

24. v této souvislosti navrhuje vypracování nepovinného a pro členské státy nezávazného celoevropského vzdělávacího programu na podporu občanské výchovy, kritického myšlení a mediální gramotnosti, který bude po vzoru finského programu CIVIS jakožto osvědčeného postupu předmětem veřejné konzultace, a poté bude přizpůsoben tak, aby odpovídal regionálním a místním potřebám. Měl by zahrnovat školní vzdělávání, odbornou přípravu úředníků, celoživotní učení a veřejné kampaně. VR by se do přípravy tohoto vzdělávacího programu rád aktivně zapojil a vyzývá Evropskou komisi, aby úzce spolupracovala s členskými státy a organizacemi občanské společnosti a zohlednila při tom zásadu subsidiarity a rozdělení pravomocí;

Boj proti dezinformacím a nenávistným verbálním projevům

25. považuje za opodstatněné zřídit v úzké spolupráci s výborem INGE Evropského parlamentu evropskou agenturu⁽⁴⁾, jejímž úkolem by bylo předcházet dezinformacím, nenávistným verbálním projevům, nesnášenlivosti, násilí vůči určitým sociálním skupinám a šíření konspiračních teorií;

26. vyjadřuje politování nad tím, že místní orgány hrají v boji proti šíření nepravdivých informací druhořadou úlohu, často kvůli nedostatku odborných znalostí, dovedností a zdrojů. Vyzývá k vytvoření jednotného mechanismu financování boje proti dezinformacím;

27. vítá strategii bezpečnostní unie, která se zaměřuje na hybridní útoky ze strany státních i nestátních subjektů prostřednictvím kybernetických útoků, poškození kritické infrastruktury, dezinformačních kampaní a radikalizace politického diskurzu;

28. považuje za nutné diskutovat o svobodě projevu a o tom, co znamená ve vztahu k internetu. Poukazuje na Cenu starosty Pawła Adamowicze⁽⁵⁾ na podporu sociálního začleňování, prosazování rovných příležitostí a dodržování lidských práv a občanských svobod a boj proti předsudkům a xenofobii, kterou společně iniciovaly Výbor regionů, Mezinárodní síť měst poskytujících útočiště (ICORN) a město Gdaňsk, jakožto konkrétní krok tímto směrem;

⁽³⁾ <https://cor.europa.eu/cs/our-work/Pages/EURegionalBarometer-2020.aspx>.

⁽⁴⁾ Například jako přidruženou k VR.

⁽⁵⁾ Vytvořil rovněž dva gdaňské modely zabývající se těmito ideály: model integrace přistěhovalců a model rovného zacházení.

29. kromě orgánů samosprávy a občanské společnosti musí být zapojeny i sdělovací prostředky. Odborníci zabývající se infosférou jsou vzhledem ke své praxi a profesním zkušenostem vůči dezinformacím vnímaví;

30. připomíná význam aktu o digitálních službách jako nástroje, který lze využít ke zvýšení transparentnosti digitálního prostředí a zvýšení odpovědnosti on-line platformem;

31. připomíná, že je třeba zajistit plný soulad mezi evropským akčním plánem pro demokracii, akčním plánem pro oblast audiovizuálních a mediálních technologií a legislativními diskusemi o aktu o digitálních službách;

32. očekává směrnici o digitálních službách, v níž bude navržen horizontální rámec pro regulační dohled nad internetovým prostorem a budou předložena pravidla pro zajištění odpovědnosti za to, jak platformy spravují obsah, reklamu a mikrocílení;

Bezpečnost novinářů a podpora místních sdělovacích prostředků

33. zdůrazňuje úlohu spolehlivé žurnalistiky, a to i na místní úrovni, při budování důvěry veřejnosti. Nezávislé sdělovací prostředky jsou jedním z nejdůležitějších pilířů demokracie a mají reálný vliv na úroveň veřejné diskuse;

34. odsuzuje využívání nástroje známého jako SLAPP (strategické žaloby proti účasti veřejnosti) v boji proti nezávislým sdělovacím prostředkům a očekává návrh Evropské komise týkající se ochrany novinářů a občanské společnosti;

35. varuje před marginalizací nezávislého tisku prostřednictvím monopolizace a politizace sdělovacích prostředků, zejména pokud se tak děje s využitím prostředků z evropských fondů. Vyzývá k lepšímu monitorování finančních prostředků určených na tyto činnosti a podporuje zapojení regionů do rozdělování finančních prostředků EU. Zasazuje se o vytvoření dodatečných legislativních opatření – při současném respektování pravomocí členských států –, jejichž účelem bude posílit schopnost EU zasáhnout, a zajistit tak, aby svoboda a pluralita nezávislých sdělovacích prostředků nadále tvořily pilíř naší demokracie;

36. zdůrazňuje, že útok na svobodné vyjadřování názorů omezuje veřejnou diskusi. Upozorňuje na svobodu projevu v akademické, výzkumné nebo umělecké práci. Zastrasování, očeřující kampaně, politický nátlak, finanční omezování a překážky v přístupu k veřejným prostředkům ohrožují činnost vědců, sdělovacích prostředků a nevládních organizací, což jim znemožňuje plnit kontrolní funkci. Varuje před pokusy některých vlád omezit nezávislost provádění vědeckého výzkumu a přistupovat k sankcím na základě vágních a kontroverzních kritérií;

Posílení účasti občanů

37. zdůrazňuje, že konference o budoucnosti Evropy by měla být zorganizována v co nejvíce evropských regionech a měla by probíhat zdola nahoru, a umožnit tak zapojení různých skupin občanů do diskuse a jejich účast. Doporučuje, aby byla občanská fóra uznána za formu účasti na rozhodovacím procesu EU;

38. vyzývá orgány EU, aby vytvořily účinné, transparentní a inkluzivní kanály pro oslovení občanů, zejména těch, kterým chybí motivace zapojit se do veřejného a společenského života. Zdůrazňuje klíčovou úlohu mladých lidí v tomto procesu;

39. je si vědom toho, že konference o budoucnosti Evropy je jedinečnou příležitostí k zapojení občanů. Tato inovativní a celoevropská zkušenost s účastí umožní společně rozhodovat o budoucnosti, podobě a prioritách demokratické Evropy. VR se zavazuje, že do konference plně zapojí místní a regionální orgány s cílem shrnout osvědčené postupy a dát občanům a orgánům samosprávy prostor k vyjádření jejich názorů;

Svobodné a demokratické volby

40. zdůrazňuje, že snaha zajistit svobodné a demokratické volby zmíněná v evropském akčním plánu pro demokracii by se měla stejnou měrou vztahovat na evropské, celostátní, regionální i místní volby;

41. konstatuje, že politické kampaně se do značné míry přesouvají na internet. Proto je nutné přijmout právní předpisy týkající se transparentnosti sponzorovaného politického obsahu a zajišťující pokyny pro politické strany a členské státy. Vyzývá k tomu, aby byla zohledněna specifika místních voleb, která jsou při vypracovávání celoevropských právních předpisů často opomíjena;

42. konstatuje, že evropský akční plán pro demokracii se v dostatečné míře nezmiňuje o období mezi volbami. V tomto období nejčastěji dochází k dezinformacím, propagandě, manipulaci a pokusům o změnu postojů občanů;

43. zdůrazňuje, že strukturální fondy EU by měly být využívány k financování činností občanské společnosti a budování institucionálních a správních kapacit a struktur potřebných pro občanskou a aktivní účast na politickém životě. Přístup k finančním prostředkům by měl být co nejjednodušší a měly by je v co největším rozsahu spravovat regiony;

44. vítá skutečnost, že Evropská komise zahájila dne 19. dubna veřejnou konzultaci otevřenou do 12. července ⁽⁶⁾ s cílem předložit v posledním čtvrtletí roku 2021 aktualizované směrnice, které mají občanům EU pobývajícím v jiném členském státě EU dát možnost volit a kandidovat v komunálních i evropských volbách. Jak však ostatně uvádí také evropská občanská iniciativa Voliči bez hranic ⁽⁷⁾, ačkoli právo hlasovat má přes 14 milionů mobilních občanů EU, míra volební účasti a počet mobilních občanů EU kandidujících ve volbách je i nadále nižší, než vykazují srovnatelné skupiny v členských státech. Platí také, že tito občané při výkonu svého volebního práva stále narážejí na překážky.

45. upozorňuje, že pandemie odhalila výzvy spojené s konáním plně demokratických voleb za situace, kdy jsou omezovány restrikcemi. Organizační a technologická výzva, a to i v souvislosti s kybernetickými hrozbami, spočívá v zajištění bezpečnosti procesů korespondenčního a/nebo elektronického hlasování;

Závěr

46. vyzývá Evropskou komisi, aby hledala dlouhodobé nástroje, které pomohou EU čelit novým hrozbám. „Demokratická vakcína“, kterou hledáme, musí být efektivní, inovativní a účinná. Měla by posílit naši demokratickou infrastrukturu jak aktuálně, tak dlouhodobě;

47. zdůrazňuje, že plné zapojení do veřejného života je základem pluralitního a demokratického společenství, lze ho však dosáhnout pouze díky důvěře občanů ve státní instituce. Bez této důvěry není možné mluvit o účasti, a ta nebude možná bez vzdělávání veřejnosti. VR má v tomto ohledu za to, že zásadní bude role regionálních a místních orgánů;

48. závěrem poukazuje na to, že demokracie a právní stát budou prosperovat, pokud ti, kteří jsou na jakékoli úrovni u moci, se budou zodpovídat informovaným občanům.

V Bruselu dne 30. června 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁶⁾ Veřejná konzultace o účasti ve volbách do Evropského parlamentu (<https://bit.ly/3qdDlSS>) a o účasti v obecních volbách (<https://bit.ly/3xFKnC0>).

⁽⁷⁾ <https://eci.ec.europa.eu/013/public/#/screen/home>.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Plnění cílů udržitelného rozvoje do roku 2030

(2021/C 440/07)

Zpravodaj:	Ricardo RIO (PT/ELS), starosta obce Braga
Odkazy:	Plnění cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje – komplexní přístup Roční strategie pro udržitelný růst 2021

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. považuje dosažení cílů udržitelného rozvoje za zásadní úkol pro všech 194 zemí, které přijaly Agendu OSN pro udržitelný rozvoj, a domnívá se, že pokračující pandemie a její očekávané zdravotní, hospodářské, sociální, environmentální a kulturní důsledky dodávají tomuto cíli nové impulsy. Žádá proto evropské vedoucí představitele, aby prosazovali ambiciózní a jednotnou domácí i zahraniční politiku a dali jasně najevo, že v kontextu Desetiletí opatření pro udržitelný rozvoj vyhlášeného OSN musí být Evropská unie na všech úrovních správy co do plnění cílů udržitelného rozvoje lídrem a mít zjevné prvenství;
2. domnívá se, že toto stanovisko musí Evropské komisi vyslat jasný signál k posílení všech cílů udržitelného rozvoje coby nedílné součásti základních hodnot a identity Evropy, a dodat jim tak potřebnou vážnost v celkovém politickém programu a souboru priorit;
3. vítá postup Evropské komise coby vedoucího politického subjektu směřující k plnění cílů udržitelného rozvoje prostřednictvím Zelené dohody pro Evropu a zaměření evropského semestru na tyto cíle. Vítá též záměr Komise podpořit ambiciózní program, jehož výsledkem má být udržitelnější, konkurenceschopnější a soudržnější Evropa otevřená světu a schopná čelit výzvám 21. století, který byl posílen dodatečnými finančními prostředky nástroje Next Generation EU s cílem vytvořit ekologičtější, digitálnější a odolnější Evropu;
4. nadále podporuje požadavek Rady, Evropského parlamentu, VR a bývalé mnohostranné platformy EU zaměřené na plnění cílů udržitelného rozvoje, aby byla vypracována celková strategie cílů udržitelného rozvoje, která by nahradila strategii Evropa 2020 a uskutečnila společnou vizi modelu udržitelného rozvoje, jež chceme rozvíjet pro Evropskou unii a z ní samotné a který umožní všem místním a regionálním subjektům sdílet stejné cíle a záměry prostřednictvím stejného jazyka;
5. připomíná, že EU svým přezkumem obchodní politiky usiluje o větší udržitelnost v souladu se svým závazkem plnit cíle udržitelného rozvoje OSN. K blahobytu a prosperitě všech (jak v Unii, tak v jiných částech světa) může přispět pouze udržitelný a soudržný obchodní model, který naplňuje základní hodnoty Evropské unie;
6. s politováním však konstatuje, že cíle udržitelného rozvoje se postupně vytrátily z hlavního politického programu EU, při tvorbě politik EU na ně není tolik pamatováno a s tím slábne i naděje na jejich splnění do roku 2030;
7. domnívá se, že klíčovým předpokladem zvyšování povědomí o cílech udržitelného rozvoje a aktivní účasti všech subjektů na jejich plnění je komunikace a schopnost vzájemného učení, což vyžaduje pevnější provázanost správních systémů EU v hospodářských, sociálních a environmentálních otázkách, jako jsou např. evropský semestr, Zelená dohoda pro Evropu a provádění evropského pilíře sociálních práv a cílů udržitelného rozvoje;
8. konstatuje, že vazby mezi uvedenými iniciativami a cíli udržitelného rozvoje se někdy jeví jako spíše slabší. V této souvislosti Výbor zdůrazňuje, že Komise by měla zapojit všechny své útvary, jichž se problematika dotýká, a snažit se nezavádět „izolované iniciativy“;

9. vítá pracovní dokument útvarů Komise k plnění cílů udržitelného rozvoje do roku 2030 jako užitečnou zprávu o stavu provádění, s politováním však zjišťuje, že se jedná o pouhý výčet iniciativ souvisejících s realizací těchto cílů;

10. kupříkladu aktualizovaná nová průmyslová strategie představená v květnu 2021 ⁽¹⁾ se o cílech udržitelného rozvoje nezmiňuje, a nemůže se tudíž stát součástí širšího, intenzivního důrazu na soudržnost politik a udržitelný rozvoj. Pracovní dokument útvarů Komise má tedy pro plnění cílů udržitelného rozvoje jen omezenou přínosnost;

11. vítá závazek vyjádřený ve sdělení o zlepšování právní úpravy ze dne 29. dubna 2021 ⁽²⁾ začleňovat cíle udržitelného rozvoje do všech politik a také identifikovat příslušné cíle udržitelného rozvoje pro jednotlivé návrhy a prozkoumat, jak iniciativa podpoří jejich plnění, což je vyjádřeno už v dřívějším požadavku VR ⁽³⁾. VR má dále za to, že transparentní a široce založená předběžná posouzení dopadů jsou zvláště důležitá pro kontrolu udržitelnosti návrhů;

12. vítá, že byl v pracovním dokumentu útvarů Komise položen důraz na zapojení zúčastněných stran a byla v něm uznána úloha a práce jak Evropského výboru regionů, tak místních a regionálních orgánů; Poukazuje též na důležitou úlohu vnitrostátních, evropských a mezinárodních sdružení regionů a měst;

13. konstatuje, že dříve ohlášené způsoby pokračování diskuse a dialogu formou konferencí a pravidelných akcí, které by pořádala Evropská komise, dosud nebyly realizovány, a vyzývá k užší spolupráci Evropské komise, Rady, Evropského parlamentu a Evropského výboru regionů na provádění cílů udržitelného rozvoje na úrovni EU;

14. zdůrazňuje, že pandemie COVID-19 poukázala na význam udržitelného rozvoje a dokazuje, že cíle udržitelného rozvoje mohou napomoci přechodu k soudržné, holistické vizi při provádění iniciativy Next Generation EU, a zejména pak při zavádění národních plánů pro oživení a odolnost v rámci Nástroje pro oživení a odolnost;

15. domnívá se, že absence zapojení místních a regionálních orgánů v některých členských státech a smysluplného konzultačního procesu v souvislosti s přípravou národních plánů pro oživení a odolnost v podobě stanovení priorit a plánovaných opatření snižuje úspěšnost těchto plánů v daných členských státech, neboť jsou tak jen v omezené míře zohledňována regionální hlediska zásadních procesů hospodářské, sociální a environmentální transformace. Je zřetelně naléhavě nutné podpořit lokalizaci cílů udržitelného rozvoje, která zajistí účinnější a spravedlivější proces oživení;

16. zdůrazňuje, že existují dva klíčové subsidiární přístupy: soudržnější koordinace cílů udržitelného rozvoje a hlavních politik Evropské unie a nový důraz na provádění cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. V praxi je třeba tento postup realizovat formou jasných pobídek pro všechny zúčastněné strany. V tomto ohledu by větší spolupráce mezi evropskými institucemi a místní a regionální úrovní přinesla prospěch všem stranám;

Správa cílů udržitelného rozvoje a evropské instituce

17. vítá, že současná Evropská komise přijala silný politický závazek k plnění cílů udržitelného rozvoje. Tento přístup by však měl zahrnovat konkrétní mechanismy interní správy v rámci Evropské komise, jako jsou pravidelné koordinační schůzky kabinetu předsedkyně s kabinety ostatních komisařů, zaměřené na začleňování cílů udržitelného rozvoje;

18. prohlašuje, že mnohostranná platforma EU pro cíle udržitelného rozvoje byla dobrým krokem na cestě k zapojení občanské společnosti a místních a regionálních orgánů do rozhodování o cílech udržitelného rozvoje na evropské úrovni. Doporučení platformy ohledně provádění cílů udržitelného rozvoje v EU by měla být využívána i v budoucnosti v souvislosti s další činností ⁽⁴⁾;

19. uznává evropský klimatický pakt jako krok, jehož cílem je motivovat k aktivnímu zapojení více lidí, zaměřuje se však pouze na zelené okruhy témat a na vybízení zúčastněných stran k činnosti, zatímco platforma pokrývala všechny cíle udržitelného rozvoje a působila též jako struktura umožňující dialog s cílem poskytovat Evropské komisi podporu a poradenství k jejich včasnému plnění;

⁽¹⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Aktualizace nové průmyslové strategie 2020: budování silnějšího jednotného trhu pro oživení Evropy, 5. května 2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0350&from=CS>.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_cs.

⁽³⁾ Odstavec 42, stanovisko Evropského výboru regionů Cíle udržitelného rozvoje: základ dlouhodobé strategie EU pro udržitelnou Evropu do roku 2030, Arnoldas Abramavičius, <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/cor-2019-00239-00-00-ac-tra-cs.docx/content>.

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sdg_multi-stakeholder_platform_input_to_reflection_paper_sustainable_europe2.pdf.

20. doporučuje využít zprávu předloženou na konci mandátu předchozí platformy k přípravě jakýchkoliv dalších strukturovaných dialogů. Rovněž se zasazuje o to, aby budoucí strukturované dialogy co nejvíce reprezentovaly širokou škálu zúčastněných stran v oblasti cílů udržitelného rozvoje z řad organizací občanské společnosti, soukromého sektoru, odborových svazů, akademické obce, regionálních a místních samospráv a menšin či zranitelných skupin, které zastupují čtyři rozměry udržitelného rozvoje (hospodářský, environmentální, sociální, správní) a mají prokazatelnou historii a zkušenost s prací v oblasti cílů udržitelného rozvoje na úrovni EU. Na oplátku by se zúčastněné strany měly zodpovídat své „členské základně“, měly by shromažďovat vstupní informace a podávat jí zprávy;

21. zdůrazňuje, že je důležité začleňovat hledisko rovnosti žen a mužů a rovné příležitosti pro všechny do politik a programů EU, které provádějí cíle udržitelného rozvoje, jak zdůraznila nedávná zpráva Evropského účetního dvora o začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU⁽⁵⁾;

22. žádá proto Evropskou komisi o obnovení platformy pro cíle udržitelného rozvoje nebo zřízení jiné platformy pro účinný a systematicky rozvíjený dialog, která sdruží odborné poznatky nejrůznějších zúčastněných stran z veřejného i soukromého sektoru k Agendě 2030 a stane se pro EK prvním zdrojem podkladových informací;

23. opakuje výzvy různých odvětví, a zejména pak Evropského výboru regionů coby zastávce uplatňování zásady subsidiarity v praxi, ke společnému postupu EU, který by se více opíral o výměnu osvědčených postupů, posouzení dopadů a těsnější provázanost s tzv. čtvernou šroubovicí (věda, politika, průmysl a společnost). Nejlepší výsledky plynou z integrace znalostí a zkušeností napříč obory, oblastmi politiky a všemi cíli udržitelného rozvoje. Skvělým příkladem iniciativy, kterou je vhodné prosazovat a rozvíjet v ostatních GR a politikách, je Výzva pro inteligentní města a stejně tak platforma strategie pro inteligentní specializaci pro cíle udržitelného rozvoje, kterou by evropské regiony mohly více využívat;

24. domnívá se, že EK by měla vybrat několik ukazatelů sociálních, hospodářských a environmentálních dat na místní a regionální úrovni, která může místní a regionální úroveň ovlivnit a pomocí nichž by bylo možno zkoumat vývoj Agendy 2030 v celé EU a, pokud možno, dopad v mezinárodním měřítku. V této souvislosti je třeba zohlednit úsilí, které již bylo za tímto účelem vyvinuto v některých zemích;

25. je přesvědčen, že monitorování a data jsou klíčovými komunikačními nástroji interakce s občany a občanskou společností na místní a regionální úrovni. VR i místní a regionální orgány jsou pevnými zastánci „lokalizace“ cílů udržitelného rozvoje a shromažďují velké množství dat. VR například spolupracuje s OECD a pravidelně shromažďuje data o plnění cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni; tuto činnost považuje za vynikající příklad partnerství založeného na faktograficky podloženém výzkumu;

26. vyzývá Evropskou komisi, aby prosadila robustnější podobu zprávy Eurostatu o sledování plnění cílů udržitelného rozvoje, a to začleněním jednoduše kvantifikovatelných a nebyrokraticky stanovitelných úrovní plnění cílů udržitelného rozvoje. Komise by měla tyto zprávy dále využívat v rámci evropského semestru a doplnit je o data a osvědčené postupy pocházející od místních a regionálních orgánů, protože stávající sledování nezahrnuje žádná data týkající se úrovně NUTS-2;

Úloha cílů udržitelného rozvoje v rámci evropského semestru pro udržitelné oživení

27. oceňuje velké úsilí, které Evropská komise vynaložila za účelem zahrnutí cílů udržitelného rozvoje do evropského semestru v cyklu 2020. Postupné zařazování cílů udržitelného rozvoje do roční strategie pro udržitelný růst, zpráv o jednotlivých zemích a národních programů reforem prokazuje skutečný zájem EU na změně paradigmatu ve prospěch udržitelného rozvoje;

28. podporuje Zelenou dohodu pro Evropu a vyzývá k synergičtěšímu chápání cílů udržitelného rozvoje při řešení změny klimatu. Zde zvláště poukazuje na přínos cílů udržitelného rozvoje, zejména pak cíle č. 13, a příležitost usilovat o nalezení kompromisních řešení a zajištění soudržnosti politik ve vztahu k rámci cílů udržitelného rozvoje;

29. považuje za nutné lépe sladit priority všech programů financování, tak aby obecně všechny zohlednily cíle udržitelného rozvoje. Příkladem, jak urychlit plnění cílů udržitelného rozvoje, je iniciativa 100 klimaticky neutrálních měst do roku 2030. Příznivý dopad na klima mají též investice v sociální oblasti;

⁽⁵⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_CS.pdf.

30. vyzývá tedy Evropskou komisi, aby znovu výslovně zařadila cíle udržitelného rozvoje do reformovaného evropského semestru, což vyústí v místně orientované udržitelné oživení, které by mělo plně zapojovat místní a regionální orgány a doplňovat reformy a investice v členských státech vyhovující cílům udržitelného rozvoje a s přidanou evropskou hodnotou;

31. znovu v této souvislosti opakuje, že je zapotřebí, aby Evropská komise předložila definici „strukturálních reforem“ v kontextu evropského semestru. Tato definice je nezbytná k tomu, aby se zajistilo, že se tyto reformy omezí na oblasti politiky, které jsou relevantní pro realizaci cílů Smlouvy o EU a zastřešujících politických strategií Evropské unie, včetně cílů udržitelného rozvoje, a které se při náležitém dodržování zásady subsidiarity přímo týkají pravomocí EU ⁽⁶⁾;

32. vyzývá Komisi, aby považovala příspěvek k dosažení cílů udržitelného rozvoje za společný a průřezový cíl všech přímo a nepřímo řízených evropských programů financování;

33. považuje proto za tím pádnější svá doporučení k posílení odpovědnosti evropského semestru nyní, kdy je naléhavě nutné zapojit do tohoto procesu regiony, města, vesnice i zúčastněné strany, a zajistit tak demokratičtější a transparentnější správu. Konstatuje, že tento postoj plyne též z pracovního dokumentu útvarů Komise k plnění cílů udržitelného rozvoje OSN, který potvrzuje nutnost zapojit do plnění těchto cílů zúčastněné strany;

34. znovu vyzývá k přijetí evropského kodexu chování, který by do evropského semestru zapojil místní a regionální orgány a jejich reprezentativní sdružení. Dále se domnívá, že Evropská komise by měla jít příkladem a zejména s ohledem na neobnovení mnohostranné platformy EU na vysoké úrovni pro plnění cílů udržitelného rozvoje navázat strukturovaný dialog se zúčastněnými stranami na téma evropského semestru;

35. jako první krok tímto směrem navrhuje uspořádat konferenci zúčastněných stran na téma evropského semestru s podporou obou poradních výborů, případně konzultovat výbory před vydáním nadcházející roční strategie pro udržitelný růst;

36. zdůrazňuje, že podpora souběžné transformace a provádění evropského pilíře sociálních práv a s ním spojeného akčního plánu v národních plánech pro oživení a odolnost nepostačí k soudržnému a systematickému pokrytí cílů udržitelného rozvoje, které by vytyčilo jasnou cestu k dosažení milníků a hlavních cílů. Současná krize ukazuje, že EU musí v zájmu prevence budoucích krizí pojmout cíle udržitelného rozvoje širěji s přihlédnutím k ostatním politikám a zajištěním potřebných návazností na tyto politiky, mezi jinými politiku v oblasti biologické rozmanitosti a zdraví;

37. vzhledem k tomu, že Evropa dnes stojí na rozcestí, vyzývá Evropskou komisi k využití nadcházející strategie pro udržitelný růst na rok 2022 k opětovnému formálnímu zařazení cílů udržitelného rozvoje do evropského semestru, těsnějšímu provázání cílů udržitelného rozvoje a Nástroje pro oživení a odolnost a výslovnému potvrzení cílů udržitelného rozvoje jako způsobu, jímž EU hodlá formovat udržitelné oživení;

38. domnívá se, že i při zahrnutí cílů udržitelného rozvoje může evropský semestr zůstat rámcem, v němž mají země EU koordinovat své hospodářské politiky, a že cíle udržitelného rozvoje by do evropského semestru měly být integrovány při nejbližší příležitosti;

39. vyzývá Evropskou komisi, aby se zařazováním těchto cílů započala během posuzování národních plánů pro oživení a odolnost předložených členskými státy tím, že zmapuje cíle udržitelného rozvoje v těchto národních programech. Vznikl by tak užitečný přehled o tom, nakolik jsou tyto plány komplexní, aniž by došlo ke zvýšení administrativní zátěže spojené s podáváním zpráv;

40. vyzývá Komisi, aby zvážila vytvoření jednoduše strukturovaného a nebyrokratického srovnávacího přehledu environmentálního ukazatelů, jenž by doplnil srovnávací přehled sociálních ukazatelů v rámci evropského semestru a připravil formální znovačlenění cílů udržitelného rozvoje do příštího cyklu evropského semestru;

41. vyzývá Komisi, aby předložila návrhy na lepší sladění požadavků na odpovědnost podniků s prováděním agendy udržitelného rozvoje. V jejich rámci by mohlo být zváženo zavedení jednoduše strukturovaného a nebyrokratického evropského pasu odpovědnosti podniků pro velké podniky, který by stanovoval požadavky související s cíli udržitelného rozvoje v oblasti pracovněprávních vztahů, rovnosti žen a mužů, řízení dodavatelských řetězců, zdanění a finanční transparentnosti;

⁽⁶⁾ Viz stanovisko VR 3764/2018 Program na podporu reforem, <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/COR-2018-03764-00-00-AC-TRA-CS.docx/content>.

42. domnívá se, že návrh Komise na revizi Paktu o stabilitě a růstu, který má být předložen v posledním čtvrtletí roku 2021, by měl připravit půdu pro reformu mechanismů rozpočtového a makroekonomického dohledu EU zaměřenou na udržitelnost s cílem zajistit dostatečnou úroveň vysoce kvalitních veřejných investic do udržitelné transformace Evropské unie. Měl by obsahovat návrhy na začlenění jednoduše strukturovaných a nebyrokratických ukazatelů do fiskálního rámce, které by cestu k dosažení cílů udržitelného rozvoje reflektovaly lépe než HDP;

Místní a regionální podíl na plnění cílů udržitelného rozvoje

43. zdůrazňuje, že dle odhadu OECD nelze 65 % ze 169 dílčích cílů k uskutečnění 17 cílů udržitelného rozvoje splnit bez zapojení místních a regionálních orgánů nebo koordinace s nimi ⁽⁷⁾;

44. konstatuje, že místní a regionální orgány odpovídaly v roce 2018 průměrně za 53 % veškerých veřejných investic v EU ⁽⁸⁾. Většina těchto investic se týká infrastruktury pro základní služby, při jejichž zajišťování mají města nebo regiony hlavní pravomoci a které často náleží ke konkrétním cílům udržitelného rozvoje – jde například o vzdělávání, zdraví, sociální infrastrukturu, dodávky pitné vody, hygienická zařízení, nakládání s pevnými odpady, energie, dopravu a bydlení. Dále konstatuje, že celý jeden cíl udržitelného rozvoje (cíle č. 11) je věnován městům a obcím;

45. domnívá se, že místní a regionální orgány mají klíčový význam při iniciování místních, regionálních a tím pádem i vnitrostátních opatření v důležitých oblastech týkajících se cílů udržitelného rozvoje, jako jsou životní prostředí, veřejné služby, vzdělávání, zdravotnictví a hospodářský a územní rozvoj, a že přispívají k plnění mnoha dalších cílů, jako je genderová rovnost, udržitelná spotřeba, zaměstnanost, inovace, inkluzivní společnosti, dobrá správa a partnerství. Důležité je proto posílit stávající konsensus a přenést územní priority na úroveň politiky EU. Mnohé sítě zřídily pracovní skupiny, jejichž členové sdílejí informace a zkušenosti s prováděním cílů udržitelného rozvoje ve svých zemích a v některých případech s protějšky v partnerských zemích a prosazují své cíle u Evropské komise a na mezinárodních fórech. Je rovněž důležité, aby místní a regionální samosprávy mohly vykonávat na unijní úrovni pravomoci, které mají ve svých příslušných státech, protože by to usnadnilo prosazování veřejných politik v prospěch cílů udržitelného rozvoje na všech úrovních;

46. vítá předběžné výsledky průzkumu VR-OECD o cílech udržitelného rozvoje ⁽⁹⁾, které ukázaly, že navzdory pandemii jsou místní a regionální orgány stále připraveny plnit cíle udržitelného rozvoje, kdy 60 % místních a regionálních respondentů uvedlo své přesvědčení, že cíle udržitelného rozvoje mohou obohatit holistický přístup k oživení, a 43 % odpovědělo, že mají zvláštní správní strukturu k jejich plnění;

47. oceňuje práci mezinárodních a evropských sdružení a organizací na podporu lokalizace cílů udržitelného rozvoje v evropském i mezinárodním měřítku prostřednictvím decentralizované spolupráce a vyzývá k vyvíjení dalšího úsilí o rozvoj takových partnerství ⁽¹⁰⁾;

48. vybízí k dalšímu rozvoji iniciativy OSN „Lokalizace cílů udržitelného rozvoje“ s cílem urychlit a zintenzivnit úsilí o dosažení cílů udržitelného rozvoje do roku 2030. Zavazuje se spolupracovat s OSN a Evropskou komisí s cílem povzbudit rostoucí připravenost měst a regionů k lokalizaci cílů udržitelného rozvoje a vypracování dobrovolných místních/regionálních/subnárodních přezkumů, které mohou nakonec přispět k dobrovolným vnitrostátním přezkumům;

49. zdůrazňuje nutnost měřit pokrok při plnění cílů udržitelného rozvoje na místní úrovni. EU by měla městům a regionům – při zohlednění jejich konkrétní situace – pomoci s monitorováním jejich pokroku při plnění těchto cílů ⁽¹¹⁾;

⁽⁷⁾ OECD cituje Síť řešení pro udržitelný rozvoj v dokumentu A Territorial Approach to the Sustainable Development Goals: A role for Cities and Regions to leave no-one behind (2017) (Územní přístup k cílům udržitelného rozvoje: úkol pro města a regiony nikoho neopomenout) – OECD.

⁽⁸⁾ 2019, Key Data on Local and Regional Governments in the EU (Klíčové údaje o místních a regionálních orgánech v Evropské unii) – OECD.

⁽⁹⁾ Průzkum VR-OECD: Cíle udržitelného rozvoje coby rámec pro oživení měst a regionů po pandemii COVID-19. Průzkum probíhal od 10. května do 18. června 2021.

⁽¹⁰⁾ Mezi jinými stojí za zmínku OECD a její pilotní projekt na téma územního přístupu k cílům udržitelného rozvoje; Rada evropských obcí a regionů (CEMR) a její činnost na podporu vnitrostátních sdružení regionů a měst při přípravě dobrovolných subnárodních přezkumů (Voluntary Subnational Reviews); Shromáždění evropských regionů (AER) a jeho úsilí o plnění cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni; síť Regions4 a její společenství pro sdílení praktických postupů v oblasti cílů udržitelného rozvoje; sdružení EUROCITIES a jeho pracovní skupina k cílům udržitelného rozvoje; PLATFORMA a UCLG a jejich školení lektorů v oblasti cílů udržitelného rozvoje; cíle udržitelného rozvoje v rámci programu EU URBACT; nadace starostů a primátorů (City Mayors Foundation) na podporu udržitelnosti a ICLE, která je jednou z předních celosvětových sítí měst na podporu programů udržitelnosti.

⁽¹¹⁾ Příkladem budiž aktuální postup v Portugalsku v případě projektů CESOP-Local připravovaných Katolickou univerzitou v Portugalsku a programu Lisabonské univerzity s názvem ODS Local.

50. žádá Společné výzkumné středisko, aby pokračovalo ve své práci na dobrovolných místních přezkumech formou příruček a integrovalo tuto činnost do nástrojů inteligentní specializace na podporu využití prostředků z Fondu soudržnosti a dalších finančních nástrojů na úrovni měst a obcí. EK by též měla pro města a regiony vytvořit pobídky zaměřené na lokalizaci cílů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni. Tento široce pojatý proces by měl koordinovat VR;

51. konstatuje, že je též zapotřebí posílit budování kapacit pro plnění cílů udržitelného rozvoje na místní úrovni. VR považuje za zásadně důležité společně vypracovat strategické modely řízení a konkrétní nástroje řízení pro udržitelný rozvoj a poskytnout činitelům s rozhodovací pravomocí a pracovníkům místních orgánů a místním zúčastněným stranám příslušná školení. EU by evropské síť pro společný rozvoj a tyto vzdělávací příležitosti mohla podpořit. VR se rovněž domnívá, že pro dosažení cílů udržitelného rozvoje má zásadní význam vědecko-technologický i humanitní výzkum, a proto by mělo být zajištěno odpovídající financování znalostních a inovačních center;

52. zdůrazňuje nutnost urychlit přijetí kultury spolupráce na plnění cílů udržitelného rozvoje napříč všemi odvětvími a úrovněmi;

53. žádá proto Evropskou komisi, aby pro místní a regionální orgány vytvořila bezprostřední pobídky k přímé spolupráci na plnění cílů udržitelného rozvoje se soukromým sektorem a občanskou společností;

54. zdůrazňuje klíčový význam regionů pro navrhování a plnění cílů udržitelného rozvoje v praxi jako zásadních partnerů vnitrostátních a místních subjektů v duchu spolupráce zakotvené v cíli udržitelného rozvoje č. 17. Finanční a technická podpora regionů je nezbytná k posílení a budování místních kapacit k lokalizaci cílů udržitelného rozvoje a k zajištění udržitelné interakce udržitelných venkovských a příměstských oblastí s městy;

55. jednoznačně podporuje sdílení osvědčených postupů získaných na místní a regionální úrovni a tento postup považuje za klíčový předpoklad podpory cílů udržitelného rozvoje. Jako příklad lze uvést nedávno vytvořený pilotní projekt síť měst Urbact Network, která se zaměřuje právě na lokalizaci cílů udržitelného rozvoje. EU musí i přesto vytvořit nový program výměny osvědčených postupů mezi městy a regiony v celé EU, včetně měst z jiných kontinentů, za účelem identifikace celosvětově osvědčených postupů a podpory dvoustranných dohod;

56. konstatuje, že je odhodlán spojit síly s ostatními evropskými institucemi při přípravě akcí a projektů v rámci iniciativy „Věda se setkává s regiony“, zaměřených na cíle udržitelného rozvoje – zejména v podobě pilotních projektů, experimentování, prototypování a škálování. Především by využil zkušeností regionů, jejichž politiky se řídí cíli udržitelného rozvoje, a poté podpořil jejich replikovatelnost a škálovatelnost;

57. vyzývá EU k vytvoření pobídek na podporu opatření k zapojení veřejnosti a místních organizací do plnění cílů udržitelného rozvoje. Tyto pobídky by měly napomáhat šíření Agendy 2030 a propagovat cíle udržitelného rozvoje u široké veřejnosti, a to jak v Evropě, tak mimo ni, prostřednictvím víceúrovňových partnerství a partnerství více zúčastněných stran;

58. stvrzuje své odhodlání dále prohlubovat svá partnerství s OECD, EUROCITIES, AER, CEMR-PLATFORMA a Regions4 s cílem urychlit lokalizaci cílů udržitelného rozvoje a prosazovat tyto cíle jako obecnou, základní hodnotu EU. Zavazuje se k uzavření dalších partnerství s cílem dále podpořit lokalizaci cílů udržitelného rozvoje v Evropě i mimo ni;

59. odkazuje na své stanovisko *Cíle udržitelného rozvoje: základ dlouhodobé strategie EU pro udržitelnou Evropu do roku 2030* ⁽¹²⁾, v němž představil své politické postoje k diskusnímu dokumentu *Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030*, a nadále „vyzývá (...) Evropskou komisi, aby převzala vedoucí úlohu při zavádění víceúrovňové správy za účasti mnoha zainteresovaných stran a napříč odvětvími, která umožní zohlednit všechny aspekty cílů udržitelného rozvoje ve všech politikách EU.“

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹²⁾ Zpravodaj: Arnoldas Abramavičius (LT/ELS), přijato dne 26. června 2019, COR-2019-00239.

Stanovisko Evropského výboru regionů: Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu

(2021/C 440/08)

Zpravodaj:	Markku MARKKULA (FI/ELS), předseda rady města Espoo
Odkaz:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu COM(2021) 82 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Hlavní obecné připomínky

1. vítá výzvu Evropské komise obsaženou v nové strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu, aby města a regiony spolu s VR připravily půdu pro vyšší ambice v oblasti odolnosti vůči změně klimatu a zavázaly se k lepšímu začlenění unijních opatření do celostátních, regionálních a místních právních předpisů a činností;
2. se znepokojením konstatuje, že hospodářské ztráty způsobené extrémními povětrnostními podmínkami dosáhly v letech 1980 až 2016 více než 436 miliard EUR a narostou na nejméně 170 miliard EUR ročně, bude-li globální oteplování na úrovni 3 °C oproti stavu před průmyslovou revolucí;
3. opakuje, že naléhavost boje proti změnám klimatu v souladu s Pařížskou dohodou vyžaduje odhodlané politické vedení na všech úrovních správy, které bude prosazovat na opatření zaměřená a jasně stanovený přechod ke klimaticky neutrální Evropě vycházející z přístupu zdola nahoru, do nějž budou řádně začleněny přizpůsobení se změně klimatu a její zmírňování;
4. zdůrazňuje, že úloha měst a regionů se změnila ze stylu zaměřeného na správu, jehož ústředním prvkem je příslušný orgán, na styl, jehož hybnou silou jsou služby a spolupráce a do nějž jsou zahrnuti občané, akademická obec, podniky a třetí sektor. VR vyzývá města a regiony, aby analyzovaly a obnovily svou úlohu, spolupráci a inovační politiky, a tak podpořily rozsáhlé společenské inovace a inovace s využitím technologií. Umožní jim to řešit hlavní společenské výzvy a zajistit vhodné podmínky pro sociální státy;
5. vyzývá k tomu, aby jako kritéria pro zadávání udržitelných veřejných zakázek byly používány politiky založené na poptávce, uhlíkové stopy a pozitivní uhlíkové stopy s cílem urychlit transformaci na oběhové hospodářství a zvýšit poptávku po udržitelných výrobcích a službách šetrných ke klimatu;
6. zdůrazňuje zásadní význam místní informovanosti a odhodlání jednat. V zájmu jejich podpory je zapotřebí vypracovat nové inovativní způsoby, jak zajistit vysoce kvalitní podporu činnosti na místní úrovni. VR bude spolupracovat s Evropskou komisí na vývoji modelů operačních programů v rámci provádění Zelené dohody na místní úrovni pro obce různých velikostí a v různých fázích rozvoje, které budou přizpůsobeny jejich místní situaci;
7. konstatuje, že s ohledem na stanovené cíle je mimořádně důležité zajistit, aby byly nejnovější znalosti z výzkumu využity, upraveny a uplatňovány na potenciální operační potřeby mnohem rychleji než dosud. Naléhavě proto vyzývá Evropskou komisi, aby zřídila centra EVP, která by se zaměřovala na podporu inovací potřebných na místní a regionální úrovni z hlediska společnosti a pracovala na rozvoji ekosystémů pro akademickou obec, podniky, společnost i jednotlivce;

8. prostřednictvím politické a komunikační kampaně VR v oblasti provádění Zelené dohody na místní úrovni ukazuje, jak mohou města a regiony urychlit spravedlivý a udržitelný přechod prostřednictvím veřejného a soukromého financování na místní, regionální, celostátní a unijní úrovni a dalších podpůrných iniciativ. VR je odhodlán spolupracovat a dosáhnout průlomových řešení společně s Evropskou komisí, mísemi EU, Evropskou radou pro inovace, sítí regionálních center EVP a dalšími iniciativami příslušných zúčastněných stran;

9. poukazuje na to, že přibližně 40 % měst s více než 150 000 obyvateli v celé EU přijalo plány na přizpůsobení se změně klimatu⁽¹⁾. Vybízí všechna města, aby se připojila k poznatkům a osvědčeným postupům v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a aby je pravidelně aktualizovala. VR vyzývá města a regiony, aby spojily síly s místním a mezinárodním průmyslem a vytvořily partnerství za účelem přizpůsobení se změně klimatu a jejího zmírnění, a vyzývá Komisi, aby šířila pozitivní výsledky;

10. rozhodně podporuje přístup strategie spočívající v dosažení odolnosti řádným a spravedlivým způsobem. Změny klimatu jsou zejména pro osoby v nesnadných životních situacích, starší osoby, pro nemocné a pro osoby s nízkými příjmy stále problematičtější. Strategie musí těmto skupinám věnovat zvláštní pozornost;

11. zdůrazňuje, že je připraven a odhodlán společně s městy a regiony vytvořit celoevropský systém pro přizpůsobování, jakož i dobře fungující strukturu víceúrovňové správy s jasnými úkoly. Cílem je umožnit jednat a vytvořit účinné regionální a místní mechanismy pro přizpůsobování se změně klimatu a její zmírňování vycházející ze vzájemné spolupráce veřejného, soukromého a třetího sektoru a zlepšit znalosti a schopnosti a využití finančních zdrojů;

Strategie pro přizpůsobování se změně klimatu v rámci Zelené dohody pro Evropu

12. očekává, že do jednoho roku od vstupu tohoto nařízení v platnost Komise přijme pokyny, které stanoví společné zásady a postupy pro určování, třídění a obezřetné řízení materiálních a fyzických klimatických rizik při plánování, vývoji, provádění a dohledu nad plány, programy a projekty;

13. domnívá se, že by měly být vytvořeny synergie mezi pokyny pro přizpůsobení a směrnicemi o posuzování vlivů na životní prostředí;

14. konstatuje, že místní a regionální orgány jsou odpovědné za více než 70 % opatření v oblasti zmírňování změny klimatu a až 90 % opatření k přizpůsobení se této změně, proto žádná politika přizpůsobení se nebude úspěšná, pokud nebude zohledňovat potřeby, názory a odborné znalosti regionů a měst;

15. požaduje, aby se města a regiony výrazně angažovaly při přípravě svých plánů pro oblast klimatu a akčních plánů pro provádění Zelené dohody na místní úrovni, jež jsou základem úsilí o řešení problematiky změny klimatu, a to s ohledem na zabránění tomu, čemu se nelze přizpůsobit, a přizpůsobení se tomu, čemu nelze zabránit;

16. vyzývá k posílení regionální spolupráce stran, pokud jde o plány a opatření v oblasti přizpůsobení se změně klimatu v praxi. Opatření je třeba provádět na místní a regionální úrovni společně s občany a podniky;

17. uznává, že nejvzdálenější regiony EU se potýkají se značnými problémy v oblasti adaptace, a to v důsledku své specifické zranitelnosti, která je činí obzvláště náchylnými k tomu, aby byly dopady změny klimatu zasaženy. Vítá veškeré úsilí o zmírnění těchto dopadů, jako je výměna osvědčených postupů a celosvětová a regionální řešení v oblasti adaptace, které má být Komisí a členskými státy posilováno a podporováno;

18. zdůrazňuje, že je důležité společně vypracovat vhodné metody a nástroje na přizpůsobení, jež by posílily společné vytváření společenských inovací, přeshraniční spolupráci, výměnu zkušeností a kapacity v oblasti odolnosti. V tomto ohledu mohou být důležitým příspěvkem opatření v rámci specifického cíle č. 2 programu Interreg na období 2021–2027;

⁽¹⁾ Zpráva o provádění strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu, COM(2018) 738 final.

19. zdůrazňuje, že je k dispozici stále více spolehlivých údajů, z nichž vyplývá, že v některých členských státech jsou ženy kvůli zakořeněným sociálním normám a sociálně-ekonomickým strukturám, které jim znemožňují přístup ke zdrojům, rozhodování, informacím, vzdělání, zaměstnání atd., vůči změně klimatu nadměrně zranitelné. Domnívá se proto, že politiky EU včetně Zelené dohody pro Evropu mají zásadní význam pro překonání těchto překážek a pro posílení plného potenciálu dovedností, znalostí a kvalifikací žen a dívek s cílem zajistit účinné a udržitelné přizpůsobování se změně klimatu a snižování rizika katastrof;

20. zdůrazňuje význam urychleného přístupu k odbornému poradenství ve věci využívání znalostí a finančních nástrojů EU;

21. zdůrazňuje, že je třeba, aby se lesy a lesnické podniky ekologicky přizpůsobovaly změně klimatu. Lesy a vlastníci lesů hrají velmi důležitou úlohu při ochraně klimatu, jsou však také postiženi změnou klimatu. Výbor očekává, že ohlášená strategie EU v oblasti lesnictví zohlední zvláštní rysy lesů v různých částech Evropy a že bude úzce propojena se strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu a se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti, jakož i s podpůrnými opatřeními EU pro polopřírodní lesy, pokud jde o jejich přizpůsobení se změně klimatu a posilování jakožto rezervoárů CO₂;

22. vyzývá k urychlenému a ambicióznímu provedení opatření oznámených ve strategii na podporu přírodě blízkých řešení v oblasti přizpůsobování se změně klimatu, včetně nových a inovativních koncepcí a produktů financování. Týká se to zejména ochrany a obnovy mokřadů a rašelinišť a ozeleňování měst. Tato řešení přispívají jak ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu a ke zdravému životu, tak k dosažení dalších cílů Zelené dohody;

23. domnívá se, že zásadní význam mají rozsáhlé investice veřejného a soukromého sektoru do vývoje a zavádění nových inovativních řešení. Příkladem aktuálních znalostí je zpráva Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector (Čistá nula do roku 2050: Plán pro světové energetické odvětví), kterou zveřejnila Mezinárodní energetická agentura v květnu 2021 a která ukazuje plán postupu vycházející z více než 400 dílčích milníků, jež by byly vodítkem při celosvětovém směřování k dosažení čisté nuly do roku 2050. Je důležité, aby takové investice rovněž zvyšovaly hospodářský růst a zabráňovaly předčasným úmrtím;

24. poukazuje na společné úsilí se Společným výzkumným střediskem (JRC) a dalšími generálními ředitelstvími Komise při rozvíjení koncepce místních vědeckých platform pro změnu klimatu (existující „místní IPCC“) s cílem podnítit spolupráci s vědci a podpořit rozhodování volených místních představitelů;

Pozitivní uhlíková stopa – nový přístup k výpočtu dopadu na klima

25. vítá záměr Komise koordinovat různé oblasti politik s cílem využít synergických účinků;

26. zasazuje se o snižování uhlíkové stopy tím, že budou minimalizovány negativní dopady výrobků, vytvářeného odpadu, služeb a organizací. Vyzývá k tomu, aby byl kladen důraz na omezování uhlíkové stopy u spotřebitelů tím, že se ukáže pozitivní dopad, který mohou mít na základě cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje výroby či služby šetrné ke klimatu na udržitelnost;

27. vítá záměr propojit přizpůsobení se změně klimatu se směrnicí o energetické náročnosti budov, s nařízením o stavebních výrobcích a se směrnicí o ekodesignu;

28. vyzývá evropský průmysl, aby inicioval rozvoj podnikání v oblasti pozitivní uhlíkové stopy, jako je zlepšování energetické účinnosti, omezování využívání materiálů, zavádění ke klimatu šetrných surovin, snižování množství odpadů, prodlužování životnosti výrobků a rozšiřování využitelnosti výrobků, a investoval do tohoto rozvoje;

29. naléhavě vyzývá veřejný sektor, aby svou úlohu a aktiva v mnoha ohledech využil k tomu, aby průmyslovým odvětvím pomohl urychlit proces vytváření nových řešení v oblasti pozitivní stopy neutrální z hlediska uhlíku: přechod ve využití zadávání veřejných zakázek k urychlení poptávky po udržitelných nových produktech a službách a jejich rozvoje, otevřená data k analýze problému a vypracování řešení šetrných ke klimatu, crowdsourcing k vytváření inovačních a startupových platform a vytváření sítí k rozvoji a šíření nových koncepcí a řešení s cílem zvýšit udržitelnost;

Stanovení ceny uhlíku – nedílná součást ekologické transformace

30. je toho názoru, že veřejný i soukromý sektor by měl při zadávání zakázek důkladněji posuzovat potřeby, aby se zamezilo zbytečnému pořizování výrobků a služeb. Tyto skutečné potřeby by pak také měly být pokrývány s využitím udržitelných výrobků a služeb;

31. naléhavě vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost zajištění účinného systému stanovování cen CO₂, neboť jde o jedno z nejúčinnějších opatření v boji proti změně klimatu. Za účelem přilákání potřebných investic by měla být cena CO₂ předvídatelná a přiměřená a měla by zohledňovat skutečné náklady spojené se škodami, které v důsledku emisí CO₂ vznikly, aby to povzbuzovalo energetické a jiné podniky k investicím do řešení šetrných ke klimatu;

32. zdůrazňuje, že součástí systému stanovování cen CO₂ bude pravděpodobně mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, aby se vytvořily rovné a transparentní mezinárodní podmínky s cílem eliminovat tzv. černé pasažéry;

33. navrhuje vytvoření silných tržních pobídek, které by přinesly rozvoj nových úložišť uhlíku a udržitelné nahrazování materiálů s vysokou uhlíkovou stopou materiály s nízkou uhlíkovou stopou. Výzkum, vývoj a inovace by měly získat podporu s cílem dále rozvinout nové technologie snižování emisí CO₂ a metody měření;

34. vyzývá k zavedení kombinace vhodných tržních mechanismů, zdanění, podpůrných opatření, právních požadavků a dobrovolných závazků veřejného sektoru, jež by přilákaly investice v oblasti změny klimatu do odvětví mimo systém obchodování s emisemi, s cílem dosáhnout nákladově efektivního snižování emisí;

35. požaduje, aby se systém obchodování s emisemi (ETS) dále zlepšil, zejména ve vztahu k vytápění, chlazení, využívání půdy, dopravě a lesnictví (LULUCF). Vnitrostátní zdanění v oblasti energetiky a klimatu by mělo být při přijímání systémových kroků k rozvoji systému obchodování s emisemi začleněno do globálního systému obchodování s emisemi;

36. je přesvědčen, že je zapotřebí urychlit účinná opatření k postupnému ukončení přímých a nepřímých dotací na fosilní paliva (jako je například stávající osvobození od daně u leteckých pohonných hmot), aby bylo možné co nejdříve vytvořit účinné rovné podmínky pro energii z obnovitelných zdrojů. Budou rovněž stimulovat změnu chování a vytvářet zdroje nezbytné k podpoře spravedlivé transformace;

37. vyzývá EU, aby na celosvětové úrovni zastávala silnou vedoucí funkci s cílem vypracovat nejpozději do roku 2030 nezbytný systém stanovování cen CO₂ a uhlíkového rozpočtu a vyjednat obdobné prvky se svými globálními obchodními partnery;

Financování boje proti změně klimatu

38. bere na vědomí potřebu ohromných počátečních investic, včetně investic do energetiky, které budou podle odhadu Evropské komise v období 2021–2030 samy o sobě o 350 miliard EUR vyšší než v předchozích deseti letech⁽²⁾. VR zdůrazňuje zásadní význam partnerství, v jejichž rámci by veřejné prostředky měly být zaměřeny na zrychlení tempa;

39. požaduje, aby se městům a regionům poskytla pomoc s hledáním kombinace veřejných a soukromých prostředků z mezinárodních, evropských, vnitrostátních a místních zdrojů určených na opatření v oblasti přizpůsobení. Vyzývá ke snížení byrokratické zátěže a ke zjednodušení přístupu k finančním prostředkům EU;

40. vyzývá EU a další subjekty, aby rozvíjely způsoby měření potenciálního dopadu rizik souvisejících se změnou klimatu na veřejné finance, vytvářely nástroje a modely pro zátěžové testování v oblasti klimatu a zohlednily změny klimatu v rámci pro podávání zpráv a ve fiskálním rámci;

41. zdůrazňuje, že je naléhavě nutné změnit vnitrostátní skladbu zdrojů energie díky využití nových pokročilých technologií, aby co nejlépe přispěla k dosažení cílů unijní strategie dekarbonizace a také aby plně zahrnovala a využívala přínosy, jež nabízejí „prozementi“, místní energetické komunity a nové technologie. Zdůrazňuje význam spolehlivé elektrizační soustavy nízkého a středního napětí a potřebu zvýšit podíl energie z obnovitelných zdrojů na elektrické energii v základním zatížení, zejména rozvojem technologií pro skladování a řízení energie, jakož i energetických sítí, s cílem lépe připojit k soustavám nízkého a středního napětí nové malé dodavatele. Vyzývá Komisi, aby v novém navrhovaném rámci TEN-E byly projekty inteligentních sítí lépe zastoupeny na seznamu projektů společného zájmu;

⁽²⁾ Zvýšení cílů Evropy v oblasti klimatu do roku 2030, COM(2020) 562 final.

42. poukazuje na to, že odstranění nedostatků v oblasti ochrany proti dopadům změny klimatu vyžaduje posílení dialogu mezi tvůrci politik a jejich zúčastněnými stranami, zejména průmyslníky a investorů, včetně pojistitelů a penzijních fondů;

43. vítá, že Evropská investiční banka (EIB) přijala nový závazek zvýšit do roku 2025 podíl finančních prostředků určených na opatření v oblasti klimatu a vypracovat plán pro klimatickou banku ⁽³⁾. Vítá zavedení systému EIB pro posuzování klimatických rizik (CRA) za účelem systematického posuzování materiálních klimatických rizik;

Evropské středisko pro sledování klimatu a zdraví – začlenění otázky zdraví do klimatických cílů

44. vítá založení evropského střediska pro sledování klimatu a zdraví v rámci platformy Climate-ADAPT. Prostřednictvím tohoto střediska bude možné sdružovat a propojovat údaje, nástroje a odborné znalosti pro účely sdělování, sledování, analýzy a prevence dopadů změny klimatu na lidské zdraví na základě přístupu „jedno zdraví“. Považuje však za žádoucí, aby byl jeho rámec rozšířen o dopady urbanizace a stárnutí;

45. zdůrazňuje, že je zapotřebí pokračovat ve shromažďování osvědčených postupů ověřených v praxi a tyto postupy uložit ve veřejně přístupném a snadno prohledatelném archivu zřízeném v rámci portálu Climate-ADAPT nebo v katalogu příkladů z praxe na internetových stránkách Paktu starostů a primátorů. Klade důraz na to, že předávání znalostí by mělo být rovněž usnadněno pomocí spolupráce mezi městy a že by se měly určit, propagovat a financovat vhodné partnerské a poradenské činnosti;

Digitalizace, data a vesmír

46. vyzdvihuje význam inovativních digitálních technologií, technologie 5G, internetu věcí, umělé inteligence a analýzy dat, jež zlepšují digitální a ekologickou transformaci měst a regionů. Nadto je pro venkovské oblasti obzvláště důležitá dostatečná nabídka skleněných vláken;

47. zdůrazňuje, že mají-li být všechna opatření v oblasti klimatu, včetně přizpůsobování, úspěšná, musí vycházet z nejlepších dostupných znalostí a inovací a jsou plně závislá na zapojení občanů;

48. zdůrazňuje, že při posuzování nebezpečí a rizik na místní úrovni je důležité používat preventivní systematické a komplexní informační systémy, jako např. Galileo a Copernicus, na základě řešení v oblasti vytěžování dat na regionální a místní úrovni a využívání satelitů a senzorů s nástroji podporovanými geografickými informačními systémy, aby bylo možné mapovat místa zranitelná v souvislosti s různými riziky týkajícími se klimatu. Vybízí místní a regionální orgány, aby využívaly službu programu Copernicus v oblasti změny klimatu (C3S);

49. očekává, že poznatky získané díky systémům satelitního sledování, jako jsou Galileo a Copernicus, týkající se úniků metanu a dalších skleníkových plynů, budou využity k co nejrychlejšímu odstranění těchto úniků prostřednictvím vnitrostátních, evropských a mezinárodních opatření;

50. vyzývá k zásadnímu obratu na regionální úrovni, pokud jde o politiku v oblasti přizpůsobení se změně klimatu, a souhlasí s výběrem mise pro přizpůsobování se změně klimatu, že jsou zapotřebí špičkové služby v oblasti údajů o klimatu, které jsou poskytovány programem Copernicus, platformou Climate-ADAPT, Znalostním centrem pro zvládání rizik katastrof a dalšími nástroji a zdroji, jako jsou družice k pozorování Země a čidla na místě (včetně pozemních stanic a čidel ve vzduchu a v moři);

51. zdůrazňuje, že je třeba dále posílit investice do vesmírných technologií, aby poskytovaly relevantní informace o klimatických rizicích a souvisejících adaptačních opatřeních, a spolupracovat s Komisí, Společným výzkumným střediskem a EEA na jejich přiblížení místním a regionálním orgánům;

Mise programu Horizont Evropa

52. vyzývá k rychlejšímu přijetí a provádění plánované mise programu Horizont Evropa týkající se „přizpůsobení se změně klimatu“ a po jejich schválení i dalších misí souvisejících s přizpůsobením, mimo jiné v oblasti zdraví, půdy, klimaticky neutrálních měst a oceánů;

⁽³⁾ <https://www.eib.org/en/about/partners/cso/consultations/item/cb-roadmap-stakeholder-engagement.htm>.

53. zdůrazňuje zásadní význam dvou misí zaměřených na klima: „Evropa odolná vůči změně klimatu“ a „100 klimaticky neutrálních měst do roku 2030“. Vybízí města a regiony, které reprezentují celkovou zeměpisnou, sociální a hospodářskou rozmanitost evropských území, aby spolupracovaly na dosažení unijního cíle klimatické neutrality;

54. navrhuje, aby Společné výzkumné středisko EU mohlo ve spolupráci s VR rozvíjet a organizovat výzkumnou a vzdělávací činnost s cílem podpořit aktivity misí EU v rámci projektu „Věda se setkává s regiony“. Posílilo by to vliv misí a dosažené výsledky by mohly být neprodleně sdíleny za účelem uplatňování v celé Evropě;

55. vyzdvihuje svůj závazek provádět mise EU spolu s GR RTD, a to v souladu se společným akčním plánem, který podepsala komisařka Gabriel. VR zdůrazňuje, že k dosažení svých cílů mise EU potřebují účinný systém víceúrovňové správy, místně orientované regionální inovační ekosystémy a strategie pro inteligentní specializaci;

56. přispívá k misím EU pomocí aktivního zapojení na místní úrovni a poskytuje podporu pro vytvoření sítí center EVP tím, že aktivně přispívá k experimentům, rychlému vývoji prototypů, testování, předvádění a zintenzivňování výzkumu v rámci mise a inovačních výsledků;

57. zdůrazňuje význam začlenění programu Horizont Evropa, společných předváděcích a prováděcích nástrojů, inovačních iniciativ partnerství veřejného a soukromého sektoru na místní úrovni a víceúrovňové správy nástrojů financování do regionálních strategií inteligentní specializace;

58. zdůrazňuje zásadní význam smluv o partnerství mezi EU a ukázkovými městy a regiony v rámci misí týkajících se chytrých měst a přizpůsobení se změně klimatu pro dosažení celoevropského vlivu, předběžných cílů v oblasti klimatu a výsledků v širokém měřítku.

59. navrhuje tento třístupňový přístup k misím týkajícím se klimatu: 1) otevřený interaktivní proces, jehož cílem je různými způsoby zapojit regiony a města do mise; 2) zajištění požadovaného počtu přípravných komunit pro testování inovativních řešení misí v reálných podmínkách a 3) dosažení dohody o příspěvku předvádějících komunit k rozsáhlému zavádění inovativních řešení a převedení nejlepších řešení na celoevropské využití;

60. navrhuje, aby byla mezi misí pro přizpůsobení se změně klimatu a Paktem starostů a primátorů navázána spolupráce za účelem zapojení co nejvíce měst a regionů a s cílem dosáhnout jasného pochopení klimatických rizik, přípravy na ně a jejich řízení. V tomto procesu mohou hrát aktivní úlohu vyslanci Paktu starostů a primátorů z VR;

61. rozhodně podporuje vytvoření nástroje na podporu politik zaměřeného na poskytování přímé technické pomoci s cílem usnadnit přípravu a provádění jejich strategií a plánů pro přizpůsobení se změně klimatu. Domnívá se, že by tento nástroj měl zahrnovat asistenční službu pro otázky přizpůsobování, praktické workshopy a jiné nástroje, které by měly být vytvořeny v součinnosti s Paktem starostů a primátorů, a je připraven podpořit navrhování a provádění tohoto nástroje;

Klíčová partnerství a COP26

62. poukazuje na konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu jako na zásadní milník, který zajistí vedoucí postavení EU v rámci globálních opatření v oblasti klimatu, a zdůrazňuje, že probíhající činnosti a závazky regionů a měst by měly hrát významnou a viditelnou úlohu na konferenci COP26;

63. vyzývá UNFCCC, aby byly v celosvětové diplomacii týkající se klimatu a v rámci činností v této oblasti zviditelněny orgány na nižší než celostátní úrovni a byl více uznán jejich význam, a to v souvislosti s mezinárodními komunitami a síťovými organizacemi, jako jsou ICLEI, Under2Coalition, Regions4, Climate Alliance a UCLG (Spojená města a místní samosprávy);

64. doporučuje, aby města a regiony plnily významnější úlohu v rámci platformy Climate-ADAPT⁽⁴⁾, a velice si přeje prohloubit spolupráci zejména s Evropskou agenturou pro životní prostředí, znalostním a inovačním společenstvím pro klima Evropského inovačního a technologického institutu a Společným výzkumným střediskem. Doporučuje, aby pravidelně poskytovaly aktuální informace o vědeckých poznatcích a projektech týkajících se změny klimatu, jejich dopadů a zranitelnosti v hlavních biogeografických regionech v Evropě;

⁽⁴⁾ <https://climate-adapt.eea.europa.eu/>.

65. naléhá na Komisi, aby důrazně doporučila členským státům zapojit orgány na nižší než celostátní úrovni do přípravy svých strategií pro přizpůsobení a do podpory vypracovávání regionálních a místních strategií a také regionálního rozdělení celostátních strategií. VR je za tímto účelem ochoten uspořádat víceúrovňové dialogy o energetice a klimatu.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Stanovisko Evropského výboru regionů – Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU

(2021/C 440/09)

Zpravodaj:	Jean-Luc VANRAES (BE / Renew Europe) člen zastupitelstva městské části Uccle v Bruselu
Odkaz:	Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie na posílení uplatňování Listiny základních práv v EU COM(2020) 711 final

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá novou strategii k posílení uplatňování Listiny základních práv Evropské unie, neboť specificky uznává úlohu místních a regionálních orgánů jako klíčových zúčastněných stran při prosazování a ochraně práv zakotvených v Listině;
2. vyzývá k trvalému zapojení místních a regionálních orgánů, které představují základní úroveň demokratické legitimacy, do prosazování hodnot Listiny a sledování souladu se zásadami, které s ní souvisejí;
3. souhlasí s tím, že EU by měla i nadále podporovat výměnu osvědčených postupů a zkušeností mezi všemi úrovněmi správy (celostátní, regionální a místní) a vypracování cílenějších pokynů a školení o Listině;
4. zdůrazňuje význam cílených pokynů pro vysvětlení důležitosti základních práv pro místní a regionální orgány, přičemž je mj. třeba uvést příklady, jak mohou tyto orgány Listinu využívat;
5. vybízí ke spolupráci s Radou Evropy s cílem posílit uplatňování Listiny základních práv EU;
6. vítá záměr Komise vypracovávat od roku 2021 každoroční zprávu o uplatňování Listiny základních práv v členských státech a vyzývá Komisi, aby ve zprávě představila osvědčené postupy a zkušenosti měst a regionů týkající se jejího uplatňování a aby se při tom přednostně zaměřila na proaktivní komunikaci s městy a regiony. V tomto ohledu je spolupráce s VR významná;
7. poukazuje na významnou úlohu, kterou mohou v této souvislosti sehrát vnitrostátní a evropská sdružení místních a regionálních orgánů, a je odhodlán posílit svou spolupráci s nimi v zájmu zlepšování povědomí místních a regionálních orgánů o Listině a jejího pochopení;
8. poukazuje na význam zřízení kontaktních míst a sítí, které usnadní tok informací o Listině mezi jednotlivými úrovněmi správy a sdílení osvědčených postupů a mohou rovněž poskytovat pokyny místním a regionálním orgánům, jak mají utvářet své politiky, aby byly plně v souladu s Listinou;
9. vítá finanční prostředky, které Evropská komise přidělila prostřednictvím programu Práva a hodnoty na pomoc obcím a sdružením v jejich společném úsilí týkajícím se otázek společného zájmu, což umožňuje výměnu osvědčených postupů a vytváření sítí měst;
10. považuje za nezbytné, aby všechny členské státy EU jmenovaly místní koordinátory s jasným mandátem k provádění Listiny, jak to navrhuje Evropská komise;
11. je přesvědčen, že vzhledem ke klíčové úloze, kterou hrají místní a regionální orgány při zajišťování uplatňování Listiny základních práv, má zásadní význam účast VR v interinstitucionálním dialogu týkajícím se Listiny;

12. zdůrazňuje, že Evropská komise by měla před přidělením finančních prostředků EU systematicky provádět křížovou kontrolu uplatňování Listiny, a to prostřednictvím jasného a transparentního postupu. Dodržování článku 2 SEU, který stanoví hodnoty Unie, by mělo představovat podmínku způsobilosti pro čerpání finančních prostředků EU. Nařízení (EU) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti na ochranu rozpočtu Unie ⁽¹⁾ uvádí, že „Evropská rada ve svých závěrech ze dne 21. července 2020 konstatovala, že finanční zájmy Unie mají být chráněny v souladu s obecnými zásadami zakotvenými ve Smlouvách, a zejména s hodnotami uvedenými v článku 2 Smlouvy o EU“. Stejně nařízení stanoví, že kdykoli členské státy provádějí rozpočet Unie, je dodržování zásad právního státu, které je svou podstatou spojeno s dodržováním demokratických zásad a základních práv, „základním předpokladem pro dodržení zásad řádného finančního řízení zakotvených v článku 317 Smlouvy o fungování Evropské unie“;

13. vyzývá k tomu, aby byla Listina základních práv náležitě prodiskutována a tím i rozsáhleji propagována u příležitosti Dne Evropy (9. května) a v rámci konference o budoucnosti Evropy, a žádá své členy, aby podporovali místní aktivity, plně přístupné a inkluzivní, jejichž cílem je vysvětlovat a zdůrazňovat zásadní význam základních práv a Listiny Evropské unie pro naše demokracie a naše občany;

14. plně podporuje přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod;

15. doporučuje, aby byl zřízen orgán, který by byl pověřen kontrolou správného uplatňování Listiny základních práv Evropské unie;

16. vyzývá k tomu, aby se programy určené pro mladé lidi a chlapce a dívky, jako je Euroscola, eTwinning, Evropský sbor solidarity atd., trvale zaměřovaly na financování opatření souvisejících s Listinou základních práv, a to proto, aby se v této oblasti vzdělávali;

17. doporučuje rovněž, aby Evropská unie podepsala Evropskou sociální chartu, a dosáhla tak nejvyšší úrovně ochrany všech základních práv;

18. domnívá se, že toto přistoupení bude významným milníkem při posilování uplatňování Listiny základních práv Evropské unie v EU a zároveň se tím ještě více posílí pozice EU v jejích snahách o to, aby se lidská práva stala klíčovou součástí její vnější činnosti.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁾ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj?locale=cs>.

Stanovisko Evropského výboru regionů – Budoucnost regionálních letišť – výzvy a příležitosti

(2021/C 440/10)

Zpravodaj:

Władysław ORTYL (PL/EKR), maršálek Podkarpatského vojvodství

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Současná situace regionálních letišť

1. potvrzuje skutečnost, že na unijní úrovni neexistuje obecně přijímaná definice pojmu „regionální letiště“. Pro účely tohoto stanoviska se má za to, že se tímto pojmem označují letiště, která nejsou letištními uzly a jejichž hlavní spádovou oblastí není hlavní město dané země. Bylo by však vhodné, aby Evropská komise tento pojem upřesnila na základě takových kritérií, jako jsou druh poskytovaných spojení, počet odbavovaných cestujících a počet spojení s jinými letišti. VR tudíž Evropskou komisi vyzývá, aby vymezila kritéria, pomocí nichž bude možné definovat různé kategorie regionálních letišť (nacházejících se v okrajových, ostrovních, nejvzdálenějších či méně rozvinutých regionech) a pravidla financování a hospodářské soutěže, která se budou na jednotlivé kategorie vztahovat;

2. upozorňuje na to, že letectví patří k odvětvím, jichž se v největší míře dotkla pandemie COVID-19, a že situace regionálních letišť je mimořádně znepokojivá. Ani po devíti měsících od vypuknutí krize COVID-19 ještě nebyl obnoven provoz na více než 6 000 letových trasách, na kterých se z evropských letišť létalo v roce 2019 ⁽¹⁾. K největšímu úbytku přímých leteckých spojení došlo u menších letišť, přičemž jde zejména o lety osobní letecké přepravy. Například v italském Trevisu klesl počet spojení o 95 %, ve finském městě Vaasa o 91 %, ve francouzském Quimperu o 87 % a v bulharském Burgasu o 82 %. Největší evropská letiště pro přepravu nákladu, jako je např. letiště v belgickém Lutychu, však zaznamenala nárůst počtu nákladních letů o 10,7 %;

3. poukazuje na to, že organizace, jako je například Eurocontrol ⁽²⁾, odhadují, že letecké společnosti, letiště a poskytovatelé letových navigačních služeb utrpěli v roce 2020 čisté ztráty ve výši 56,2 miliardy EUR a že bylo přepraveno o 1,7 miliardy méně cestujících a uskutečněno o 6,1 milionu méně letů (mnohdy jde v nejlepším případě o poloviční pokles). Mimoto bylo v Evropě přímo v tomto odvětví propuštěno 191 000 zaměstnanců. Mezinárodní rada letišť (ACI) odhaduje ⁽³⁾, že v důsledku náhlého snížení počtu odbavovaných cestujících přišla evropská letiště v roce 2020 o značnou část příjmů – zhruba o 33,6 miliardy EUR (tj. jejich příjmy klesly o 68,8 %). Organizace Eurocontrol předpověděla, že podle neoptimističtějšího scénáře dosáhne letový provoz stejné intenzity jako v roce 2019 teprve v roce 2024. V nejčernějších prognózách se pak hovoří o roce 2029;

4. podotýká, že podle analýz ACI Europe by se mohly příjmy letišť ve střednědobém horizontu v roce 2021 snížit o dalších 25 miliard EUR ve srovnání s rokem 2019;

5. poukazuje na to, že kvůli tomuto prudkému propadu příjmů se některá letiště ocitla v tak obtížné situaci, že jim bez externí podpory hrozí insolvence. V říjnu 2020 hrozilo až 193 letišťům v Evropě, že se během několika málo měsíců dostanou do platební neschopnosti ⁽⁴⁾. Jde především o regionální letiště, která jsou využívána cestujícími z daného území. Tato letiště poskytují celkem 277 000 pracovních míst a podílejí se na HDP částkou ve výši 12,4 miliardy EUR. Jejich úpadek by měl závažný dopad na zaměstnanost a ekonomiku regionů, ve kterých se nacházejí;

Letectví a Zelená dohoda pro Evropu

6. poukazuje na to, že Evropská komise popsala ve Strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu ⁽⁵⁾, díky níž se mají emise skleníkových plynů zapříčiněné dopravou do roku 2050 snížit o 90 %, svou vizi dekarbonizace letectví. Letectví a letiště musí přispět k realizaci unijních cílů v oblasti dekarbonizace. V Zelené dohodě pro Evropu se zdůrazňuje, že je třeba zlepšit kvalitu ovzduší v blízkosti letišť řešením problému emisí znečišťujících látek z letadel a letištního provozu, mj. tím, že bude postupně zvyšován podíl klimaticky neutrálních alternativních paliv a vzniknou multimodální uzly mobility

⁽¹⁾ Mezinárodní rada letišť – Airport Industry Connectivity Report.

⁽²⁾ Eurocontrol, Think Paper #8: Impact of COVID-19 on European Aviation in 2020 and Outlook 2021.

⁽³⁾ ACI Advisory Bulletin: The impact of COVID-19 on the airport business, 8. prosince 2020.

⁽⁴⁾ Prognóza ACI ze dne 27. října 2020, Europe: Airports Council International Europe | ACI EUROPE – Media (aci-europe.org).

⁽⁵⁾ Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu.

a letiště s nulovými emisemi. Regionální letiště mají ideální podmínky pro to, aby se stala průkopníky ekologických inovací, neboť k charakteristikám, které jsou jim vlastní, patří to, že jsou menší a flexibilnější a snáze se přizpůsobují novějším, ekologičtějším typům letadel;

7. zdůrazňuje, že vzhledem k dodatečným nákladům způsobeným ostrovní povahou bude vybudování infrastruktury na ostrovech, jež umožní vytvořit letiště s nulovými emisemi, ve srovnání s vybudováním stejné infrastruktury ve vnitrozemských regionech mnohem nákladnější. Vyzývá členské státy, aby zajistily zvláštní finanční podporu pro regionální orgány či podniky, a stimulovaly tak přechod k letištím s nulovými emisemi na ostrovech;

8. poznamenává, že letiště jsou mezi členskými státy a regiony rozložena nerovnoměrně. V některých regionech, jako jsou země Beneluxu, Německo nebo severní Itálie, je jejich koncentrace velmi vysoká, v jiných, jako je střední a východní Evropa, funguje regionálních letišť poměrně málo. Tato situace je součástí rozsáhlejšího problému nerovnosti v přístupu k dopravě, a to jak pro občany, tak pro podniky sídlící mimo centrální oblasti Evropské unie. Měla by tedy být přijata opatření za účelem omezení těchto rozdílů a snížení počtu regionů bez regionálního letiště;

9. podotýká, že letectví je na druhém místě hned za dopravou silniční, co se týče množství emisí skleníkových plynů v odvětví dopravy, a že kromě toho ovlivňuje klima i vypouštěním jiných látek, než je CO₂ (například vodní páry a síranů ve vysokých nadmořských výškách). Odhaduje se, že to má stejně závažný dopad jako samotné emise CO₂ ⁽⁶⁾. V poslední době sice došlo k pokroku z hlediska palivové účinnosti, příznivý vliv tohoto zlepšení na životní prostředí však byl vynulován soustavným nárůstem letového provozu (v letech 2005 až 2017 vzrostl letový provoz o 60 % a očekává se, že se do roku 2050 ztrojnásobí). Předpokládá se, že velmi prudký pokles provozu v souvislosti s krizí COVID-19 bude pouze dočasný;

10. chtěl by zároveň upozornit na to, že v souladu se zprávou Evropského univerzitního institutu (EUI) ⁽⁷⁾ mohou letiště svým provozem bezprostředně ovlivnit jen asi 2 % celkových globálních emisí vznikajících v letectví;

11. připomíná, že bílá kniha, která byla přepracována v roce 2011 a představuje stěžejní dokument dopravní politiky EU, usiluje o snížení závislosti evropské dopravy na dovozu ropy a o zvýšení její účinnosti a snížení emisí CO₂. Zdůrazňuje se v ní rovněž význam intermodality a komodality díky efektivnímu využívání různých druhů dopravy, samostatně nebo v kombinaci s jinými druhy dopravy, což umožňuje optimálním a udržitelným způsobem využívat přírodní zdroje. V této souvislosti zdůrazňuje, že je nutné, aby si členské státy a místní a regionální orgány neustále vyměňovaly zkušenosti týkající se prohlubování integrace různých druhů dopravy, a to zejména dopravy letecké a železniční, mimo jiné pokud jde o zavádění společných přepravních dokladů pro železniční a leteckou dopravu nebo odbavení a převzetí zavazadel k přepravě na vlakovém nádraží ještě před příjezdem na letiště. V dlouhodobém horizontu je potřeba zvážit, zda by nebylo vhodné nahradit lety na krátké vzdálenosti investicemi do železničních spojení a vysokorychlostních vlaků;

12. zdůrazňuje, že za účelem usnadnění intermodality a komodality je třeba v blízké budoucnosti systematicky budovat atraktivní železniční spojení včetně vysokorychlostních a nákladních vlaků na letiště a jako služba pro cestující by se mělo od leteckých, železničních a autobusových společností vyžadovat, aby prodávaly společné letenky a jízdenky, což by cestujícím umožnilo zakoupit si jeden lístek na kombinovanou cestu. Otázky týkající se zmeškaných spojů je třeba řešit v rámci nařízení o právech cestujících;

13. zdůrazňuje, že letectví příznivě ovlivňuje hospodářský rozvoj regionů, včetně cestovního ruchu. Odkazuje na své stanovisko Směrem k udržitelnějšímu cestovnímu ruchu pro města a regiony EU z roku 2020, v němž vyzval k nalezení způsobů, jak zlepšit konektivitu evropských měst a regionů, podpořit při tom řešení, s nimiž je spojeno menší znečištění, a posílit intermodalitu v souladu s konečným cílem Zelené dohody pro Evropu;

14. doporučuje posoudit zkušenosti nabyté během pandemie a vyhodnotit dopad omezení letového provozu na životní prostředí a klima, ale také na hospodářský rozvoj regionů a měst, čímž by se získaly podklady pro další diskuse a rozhodnutí v souvislosti s budoucími strategiemi udržitelného cestovního ruchu a budoucností regionálních letišť;

⁽⁶⁾ Studie Evropské agentury pro bezpečnost letectví (EASA), listopad 2020.

⁽⁷⁾ Zpráva 2021/02, leden 2021.

15. v zájmu snížení svých emisí mohou letiště upravit letištní poplatky, které jsou placeny leteckými společnostmi, na základě environmentálních kritérií, například tak, že sníží letištní poplatky za letadla, která dělají menší hluk a produkují méně látek znečišťujících ovzduší. Mohou rovněž zvýhodnit letecké společnosti s větší vytižeností, a to s cílem snížit emise na cestujícího. Letiště mohou navíc využívat pobídky, kterými by podpořila používání nových paliv nebo snížení hluku, a to zákazem vzletů po určité hodině večer nebo zavedením nočních zákazů pro jiná letadla, než jsou letadla nejnovější generace. Dále pak mohou zavést omezení letištních časů na základě typů letadel a jiných cílů;

16. trvá na tom, aby podmínkou pro veřejné investice do regionálních letišť (prostřednictvím evropských finančních prostředků nebo režimů státní podpory) bylo to, že budou v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu a se zásadou „neškodit životnímu prostředí“;

17. s potěšením konstatuje, že Evropská komise zintenzivnila úsilí o omezení emisí z letecké dopravy a že členské státy EU podporují program kompenzace a snižování emisí oxidu uhličitého v mezinárodním civilním letectví (CORSIA);

Význam regionálních letišť

18. upozorňuje na to, že v roce 2018 připadalo na leteckou dopravu v Evropě 25,9 % z celosvětového počtu přepravených cestujících. Díky tomu toto odvětví přímo a nepřímo poskytlo více než 13,5 milionu pracovních míst a přispělo do hospodářství částkou 991 miliard USD. Odhaduje se, že provozovatelé letišť a instituce či podniky, které s letišti spolupracují, přímo zaměstnávali zhruba 1,7 milionu osob ⁽⁸⁾;

19. zdůrazňuje, že regionální letiště mají zásadní význam pro zajištění dopravní přístupnosti v regionech, které jsou vzdálené od hlavních dopravních uzlů, jsou relativně málo hospodářsky rozvinuté a mají okrajový nebo ostrovní charakter, a podstatnou měrou tak v těchto regionech přispívají k hospodářskému rozvoji a vytváření nových pracovních míst. Tímto způsobem podněcují rozvoj, což usnadňuje uskutečňování cílů politiky územní, hospodářské a sociální soudržnosti;

20. poukazuje na to, že regionální letiště poskytují také profesionální a komplexní služby pozemního odbavení letadel v odvětví všeobecného letectví, které hraje důležitou roli zejména z hlediska leteckého výcviku;

21. chtěl by upozornit na to, že regionální letiště jsou nesmírně důležitým článkem kritické infrastruktury, která má rozhodující význam pro bezpečnost dané země a jejího obyvatelstva. Hrají nepostradatelnou roli v oblasti sanitních letů (letecká záchranná služba nebo letecká přeprava pacientů), hlídkových letů (zjišťování výskytu požárů) a hašení lesních požárů, ale také v mimořádných situacích (přírodní a jiné katastrofy, povodně), a pomáhají tak zajistit náležité fungování záchranných služeb, veřejné správy, institucí a podniků;

Přístupnost regionu jakožto předpoklad jeho udržitelného rozvoje

22. je si rovněž vědom toho, že rychlost rozvoje regionů se do značné míry odvíjí od kvality jejich propojení a že regionální letiště hrají důležitou roli z hlediska územní soudržnosti EU, zejména v případě souostroví, kde jsou regionální letiště nezbytná pro vnitřní soudržnost regionu, který nemá alternativy, jako je železniční nebo silniční doprava, a v případě řídké osídlených, okrajových a nejvzdálenějších nebo méně rozvinutých regionů, které nemají k dispozici jiné vhodné a ekologicky šetrné druhy dopravy;

23. připomíná, že dosažení územní soudržnosti je jedním z cílů EU, který je jakožto třetí rozměr cíle soudržnosti vedle soudržnosti hospodářské a sociální zakotven v Lisabonské smlouvě;

24. v souvislosti s tím vítá dohodu o budoucím nařízení týkajícím se Evropského fondu pro regionální rozvoj, v němž byla v souladu s doporučeními, jež Evropský výbor regionů formuloval ve svém stanovisku k tomuto fondu ⁽⁹⁾, uznána specifická situace vzdálených regionů a regionálních letišť. Podle tohoto nařízení nemůže EU investovat do letištní infrastruktury. Výjimku představují vzdálené regiony a již existující regionální letiště, kde jsou investice povoleny pod podmínkou, že se jimi podpoří konkrétní opatření určená ke zmírnění dopadů na životní prostředí a k zajištění bezpečnosti či ochrany;

⁽⁸⁾ Akční skupina pro leteckou dopravu, Aviation: Benefits Beyond Borders, říjen 2020.

⁽⁹⁾ Stanovisko Evropského výboru regionů COTER-VI/046 Evropský fond pro regionální rozvoj a Fond soudržnosti.

Budoucnost regionálních letišť

25. domnívá se, že nastal čas posoudit význam evropských regionálních letišť. V rámci tohoto posouzení by měla být zohledněna jejich úloha, co se týče zajišťování spojení pro občany z dané oblasti a regionálního hospodářského rozvoje, včetně cestovního ruchu a přepravy zboží, a měly by být vzaty v potaz zkušenosti získané během pandemie COVID-19, dopad této pandemie a přispění regionálních letišť k ambiciózní politice EU v oblasti klimatu;

26. očekává, že Evropská komise, členské státy, regiony, akademická obec a podniky učiní koordinované kroky s cílem navrhnout v Evropě nový komplexní dopravní systém, v jehož rámci by byla zachována letecká doprava a nasměrována na cestu udržitelného růstu. To by mělo vést ke zvýšení odolnosti leteckého odvětví vůči krizovým událostem, jeho užšímu propojení s jinými druhy dopravy, zejména s dopravou železniční, a jeho zapojení do provádění závazků vyplývajících z Pařížské dohody;

27. zdůrazňuje, že je důležité nalézt rovnováhu mezi plněním environmentálních požadavků zaměřených na dekarbonizaci leteckého odvětví a závislostí některých okrajových, ostrovních nebo nejvzdálenějších regionů na regionálních letištích, pro něž neexistují žádné schůdné alternativy;

Podpora ze strany států a EU

28. je toho názoru, že v první řadě by mohla Evropská komise členským státům uložit povinnost, aby předložily krátkodobé a dlouhodobé strategické plány týkající se regionálních letišť a vytvořily rovněž zvláštní podpurné nástroje, jež by zmírnily dopad letectví na klima a napomohly ekologické transformaci tohoto odvětví;

29. poukazuje na to, že v souladu s pokyny Evropské komise ve věci státní podpory a závazků veřejné služby a v souladu s pravidly, která se na odvětví letecké dopravy vztahují během pandemie COVID-19, mohou členské státy za určitých podmínek poskytnout podporu podnikům zasaženým touto pandemií, včetně regionálních letišť;

30. zdůrazňuje však, že regionální letiště, zejména ta, jež se nacházejí na ostrovech, v řídcích osídlených, okrajových a nejvzdálenějších nebo méně rozvinutých regionech, nejsou v mnoha případech ze strukturálních důvodů schopna pokrýt kapitálové a provozní náklady, a potřebují tedy k financování své činnosti dodatečné prostředky. Tato letiště jsou v konkurenčním prostředí znevýhodněna, a vzhledem k úzkému záběru činnosti proto nemohou kompenzovat fixní náklady;

31. v souvislosti s tím vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci legislativní činnosti formulovala ještě flexibilnější a účinnější pravidla státní podpory, jež by členským státům umožnila poskytovat regionálním letištům finanční pomoc v souladu s příslušnými ustanoveními EFRR a Nástroje pro oživení a odolnost, co se týče investic do regionálních letišť, která se nacházejí v okrajových, ostrovních či nejvzdálenějších nebo méně rozvinutých regionech, kde neexistuje účinnější a udržitelnější alternativa (například železnice);

32. navrhuje rovněž, aby bylo členským státům umožněno uplatňovat v oblasti ekologických požadavků vůči regionálním letištům komplexní přístup, který bude zohledňovat jak opatření realizovaná těmito letišti, tak opatření subjektů, které s nimi v dané lokalitě spolupracují;

Postavení letectví v novém finančním výhledu EU na období 2021–2027

33. vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci politiky soudržnosti EU na období 2021–2027 povolila – za předem stanovených podmínek – poskytování podpory regionálním letištům v podobě finančních prostředků na investice, které bezprostředně podpoří procesy spojené s dekarbonizací a budou v souladu s modelem nízkouhlíkového oběhového hospodářství;

34. vyzývá Evropskou komisi, aby rovněž zavedla nová pravidla státní podpory pro malá regionální letiště, která průměrně neodbaví více než 1 milion cestujících ročně a nepředstavují konkurenci pro jiná letiště, a zprostila je povinnosti oznamovat státní podporu určenou na investice (pokud nedokáží vytvořit vlastní příspěvek ve výši 25 %) a na provozní podporu;

35. žádá Evropskou komisi, aby přidělila odpovídající finanční prostředky EU na rozvoj infrastruktury v oblasti bezpečnosti provozu a ochrany a také v oblasti zavádění inovativních technologií a digitalizace letišť, což pomůže uskutečnit cíle Zelené dohody pro Evropu;

36. domnívá se, že v zájmu vytvoření ekologičtějšího systému letecké dopravy je nutné zaručit, aby bylo z finančních prostředků EU podporováno zavádění a uplatňování výsledků výzkumu a vývoje, zejména co se týče snižování emisí a hlučnosti u leteckých motorů používáním alternativních paliv;

37. zdůrazňuje, že Nástroj pro oživení a odolnost⁽¹⁰⁾ předpokládá oblasti intervence „systémy řízení bezpečnosti, zabezpečení a uspořádání letového provozu pro stávající letiště“ a „podpora letišť v nejvzdálenějších regionech“ pod podmínkou, že tato opatření budou plně respektovat „klimatické a environmentální standardy a priority Unie a zásadu „významně nepoškozovat“ ve smyslu článku 17 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852“. Členské státy by tudíž měly ve spolupráci s Evropskou komisí důkladně posoudit, do jaké míry by bylo možné podpořit regionální letiště v rámci vnitrostátních plánů pro oživení a odolnost;

38. mimoto očekává, že Evropská komise pobídne regionální letiště v nejvzdálenějších regionech, aby finanční prostředky EU v rámci celostátních či regionálních programů, které budou prováděny v novém finančním výhledu EU na období 2021–2027, využila k investicím, jež budou souviset s ochranou životního prostředí nebo jež budou doprovázeny investicemi nezbytnými ke zmírnění či omezení jejich nepříznivého dopadu na životní prostředí;

Role regionálních a místních samospráv

39. poukazuje na to, že místní a regionální orgány mají na starosti plánování a provádění služeb veřejné dopravy na svém území a zodpovídají také za podporu regionálního hospodářského rozvoje. Řada z nich regionální letiště vlastní nebo je provozuje, zajišťuje nezbytnou infrastrukturu a další služby, jež jsou důležité pro jejich fungování, a přispívá – někdy dost výrazně – k jejich financování;

40. zdůrazňuje, že by místní a regionální orgány měly soustavně usilovat o zlepšení vzorců mobility a zvolit nejvhodnější druhy dopravy, přičemž by rovněž měly být zváženy výhody a nevýhody přístupnosti regionálních letišť. Za tímto účelem je třeba podporovat v oblasti klimaticky neutrální dopravy projekty zaměřené zejména na hromadnou, ale také na individuální mobilitu s nízkými nebo nulovými emisemi, infrastrukturu pro nemotorizovanou dopravu, inovativní stanice pro dobíjení vozidel veřejné dopravy a integraci hromadné dopravy. Je třeba dbát zejména na to, aby tam, kde to bude možné, byla letiště přístupná pomocí železniční dopravy, což zároveň přispěje ke snížení emisí v daném hospodářství;

41. upozorňuje na to, že místní a regionální orgány hrají ve spolupráci s letectvím důležitou roli při přípravě společných regionálních komunikačních kampaní, které budou vedeny s cílem zvýšit informovanost o bezpečnosti letů, o ekologických inovacích, jež jsou v letadlech používány, a o bezpečnosti na letištích, ale také o výhodách multimodality založené na letecké, železniční, silniční a námořní dopravě;

42. je toho názoru, že provozovatelé letišť musí neprodleně přepracovat své strategie rozvoje, nejenom aby je přizpůsobily změnám, které na trhu v oblasti letecké dopravy nastávají v důsledku pandemie COVID-19, ale především aby v nich zohlednili nutnost investovat do udržitelného rozvoje a přispění klimaticky neutrální dopravy;

43. připomíná, že strategie pro pomoc osobám se zdravotním postižením na období let 2021–2030, kterou Evropská komise přijala v březnu 2021, zmiňuje, že je třeba začlenit práva osob se zdravotním postižením do všech politik a oblastí, tedy včetně dopravy. V této souvislosti zdůrazňuje, že je důležité, aby provozovatelé regionálních letišť tato letiště plně přizpůsobily osobám se zdravotním postižením, a umožnily jim tak plný přístup ke všem nabízeným službám;

Rychlá a koordinovaná realizace opatření bude mít rozhodující význam pro hospodářské oživení

44. vyzývá Evropskou komisi, aby našla způsoby, jak po dobu trvání pandemie zajistit v Evropské unii volný pohyb osob. Jednotná pravidla, například ohledně digitálního certifikátu EU COVID, nepochybně pomohou opětovně oživit mobilitu, včetně letecké dopravy a cestovního ruchu, který je s leteckou dopravou úzce spjat, nesmí však být pro cestující v žádném ohledu diskriminační a jejich zavedení by nemělo zatěžovat, a to ani finančně, výhradně regionální letiště.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁰⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021.

**Stanovisko Evropského výboru regionů – Plán pro budoucnost pečovatelů a pečovatelských služeb –
místní a regionální příležitosti pro evropskou výzvu**

(2021/C 440/11)

Zpravidaj:	Heinrich DORNER (AT/SES), člen zemské vlády spolkové země Burgenlandsko
-------------------	---

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Politické priority

1. je si vědom dopadů, jež mají stárnutí obyvatelstva ⁽¹⁾, měnící se společenské a rodinné struktury i péče o osoby se zvláštními potřebami vycházející z těchto potřeb, požadavky moderního světa práce a z toho vyplývající stále větší potřeba formální a neformální péče, přičemž neformální péči poskytují především rodinní příslušníci. Zároveň uznává, že je z dlouhodobého hlediska důležité rozvíjet programy s cílem podporovat aktivní stárnutí a zastavit předčasné zhoršování tělesného a duševního stavu starších lidí. Při navrhování příslušných programů je třeba mít na paměti výraznější zapojení starších lidí do společenského života a vylepšení infrastruktury určené osobám ve vyšším věku. Možnost rozsáhleji se účastnit společenského života totiž podporuje jejich sebeurčení a pomáhá předcházet pocitu osamělosti a sociálního vyloučení;
2. poznamenává, že stárnutí populace má větší dopad ve venkovských oblastech, zejména v oblastech postižených vylidňováním nebo v zaostávajících regionech, kde je péče o seniory a závislé osoby méně dostupná a vyžaduje větší podporu ze strany komunitních služeb. V této souvislosti je důležité vzít v úvahu také negativní dopady migrace pečovatelů z méně rozvinutých regionů do těch rozvinutějších. Ta má za následek jejich závažný nedostatek v méně rozvinutých regionech. Uznává význam, který komunitní služby mají pro starší a závislé osoby ve venkovských a vylidněných oblastech, neboť nabízejí celou řadu zdrojů, jež přispívají k tomu, aby lidé mohli zůstat ve svém obvyklém prostředí, a napomáhají jejich autonomii a nezávislosti při vykonávání každodenních činností a jejich sociální integraci tím, že poskytují různou technickou, materiální nebo finanční podporu a podporují všeobecnou dostupnost. Stárnutí obyvatelstva se zároveň začíná jasně projevovat také v městských oblastech, kde prudce roste podíl starších lidí v populaci, což zvyšuje potřebu personálu a nové infrastruktury služeb (pečovatelské domy, asistované bydlení atd.);
3. uznává zásadní roli, kterou během krize COVID-19 sehrálo vedle zdravotnictví také odvětví péče. Naléhavě proto vyzývá k plnému dodržování spravedlivých pracovních podmínek a k přiměřené odměně pečovatelů, což je základní povinností pro ocenění jejich služeb;
4. vyzývá regiony a města, aby pokračovaly ve svém dosavadním úsilí o překonání problému nedostatku pečovatelů a případně toto úsilí zintenzivnily s cílem řešit nebezpečí chybějících zaměstnanců, jež hrozí ve střednědobém až dlouhodobém horizontu. Tyto nedostatky existují v městských i venkovských oblastech. Měla by se věnovat pozornost oblastem postiženým demografickým poklesem, vzdáleným regionům nebo zaostávajícím regionům, kde je péče o seniory a závislé osoby méně dostupná. Výbor sice uznává význam přístupu založeného na životním cyklu, pokud jde o výzvy spojené se stárnutím ⁽²⁾, avšak v současném kontextu, kdy jsou zdravotnické služby přetíženy kvůli pandemii, vyzývá Evropskou komisi, aby zaručila finanční nástroje přímo přístupné městům a regionům s cílem umožnit jim účinně řešit nedostatek pečovatelů;
5. odkazuje – v souvislosti s případy krátkodobého nedostatku zaměstnanců v důsledku opatření přijatých v reakci na krizi (COVID-19) a omezujících přeshraniční mobilitu zdravotnických a pečovatelských pracovníků – na dosavadní politická doporučení VR (např. zřídit mezi příhraničními regiony „zdravotnické koridory“) ⁽³⁾;

⁽¹⁾ V roce 2020 bylo 20,6 % obyvatel EU ve věku 65 let a více. Tento podíl byl o 3,0 procentního bodu vyšší než o deset let dříve. Eurostat, 16. března 2021: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20210316-1>.

⁽²⁾ COM(2021) 50 final.

⁽³⁾ Stanovisko VR *Provádění a perspektivy přeshraniční zdravotní péče* (COR-2019-04597).

6. zasazuje se o dosažení obecného cíle umožnit lidem v nouzi využívat ty pečovatelské služby, které jsou z odborného hlediska zapotřebí a které upřednostňují osoby, kterým je péče poskytována;

7. považuje nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti péči o osoby v nouzi za potenciální příležitost řešit očekávaný nárůst nezaměstnanosti v celé Evropě, zejména v souvislosti s dopady krize COVID-19, a učinit tak důležitý krok k zachování hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie. Poukazuje na to, že vytváření nových služeb péče o seniory a závislé osoby přináší nová pracovní místa, která pomáhají oživit ekonomiku a udržet populaci ve venkovských a vylidněných oblastech. Místní sociální služby v těchto geograficky zranitelných oblastech mají jasnou úlohu, pokud jde o revitalizaci venkova a o sociální a územní soudržnost;

8. varuje, že odvětví pečovatelských služeb se musí nejen transformovat jako takové, ale rovněž změnit prostřednictvím zavedení nových modelů: musí přejít od péče k prevenci a inkluzi, od kvality péče ke kvalitě života, od institucí k domovům, od přístupu založeného na profesionalizaci k systému, kdy se spolupracuje s rodinou s cílem zapojit ji, od lékařského přístupu k přístupu založenému na péči a službách, od univerzálního přístupu k přístupu, jenž se může přizpůsobit rozličným životním stylům, od přístupu, v němž je dominantním faktorem systém, k přístupu zaměřenému na klienta, od strachu z technologií k jejich využívání, od používání tradičních řešení k používání řešení digitálních, která staví lidi na první místo, od kritických ukazatelů výkonu ke „zdravému rozumu“;

9. vítá cíl *zelené knihy o stárnutí*, kterou zveřejnila Evropská komise, zahájit rozsáhlou politickou rozpravu o stárnutí s cílem projednat možnosti, jak předjímat výzvy a příležitosti, které s sebou stárnutí přináší, a jak na ně reagovat, a odkazuje zejména na zjištění a vyjádření uvedená v bodě 5.1 *zelené knihy* ⁽⁴⁾;

10. upozorňuje na akční plán pro evropský pilíř sociálních práv a se zájmem očekává iniciativu týkající se dlouhodobé péče plánovanou na rok 2022, přičemž zdůrazňuje 18. zásadu pilíře, podle níž má každý právo na cenově dostupné a kvalitní služby dlouhodobé péče, zejména služby domácí péče a komunitní péče ⁽⁵⁾;

11. znovu vyzývá Evropskou komisi, aby zvážila dohodu o péči pro Evropu, která by byla podobná zárukám pro mladé lidi, s cílem uspokojit potřeby v oblasti péče v rámci přístupu založeného na právech, který péči umístí do středu hospodářské činnosti a současně zvýší investice do zdraví a péče v souladu se strategií ekonomiky blahobytu. Vyzývá Komisi a apeluje na členské státy, aby začlenily požadavky pracovníků a pracovníků v cizí domácnosti týkající se pracovních podmínek obsažené v úmluvě MOP č. 189 ⁽⁶⁾. V témže stanovisku VR vyzval k přezkumu a dalšímu rozvíjení barcelonských cílů a k tomu, aby tyto cíle byly stanoveny jako závazné a aby byly zavedeny „asistenční cíle přesahující cíle barcelonské (barcelonské cíle +), aby se zohlednily potřeby v oblasti péče ve stárnoucích společnostech a bylo uznáno, že v oblasti péče významně převažují ženy, které však nejsou odměňovány tak, jak by to odpovídalo společenské hodnotě jejich práce“;

Statistické souvislosti a výhled

12. odkazuje na aktuální prognózy, podle nichž do roku 2070 vzroste v Evropě podíl lidí ve věku 65 let a více z dnešních 20 % přibližně na 30 % a podíl lidí ve věku 80 let a více se zvýší na více než dvojnásobek a dosáhne 13 % ⁽⁷⁾. Počet osob starších 65 let se tak podle těchto předpokladů zvýší z 87 na více než 150 milionů a počet osob starších 80 z 23 na 62 milionů;

13. je si vědom toho, že se očekává, že počet osob v EU, které mohou potřebovat dlouhodobou péči, vzroste z 19,5 milionu v roce 2016 na 23,6 milionu v roce 2030 a 30,5 milionu v roce 2050 ⁽⁸⁾;

14. poznamenává, že jen k tomu, aby byl zachován současný poměr pěti pracovníků poskytujících dlouhodobou péči na 100 osob starších 65 let, je nezbytné zvýšit v zemích OECD do roku 2040 počet pracovníků působících v tomto odvětví o 13,5 milionu ⁽⁹⁾. Jen v období 2018–2030 bude ve 27 členských státech EU zapotřebí 11 milionů zdravotnických a pečovatelských pracovníků, aby bylo možné uspokojit stále větší potřebu ⁽¹⁰⁾;

⁽⁴⁾ COM(2021) 50 final.

⁽⁵⁾ COM(2021) 102 final.

⁽⁶⁾ Stanovisko VR Unie rovnosti: strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025 (COR-2020-02016).

⁽⁷⁾ COM(2020) 241 final – Zpráva o dopadu demografických změn.

⁽⁸⁾ COM(2021) 50 final.

⁽⁹⁾ OECD (2020), *Who Cares? Attracting and Retaining Care Workers for the Elderly* (Kdo se stará? Jak přilákat a udržet pečovatele o starší osoby),

<https://www.oecd.org/els/health-systems/who-cares-attracting-and-retaining-elderly-care-workers-92c0ef68-en.htm>.

⁽¹⁰⁾ JRC121698 – JRC (2021), *Health and long-term care workforce: demographic challenges and the potential contribution of migration and digital technology* (Pracovní síly ve zdravotnictví a v oblasti dlouhodobé péče: demografické výzvy a potenciální přispění migrace a digitálních technologií).

15. vyzdvihuje potenciál, který má odvětví péče z hlediska trhu práce, a v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že v odvětví zdravotní a sociální péče může být v příštích deseti letech vytvořeno osm milionů nových pracovních míst ⁽¹¹⁾;

16. dále zdůrazňuje, že stříbrná ekonomika ⁽¹²⁾, která zahrnuje péči o starší osoby, je účinným nástrojem v boji proti vyliďňování a poskytuje okamžité řešení problémů stárnutí a nezaměstnanosti v nejpostiženějších venkovských oblastech. Stříbrná ekonomika vytváří výhody pro konkurenceschopnost i soudržnost území, z nichž profitují všechny zúčastněné subjekty. Na druhé straně se postupně stárnutí, které již postihuje velkou část našich regionů, stává aktivním zdrojem, který vytváří pracovní místa a bohatství, mění stereotypy a přístupy, na kterých musíme pracovat;

Místní a regionální význam

17. domnívá se, že kvůli nebezpečí nedostatku pečovatелů, jež hrozí ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, se města a regiony Evropské unie musí zabývat příčinami tohoto nedostatku. To se týká zejména regionů, jejichž systémy jsou závislé na pracovnících ze sousedních zemí a které v důsledku uzavření hranic v souvislosti s pandemií čelily krátkodobému nedostatku pracovníků;

18. je si vědom regionálních rozdílů a priorit v rámci Evropy ⁽¹³⁾, pokud jde o formální a neformální péči, přičemž neformální péči poskytují především rodinní příslušníci, a je odhodlán podporovat rozmanitost nabízených služeb a odlišnost regionálních řešení s cílem uspokojit potřeby v tomto odvětví;

19. podporuje vytváření sítí mezi regiony v celé Evropě a vybízí je, aby pokročily v oblasti společné výměny zkušeností a společného a koordinovaného rozvoje opatření. Poukazuje na významnou úlohu regionů a měst při konkrétních činnostech, jež se zaměřují na péči o starší a závislé osoby z hlediska místního poskytování služeb ve venkovských oblastech postižených stárnutím a vyliďňováním. Je to strategie, která řeší odpovídající pomoc těmto skupinám, které žijí v takto geograficky zranitelných oblastech a mají větší potíže při přístupu k základním místním službám, jež by zaručily odpovídající sociální a zdravotní péči v jejich obvyklém místě pobytu;

Jak jsou dotčeny ženy

20. co se týče pohlaví, zdůrazňuje skutečnost, že 92 % žen v EU pravidelně – tj. více než jeden den v týdnu – vykonává neplacenou pečovatelskou práci, že 81 % žen v EU denně pečuje o rodinné příslušníky ⁽¹⁴⁾ a že ženy představují většinu zdravotnického a pečovatelského personálu ⁽¹⁵⁾. Tato situace je obzvláště naléhavá u žen, které žijí ve venkovských a vylidněných oblastech, kde je přístup k nezbytným a základním službám zdravotní a sociální péče skutečně obtížný;

21. zdůrazňuje, že převážnou část pečovatelské práce v Evropě zajišťují rodinní příslušníci v rámci domácí péče, zejména ženy, často bez specializované přípravy nebo odborného vedení, bez přiměřené odměny a bez sociální ochrany, což v konečném důsledku prohlubuje stávající rozdíly ve výši důchodů žen a mužů;

22. uznává, že jsou zapotřebí politiky a programy zaměřené na osvobození žen od zátěže způsobené tím, že vykonávají velkou většinu neplacené pečovatelské práce. Neplacení pečovatелé i jejich nepřispívající rodinní příslušníci si musí být vědomi toho, že péče je práce, a podle toho by se k ní také mělo přistupovat. Neplacená pečovatelská práce není povinností ani závazkem žen a měla by být rozdělena rovnoměrně mezi ženy a muže, aby byla zaručena ekonomická nezávislost žen, jak je uvedeno v evropské strategii pro rovnost žen a mužů;

⁽¹¹⁾ COM(2021) 50 final.

⁽¹²⁾ Podle Evropské komise lze „stříbrnou ekonomiku definovat jako ekonomické příležitosti, jež vznikají v souvislosti s veřejnými a spotřebitelskými výdaji spojenými se stárnutím obyvatelstva a specifickými potřebami obyvatelstva nad 50 let“.

⁽¹³⁾ JRC121698.

⁽¹⁴⁾ EIGE (2021), *Gender inequalities in care and consequences for the labour market* (Genderové nerovnosti v oblasti péče a důsledky pro trh práce),

<https://eige.europa.eu/publications/gender-inequalities-care-and-consequences-labour-market>.

⁽¹⁵⁾ JRC121698.

23. poukazuje na vysoký podíl žen, které jsou ochotny poskytovat péči navzdory nejistým pracovním podmínkám a malé odměně, protože pocházejí ze zemí s nízkou úrovní mezd. Tyto ženy jsou ve většině případů přistěhovalkyně, a coby pracovnice z řad přistěhovalců by tudíž měly mít přístup k integračním službám ve svém mateřském jazyce a k informacím o svých právech a dostupných službách. Mimořádný význam má plné provedení směrnice o vysílání pracovníků a zajištění toho, aby tato specifická skupina pracovníků nebyla vyloučena z ochrany, kterou představuje vnitrostátní zákonná minimální mzda. V tomto ohledu zdůrazňuje, že „nutnost ‚vzestupné konvergence‘, pokud jde o minimální mzdy, je akutní i s ohledem na zjištění, že nízké mzdy i nadále zůstávají charakteristickým znakem zaměstnávání v Evropské unii“, a také to, že „ženy, představují [...] 59 % osob, které pobírají minimální mzdu“⁽¹⁶⁾, přičemž podtrhuje skutečnost, že EU musí i nadále pomáhat členským státům při provádění účinných a inkluzivních sociálních politik a politik zaměstnanosti i reforem, které jsou v tomto směru nezbytné;

24. zdůrazňuje, že je zapotřebí řešit nejisté pracovní podmínky stálých domácích pečovatелů v EU, jimiž jsou většinou ženy a často migranti ze třetích zemí, z nichž někteří pracují nelegálně jako migranti bez dokladů a jiní jsou zapojeni do cirkulační nebo dočasné migrace. V této souvislosti se připojuje k Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru (EHSV), který zdůrazňuje, že se stálými domácími pečovateli by mělo být zacházeno podobně jako s ostatními pečovateli, a vyzývá, aby byly zlepšeny záruky uvedené ve směrnici o sankcích vůči zaměstnavatelům (2009/52/ES) s cílem chránit pracovní práva pracovníků bez dokladů a aby byla důsledně uplatňována směrnice o právech obětí (2012/29/EU) s cílem poskytnout účinnou podporu stálým domácím pečovatелům, kteří jsou obětmi vykořisťování, bez ohledu na jejich migrační status⁽¹⁷⁾;

Doporučení určená příslušným zúčastněným stranám

25. zdůrazňuje, že je třeba zlepšit informovanost veřejnosti a komunikaci, pokud jde o stávající poptávku po pečovatelských povoláních, s cílem oslovit širší skupinu uchazečů o práci a také výrazně snížit genderovou nerovnováhu a zajistit, aby v budoucnu tato povolání vykonávalo více mužů. Místní a regionální orgány by se na tomto úsilí mohly podílet tím, že by pořádaly semináře a workshopy a propagovaly by povolání pečovatele zejména mezi muži, čímž by bojovaly proti genderovým stereotypům a nedostatečné informovanosti. To by mělo jít ruku v ruce se společným úsilím o zlepšení pracovních podmínek v odvětví pečovatelských služeb s cílem zvýšit atraktivitu pečovatelských povolání, a to i mezi mladými lidmi a obzvláště ve vylidněných oblastech nebo v oblastech, v nichž výrazně převažuje starší obyvatelstvo;

26. poukazuje na to, že v kontextu současné krize COVID-19 lze pracovní místa i kontinuitu služeb v oblasti péče zaručit prostřednictvím zavedení odolných zaměstnavatelských struktur – týká se to především vlastnické struktury a využívání vytvořených zisků;

27. je si vědom toho, že zásadní úlohu při volbě povolání hraje u potenciálních nových zaměstnanců rovnováha mezi pracovním a soukromým životem. V tomto smyslu jsou v odvětví profesionální péče nutné odpovídající modely uspořádání pracovní doby, které umožňují a podporují sladění rodinného života, volného času a práce;

28. zdůrazňuje, že vedle fyzického zdraví zaměstnanců je rozhodujícím faktorem při vytváření a udržování zdravého pracovního prostředí i jejich zdraví duševní, a proto jim musí být poskytována odborná podpora (např. dohled nebo cílené další vzdělávání a odborná příprava či podpora duševního zdraví), což rovněž vysílá jasný signál, že se usiluje o to, aby se zamezilo rostoucí míře vyhoření v této profesi;

29. poukazuje na nutnost přehodnotit nové strukturální požadavky na pečovatelské domy pro seniory ve prospěch klientů i personálu tak, aby bylo možno sladit nové normy pro zdraví a bezpečnost včetně těch, které se týkají prevence a kontroly infekcí. Celkovým cílem je zajistit optimální environmentální, životní a pracovní podmínky spolu s podmínkami příznivými k rozvíjení společenských kontaktů;

30. považuje využívání technických nástrojů k provádění pečovatelských činností, k účinné a komplexní dokumentaci a k víceoborové komunikaci za důležitou podporu, jež usnadní každodenní práci pečovatелů;

⁽¹⁶⁾ Stanovisko VR *Přiměřené minimální mzdy v Evropské unii* (COR-2020-05859).

⁽¹⁷⁾ Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru z vlastní iniciativy *Práva stálých domácích pečovatелů* (SOC/535 – EESC-2016-00941).

31. upozorňuje na rostoucí význam digitalizace i v odvětví péče. V této souvislosti vyzývá k poskytnutí specifické technické pomoci pečovatelským domům pro seniory, která by směřovala k využití telemedicíny jako nástroje ke zlepšení zdravotní péče o jejich obyvatele. Dále se budou rozvíjet, a tak zlepšovat přístup občanů k pečovatelským službám, také digitální nástroje a nástroje péče na dálku využívané již během pandemie ke sledování a kontrole izolovaných lidí, kteří jsou sami a bez účinné podpory rodiny. Tento vývoj však musí být doprovázen opatřeními ke snížení digitální propasti ve všech oblastech, jako je digitální propast mezi muži a ženami, ve venkovských oblastech nebo u starší populace. Stejně tak je třeba, aby odborní pracovníci v tomto odvětví byli školeni v používání těchto nových nástrojů prostřednictvím programů průběžného vzdělávání. Zapotřebí je také vytvořit nový koordinovaný a integrovaný komunikační systém, který by propojil systém zdravotnictví s pečovateli a rodinami. Zásadně důležitý je též přístup ke vzdělávání v oboru nových komunikačních technologií pro pečovatele v pečovatelských domech i pro jejich klienty;

32. má za to, že finanční podpora během období odborné přípravy je důležitým doprovodným opatřením, které má zainteresovaným osobám usnadnit zahájení profesní dráhy nebo přechod na jinou profesní dráhu;

33. zasazuje se o odpovídající odměňování pečovatelů, které bude odrážet sociální a společenskou hodnotu této práce;

34. připomíná zásadu č. 9 evropského pilíře sociálních práv týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, podle níž mají rodiče a osoby s pečovatelskými povinnostmi právo na přiměřenou dovolenou, pružné pracovní podmínky a přístup k pečovatelským službám. V této souvislosti poukazuje na to, že k naplnění této zásady mohou přispět opatření veřejné podpory pro zaměstnávání pečovatelů prostřednictvím dotací nebo jiných forem financování, což rovněž přispěje k upravení pravidly a zlepšení podmínek pracovníků v odvětví péče;

35. doporučuje, aby členské státy EU zavedly zásadní rámcové podmínky pro sociální ochranu rodin pečujících o rodinné příslušníky. To se týká jak zajištění dostatečných prostředků pro obživu, tak zdravotního a úrazového pojištění a důchodového pokrytí této skupiny osob. Příbuzní, kteří působí jako pečovatelé, by neměli být nuceni vzdát se svého zaměstnání, neboť s postavením nezaměstnané osoby nelze spojovat příspěvky z veřejných zdrojů. Rozhodování o tom, zda pečovat o příbuzného, je vždy těžké, a neměly by tedy být vyžadovány zbytečné oběti;

36. zdůrazňuje, že odborná podpora v oblasti neformální péče, poskytované zejména rodinnými příslušníky, hraje důležitou úlohu, pokud jde o to, aby byly osobám pečujícím o rodinné příslušníky poskytnuty nezbytné dovednosti a zároveň byla zajištěna odpovídající kvalita péče. Kromě toho je třeba vytvořit možnosti, jak těmto osobám ulevit (např. místa pro krátkodobou péči), aby byla v případě potřeby dočasně zmírněna zátěž, již jsou osoby pečující o rodinné příslušníky vystaveny;

37. vyzývá členské státy EU a příslušné zúčastněné strany na místní a regionální úrovni, aby u dotčeného obyvatelstva prováděly pravidelné průzkumy s cílem využít výsledky a to, jak se tyto výsledky mění, jako podklad pro strategický rozvoj služeb;

Doporučení určená Evropské komisi

38. vyzývá Evropskou komisi, aby aktualizovala stávající evropský rámec kvality služeb dlouhodobé péče z roku 2012 s cílem zohlednit nejnovější vývoj v oblasti poskytování dlouhodobé péče a s tím spojené požadavky na dovednosti a usnadnit mobilitu pečovatelů. V této souvislosti navrhuje Evropské komisi a členským státům, aby zavedly evropskou značku kvality pro profesi „pečovatele o seniory a závislé osoby“, a to jak v kontextu institucionální, tak neinstitutonální péče, s cílem zaručit zásady kvalifikace a způsobilosti pečovatelů, kteří poskytují tento typ služeb. V současném evropském kontextu je nezbytné zavést společné referenční normy prostřednictvím standardizovaného osvědčení o jakosti přizpůsobeného potřebám každého členského státu. Zdůrazňuje, že práva osob, o něž je pečováno, a jejich tělesná a duševní pohoda musí zůstat tou nejvyšší prioritou, včetně prevence samoty a boje proti ní;

39. navrhuje, aby Evropská komise a členské státy EU zvážily celounijní strategii a společnou definici povolání pečovatelů (včetně stálých domácích pečovatelů, jejichž služby by měly být považovány za součást poskytování dlouhodobé péče), a to se zapojením měst a regionů a sociálních partnerů. V rámci uvedené strategie by se mělo usilovat o zvýšení informovanosti, mimo jiné prostřednictvím mediální propagace, jejímž účelem bude přispět k trvalé změně image zdravotnických a pečovatelských služeb;

40. dále navrhuje, aby Evropská komise zvážila návrhy na uznání a účinnou podporu rodinných příslušníků jako pečujících osob;

41. vyzývá Evropskou komisi, aby vypracovala návrh na zavedení účinného systému evidence pro komplexní sběr a vyhodnocování údajů, který by zahrnoval i stálou domácí péči, která je z velké části vykonávána neoficiálně, s cílem poskytnout členským státům a regionům spolehlivý podklad pro budoucí meziregionální koordinaci;
42. navrhuje, aby Evropská komise zřídila platformu pro vzájemné odborné výměny, která by také představovala možnost prezentovat příklady osvědčených postupů v oblasti péče a společných programů, jako jsou programy sociální péče nebo strategie na podporu pečujících rodin;
43. vítá možnosti financování a podpory, které skýtají stávající a budoucí strukturální fondy EU (ESF 2014–2020 s REACT-EU, popř. ESF+ 2021–2027), jakož i součinnost a doplňkovost, které vytváří program EU4Health 2021–2027, a podtrhuje prioritu takto financovaných činností;
44. vyslovuje se pro stanovení rozpočtových priorit a cílené přidělování rozpočtových prostředků v zájmu vypořádání se s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků v odvětví sociálně zdravotních služeb, a to zejména s ohledem na agendu Evropské komise v rámci evropského semestru týkající se trhu práce; Evropská komise by měla sledovat provádění a účinnost svých doporučení.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Stanovisko Evropského výboru regionů – Akční plán pro sociální ekonomiku

(2021/C 440/12)

Zpravodaj: Mikel IRUJO AMEZAGA (ES/EA), ministr pro hospodářský rozvoj a rozvoj podniků vlády autonomní oblasti Navarra

POLITICKÁ DOPORUČENÍ**EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ**

Význam evropského akčního plánu pro sociální ekonomiku pro podporu příspěvku sociální ekonomiky k místnímu a regionálnímu rozvoji Evropy

1. vítá závazek Evropské komise předložit ve čtvrtém čtvrtletí roku 2021 akční plán pro sociální ekonomiku v souladu s požadavky Evropského hospodářského a sociálního výboru, Meziskupiny pro sociální ekonomiku Evropského parlamentu, skupiny GECES ⁽¹⁾, několika vlád EU a evropských sítí angažovaných v oblasti rozvoje sociální ekonomiky, jako jsou Social Economy Europe nebo REVES ⁽²⁾;
2. domnívá se, že opatření na úrovni Evropské unie za účelem podpory rozvoje sociální ekonomiky jsou obzvláště významná v současném kontextu, ve kterém je v důsledku hospodářské a sociální krize vyvolané onemocněním COVID-19 nezbytné mobilizovat veškerý potenciál podniků a subjektů sociální ekonomiky v zájmu hospodářského oživení, podpory kolektivního podnikání a tvorby kvalitních pracovních míst;
3. připomíná, že podle Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾ je součástí sociální ekonomiky v Evropě (EU28) 2,8 milionu podniků a subjektů zaměstnávajících 13,6 milionu pracovníků, což představuje okolo 6,3 % aktivního obyvatelstva EU. Sociální ekonomika rovněž zahrnuje více než 232 milionů členů družstev, vzájemných pojišťoven a podobných subjektů a 82,8 milionu dobrovolníků;
4. připomíná, že evropskou sociální ekonomiku tvoří pestrá paleta podniků a subjektů, jako jsou družstva – a široká škála družstevních forem –, vzájemné pojišťovny, sdružení, nadace nebo různé formy sociálních podniků, jakož i další specifické právní formy existující v rámci jednotlivých členských států, jako jsou zaměstnanecká družstva, společnosti se společenským dopadem, solidární instituce atd.;
5. připomíná, že této pestré paletě podniků a subjektů, jež jsou přítomny ve všech odvětvích činnosti, je společná pevná identita utvářená okolo sdílených hodnot a charakteristických rysů, jako je upřednostňování osob a sociálních cílů před kapitálem, genderová rovnost, demokratická správa a reinvestice většiny zisků za účelem dosažení cílů udržitelného rozvoje podniku nebo subjektu nebo společného a obecného zájmu;
6. zdůrazňuje územní zakořenění podniků a subjektů sociální ekonomiky, podniků, které nikdy nepřemísťují své aktivity – protože jsou utvářeny na daném území a jsou vlastnictvím osob na něm usazených – a jež se důrazně angažují v oblasti hospodářského a sociálního rozvoje místa, na němž provozují svou činnost. Připomíná, že sociální ekonomika má zásadní význam pro rozvoj venkova, neboť podporuje rozvoj zdrojů vlastních danému území a pomáhá předcházet vyliďňování. Je důležité rozvíjet sociální ekonomiku ve venkovských oblastech, a to i s ohledem na propojení s městskými oblastmi, neboť přispívá k udržení obyvatelstva a k posilování sociální soudržnosti;
7. zdůrazňuje, že subjekty sociální ekonomiky vyznávají zásady a hodnoty, které umožňují rozvoj slučitelný jak s ekonomickými, tak i s environmentálními aspekty, a prokazují vysokou míru odhodlání naplňovat Agendu 2030. Představují tak pluralitní ekonomiku, rovnováhu a udržitelnost, a to z globálního hlediska, což je nezbytné k tomu, aby mohly přispět k dosažení každého ze 17 cílů udržitelného rozvoje v rámci Agendy;

⁽¹⁾ Expertní skupina Komise pro sociální podnikání.

⁽²⁾ Evropská síť měst a regionů pro sociální ekonomiku.

⁽³⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/files/qe-04-17-875-en-n.pdf>.

8. žádá Evropskou komisi, aby vytvořila evropský právní rámec pro sociální ekonomiku, který poskytne vhodný právní rámec pro společnou definici a uspořádání a pro zahrnutí podniků splňujících určitá organizační a provozní kritéria. To by pro odvětví sociální ekonomiky znamenalo rozhodující podporu;

9. domnívá se také, že by měly být subjekty sociální ekonomiky vedeny k plnění cílů udržitelného rozvoje;

10. konstatuje, že prostřednictvím Paktu pro dovednosti by Komise měla podpořit přístup pracovníků sociální ekonomiky k odbornému vzdělávání a celoživotnímu učení v oblastech, jako je digitalizace, včetně mediální gramotnosti, participativní vedení, odolnost nebo ekologická transformace, s cílem podpořit tyto pracovníky při vstupu na pracovní trh podniků sociální ekonomiky, či v zájmu toho, aby se na něm udrželi. Aby se dosáhlo tohoto cíle, navrhuje spolupracovat s průmyslovým ekosystémem sociální ekonomiky, na němž se podílí zejména veřejná správa, střediska odborné přípravy a univerzity. Kromě toho Pakt starostů a primátorů v oblasti klimatu a energetiky bude moci poskytovat podporu za účelem propagace vzdělávacích kurzů zaměřených na ochranu životního prostředí a stimulaci oběhového hospodářství. Proto upozorňujeme na návrhy předložené ve stanovisku VR Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost, jež zahrnuje také podněty k tomuto tématu z pohledu místních a regionálních orgánů, což je velmi důležité i v oblasti sociální ekonomiky;

11. požaduje, aby byl prozkoumán potenciál sociální ekonomiky v oblasti odborné přípravy a aktivních politik zaměstnanosti a rovněž v oblasti rozvoje dovedností a kompetencí, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována skupinám osob, jež čelí významnějším potížím při začleňování na trh práce, jako jsou mladí lidé, dlouhodobě nezaměstnaní, osoby se zdravotním postižením nebo obyvatelé odlehklých oblastí s omezeným přístupem k digitálním zdrojům;

12. vyzývá Evropskou komisi, aby prozkoumala otázku převodů podniků na zaměstnance prostřednictvím řešení sociální ekonomiky. Tato studie by měla být podpořena platformou EU pro výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy, místními a regionálními subjekty a sítěmi sociální ekonomiky a měla by se rovněž zabývat potenciálem sociální ekonomiky pro průmyslové podnikání;

13. zdůrazňuje potenciál podnikatelských klastrů sociální ekonomiky, pokud jde o její začlenění do evropských hodnotových řetězců a vytvoření aliancí s ostatními podnikatelskými subjekty, veřejnou správou, středisky odborného vzdělávání, odbornými školami, univerzitami a výzkumnými středisky za účelem dosažení strategických cílů a sdílení zdrojů;

14. uznává potenciál začlenění sociální ekonomiky do Evropské platformy spolupráce mezi klastry⁽⁴⁾, pokud jde o usnadnění vytváření aliancí a účast těchto podniků a subjektů na strategických hodnotových řetězcích;

15. zdůrazňuje, že je důležité začlenit sociální ekonomiku do strategií pro inteligentní specializaci coby hlavní faktor stimulující hospodářský a sociální rozvoj. Dále připomíná, že sociální ekonomika má potenciál úspěšně rozvíjet sociální inovace, a poukazuje v tomto kontextu na to, že „se iniciativy v oblasti sociální ekonomiky zakládají na spolupráci a na občanském závazku mezi jednotlivci, z nichž se skládají komunity, [a] přispívají ke zvyšování sociální, hospodářské a územní soudržnosti a úrovně důvěry v celé EU“⁽⁵⁾;

16. upozorňuje, že je důležité podpořit meziregionální spolupráci v oblasti sociální ekonomiky coby hlavní nástroj pro tvorbu nadnárodních podnikatelských klastrů, využívání přeshraničních synergií, jedinečnou regionální spolupráci nejvzdálenějších regionů v rámci oblastí jejich spolupráce se třetími zeměmi a internacionalizaci podniků a subjektů sociální ekonomiky na jednotném trhu. V tomto smyslu konstatuje, že tematická platforma sociální ekonomiky v rámci evropské platformy inteligentní specializace je užitečným nástrojem podpory meziregionální spolupráce, který sdružuje sedm evropských regionů a jehož zkušenosti a osvědčené postupy je třeba mít na paměti v budoucím evropském akčním plánu pro sociální ekonomiku;

17. vyzývá Komisi, aby svým iniciativám na podporu úlohy místní a regionální správy při posilování sociální ekonomiky dodala větší ambice a ucelenost. Připomíná, že mnohé místní a regionální orgány veřejné správy již mají ambiciózní strategie a akční plány na podporu sociální ekonomiky. Komise by je měla identifikovat a zohlednit při přípravě budoucího akčního plánu pro evropskou sociální ekonomiku. Komise by měla rovněž podporovat sdílení osvědčených postupů a sdílení v oblasti již existujících iniciativ místních a regionálních orgánů (například prostřednictvím sítě místních a regionálních orgánů na podporu sociální ekonomiky);

⁽⁴⁾ <https://clustercollaboration.eu/social-economy>.

⁽⁵⁾ COR-2016-06945.

18. žádá Evropskou komisi, aby vypracovala studii o regionálních a místních veřejných politikách na podporu sociální ekonomiky v EU, jejíž součástí bude několik příkladů z jiných regionů a místní správy na světové úrovni;

19. uznává významný dopad iniciativy Evropské regiony pro sociální ekonomiku (ESER) a výzvy Mise sociální ekonomiky v rámci budování široké komunity místních a regionálních orgánů veřejné správy angažovaných v oblasti rozvoje sociální ekonomiky, a vyzývá Komisi, aby tento program v rámci akčního plánu pro sociální ekonomiku posílila;

20. vyzývá Komisi, aby podpořila účast místních a regionálních orgánů ve skupině GECES, a to spolu s členskými státy a sítěmi sociální ekonomiky. V tomto smyslu požaduje, aby byla zřízena pracovní skupina v rámci skupiny GECES pro regionální a místní politiky v oblasti sociální ekonomiky;

21. žádá, aby analýzy, studie, navrhovaná opatření a nástroje a mechanismy pro monitorování a podporu v oblasti sociální ekonomiky, které shromažďují statistické údaje o pracovnících nebo o složení různých forem podniků sociální ekonomiky, zohledňovaly genderové aspekty, aby bylo možné poskytovat údaje rozlišené podle pohlaví a začlenit genderové ukazatele;

Zvyšování povědomí o sociální ekonomice

22. žádá Komisi, aby vytvořila jedinou online platformu na podporu podniků a subjektů a podnikání prostřednictvím forem sociální ekonomiky, která spojí všechny evropské studie a zprávy o sociální ekonomice, jakož i příležitosti, jež nabízí EU těmto podnikům a subjektům;

23. doporučuje, aby byla tato online platforma vytvořena a řízena ve spolupráci s evropskými sítěmi sociální ekonomiky a skupinou GECES;

24. navrhuje Komisi, aby akční plán pro sociální ekonomiku zahrnul rozsáhlou komunikační kampaň, na jejíž tvorbě a provedení se bude podílet Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor a síť sociální ekonomiky. Tato kampaň je zásadní pro podporu kolektivního podnikání a poznatků o evropských nástrojích na podporu sociální ekonomiky;

25. vyzývá Komisi, aby vypracovala příručku týkající se veřejných politik v oblasti sociální ekonomiky, která zachytí rozmanitost právních forem sociální ekonomiky v Evropě a bude sloužit jako podpora pro místní a regionální subjekty;

26. připomíná, že rozmanitost sociální ekonomiky a její schopnost nabízet inovativní řešení základních hospodářských, sociálních, vzdělávacích a environmentálních problémů jsou klíčovými faktory jejího úspěchu;

27. vyzývá Komisi, aby každoročně zvolila jedno evropské hlavní město sociální ekonomiky prostřednictvím demokratického a transparentního postupu, na němž se budou podílet Výbor regionů, EHSV a GECES;

28. navrhuje lepší začlenění a zviditelnění sociální ekonomiky v rámci sítě Enterprise Europe Network. Dále doporučuje, aby byla sociální ekonomice přikládána větší váha v rámci kritérií pro udělení označení Evropský podnikatelsky zaměřený region (EER);

29. připomíná, že je důležité podpořit, financovat a posílit evropské síť sociální ekonomiky a měst a regionů angažovaných v oblasti sociální ekonomiky, které jsou hlavními spojenci pro realizaci akčního plánu a informování o příležitostech, které vytváří;

Zlepšení přístupu k financování pro podniky a subjekty sociální ekonomiky

30. připomíná dodatečné problémy, kterým čelí podniky a subjekty sociální ekonomiky při získávání přístupu k financování, jež jsou částečně způsobeny tím, že jejich podnikatelské modely – upřednostňující společný nebo obecný zájem před maximalizací zisků – nejsou dostatečně viditelné a dostatečně chápány;

31. připomíná klíčovou úlohu fondů soudržnosti, zejména EFRR a ESF, při financování projektů sociální ekonomiky;

32. žádá, aby bylo posíleno kolektivní podnikání v rámci všech oblastí sociální ekonomiky, a to prostřednictvím programů ekonomické podpory pro zakládání podniků sociální ekonomiky a pro překonávání budoucích podnikatelských výzev;

33. zdůrazňuje, že program InvestEU bude mít zásadní význam pro financování inovativních projektů sociální ekonomiky prostřednictvím svých čtyř oken, přičemž zvláštní pozornost bude věnována oknům „malé a střední podniky“ a „sociální investice a dovednosti“, které zahrnují mikrofinancování a financování podniků sociální ekonomiky;

34. doporučuje Komisi, aby se poradního výboru účastnil jeden člen Výboru regionů a aby se investičního výboru účastnili odborníci v oblasti financování podniků a subjektů sociální ekonomiky;

35. žádá Evropskou komisi, aby vypracovala jasnou, transparentní a účinnou sociální a environmentální taxonomii investic;

36. poukazuje na význam finančních subjektů sociální ekonomiky (etické a družstevní banky, úvěrová družstva, mikrofinanční instituce, sociální finanční subjekty, vzájemné pojišťovny a družstevní pojišťovny atd.) v oblasti udržitelných financí, na jejich významný výskyt ve venkovském prostředí, v méně rozvinutých regionech, a na jejich úsilí zaměřené na finanční začlenění zranitelných kolektivů a na investice do reálné ekonomiky;

37. žádá, aby bylo v otázce přístupu podniků a subjektů sociální ekonomiky k financování zohledněno genderové hledisko, a to s ohledem na to, že ženy mají ve srovnání s muži větší potíže s přístupem k úvěrům a finančním prostředkům. Z této skutečnosti je třeba vycházet při navrhování veškerých nástrojů, jejichž cílem je zlepšit přístup k financování;

Podpora vzdělávání v oblasti podnikání prostřednictvím sociální ekonomiky

38. v souladu se závěry Rady z roku 2015 o podpoře sociální ekonomiky jakožto jednoho z klíčových motorů hospodářského a sociálního vývoje v Evropě připomíná, že je důležité podporovat vzdělávání a odbornou přípravu v oblasti podnikání prostřednictvím různých forem sociální ekonomiky na všech úrovních vzdělávání od základního až po vysokoškolské (univerzitní studium a odborné vzdělávání);

39. konstatuje, že projekty, jako je obchodní škola pro sociální ekonomiku podporovaná sedmi evropskými regiony v rámci platformy inteligentní specializace, přinášejí inovativní řešení nedostatečné nabídky vzdělávání v oblasti podniků sociální ekonomiky a jejich ambicí je připravit kompetentní odborníky, kteří budou schopni posílit a řídit růst těchto podniků a subjektů;

40. připomíná, že podniky a subjekty sociální ekonomiky vyžadují specifické schopnosti, které jsou uplatnitelné rovněž v tradičních podnicích, jako je inkluzivní způsob vedení;

41. žádá Komisi o větší využití programu Erasmus+ na podporu vzdělávání a odborné přípravy v oblasti podnikání a práce v podnicích sociální ekonomiky. V tomto smyslu navrhuje prozkoumat možnosti, jak více využít program Erasmus pro mladé podnikatele ze strany podniků a subjektů sociální ekonomiky, a to zejména ve vzdálenějších evropských regionech, v nichž mají mladí lidé vzhledem k odlehlosti daných regionů od evropského kontinentu omezenější možnosti mobility;

42. žádá, aby byly prozkoumány nové možnosti, jak podpořit vzdělávání, odbornou přípravu a zlepšení dovedností pracovníků v oblasti sociální ekonomiky prostřednictvím plánu pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností a znalostní aliance. Kromě toho by soubor znalostí a dovedností nabytých na všech úrovních vzdělávání a prostřednictvím neformálního vzdělávání měl lidi podnítit k tomu, aby tyto znalosti využívali co nejlépe, tj. aby rozvíjeli své sociální dovednosti, a zároveň by jim měl umožnit, aby se snadněji přizpůsobili neustále se měnícímu prostředí;

Zlepšení přístupu k trhům a sociálně odpovědnému zadávání veřejných zakázek

43. připomíná, že podniky a subjekty sociální ekonomiky čelí oproti ostatním malým a středním podnikům dodatečným překážkám, pokud jde o nadnárodní fungování na jednotném trhu. Tyto obtíže vyplývají z rozmanitosti – a někdy absence – ucelených právních rámců zahrnujících všechny právní formy sociální ekonomiky, jako jsou mimo jiné družstva, včetně rozmanitosti dílčích družstevních forem, vzájemné pojišťovny, sdružení, nadace a sociální podniky;

44. připomíná, že úloha žen ve správě a řízení sociálních podniků je důležitá pro zajištění úspěchu, pokud jde o vzdělávání v oblasti podnikání v sociální ekonomice;

45. připomíná rovněž nedostatek evropských nástrojů pro překonání těchto překážek. Je proto nadále obtížné vytvořit nadnárodní evropské sdružení složené z členů z různých zemí, stejně jako tomu je v případě vzájemných pojišťoven a nadací v důsledku chybějícího evropského právního rámce;

46. vyzývá Komisi, aby nadále podporovala sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek mezi evropskými orgány veřejné správy, neboť se jedná o klíčový nástroj pro zvýšení transparentnosti veřejných nákupů, boj proti korupčním praktikám, posílení hospodářské soutěže a účasti podniků různých velikostí na veřejných zakázkách a podporu sociálně odpovědných podnikatelských postupů, jako jsou ty, jež jsou typické pro sociální ekonomiku;

47. požaduje rozšíření projektu Buying for Social Impact (nakupování s myšlenkou sociálního dopadu), který analyzoval provedení směrnice o zadávání veřejných zakázek v patnácti členských státech a uspořádal akce na celostátní a územní úrovni zaměřené na šíření příležitostí pro odpovědné zadávání veřejných zakázek do ostatních členských států EU;

48. vyzývá všechny místní a regionální orgány veřejné správy, aby vypracovaly strategie pro transparentní a sociálně odpovědné veřejné nákupy, v jejichž důsledku budou mimo jiné veřejné zakázky podmíněny spravedlivými mzdami a dodržováním dalších podmínek stanovených zákonem a/nebo kolektivními smlouvami;

Akční plán, který bude obsahovat opatření a nástroje pro sledování a podpoří strukturovaný dialog s představiteli sociální ekonomiky a dalšími institucemi

49. žádá Komisi, aby byl horizont pro provádění akčního plánu pro sociální ekonomiku alespoň pět let a aby plán obsahoval mechanismy hodnocení *ex ante* a rovněž roční mechanismy hodnocení a mechanismy hodnocení *ex post* a rovněž možnost obnovení plánu poté, co skončí jeho provádění;

50. vyzývá Komisi, aby posílila své mechanismy sledování a podpory politik v oblasti sociální ekonomiky, jako je expertní skupina Komise pro sociální podnikání (GECES), interní pracovní skupina Komise pro sociální ekonomiku a stálý a strukturovaný dialog v oblasti sociální ekonomiky s Výborem regionů a Evropským hospodářským a sociálním výborem, přičemž je třeba zajistit, aby bylo složení těchto subjektů genderově vyvážené;

51. žádá Komisi, aby se zabývala začleněním zaměstnavatelů v oblasti sociální ekonomiky do meziodvětvového sociálního dialogu, včetně opatření pro vybudování kapacit evropské organizace zaměstnavatelů v této oblasti a její konsolidace.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

III

(Přípravné akty)

VÝBOR REGIONŮ

INTERACTIO – HYBRIDNÍ ZASEDÁNÍ – 145. PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ VR, 30.6.2021–1.7.2021

Stanovisko Evropského výboru regionů k tématu Akt o digitálních službách a akt o digitálních trzích

(2021/C 440/13)

Zpravodajka:	Rodi KRATSA (EL/ELS), guvernérka regionu Jónské ostrovy
Odkazy:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES, COM(2020) 825 final Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o spravedlivých trzích otevřených hospodářské soutěži v digitálním odvětví (akt o digitálních trzích), COM(2020) 842 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

COM(2020) 825 final – 1. část

5. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Toto nařízení by se mělo vztahovat na poskytovatele některých služeb informační společnosti, jak jsou vymezeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ²⁶ , tj. služeb poskytovaných zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služby. Toto nařízení by se mělo konkrétně vztahovat na poskytovatele zprostředkovatelských služeb, a zejména zprostředkovatelských služeb spočívajících ve službách „prostého přenosu“, službách „ukládání do mezipaměti“ a „hostingových“ službách, neboť exponenciální růst využívání těchto služeb, zejména k legitimním a společensky prospěšným účelům všeho druhu, zvýšil také jejich úlohu při zprostředkování a šíření protiprávních či jinak škodlivých informací a činností.	Toto nařízení by se mělo vztahovat na poskytovatele některých služeb informační společnosti, jak jsou vymezeny ve směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ²⁶ , tj. služeb poskytovaných zpravidla za úplatu, na dálku, elektronicky a na individuální žádost příjemce služby. Toto nařízení by se mělo konkrétně vztahovat na poskytovatele zprostředkovatelských služeb, a zejména zprostředkovatelských služeb spočívajících ve službách „prostého přenosu“, službách „ukládání do mezipaměti“ a „hostingových“ službách, a dále též vyhledávačů , neboť exponenciální růst využívání těchto služeb, zejména k legitimním a společensky prospěšným účelům všeho druhu, zvýšil také jejich úlohu při zprostředkování a šíření protiprávních či jinak škodlivých informací a činností.

Pozměňovací návrh 2

COM(2020) 825 final – 1. část

8. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Existence tohoto podstatného spojení s Unii by se měla předpokládat tehdy, má-li poskytovatel služeb provozovnu v Unii, nebo v případě, že tato provozovna neexistuje, na základě existence významného počtu uživatelů v jednom či více členských státech nebo při zacílení činností na jeden nebo více členských států. Zacílení činností na jeden nebo více členských států lze určit na základě všech příslušných okolností, včetně faktorů, jako je používání jazyka či měny obecně používaných v daném členském státě nebo možnost objednání výrobků či služeb nebo používání národní domény nejvyšší úrovně. Zacílení činností na některý členský stát by mohlo být též odvozeno od dostupnosti aplikace v obchodě s aplikacemi příslušného členského státu, od poskytování místních reklam nebo reklam v jazyce používaném v daném členském státě nebo od řešení vztahů se zákazníky, například poskytováním zákaznického servisu v jazyce obecně používaném v tomto členském státě. Podstatné spojení by se mělo předpokládat i v případě, že poskytovatel služeb zaměřuje své činnosti na jeden nebo více členských států, jak stanoví čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012. Na druhou stranu nelze pouhou technickou dostupnost internetové stránky z Unie jen na základě tohoto důvodu pokládat za podstatné spojení s Unii.	Existence tohoto podstatného spojení s Unii by se měla předpokládat tehdy, má-li poskytovatel služeb provozovnu v Unii, nebo v případě, že tato provozovna neexistuje, na základě existence významného počtu uživatelů v jednom či více členských státech nebo při zacílení činností na jeden nebo více členských států. Zacílení činností na jeden nebo více členských států lze určit na základě všech příslušných okolností, včetně faktorů, jako je používání jazyka či měny oficiálně používaných v daném členském státě nebo možnost objednání výrobků či služeb nebo používání národní domény nejvyšší úrovně. Zacílení činností na některý členský stát by mohlo být též odvozeno od dostupnosti aplikace v obchodě s aplikacemi příslušného členského státu, od poskytování místních reklam nebo reklam v kterémkoliv z úředních jazyků nebo jazyků obecně používaných na území daného členského státu nebo od řešení vztahů se zákazníky, například poskytováním zákaznického servisu v kterémkoliv z úředních jazyků nebo jazyků obecně používaných na území tohoto členského státu. Podstatné spojení by se mělo předpokládat i v případě, že poskytovatel služeb zaměřuje své činnosti na jeden nebo více členských států, jak stanoví čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012. Na druhou stranu nelze pouhou technickou dostupnost internetové stránky z Unie jen na základě tohoto důvodu pokládat za podstatné spojení s Unii.

Odůvodnění

Je nezbytné upravit znění tak, aby bylo jednoznačnější a objektivnější, a uvést zde, že se má jednat o oficiálně používané měny a jazyky. V případě jazyků pak je třeba zahrnout jak úřední jazyky, tak ty, které jsou obecně používány na území daného členského státu.

Pozměňovací návrh 3

COM(2020) 825 final – 1. část

12. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Aby se dosáhlo cíle zajistit bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí, měl by se pro účely tohoto nařízení pojem „nezákonný obsah“ vymezit široce a měl by zahrnovat také informace související s nezákonným obsahem, nelegálními výrobky nebo službami a protiprávními činnostmi. Zejména by se mělo mít za to, že tento pojem zahrnuje informace bez ohledu na jejich formu, které jsou podle rozhodného práva buď samy nezákonné (např. nezákonné nenávistné projevy nebo teroristický obsah a nezákonný diskriminační obsah), nebo které se týkají protiprávních činností, jako je sdílení obrázků s dětskou pornografií, nezákonné sdílení soukromých fotografií bez souhlasu, kybernetické pronásledování, prodej nevyhovujících nebo padělaných výrobků, neoprávněné použití materiálů chráněných autorským právem nebo činnosti zahrnující porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele. V tomto ohledu není podstatné, zda nezákonnost informací či činnosti vyplývá z práva Unie, nebo z vnitrostátních právních předpisů, které jsou v souladu s právem Unie, a jaká je přesná povaha nebo předmět dotyčných právních předpisů.	Aby se dosáhlo cíle zajistit bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí, měl by se pro účely tohoto nařízení pojem „nezákonný obsah“ vymezit široce a měl by zahrnovat také informace související s nezákonným obsahem, nelegálními výrobky nebo službami a protiprávními činnostmi. Zejména by se mělo mít za to, že tento pojem zahrnuje informace bez ohledu na jejich formu, které jsou podle rozhodného práva buď samy nezákonné (např. nezákonné nenávistné projevy nebo teroristický obsah a nezákonný diskriminační obsah), nebo které se týkají protiprávních činností, jako je poskytování nezákonných služeb, například ubytovacích služeb na platformách pro krátkodobý pronájem v rozporu s unijními, vnitrostátními, regionálními a místními předpisy, sdílení obrázků s dětskou pornografií, nezákonné sdílení soukromých fotografií bez souhlasu, kybernetické pronásledování, prodej nevyhovujících nebo padělaných výrobků, prodej výrobků nebo poskytování služeb v rozporu s právními předpisy na ochranu spotřebitele, neoprávněné použití materiálů chráněných autorským právem nebo činnosti zahrnující porušování právních předpisů na ochranu spotřebitele nebo poskytování služeb, které by mohly vážně narušit tělesný, duševní či mravní vývoj nezletilých a jsou v rozporu s právními předpisy upravujícími audiovizuální média. V tomto ohledu není podstatné, zda nezákonnost informací či činnosti vyplývá z práva Unie, nebo z vnitrostátních právních předpisů, které jsou v souladu s právem Unie, a jaká je přesná povaha nebo předmět dotyčných právních předpisů.

Odůvodnění

Je nutné konkrétněji uvést nezákonné služby, které jsou v rozporu s unijními, vnitrostátními, regionálními nebo místními předpisy.

Pozměňovací návrh 4

COM(2020) 825 final – 1. část

Nový bod odůvodnění za 12. bodem odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>Překotný rozvoj technologických řešení založených na digitální infrastruktuře během pandemie COVID-19 dále prohloubil propast informační asymetrie mezi strážci a podnikatelskými a koncovými uživateli. Pro zajištění připravenosti na budoucí krizi by se navíc měly zohlednit zkušenosti získané v souvislosti s touto závislostí na digitální infrastruktuře a technologických řešeních. Je zapotřebí uznat význam digitální odolnosti v Evropě, posílit ji a společně usilovat o její dosažení.</i>

Odůvodnění

Digitální odolnost by měla být jednoznačně uznána za základní hodnotu a právě o to by se mohly místní a regionální orgány zasadit. Tento pozměňovací návrh poukazuje na probíhající pandemii COVID-19 a upřesňuje otázku připravenosti.

Pozměňovací návrh 5

COM(2020) 825 final – 1. část

13. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Vzhledem k charakteristickým rysům dotyčných služeb a odpovídající potřebě uložit poskytovatelům těchto služeb určité zvláštní povinnosti je nutné v rámci širší kategorie poskytovatelů hostingových služeb, jak je vymezena v tomto nařízení, odlišit dílčí kategorii online platforem. Online platformy, jako jsou sociální sítě nebo internetová tržiště, by měly být definovány jako poskytovatelé hostingových služeb, kteří nejenže uchovávají informace poskytované příjemci služby na jejich žádost, nýbrž tyto informace rovněž veřejně šíří, a to opět na jejich žádost. Aby se však zabránilo uložení příliš obecných povinností, neměli by se poskytovatelé hostingových služeb považovat za online platformy, je-li veřejné šíření jen nepodstatným a čistě vedlejším prvkem jiné služby a tento prvek nelze z objektivních technických důvodů použít bez této jiné, hlavní služby, a začlenění tohoto prvku neznamena obcházení použitelnosti pravidel stanovených v tomto nařízení, která se vztahují na online platformy. Tento prvek může představovat například sekce pro komentáře v internetových novinách, je-li zřejmé, že se jedná o vedlejší prvek hlavní služby představované vydáváním novin v rámci redakční odpovědnosti vydavatele.	Vzhledem k charakteristickým rysům dotyčných služeb a odpovídající potřebě uložit poskytovatelům těchto služeb určité zvláštní povinnosti je nutné v rámci širší kategorie poskytovatelů hostingových služeb, jak je vymezena v tomto nařízení, odlišit dílčí kategorii online platforem. Online platformy, jako jsou sociální sítě, platformy pro sdílení obsahu nebo internetová tržiště, by měly být definovány jako poskytovatelé hostingových služeb, kteří nejenže uchovávají informace poskytované příjemci služby na jejich žádost, nýbrž tyto informace rovněž veřejně šíří, a to opět na jejich žádost. Aby se však zabránilo uložení příliš obecných povinností, neměli by se poskytovatelé hostingových služeb považovat za online platformy, je-li veřejné šíření jen nepodstatným a čistě vedlejším prvkem jiné služby a tento prvek nelze z objektivních technických důvodů použít bez této jiné, hlavní služby, a začlenění tohoto prvku neznamena obcházení použitelnosti pravidel stanovených v tomto nařízení, která se vztahují na online platformy. Tento prvek může představovat například sekce pro komentáře v internetových novinách, je-li zřejmé, že se jedná o vedlejší prvek hlavní služby představované vydáváním novin v rámci redakční odpovědnosti vydavatele.

Pozměňovací návrh 6

COM(2020) 825 final – 1. část

Nový bod odůvodnění za 13. bodem odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>Členské státy mohou na příslušných úrovních správy, popřípadě v závislosti na příslušném rozdělení zákonných pravomocí, vyzvat poskytovatele zprostředkovatelských služeb k poskytnutí informací s tím, že právo justičních nebo správních orgánů vyžádat si informace podle článku 9 tohoto nařízení je v souladu s nařízením (EU) 2016/679.</i>

Pozměňovací návrh 7

COM(2020) 825 final – 1. část

Nový bod odůvodnění za 38. bodem odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>Vzhledem k tomu, že cílem nařízení je zajistit bezpečné, předvídatelné a důvěryhodné online prostředí, uplatní se hlavní zásada „to, co je nezákonné offline, je nezákonné online“.</i>

Odůvodnění

„To, co je nezákonné offline, je nezákonné online“ je hlavní zásada, jíž se řídí regulace online služeb a kterou je třeba v návrhu výslovně uvést.

Pozměňovací návrh 8

COM(2020) 825 final – 1. část

50. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
K zajištění účelného a náležitého uplatňování této povinnosti, aniž by byla uložena neúměrná zátěž, by dotčené online platformy měly vynaložit přiměřené úsilí k ověření spolehlivosti informací, které poskytli dotyční obchodníci, zejména s využitím volně dostupných oficiálních online databází a online rozhraní, jako jsou vnitrostátní obchodní rejstříky a systém výměny informací o DPH⁴⁵, nebo požádáním dotyčných obchodníků, aby poskytli důvěryhodné podklady, například kopie dokladů totožnosti, ověřené bankovní výpisy, certifikáty společností a výpisy z obchodního rejstříku. Za účelem splnění této povinnosti mohou využít i jiné zdroje, které lze použít na dálku a které poskytují podobnou míru spolehlivosti. <i>Dotčené online platformy by však neměly mít povinnost provádět rozsáhlá či nákladná zjišťování potřebných údajů na internetu nebo ověřování na místě. Rovněž by se nemělo mít za to, že tyto online platformy, které vynakládají přiměřené úsilí, jak se vyžaduje v tomto nařízení, ručí za spolehlivost informací vůči spotřebiteli či jiným zúčastněným stranám.</i> Tyto online platformy by měly taktéž navrhnout a uspořádat své online rozhraní způsobem, jenž obchodníkům umožňuje plnit jejich povinnosti podle práva Unie, zejména požadavky stanovené v člancích 6 a 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU⁴⁶, článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES⁴⁷ a článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES⁴⁸.	K zajištění účelného a náležitého uplatňování této povinnosti, aniž by byla uložena neúměrná zátěž, by dotčené online platformy měly vynaložit přiměřené úsilí k ověření spolehlivosti informací, které poskytli dotyční obchodníci, zejména s využitím volně dostupných oficiálních online databází a online rozhraní, jako jsou vnitrostátní obchodní rejstříky a systém výměny informací o DPH⁴⁵, nebo požádáním dotyčných obchodníků, aby poskytli důvěryhodné podklady, například kopie dokladů totožnosti, ověřené bankovní výpisy, certifikáty společností a výpisy z obchodního rejstříku. Za účelem splnění této povinnosti mohou využít i jiné zdroje, které lze použít na dálku a které poskytují podobnou míru spolehlivosti. Tyto online platformy by měly taktéž navrhnout a uspořádat své online rozhraní způsobem, jenž obchodníkům umožňuje plnit jejich povinnosti podle práva Unie, zejména požadavky stanovené v člancích 6 a 8 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU⁴⁶, článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES⁴⁷ a článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/6/ES⁴⁸.

Odůvodnění

Pojem „rozsáhlá či nákladná zjišťování potřebných údajů na internetu“ je na právně závazný text příliš vágní. Dále by se nemělo naznačovat, že online platformy mají být zproštěny povinnosti vynakládat veškeré možné úsilí k ověření spolehlivosti informací poskytovaných obchodníky.

Pozměňovací návrh 9

COM(2020) 825 final – 1. část

72. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Úkol spočívající v zajištění náležitého dohledu a vymáhání povinností stanovených v tomto nařízení by měl být v zásadě přidělen členským státům. Za tímto účelem by měly ustanovit nejméně jeden orgán, který je pověřen úkolem týkajícím se uplatňování a vymáhání tohoto nařízení. Členské státy by však měly mít možnost pověřit zvláštními úkoly v oblasti dohledu nebo vymáhání a pravomocemi týkajícími se uplatňování tohoto nařízení více než jeden příslušný orgán, např. pro konkrétní odvětví, jako jsou regulační orgány v oblasti elektronických komunikací, regulační orgány pro sdělovací prostředky nebo orgány pro ochranu spotřebitelů, jež odrážejí jejich vnitrostátní ústavní, organizační a správní strukturu.	Úkol spočívající v zajištění náležitého dohledu a vymáhání povinností stanovených v tomto nařízení by měl být v zásadě přidělen členským státům. Za tímto účelem by měly ustanovit nejméně jeden orgán, který je pověřen úkolem týkajícím se uplatňování a vymáhání tohoto nařízení. Členské státy by však měly mít možnost pověřit zvláštními úkoly v oblasti dohledu nebo vymáhání a pravomocemi týkajícími se uplatňování tohoto nařízení více než jeden příslušný orgán, např. pro konkrétní odvětví, jako jsou regulační orgány v oblasti elektronických komunikací, regulační orgány pro sdělovací prostředky nebo orgány pro ochranu spotřebitelů, jež odrážejí jejich vnitrostátní ústavní, organizační a správní strukturu. <i>Tam, kde to členské státy považují za vhodné, by měly být prováděním úkolů v oblasti dohledu nebo vymáhání pověřeny místní a regionální orgány a na navrhované činnosti by měly být poskytnuty potřebné prostředky.</i>

Odůvodnění

Místní a regionální orgány by měly být zapojeny a měly by být informovány o vymáhání a dohledu.

Nezbytnou podmínkou je nicméně též poskytnutí odpovídajících prostředků na výše uvedené činnosti.

Pozměňovací návrh 10

COM(2020) 825 final – 1. část

76. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Vzhledem k neexistenci obecného požadavku, aby poskytovatelé zprostředkovatelských služeb zajistili fyzickou přítomnost na území jednoho z členských států, je nutné zabezpečit jasnost ohledně toho, do jurisdikce kterého členského státu tyto poskytovatelé spadají pro účely prosazování pravidel stanovených v kapitolách III a IV ze strany příslušných vnitrostátních orgánů. Poskytovatel by měl spadat do jurisdikce členského státu, v němž se nachází jeho hlavní provozovna, tj. kde má své ústředí nebo sídlo, ve kterém vykonává hlavní finanční funkce a provozní řízení. Co se týká poskytovatelů, kteří nemají provozovnu v Unii, nabízejí však v Unii své služby, a spadají tudíž do oblasti působnosti tohoto nařízení, měl by být příslušný členský stát, v němž tyto poskytovatelé ustanovili svého právního zástupce, a to vzhledem k funkci právních zástupců podle tohoto nařízení. V zájmu účinného uplatňování tohoto nařízení by však všechny členské státy měly být příslušné s ohledem na poskytovatele, kteří	Vzhledem k neexistenci obecného požadavku, aby poskytovatelé zprostředkovatelských služeb zajistili fyzickou přítomnost na území jednoho z členských států, je nutné zabezpečit jasnost ohledně toho, do jurisdikce kterého členského státu tyto poskytovatelé spadají pro účely prosazování pravidel stanovených v kapitolách III a IV ze strany příslušných vnitrostátních orgánů. Poskytovatel by měl spadat do jurisdikce členského státu, v němž se nachází jeho hlavní provozovna, tj. kde má své ústředí nebo sídlo, ve kterém vykonává hlavní finanční funkce a provozní řízení. Co se týká poskytovatelů, kteří nemají provozovnu v Unii, nabízejí však v Unii své služby, a spadají tudíž do oblasti působnosti tohoto nařízení, měl by být příslušný členský stát, v němž tyto poskytovatelé ustanovili svého právního zástupce, a to vzhledem k funkci právních zástupců podle tohoto nařízení. V zájmu účinného uplatňování tohoto nařízení by však všechny členské státy měly být příslušné s ohledem na poskytovatele, kteří

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
neustanovili právní zástupce, je-li dodržena zásada ne bis in idem. Za tímto účelem by každý členský stát, který s ohledem na tyto poskytovatele vykonává příslušnost, měl bez zbytečné prodlevy informovat všechny ostatní členské státy o opatřeních, která při výkonu této příslušnosti přijal.	neustanovili právní zástupce, je-li dodržena zásada ne bis in idem. Za tímto účelem by každý členský stát, který s ohledem na tyto poskytovatele vykonává příslušnost, měl bez zbytečné prodlevy informovat všechny ostatní členské státy a případně místní a regionální orgány o opatřeních, která při výkonu této příslušnosti přijal.

Odůvodnění

Místní a regionální orgány by měly být informovány o opatřeních, která se týkají služeb poskytovaných na jejich území.

Pozměňovací návrh 11

COM(2020) 825 final – 1. část

88. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Aby bylo zajištěno jednotné uplatňování tohoto nařízení, je nutné zřídit na úrovni Unie nezávislou poradní skupinu, která by měla podporovat Komisi a pomoci koordinovat činnosti koordinátorů digitálních služeb. Tento Evropský sbor pro digitální služby by se měl skládat z koordinátorů digitálních služeb, aniž by byla dotčena možnost koordinátorů digitálních služeb pozvat na zasedání či ustanovit delegáty ad hoc z jiných příslušných orgánů pověřených zvláštními úkoly podle tohoto nařízení, je-li to nezbytné vzhledem k vnitrostátnímu rozdělení úkolů a pravomocí. V případě více účastníků z jednoho členského státu by mělo hlasovací právo zůstat omezeno na jednoho zástupce z každého členského státu.	Aby bylo zajištěno jednotné uplatňování tohoto nařízení, je nutné zřídit na úrovni Unie nezávislou poradní skupinu, která by měla podporovat Komisi a pomoci koordinovat činnosti koordinátorů digitálních služeb. Tento Evropský sbor pro digitální služby by se měl skládat z koordinátorů digitálních služeb, aniž by byla dotčena možnost koordinátorů digitálních služeb pozvat na zasedání či ustanovit delegáty ad hoc z jiných příslušných orgánů pověřených zvláštními úkoly podle tohoto nařízení, je-li to nezbytné vzhledem k vnitrostátnímu rozdělení úkolů a pravomocí. V případě více účastníků z jednoho členského státu by mělo hlasovací právo zůstat omezeno na jednoho zástupce z každého členského státu. Evropský sbor pro digitální služby by měl mít pro dané úkoly k dispozici osoby s odpovídající kvalifikací a jeho složení by mělo být genderově vyvážené.

Pozměňovací návrh 12

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 2 písm. r) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>„naléhavými důvody obecného zájmu“ zejména naléhavé důvody obecného zájmu uznané za takové judikaturou Soudního dvora, včetně následujících důvodů: veřejný pořádek, veřejná bezpečnost, veřejné zdraví, zachování finanční rovnováhy systému sociálního zabezpečení, ochrana spotřebitelů, příjemců služeb a pracovníků, ochrana mládeže, poctivost obchodních transakcí, boj proti podvodům, ochrana životního prostředí a městského prostředí, zdraví zvířat, duševní vlastnictví, zachování historického, kulturního a uměleckého dědictví, cíle sociální a kulturní politiky, bydlení, podpora kultury, výzkumu a vědy, zajištění plurality sdělovacích prostředků a genderová rovnost;</i>

Odůvodnění

Je nutné definovat naléhavé důvody obecného zájmu, které by měly být nedílnou součástí tohoto nařízení. Mezi tyto důvody patří rovněž genderová rovnost a další aspekty.

Pozměňovací návrh 13

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 2 písm. s) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>„příslušným orgánem“ příslušné orgány na celostátní, regionální nebo místní úrovni, jež byly určeny v souladu s příslušnými právními předpisy na vnitrostátní úrovni a které odpovídají za vymáhání tohoto nařízení a ochranu oprávněných zájmů, včetně boje proti nezákonnému obsahu online. Členský stát může rovněž určit několik příslušných orgánů;</i>

Odůvodnění

Je třeba zahrnout do definic stanovených v článku 2 pojem „příslušný orgán“, neboť čl. 38 odst. 1 pouze vymezuje povinnosti koordinátorů digitálních služeb.

Pozměňovací návrh 14

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 5 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
V případě poskytování služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby není poskytovatel služby odpovědný za informace ukládané na žádost příjemce služby, pokud:	V případě poskytování služby informační společnosti spočívající v ukládání informací poskytovaných příjemcem služby není poskytovatel služby odpovědný za informace ukládané na žádost příjemce služby, pokud:

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) poskytovatel služby neví o protiprávní činnosti nebo nezákonném obsahu a s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byly protiprávní činnost nebo nezákonný obsah zjevné; nebo	a) poskytovatel služby neví o protiprávní činnosti nebo nezákonném obsahu a s ohledem na nárok na náhradu škody si není vědom skutečností nebo okolností, z nichž by byly protiprávní činnost nebo nezákonný obsah zjevné; nebo
b) jakmile poskytovatel služby zjistí protiprávní činnost nebo nezákonný obsah nebo se o nich dozví, urychleně přijme opatření vedoucí k odstranění dotyčného nezákonného obsahu nebo ke znemožnění přístupu k němu.	b) jakmile poskytovatel služby zjistí protiprávní činnost nebo nezákonný obsah nebo se o nich dozví, bez zbytečné prodlevy a v každém případě nejpozději do 72 hodin přijme opatření vedoucí k odstranění dotyčného nezákonného obsahu nebo ke znemožnění přístupu k němu.

Odůvodnění

Lhůty nesmí být neurčité, ale je zapotřebí je přesně vymezit. Navrhované lhůty jsou podobné jako lhůty stanovené v několika vnitrostátních právních předpisech. Německé právo (NetzDG) stanoví pro zjevně nezákonný obsah dokonce lhůtu v délce pouhých 24 hodin.

Pozměňovací návrh 15

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 8 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb bez zbytečné prodlevy informují po obdržení příkazu k přijetí opatření proti určité položce nezákonného obsahu, který vydaly příslušné vnitrostátní justiční nebo správní orgány na základě platného práva Unie nebo vnitrostátního práva v souladu s právem Unie, orgán, který příkaz vydal, o provedení příkazů s upřesněním přijatých opatření a okamžiku jejich přijetí.	Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb bez zbytečné prodlevy informují po obdržení příkazu k přijetí opatření proti určité položce nezákonného obsahu, který vydaly příslušné vnitrostátní justiční nebo správní orgány na základě platného práva Unie nebo vnitrostátního práva, regionálního či místního práva, popřípadě v závislosti na příslušném rozdělení zákonových pravomocí , v souladu s právem Unie, orgán, který příkaz vydal, o provedení příkazů s upřesněním přijatých opatření a okamžiku jejich přijetí.

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh objasňuje pojem „platné právo“.

Pozměňovací návrh 16

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 8 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy zajistí, aby příkazy uvedené v odstavci 1 splňovaly tyto podmínky:	Členské státy zajistí, aby příkazy uvedené v odstavci 1 splňovaly tyto podmínky:
a) příkazy obsahují tyto prvky:	a) příkazy obsahují tyto prvky:
— odůvodnění s vysvětlením toho, proč dané informace představují nezákonný obsah, s odkazem na konkrétní ustanovení práva Unie či vnitrostátního práva, jež bylo porušeno,	— odůvodnění s vysvětlením toho, proč dané informace představují nezákonný obsah, s odkazem na konkrétní ustanovení práva Unie či vnitrostátního práva, jež bylo porušeno,

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
— jednu či více přesných jednotných adres zdroje (URL) a v případě potřeby dodatečné informace umožňující identifikaci dotyčného nezákonného obsahu, — informace o opravných prostředcích, jež mají k dispozici poskytovatel služby a příjemce služby, který obsah poskytl; b) územní působnost příkazu na základě platných právních předpisů Unie a vnitrostátních právních předpisů, včetně Listiny základních práv, a v relevantních případech obecných zásad mezinárodního práva nepřesahuje rámec toho, co je nezbytně nutné k dosažení jeho cíle; c) příkaz je vyhotoven v jazyce oznámeném poskytovatelem a je zaslán na adresu kontaktního místa určeného poskytovatelem v souladu s článkem 10.	— jednu či více přesných jednotných adres zdroje (URL) a v případě potřeby dodatečné informace umožňující identifikaci dotyčného nezákonného obsahu, — informace o opravných prostředcích, jež mají k dispozici poskytovatel služby a příjemce služby, který obsah poskytl; b) územní působnost příkazu na základě platných právních předpisů Unie a vnitrostátních právních předpisů, včetně Listiny základních práv, a v relevantních případech obecných zásad mezinárodního práva nepřesahuje rámec toho, co je nezbytně nutné k dosažení jeho cíle; c) příkaz je formulován jednoznačně a je vyhotoven v jazyce používaném v daném členském státě a alespoň v jednom úředním pracovním jazyce Unie (angličtina, francouzština, němčina) oznámeném poskytovatelem a je zaslán na adresu kontaktního místa určeného poskytovatelem v souladu s článkem 10.

Odůvodnění

Aktuální návrh otevírá poskytovatelům služeb nepřijatelné možnosti vyhýbat se plnění příkazů volbou komerčně neobvyklého jazyka a pro příslušné orgány představuje nepřiměřenou překážku. Pozměňovací návrh toto nebezpečí odstraňuje omezením výběru na alespoň jeden ze tří úředních pracovních jazyků.

Pozměňovací návrh 17

COM(2020) 825 final – 1. část

Článek 9

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb bez zbytečné prodlevy informují po obdržení příkazu k poskytnutí určitých informací o jednom či více konkrétních jednotlivých příjemcích služby, který vydaly příslušné vnitrostátní justiční nebo správní orgány na základě platného práva Unie nebo vnitrostátního práva v souladu s právem Unie, orgán, který příkaz vydal, o jeho obdržení a provedení. 2. Členské státy zajistí, aby příkazy uvedené v odstavci 1 splňovaly tyto podmínky: a) příkaz obsahuje tyto prvky: — odůvodnění s vysvětlením, k jakému účelu jsou informace požadovány a proč je požadavek na poskytnutí informací nezbytný a přiměřený pro účely rozhodnutí ohledně dodržování platných právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů ze strany příjemců příslušných zprostředkovatelských služeb, ledaže takové odůvodnění nelze poskytnout z důvodů souvisejících s prevencí, vyšetřováním, odhalováním a stíháním trestných činů,	1. Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb bez zbytečné prodlevy informují po obdržení příkazu k poskytnutí určitých informací o jednom či více konkrétních jednotlivých příjemcích služby, který vydaly příslušné vnitrostátní justiční nebo správní orgány na základě platného práva Unie nebo vnitrostátního práva v souladu s právem Unie, orgán, který příkaz vydal, o jeho obdržení a provedení. 2. Členské státy zajistí, aby příkazy uvedené v odstavci 1 splňovaly tyto podmínky: a) příkaz obsahuje tyto prvky: — odůvodnění s vysvětlením, k jakému účelu jsou informace požadovány a proč je požadavek na poskytnutí informací nezbytný a přiměřený pro účely rozhodnutí ohledně dodržování platných právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů ze strany příjemců příslušných zprostředkovatelských služeb, ledaže takové odůvodnění nelze poskytnout z důvodů souvisejících s prevencí, vyšetřováním, odhalováním a stíháním trestných činů,

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
— informace o opravných prostředcích, jež mají k dispozici dotýčný poskytovatel a příjemci služby; b) příkaz vyžaduje pouze to, aby poskytovatel poskytl informace, které již získal pro účely poskytování služby a které má pod kontrolou; c) příkaz je vyhotoven v jazyce oznámeném poskytovatelem a je zaslán na adresu kontaktního místa určeného poskytovatelem v souladu s článkem 10. 3. Koordinátor digitálních služeb z členského státu vnitrostátního justičního nebo správního orgánu, který příkaz vydal, předá bez zbytečné prodlevy kopii příkazu uvedeného v odstavci 1 všem koordinátorům digitálních služeb prostřednictvím systému zřízeného v souladu s článkem 67. 4. Podmínkami a požadavky stanovenými v tomto článku nejsou dotčeny požadavky podle vnitrostátního trestního práva procesního v souladu s právem Unie.	— informace o opravných prostředcích, jež mají k dispozici dotýčný poskytovatel a příjemci služby; b) příkaz vyžaduje pouze to, aby poskytovatel poskytl informace, které již získal pro účely poskytování služby a které má pod kontrolou; c) příkaz je vyhotoven v jazyce oznámeném poskytovatelem a je zaslán na adresu kontaktního místa určeného poskytovatelem v souladu s článkem 10. 3. Koordinátor digitálních služeb z členského státu vnitrostátního justičního nebo správního orgánu, který příkaz vydal, předá bez zbytečné prodlevy kopii příkazu uvedeného v odstavci 1 všem koordinátorům digitálních služeb prostřednictvím systému zřízeného v souladu s článkem 67. 4. Podmínkami a požadavky stanovenými v tomto článku nejsou dotčeny požadavky podle vnitrostátního trestního práva procesního v souladu s právem Unie. 5. Členské státy mohou pro poskytovatele zprostředkovatelských služeb zavést povinnost informovat příslušné orgány veřejné správy na celostátní, regionální nebo místní úrovni o informacích, jež mu poskytují příjemci jeho služby, nebo příslušným orgánům na jejich žádost sdělit informace umožňující identifikaci příjemců jeho služby, s nimiž uzavřel dohody o ukládání.

Odůvodnění

Akt o digitálních službách by měl vyjasnit, že členské státy mohou platformám uložit povinnost poskytovat informace (celostátním, regionálním, místním) orgánům, aby tak bylo možné v odůvodněných případech identifikovat příjemce.

Pozměňovací návrh 18

COM(2020) 825 final

Čl. 10 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb zveřejní informace nezbytné pro snadnou identifikaci jejich jednotlivých kontaktních míst a komunikaci s nimi.	Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb bez zbytečné prodlevy zveřejní informace nezbytné pro snadnou identifikaci jejich jednotlivých kontaktních míst a komunikaci s nimi.

Odůvodnění

Jde o vyjasnění v zájmu řádného prosazování.

Pozměňovací návrh 19

COM(2020) 825 final

Čl. 12 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb uvedou ve svých podmínkách informace o veškerých omezeních, která uplatňují v souvislosti s využíváním jejich služby s ohledem na informace poskytnuté příjemci služeb. Mezi tyto informace patří informace o veškerých zásadách, postupech, opatřeních a nástrojích používaných za účelem moderování obsahu, včetně rozhodování založeného na algoritmech a lidském přezkumu. Informace se uvedou srozumitelnou a jednoznačnou formou a zveřejní ve snadno přístupném formátu.	1. Poskytovatelé zprostředkovatelských služeb uvedou ve svých podmínkách informace o veškerých omezeních, která uplatňují v souvislosti s využíváním jejich služby s ohledem na informace poskytnuté příjemci služeb. Mezi tyto informace patří informace o veškerých zásadách, postupech, opatřeních a nástrojích používaných za účelem moderování obsahu, včetně rozhodování založeného na algoritmech a lidském přezkumu. Informace se uvedou srozumitelnou a jednoznačnou formou a zveřejní ve snadno přístupném formátu. <i>To zahrnuje opatření, která zaručí, aby se příjemce služby mohl bez překážek odhlásit ze zprostředkovatelských služeb. V praxi nesmí být přihlášení ani odhlášení náročnější pro žádného příjemce služby.</i>

Odůvodnění

Odhlášení z hlavní platformy by mělo být stejně jednoduché jako přihlášení k této platformě. Informace ohledně postupu odhlášení by měly být rovněž veřejně k dispozici ve snadno přístupném formátu.

Pozměňovací návrh 20

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 14 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Poskytovatel bez zbytečné prodlevy též uvědomí tuto osobu či subjekt o svém rozhodnutí s ohledem na informace, jichž se oznámení týká, a poskytne informace o dostupných opravných prostředcích v souvislosti s tímto rozhodnutím.	Poskytovatel též uvědomí tuto osobu či subjekt o svém rozhodnutí, a to bez zbytečné prodlevy a v každém případě nejpozději do 5 pracovních dní, s ohledem na informace, jichž se oznámení týká, a poskytne informace o dostupných opravných prostředcích v souvislosti s tímto rozhodnutím.

Odůvodnění

Pro povinnost reakce na oznámení podle článku 14 by měla být stanovena jasná lhůta.

Pozměňovací návrh 21

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 19 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Online platformy přijmou nezbytná technická a organizační opatření, aby zajistily, že oznámení podaná důvěryhodnými oznamovateli prostřednictvím mechanismů uvedených v článku 14 jsou vyřízena a je o nich rozhodnuto přednostně a neprodleně.	Online platformy přijmou nezbytná technická a organizační opatření, aby zajistily, že oznámení podaná důvěryhodnými oznamovateli prostřednictvím mechanismů uvedených v článku 14 jsou vyřízena a je o nich rozhodnuto přednostně, neprodleně a v každém případě nejpozději do 48 hodin.

Odůvodnění

Je důležité stanovit pro povinnost reakce na oznámení podle článku 19 krátkou lhůtu, aby bylo možné zaručit vysokou míru souladu na straně online platforem.

Pozměňovací návrh 22

COM(2020) 825 final – 1. část

Článek 22

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
1. Pokud online platforma umožňuje spotřebitelům uzavírat s obchodníky smlouvy na dálku, zajistí, aby obchodníci mohli využívat její služby k propagaci sdělení či k nabízení výrobků nebo služeb spotřebitelům usazeným v Unii pouze tehdy, pokud online platforma před využitím služeb získala tyto informace: a) jméno, adresu, telefonní číslo a adresu elektronické pošty obchodníka; b) kopii dokladu totožnosti obchodníka či jinou elektronickou identifikaci, jak je vymezena v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014⁵⁰; c) údaje o bankovním účtu obchodníka, je-li obchodník fyzickou osobou; d) název, adresu, telefonní číslo a adresu elektronické pošty hospodářského subjektu ve smyslu čl. 3 bodu 13) a článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020⁵¹ nebo jiného příslušného aktu Unie; e) je-li obchodník zapsán v obchodním nebo podobném veřejném rejstříku, obchodní rejstřík, v němž je obchodník zapsán, a jeho registrační číslo nebo rovnocenný prostředek identifikace v tomto rejstříku; f) autocertifikaci obchodníka, který se zavazuje nabízet pouze výrobky nebo služby, jež jsou v souladu s platnými právními předpisy Unie.	1. Pokud online platforma umožňuje uzavírat se spotřebiteli smlouvy na dálku, zajistí, aby fyzická nebo právnická osoba nabízející výrobky nebo služby prostřednictvím platformy mohla využívat její služby k propagaci sdělení či k nabízení výrobků nebo služeb spotřebitelům usazeným v Unii pouze tehdy, pokud online platforma před využitím služeb získala tyto informace: a) jméno, adresu, telefonní číslo a adresu elektronické pošty příjemce; b) je-li příjemce zapsán ve veřejném rejstříku, registrační číslo nebo rovnocenný prostředek identifikace v tomto rejstříku;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
2. Po obdržení těchto informací online platforma vynaloží přiměřené úsilí a posoudí, zda jsou informace uvedené v odst. 1 písm. a), d) a e) spolehlivé, a to s využitím jakýchkoli volně dostupných oficiálních online databází nebo online rozhraní zpřístupněných členskými státy nebo Uníí nebo prostřednictvím žádostí určených obchodníkovi, aby poskytl podklady ze spolehlivých zdrojů. 3. Pokud se online platforma dozví, že některá z informací uvedených v odstavci 1, které byly získány od dotyčného obchodníka, je nepřesná či neúplná, požádá obchodníka o opravu informací v rozsahu nezbytném k zajištění správnosti a úplnosti všech informací, a to neprodleně nebo ve lhůtě stanovené právem Unie či vnitrostátním právem. Pokud obchodník zmíněné informace neopraví či nedoplní, pozastaví online platforma poskytování svých služeb obchodníkovi do doby, dokud požadavku nevyhoví. 4. Online platforma uchovává informace získané podle odstavců 1 a 2 bezpečným způsobem po dobu trvání jejího smluvního vztahu s dotyčným obchodníkem. Následně informace vymaže.	2. Pokud je poskytovatel výrobků nebo služeb považován podle práva Unie za obchodníka, zajistí online platforma kromě povinností stanovených v odstavci 1 také, aby daný obchodník mohl využívat její služby k propagaci sdělení či k nabízení výrobků nebo služeb spotřebitelům usazeným v Unii pouze tehdy, pokud online platforma před využitím služeb získala tyto informace: a) kopii dokladu totožnosti obchodníka či jinou elektronickou identifikaci, jak je vymezena v článku 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014; b) údaje o bankovním účtu obchodníka, je-li obchodník fyzickou osobou; c) název, adresu, telefonní číslo a adresu elektronické pošty hospodářského subjektu ve smyslu čl. 3 bodu 13) a článku 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 nebo jiného příslušného aktu Unie; d) je-li obchodník zapsán v obchodním nebo podobném veřejném rejstříku, obchodní rejstřík, v němž je obchodník zapsán, a jeho registrační číslo nebo rovnocenný prostředek identifikace v tomto rejstříku; e) autocertifikaci obchodníka, který se zavazuje nabízet pouze výrobky nebo služby, jež jsou v souladu s platnými právními předpisy Unie. 3. Po obdržení těchto informací online platforma vynaloží maximální úsilí a posoudí, zda jsou informace uvedené v odst. 1 písm. a) a b) a v odst. 2 písm. c) a d) spolehlivé, a to s využitím jakýchkoli volně dostupných oficiálních online databází nebo online rozhraní zpřístupněných členskými státy nebo Uníí nebo prostřednictvím žádostí určených příjemci, aby poskytl podklady ze spolehlivých zdrojů. 4. Pokud se online platforma dozví, že některá z informací uvedených v odstavcích 1 nebo 2, které byly získány od dotyčného příjemce, je nepřesná či neúplná, požádá příjemce o opravu informací v rozsahu nezbytném k zajištění správnosti a úplnosti všech informací, a to neprodleně. Pokud příjemce zmíněné informace neopraví či nedoplní, pozastaví online platforma poskytování svých služeb příjemci do doby, dokud požadavku nevyhoví.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
5. Aniž je dotčen odstavec 2, poskytne platforma informace třetím stranám pouze tehdy, vyžaduje-li se to v souladu s rozhodným právem, včetně příkazů uvedených v článku 9 a příkazů vydaných příslušnými orgány členských států nebo Komisí při plnění jejich úkolů podle tohoto nařízení.	5. Online platforma uchovává informace získané podle odstavců 1, 2 a 3 bezpečným způsobem po dobu trvání jejího smluvního vztahu s dotyčným příjemcem. Následně informace vymaže.
6. Online platforma zpřístupní informace uvedené v odst. 1 písm. a), d), e) a f) příjemcům služby v jasné, snadno přístupné a srozumitelné formě.	6. Aniž je dotčen odstavec 3, poskytne platforma informace třetím stranám pouze tehdy, vyžaduje-li se to v souladu s rozhodným právem, včetně příkazů uvedených v článku 9 a příkazů vydaných příslušnými orgány členských států nebo Komisí při plnění jejich úkolů podle tohoto nařízení.
7. Provedení a uspořádání online rozhraní online platformy jsou takové, aby umožňovaly obchodníkům plnit jejich povinnosti týkající se informací poskytnutých před uzavřením smlouvy a informací o bezpečnosti výrobků podle platného práva Unie.	7. Online platforma zpřístupní informace uvedené v odst. 1 písm. a) a b) a v odst. 2 písm. c), d) a e) příjemcům služby v jasné, snadno přístupné a srozumitelné formě.
	8. Provedení a uspořádání online rozhraní online platformy jsou takové, aby umožňovaly příjemcům plnit jejich povinnosti týkající se informací poskytnutých před uzavřením smlouvy a informací o bezpečnosti výrobků podle platného práva Unie.

Odůvodnění

Podstatnou část služeb nabízejí fyzické osoby, nikoli vykonavatelé profese ve smyslu pojmu „obchodník“. Tyto fyzické osoby mají tendenci nedodržovat vnitrostátní nebo místní předpisy týkající se např. krátkodobého pronájmu a provozují neohlášenou výdělečnou činnost, při níž nedodržují žádné příslušné předpisy.

Pozměňovací návrh 23

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 25 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 69 za účelem úpravy průměrného měsíčního počtu příjemců služby v Unii uvedeného v odstavci 1, pokud se počet obyvatel Unie zvýší nebo sníží nejméně o 5 % v porovnání s počtem obyvatel v roce 2020, nebo, po úpravě prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci, počtu obyvatel v roce, v němž byl přijat poslední akt v přenesené pravomoci. V takovém případě upraví počet tak, aby odpovídal 10 % obyvatelstva Unie v roce, ve kterém přijme příslušný akt v přenesené pravomoci, se zaokrouhlením nahoru nebo dolů, aby bylo možné počet vyjádřit v milionech.	Komise přijme akty v přenesené pravomoci v souladu s článkem 69 za účelem úpravy průměrného měsíčního počtu příjemců služby v Unii uvedeného v odstavci 1, pokud se počet obyvatel Unie zvýší nebo sníží nejméně o 5 % v porovnání s počtem obyvatel v roce 2020, nebo, po úpravě prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci, počtu obyvatel v roce, v němž byl přijat poslední akt v přenesené pravomoci. V takovém případě upraví počet tak, aby odpovídal 7 % obyvatelstva Unie v roce, ve kterém přijme příslušný akt v přenesené pravomoci, se zaokrouhlením nahoru nebo dolů, aby bylo možné počet vyjádřit v milionech.

Odůvodnění

Akt o digitálních službách by měl pracovat s nižšími limity pro velmi velké online platformy.

Pozměňovací návrh 24

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 31 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Velmi velké online platformy poskytnou koordinátorovi digitálních služeb v zemi usazení nebo Komisi na jejich odůvodněnou žádost a v přiměřené lhůtě stanovené v žádosti přístup k údajům, které jsou nezbytné pro sledování a posuzování souladu s tímto nařízením. Koordinátor digitálních služeb a Komise použijí údaje pouze k těmto účelům.	Velmi velké online platformy poskytnou koordinátorovi digitálních služeb v zemi usazení nebo Komisi na jejich odůvodněnou žádost a v přiměřené lhůtě stanovené v žádosti, avšak v každém případě nejpozději do 72 hodin , přístup k údajům, které jsou nezbytné pro sledování a posuzování souladu s tímto nařízením. Koordinátor digitálních služeb a Komise použijí údaje pouze k těmto účelům.

Odůvodnění

Je důležité stanovit pro povinnost reakce na žádost koordinátora digitálních služeb v zemi usazení krátkou lhůtu, aby bylo možné zaručit vysokou míru souladu.

Pozměňovací návrh 25

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 41 odst. 1 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů, mají koordinátoři digitálních služeb alespoň následující vyšetřovací pravomoci s ohledem na jednání poskytovatelů zprostředkovatelských služeb spadajících do pravomoci jejich členského státu:	Je-li to nezbytné pro plnění jejich úkolů, mají koordinátoři digitálních služeb alespoň následující vyšetřovací pravomoci s ohledem na jednání poskytovatelů zprostředkovatelských služeb spadajících do pravomoci jejich členského státu:
a) pravomoc požadovat, aby tito poskytovatelé, jakož i jiné osoby jednající za účelem souvisejícím s jejich živností, podnikáním, řemeslem nebo povoláním, které mohou mít povědomí o informacích týkajících se údajného porušení tohoto nařízení, včetně organizací provádějících audity podle článku 28 a čl. 50 odst. 3, poskytl tyto informace v přiměřené lhůtě;	a) pravomoc požadovat, aby tito poskytovatelé, jakož i jiné osoby jednající za účelem souvisejícím s jejich živností, podnikáním, řemeslem nebo povoláním, které mohou mít povědomí o informacích týkajících se údajného porušení tohoto nařízení, včetně organizací provádějících audity podle článku 28 a čl. 50 odst. 3, poskytl tyto informace v přiměřené lhůtě a v každém případě nejpozději do 72 hodin ;

Odůvodnění

Stanovení konkrétní závazné lhůty zajistí rychlou akci ze strany poskytovatele, aby se omezily škody.

Pozměňovací návrh 26

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 45 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Má-li koordinátor digitálních služeb důvodné podezření, že poskytovatel zprostředkovatelské služby, který nespadá do pravomoci dotyčného členského státu, porušil toto nařízení, požádá koordinátora digitálních služeb v zemi usazení, aby záležitost posoudil a přijal potřebná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením.	Má-li koordinátor digitálních služeb důvodné podezření, že poskytovatel zprostředkovatelské služby, který nespadá do pravomoci dotyčného členského státu, porušil toto nařízení, požádá koordinátora digitálních služeb v zemi usazení, aby záležitost posoudil a přijal potřebná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Má-li sbor důvodné podezření, že poskytovatel zprostředkovatelských služeb porušil toto nařízení způsobem, který se týká nejméně tří členských států, může koordinátorovi digitálních služeb v zemi usazení doporučit , aby záležitost posoudil a přijal potřebná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením.	Má-li sbor důvodné podezření, že poskytovatel zprostředkovatelských služeb porušil toto nařízení způsobem, který se týká nejméně tří členských států, požádá koordinátora digitálních služeb v zemi usazení, aby záležitost posoudil a přijal potřebná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením.

Odůvodnění

Sbor by neměl doporučit, ale požádat, aby koordinátor digitálních služeb v zemi usazení záležitost posoudil a přijal potřebná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením.

Pozměňovací návrh 27

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 45 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Žádost či doporučení podle odstavce 1 obsahuje alespoň tyto informace:	Žádost podle odstavce 1 obsahuje alespoň tyto informace:
a) kontaktní místo dotyčného poskytovatele zprostředkovatelských služeb stanovené v článku 10;	a) kontaktní místo dotyčného poskytovatele zprostředkovatelských služeb stanovené v článku 10;
b) popis příslušných skutečností, dotčená ustanovení tohoto nařízení a důvody, proč má koordinátor digitálních služeb, který žádost zaslal, nebo sbor podezření, že poskytovatel porušil toto nařízení;	b) popis příslušných skutečností, dotčená ustanovení tohoto nařízení a důvody, proč má koordinátor digitálních služeb, který žádost zaslal, nebo sbor podezření, že poskytovatel porušil toto nařízení;
c) jakékoli jiné informace, které koordinátor digitálních služeb, který žádost zaslal, nebo sbor považuje za důležité, včetně případných informací shromážděných z vlastního podnětu nebo návrhů konkrétních opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání, která mají být přijata, a to i předběžných opatření.	c) jakékoli jiné informace, které koordinátor digitálních služeb, který žádost zaslal, nebo sbor považuje za důležité, včetně případných informací shromážděných z vlastního podnětu nebo návrhů konkrétních opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání, která mají být přijata, a to i předběžných opatření.

Odůvodnění

Nemělo by jít o pouhé doporučení, ale o žádost.

Pozměňovací návrh 28

COM(2020) 825 final – 1. část

Čl. 46 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Má-li koordinátor digitálních služeb v zemi usazení důvodné podezření, že velmi velká online platforma porušila toto nařízení, může Komisi požádat, aby přijala nezbytná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením podle oddílu 3. Tato žádost obsahuje všechny informace uvedené v čl. 45 odst. 2 a uvádí důvody žádosti o zásah Komise.	Mají-li koordinátor digitálních služeb v zemi usazení nebo koordinátoři digitálních služeb z nejméně tří členských států důvodné podezření, že velmi velká online platforma porušila toto nařízení, mohou Komisi požádat, aby přijala nezbytná opatření v oblasti vyšetřování a vymáhání k zajištění souladu s tímto nařízením podle oddílu 3. Tato žádost obsahuje všechny informace uvedené v čl. 45 odst. 2 a uvádí důvody žádosti o zásah Komise.

Odůvodnění

Cílem tohoto nařízení by mělo být poskytnout koordinátorům digitálních služeb nástroje ke společnému postupu pro případ podezření, že se některá z velmi velkých online platforem dopustila jeho porušení.

Pozměňovací návrh 29

COM(2020) 842 final – 1. část

Nový bod odůvodnění za 1. bodem odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	Není pochyb o tom, že evropskému trhu již léta dominují platformy strážců, které poskytují hlavní služby platforem. I když budování úspěšného podniku není ničím, co by odporovalo hospodářské soutěži, je třeba napravit přílišnou tržní sílu a možná zneužití.

Odůvodnění

Budování úspěšného podniku, kterým mnohé platformy jsou, není ničím, co by odporovalo hospodářské soutěži. Je však třeba zdůraznit celkový význam a důsledky obchodních modelů založených na datech a zmínit informační asymetrie mezi strážci a koncovými uživateli a podnikatelskými uživateli, neboť to je především důvod, proč byl návrh považován za nezbytný.

Pozměňovací návrh 30

COM(2020) 842 final – 1. část

9. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
<i>Fragmentaci vnitřního trhu lze účinně odvrátit pouze tehdy, bude-li členskými státy zabráněno v uplatňování vnitrostátních pravidel, která jsou specifická pro typy podniků a služeb, na něž se vztahuje toto nařízení.</i> Vzhledem k tomu, že cílem tohoto nařízení je doplnit prosazování právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže, mělo by být <i>zároveň</i> upřesněno, že tímto nařízením nejsou dotčeny články 101 a 102 SFEU, odpovídající vnitrostátní pravidla hospodářské soutěže a další vnitrostátní pravidla hospodářské soutěže týkající se jednostranného jednání, která jsou založena na individualizovaném posouzení postavení a chování na trhu, včetně jeho pravděpodobných účinků a přesného rozsahu zakázaného jednání, a která podnikům umožňují předložit pro dané jednání argumenty týkající se efektivnosti a objektivního odůvodnění. <i>Uplatňováním výše uvedených pravidel by však neměly být dotčeny povinnosti uložené strážcům podle tohoto nařízení a jejich jednotné a účinné uplatňování na vnitřním trhu.</i>	<i>Žádné ustanovení tohoto nařízení nebrání členskými státy, aby podnikům ukládaly stejné, přísnější nebo odlišné povinnosti za účelem prosazování oprávněných veřejných zájmů v souladu s právem Unie. Těmito oprávněnými veřejnými zájmy může být mimo jiné ochrana spotřebitelů, boj proti nekalé hospodářské soutěži a ochrana svobody a plurality sdělovacích prostředků. Žádné ustanovení tohoto nařízení především nebrání členskými státy, aby prosazovaly tyto oprávněné zájmy tím, že budou ukládat povinnosti podnikům, které mají status strážce ve smyslu tohoto nařízení, jakož i dalším podnikům.</i> Vzhledem k tomu, že cílem tohoto nařízení je doplnit prosazování právních předpisů v oblasti hospodářské soutěže, mělo by být upřesněno, že tímto nařízením nejsou dotčeny články 101 a 102 SFEU, odpovídající vnitrostátní pravidla hospodářské soutěže a další vnitrostátní pravidla hospodářské soutěže týkající se jednostranného jednání, která jsou založena na individualizovaném posouzení postavení a chování na trhu, včetně jeho pravděpodobných účinků a přesného rozsahu zakázaného jednání, a která podnikům umožňují předložit pro dané jednání argumenty týkající se efektivnosti a objektivního odůvodnění.

Pozměňovací návrh 31

COM(2020) 842 final – 1. část

11. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Toto nařízení by měla rovněž doplňovat, aniž je dotčeno jejich uplatňování, pravidla vyplývající z jiných právních předpisů Unie upravujících určité aspekty poskytování služeb, na něž se vztahuje toto nařízení, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ⁽¹⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) xx/xx/EU (akt o digitálních službách) ⁽²⁾, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ⁽³⁾, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ⁽⁴⁾, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ⁽⁵⁾ a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2010/13 ⁽⁶⁾, jakož i vnitrostátní pravidla zaměřená na prosazování nebo případně provádění uvedených právních předpisů Unie. ⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150 ze dne 20. června 2019 o podpoře spravedlnosti a transparentnosti pro podnikatelské uživatele online zprostředkovatelských služeb (Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 57). ⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) .../.. – návrh o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES. ⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1). ⁽⁴⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92). ⁽⁵⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, kterou se mění směrnice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a zrušuje směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35). ⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1).	Toto nařízení by měla rovněž doplňovat, aniž je dotčeno jejich uplatňování, pravidla vyplývající z jiných právních předpisů Unie upravujících určité aspekty poskytování služeb, na něž se vztahuje toto nařízení, zejména nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1150, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) xx/xx/EU (akt o digitálních službách), nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790, směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2010/13 ⁽¹⁾, jakož i vnitrostátní pravidla přijatá v souladu s právními předpisy Unie. ⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1).

Pozměňovací návrh 32

COM(2020) 842 final – 1. část

13. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Zejména online zprostředkovatelské služby, internetové vyhledávače, operační systémy, online sociální sítě, služby platform pro sdílení videonahrávek, interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech, služby cloud computingu a online reklamní služby jsou schopny postihnout velký počet koncových uživatelů i podniků, což s sebou nese riziko nekalých obchodních praktik. Měly by proto být zahrnuty do definice hlavních služeb platform a spadat do oblasti působnosti tohoto nařízení. Online zprostředkovatelské služby mohou být rovněž aktivní v oblasti finančních služeb a mohou zprostředkovávat takové služby nebo být používány k poskytování takových služeb, které nejsou vyčerpávajícím způsobem uvedeny v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ⁽¹⁾. Za určitých okolností by pojem „koncový uživatelé“ měl zahrnovat uživatele, kteří jsou tradičně považováni za podnikatelské uživatele, ale v dané situaci nevyužívají hlavních služeb platform k poskytování zboží nebo služeb jiným koncovým uživatelům; jde například o podniky využívající služby cloud computingu pro své vlastní účely. ⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).	Zejména online zprostředkovatelské služby, včetně (online) tržišť, obchodů se softwarovými aplikacemi, digitálních hlasových asistentů a platform využívajících technologie hlasového asistenta a online zprostředkovatelských služeb v jiných odvětvích, jako je mobilita, doprava nebo energetika, jakož i internetové vyhledávače, operační systémy, internetové prohlížeče, online sociální sítě, služby platform pro sdílení videonahrávek, interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech, služby cloud computingu a online reklamní služby jsou schopny postihnout velký počet koncových uživatelů i podniků, což s sebou nese riziko nekalých obchodních praktik. Měly by proto být zahrnuty do definice hlavních služeb platform a spadat do oblasti působnosti tohoto nařízení. Online zprostředkovatelské služby mohou být rovněž aktivní v oblasti finančních služeb a mohou zprostředkovávat takové služby nebo být používány k poskytování takových služeb, které nejsou vyčerpávajícím způsobem uvedeny v příloze II směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ⁽¹⁾. Za určitých okolností by pojem „koncový uživatelé“ měl zahrnovat uživatele, kteří jsou tradičně považováni za podnikatelské uživatele, ale v dané situaci nevyužívají hlavních služeb platform k poskytování zboží nebo služeb jiným koncovým uživatelům; jde například o podniky využívající služby cloud computingu pro své vlastní účely. ⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).

Pozměňovací návrh 33

COM(2020) 842 final – 1. část

43. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Strážce může mít za určitých okolností dvojí úlohu jako poskytovatel hlavních služeb platform, kdy poskytuje hlavní službu platformy svým podnikatelským uživatelům, a zároveň soutěží s týmiž podnikatelskými uživateli při poskytování stejných nebo podobných služeb nebo produktů stejným koncovým uživatelům. Za těchto okolností může strážce využít své dvojí úlohy k využívání údajů získaných z transakcí prováděných v hlavních službách platformy podnikatelskými uživateli, a to pro účely vlastních služeb, které nabízejí podobné služby jako její podnikatelští uživatelé. Tak tomu může být například tehdy, poskytuje-li strážce podnikatelským uživatelům online tržiště nebo obchod s aplikacemi a současně sám nabízí služby jako online maloobchodník nebo poskytovatel aplikačního softwaru konkurující těmto podnikatelským uživatelům. Aby se zabránilo nespravedlivému využívání výhod plynoucích z dvojí úlohy, je třeba zajistit, aby strážci k nabízení podobných služeb, které nabízejí jejich podnikatelští uživatelé, nepoužívali žádné souhrnné nebo nesouhrnné údaje, které mohou zahrnovat anonymizované a osobní údaje, kteřé nejsou veřejně dostupné. Tato povinnost by se měla vztahovat na strážce jako celek, mimo jiné na jeho obchodní jednotku, která konkuruje podnikatelským uživatelům hlavní služby platformy.	Strážce může mít za určitých okolností dvojí úlohu jako poskytovatel hlavních služeb platform, kdy poskytuje hlavní službu platformy svým podnikatelským uživatelům, a zároveň soutěží s týmiž podnikatelskými uživateli při poskytování stejných nebo podobných služeb nebo produktů stejným koncovým uživatelům. Za těchto okolností může strážce využít své dvojí úlohy k využívání údajů získaných z transakcí prováděných v hlavních službách platformy podnikatelskými uživateli, a to pro účely vlastních služeb, které nabízejí podobné služby jako její podnikatelští uživatelé. Tak tomu může být například tehdy, poskytuje-li strážce podnikatelským uživatelům online tržiště nebo obchod s aplikacemi a současně sám nabízí služby jako online maloobchodník nebo poskytovatel aplikačního softwaru konkurující těmto podnikatelským uživatelům. Aby se zabránilo nespravedlivému využívání výhod plynoucích z dvojí úlohy, je třeba zajistit, aby strážci k nabízení podobných služeb, které nabízejí jejich podnikatelští uživatelé, nepoužívali žádné souhrnné nebo nesouhrnné údaje, které mohou zahrnovat anonymizované a osobní údaje. Tato povinnost by se měla vztahovat na strážce jako celek, mimo jiné na jeho obchodní jednotku, která konkuruje podnikatelským uživatelům hlavní služby platformy.

Odůvodnění

Tato definice by správcům poskytla příliš velký manévrovací prostor.

Pozměňovací návrh 34

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 1 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy neuloží strážcům další povinnosti vyplývající z právních a správních předpisů za účelem zajištění konkurenci otevřených a spravedlivých trhů. Tím nejsou dotčena pravidla sledující jiné oprávněné veřejné zájmy v souladu s právem Unie. Žádné ustanovení tohoto nařízení především nebrání členským státům ukládat podnikům, včetně poskytovatelů hlavních služeb platform, povinnosti, které jsou slučitelné s právem Unie, pokud tyto povinnosti nesouvisejí s příslušnými podniky, které mají status strážce ve smyslu tohoto nařízení, s cílem chránit spotřebitele nebo bojovat proti nekalé hospodářské soutěži.	Členské státy neuloží strážcům další povinnosti vyplývající z právních a správních předpisů za účelem zajištění konkurenci otevřených a spravedlivých trhů. Tím nejsou dotčena pravidla sledující jiné oprávněné veřejné zájmy v souladu s právem Unie. Žádné ustanovení tohoto nařízení především nebrání členským státům ukládat podnikům, včetně poskytovatelů hlavních služeb platform, povinnosti, které jsou slučitelné s právem Unie, s cílem chránit spotřebitele, bojovat proti nekalé hospodářské soutěži, podporovat pluralitu sdělovacích prostředků nebo prosazovat oprávněné zájmy.

Pozměňovací návrh 35

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 1 odst. 6

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Tímto nařízením není dotčeno uplatňování článků 101 a 102 SFEU. Rovněž jím není dotčeno uplatňování: vnitrostátních pravidel zakazujících protisoutěžní dohody, rozhodnutí sdružení podniků, jednání ve vzájemné shodě a zneužívání dominantního postavení; vnitrostátních pravidel hospodářské soutěže zakazujících jiné formy jednostranného jednání v rozsahu, v jakém se uplatňují na jiné podniky, než jsou strážci, nebo pokud znamenají uložení dalších povinností strážcům; nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ⁽¹⁾ a vnitrostátní předpisy týkající se kontroly spojování podniků; nařízení (EU) 2019/1150 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)⁽²⁾. ⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků (nařízení ES o spojování) (Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1). ⁽²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) .../.. – návrh o jednotném trhu digitálních služeb (akt o digitálních službách) a o změně směrnice 2000/31/ES.	Tímto nařízením není dotčeno uplatňování článků 101 a 102 SFEU. Rovněž jím není dotčeno uplatňování: vnitrostátních pravidel zakazujících protisoutěžní dohody, rozhodnutí sdružení podniků, jednání ve vzájemné shodě a zneužívání dominantního postavení; vnitrostátních pravidel hospodářské soutěže zakazujících jiné formy jednostranného jednání; nařízení Rady (ES) č. 139/2004 a vnitrostátní předpisy týkající se kontroly spojování podniků; nařízení (EU) 2019/1150 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU)⁽¹⁾ Žádné ustanovení tohoto nařízení především nebrání členským státům ukládat povinnosti jiným podnikům, než jsou strážci, ani ukládat strážcům dodatečné povinnosti.

Pozměňovací návrh 36

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 1 odst. 7

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Vnitrostátní orgány nepřijmou rozhodnutí, která by byla v rozporu s rozhodnutím přijatým Komisí podle tohoto nařízení. Komise a členské státy úzce spolupracují a koordinují svá opatření k vymáhání právních předpisů.	Vnitrostátní orgány nepřijmou rozhodnutí, která by byla v rozporu s rozhodnutím přijatým Komisí podle tohoto nařízení. Pokud jde o opatření k vymáhání právních předpisů, Komise a členské státy, které po vnitřní stránce postupují koordinovaně s příslušnými orgány na nižší než celostátní úrovni, úzce spolupracují a úzce koordinují svou činnost tam, kde to považují za vhodné.

Odůvodnění

Je třeba zdůraznit úlohu místních a regionálních orgánů. Existují specifické platformy, jako jsou platformy zabývající se ubytováním, které provozují svou činnost na úrovni vesnic a měst. Místní a regionální orgány jsou ohledně příslušných opatření k vymáhání právních předpisů závislé na podpoře ze strany vnitrostátní a evropské úrovně.

Pozměňovací návrh 37

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 2 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
„hlavní službou platformy“ se rozumí kterákoli z těchto služeb:	„hlavní službou platformy“ se rozumí kterákoli z těchto služeb:
a) online zprostředkovatelské služby;	a) online zprostředkovatelské služby;
b) internetové vyhledávače;	b) internetové vyhledávače;
c) služby online sociálních sítí;	c) služby online sociálních sítí;
d) služby platform pro sdílení videonahrávek;	d) služby platform pro sdílení videonahrávek;
e) interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech;	e) interpersonální komunikační služby nezávislé na číslech;
f) operační systémy;	f) operační systémy;
g) služby cloud computingu;	g) služby cloud computingu;
h) reklamní služby, včetně reklamních sítí, reklamních výměn a dalších služeb pro zprostředkování reklamy, poskytované poskytovatelem hlavních služeb platform uvedených v písmenech a) až g);	h) reklamní služby, včetně reklamních sítí, reklamních výměn a dalších služeb pro zprostředkování reklamy, poskytované poskytovatelem hlavních služeb platform uvedených v písmenech a) až g);
	i) internetové prohlížeče;

Pozměňovací návrh 38

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 2 odst. 24 (nový)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	„internetovými prohlížeči“ program klientského softwaru, který funguje na webovém nebo jiném internetovém serveru a umožňuje uživateli navigaci na internetové síti a přístup k údajům a jejich zobrazování nebo interakci s obsahem umístěným na serverech, které jsou k této síti připojeny, včetně samostatných internetových prohlížečů, jakož i internetových prohlížečů integrovaných nebo zabudovaných do softwaru či podobných prohlížečů;

Pozměňovací návrh 39

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 3 odst. 8

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Strážce splní povinnosti stanovené v člancích 5 a 6 do šesti měsíců poté, co byla hlavní služba platformy zařazena na seznam podle odstavce 7 tohoto článku.	Strážce splní povinnosti stanovené v člancích 5 a 6 co nejdříve a v každém případě nejpozději do tří měsíců poté, co byla hlavní služba platformy zařazena na seznam podle odstavce 7 tohoto článku.

Pozměňovací návrh 40

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 4 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komise pravidelně, nejméně však každé dva roky, přezkoumá, zda určení strážci nadále splňují požadavky stanovené v čl. 3 odst. 1, nebo zda tyto požadavky splňují noví poskytovatelé hlavních služeb platformem. Pravidelný přezkum rovněž prověří, zda je třeba upravit seznam dotčených hlavních služeb platformy strážce.	Komise pravidelně, nejméně však každé dva roky, přezkoumá, zda určení strážci nadále splňují požadavky stanovené v čl. 3 odst. 1. Kromě toho Komise pravidelně, nejméně však každých 12 měsíců, přezkoumá, zda tyto požadavky splňují noví poskytovatelé hlavních služeb platformem bez ohledu na jejich zemi usazení. Pravidelný přezkum rovněž prověří, zda je třeba upravit seznam dotčených hlavních služeb platformy strážce.

Odůvodnění

Pravidelný přezkum je považován za nezbytný, neboť trh se vyvíjí rychle.

Pozměňovací návrh 41

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 4 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Komise průběžně zveřejňuje a aktualizuje seznam strážců a seznam hlavních služeb platformem, u nichž musí strážci plnit povinnosti stanovené v člancích 5 a 6.	Komise průběžně zveřejňuje a aktualizuje seznam strážců a seznam hlavních služeb platformem, u nichž musí strážci plnit povinnosti stanovené v člancích 5 a 6. Komise by měla zveřejnit výroční zprávu se zjištěními svého sledování a předložit ji Evropskému parlamentu a Radě Evropské unie.

Odůvodnění

Aby se zajistila vysoká míra transparentnosti při prosazování nařízení týkajícího se aktu o digitálních trzích, mohla by tato výroční zpráva zahrnovat na jedné straně veškeré závěry, rozhodnutí a výsledky šetření provedených Komisí a na druhé straně veškeré informace oznámené strážcem.

Pozměňovací návrh 42

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 5 písm. b)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(b) musí podnikatelským uživatelům umožnit nabízet stejné produkty nebo služby koncovým uživatelům prostřednictvím online zprostředkovatelských služeb třetí strany za ceny nebo za podmínek, které se liší od cen nebo podmínek nabízených prostřednictvím online zprostředkovatelských služeb strážce;	(b) musí podnikatelským uživatelům umožnit nabízet stejné produkty nebo služby koncovým uživatelům prostřednictvím online zprostředkovatelských služeb třetí strany a přidružených služeb za ceny nebo za podmínek, které se liší od cen nebo podmínek nabízených prostřednictvím online zprostředkovatelských a přidružených služeb strážce;

Odůvodnění

Je třeba sem zahrnout přidružené služby.

Pozměňovací návrh 43

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 5 písm. h) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>je ze své podstaty považován za poskytovatele hlavní infrastruktury, a nemůže tedy zamítnout přístup ke službě podniku a koncovému uživateli. Pokud je podniku nebo koncovému uživateli zamítnut přístup k hlavní službě platformou poskytované strážcem, může se uživatel odvolat. Za tímto účelem by měl poradní výbor pro digitální trhy stanovený v článku 32 tohoto nařízení jednat jako jednotné kontaktní místo.</i>

Odůvodnění

Mělo by se zde poukázat na to, že je zapotřebí jednotné kontaktní místo.

Pozměňovací návrh 44

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 6 odst. 1 písm. l) (nové)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>musí zajistit nepřetržitý, standardizovaný a automatizovaný tok informací, zaručit, aby byla aplikační programovací rozhraní strážce slučitelná s vlastními systémy správních a donucovacích orgánů, a zdržet se způsobování dodatečné administrativní zátěže tím, že by vytvářel takové prostředí aplikačního programovacího rozhraní, které by bylo nepříznivé pro účinnou spolupráci a vy-máhání ve smyslu tohoto nařízení.</i>

Odůvodnění

Členské státy jsou při účinném plnění svých správních povinností závislé na poskytování dostatečných údajů ze strany strážců. Proto je důležité, aby strážci poskytli technologické prostředky, které zajistí interoperabilitu jejich rozhraní s příslušnými vlastními systémy orgánů členských států, aby mohl probíhat nepřetržitý, automatizovaný a standardizovaný tok informací za účelem účinné spolupráce.

Pozměňovací návrh 45

COM(2020) 842 final – 1. část

Čl. 7 odst. 8 (nový)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
	<i>Aby se zajistilo dodržování povinností strážce, funguje nově zřízený poradní výbor pro digitální trhy jako jednotné kontaktní místo a měl by být vybičnut, aby do svých postupů zapojil vnitrostátní sociální partnery.</i>

Odůvodnění

Je třeba zřídit jednotné kontaktní místo, na jehož činnosti se budou podílet vnitrostátní sociální partneři.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

Úvod

1. vítá návrhy Evropské komise týkající se aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích a záměr, který je těmito návrhy sledován, tj. zavést harmonizovaná a horizontální pravidla s cílem modernizovat právní předpisy EU v oblasti digitálních služeb a online platform;
2. domnívá se, že tyto návrhy nastolují přiměřenou rovnováhu ve snaze zamezit zneužívání a selhání trhu, podpořit rovné podmínky v rámci evropského jednotného digitálního trhu a předejít tomu, aby bylo bráněno inovacím a účinnému fungování evropského jednotného digitálního trhu;
3. varuje před změnami návrhů, které by vedly k příliš přísné regulaci, jež by bránila inovacím a vytvářela další regulační zátěž pro podniky. Zdůrazňuje, že k naplnění cíle digitální transformace pomůže EU pouze vyvážené a podnikatelsky příznivé právní prostředí;
4. má za to, že návrhy týkající se aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích řeší právní nejistotu a administrativní zátěž, která vyplývá z rozdílnosti vnitrostátních právních předpisů a právních předpisů EU upravujících digitální služby, včetně nedávné judikatury. Soudržný a harmonizovaný právní přístup jako výchozí požadavek usnadňuje místním a regionálním orgánům chápání a uplatňování horizontálních pravidel, která definují odpovědnost a povinnosti poskytovatelů digitálních služeb, a posiluje jednotný (digitální) trh;
5. poukazuje na výrazný místní a regionální rozměr návrhů týkajících se aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích. Digitální služby ovlivňují každodenní život občanů a některá z odvětví, ve kterých působí určité platformy, jako je bydlení a turistické ubytování, městská doprava a poskytování veřejných služeb, jsou regulována na místní a regionální úrovni. Zdůrazňuje, že je třeba uplatňovat takový regulační přístup, který umožní inovace, konkurenceschopnost Evropy a spravedlivou hospodářskou soutěž;
6. je potěšen tím, že se návrhy zabývají také mnohými z otázek, které VR nadnesl ve svém stanovisku Evropský rámec pro regulační reakce na ekonomiku sdílení⁽¹⁾;
7. domnívá se, že obchodní modely informačních služeb jsou založeny na údajích a informacích a důležitou roli v nich hraje faktor času. Z tohoto důvodu požaduje účinné poskytování informací o přístupu k údajům a o odstraňování nezákonného obsahu a také zajištění transparentního sledování a podávání zpráv ze strany Evropské komise;

⁽¹⁾ Stanovisko VR Evropský rámec pro regulační reakce na ekonomiku sdílení, zpravodaj: Peter Florianschütz (AT/ELS), ECON-VI/048.

8. upozorňuje na příležitosti, které nabízejí online platformy z hlediska podpory veřejného diskurzu a poskytování informací občanům. Poukazuje na to, že v souvislosti s pandemií COVID-19 začaly být online platformy ještě více využívány ze strany místních a regionálních orgánů a ukázalo se, že tradiční malé a střední podniky a začínající podniky jsou schopny rozvíjet průlomové inovace v reakci na skutečné potřeby světa, vytvářet nová pracovní místa a budovat součinnost;

9. zdůrazňuje, že rovné podmínky mají v digitálním odvětví prvořadý význam, zejména pro malé a střední podniky, které nabízejí své produkty a služby na platformách a u nichž uvádění produktů a služeb na trh a jejich prodej závisí na digitálních platformách⁽²⁾. V této souvislosti vítá plánovaný zákaz zvýhodňování vlastních produktů a služeb;

Odpovědnost za nezákonný obsah a opatření

10. domnívá se, že největší výzva spojená s návrhem aktu o digitálních službách spočívá v ochraně hlavních zásad směrnice o elektronickém obchodu, která funguje dobře, a zejména v zachování obecné koncepce, o níž se opírají články 13 a 14, což jsou stávající postupy oznamování a přijímání opatření a nutnost zohlednit novou tržní dynamiku a selhání trhu;

11. poukazuje na to, že nařízení definuje pouze formální postup nakládání s nezákonným obsahem a ponechává na členských státech, aby určily, co představuje nezákonný obsah ve smyslu tohoto nařízení;

12. je potěšen tím, že v rámci výchozího požadavku pro poskytování služeb na evropském jednotném digitálním trhu ponese poskytovatelé online služeb odpovědnost za protiprávní jednání nebo šíření nezákonného obsahu. Toho bude dosaženo prostřednictvím harmonizovaných pravidel v oblasti výjimek z odpovědnosti a moderování obsahu, jasného podávání zpráv, odpovědnosti týkající se transparentnosti a povinností v oblasti náležité péče pro určité zprostředkovatelské služby. V tomto ohledu zdůrazňuje, že velikost a rozsah platform podstatně ovlivňuje jejich schopnost přijmout proaktivní opatření proti nezákonnému obsahu online;

13. pokud jde o právo uživatelů na anonymitu, zdůrazňuje, že to je zakotveno v obecném nařízení o ochraně osobních údajů⁽³⁾, avšak poukazuje na to, že by měla přednostně platit zásada „to, co je nezákonné offline, je nezákonné online“;

14. v tomto ohledu rozlišuje mezi úplnou anonymitou a naprostou neidentifikovatelností a poukazuje na technologii blockchain, která může tento přístup usnadnit. Zdůrazňuje, že veškerá opatření v oblasti moderování obsahu by měla být doprovázena vhodnými zárukami, aby tyto postupy byly přiměřené;

Dohled a šetření

15. podporuje zavedení kontrol založených na algoritmu a povinností týkajících se transparentnosti v případě problémů mezi dodavateli a potvrzuje, že tato opatření mohou výrazně pomoci místním a regionálním orgánům, které tak mohou zjistit, že jsou na jejich území poskytovány online služby, které se neřídí příslušnými právními předpisy;

Vymáhání právních předpisů

16. podporuje návrh, podle něhož budou tyto právní předpisy vymáhány prostřednictvím systému tvořeného Evropským sborem pro digitální služby, koordinátorem digitálních služeb a vnitrostátními koordinátory digitálních služeb, přičemž Evropská komise bude mít na starosti sledování. Pomůže to těm místním a regionálním orgánům, pro které je obtížné prosazovat místní právní předpisy ve vztahu k digitálním službám se sídlem v jiných členských státech EU, poněvadž nemají potřebné zdroje a kapacity, aby mohly vést soudní spor v jiném členském státě EU;

17. zdůrazňuje, že je třeba navázat účinnou spolupráci mezi orgány členských států s cílem ustavit koordinátory digitálních služeb, sdílet údaje a prosazovat platná pravidla. Poukazuje také na to, že místní a regionální orgány poskytují informace příslušným koordinátorům digitálních služeb v ostatních členských státech a měly by být zapojeny do daného procesu;

⁽²⁾ Průzkum agentury Bundesnetzagentur (Německá spolková agentura pro síť v oblasti elektřiny, plynu, telekomunikací, poštovních služeb a železnice) provedený v říjnu 2020 ukazuje, že malé a střední podniky jsou vysoce závislé na online platformách, zejména v případě uvádění produktů a služeb na trh a prodeje. Bundesnetzagentur – *Interim results – public consultation on digital platforms* (Předběžné výsledky – veřejná konzultace týkající se digitálních platform).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES, Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.

18. je znepokojen tím, že zatímco na postupy oznamování a přijímání opatření a příkazy se vztahuje kapitola II (články 8 a 9), na příslušnost se vztahuje kapitola III, což může vést ke vzniku právních problémů ohledně vymáhání těchto ustanovení. Je rovněž znepokojen tím, že mechanismus přeshraniční spolupráce nemusí být postačující;

Přístup k údajům

19. je si vědom toho, že pro účinné vymáhání na úrovni členských států a na nižší než celostátní úrovni hraje důležitou roli sdílení údajů, a poukazuje na to, že přístup k údajům má zásadní význam pro veřejné orgány, zejména na místní a regionální úrovni. Není možné vymáhat platná pravidla a zabezpečit kontrolní mechanismy bez přístupu k příslušným údajům z platform, jež provozují svou činnost na daném území. Připomíná svůj postoj, který vyjádřil v nedávné minulosti, a sice že nejednotné přístupy vedou k dalšímu roztržštění a je třeba se jim vyhnout⁽⁴⁾;

20. vítá zavedení příslušných požadavků týkajících se sdílení údajů, neboť dobrovolná samoregulace nepostačovala k tomu, aby byl místním a regionálním orgánům zaručen přístup k údajům;

21. vyzývá Evropskou komisi, aby poskytla doporučení ohledně společného souboru standardních požadavků na interoperabilitu vlastních systémů orgánů. Je třeba zvážit vytvoření aplikačních programovacích rozhraní;

22. podporuje ustanovení týkající se přenositelnosti údajů a zdůrazňuje, že odhlášení se z určité služby by nemělo být výrazněji obtížnější než přihlášení se k ní;

Místní ekonomika

23. zdůrazňuje význam navrhovaných nařízení pro místní ekonomiku, neboť pro malé a střední podniky a začínající podniky budou harmonizovaná pravidla přínosem. Nařízení tvoří rámec, v němž mohou malé a střední podniky rozšířit svou činnost na jednotném trhu. V průzkumu sdružení Eurochambres, v němž byl vyzdvížen potenciál rozšíření provozování činnosti v rámci jednotného trhu, bylo uvedeno, že malé a střední podniky více než kdy jindy obchodují elektronickou cestou, avšak podle průzkumu Eurobarometr, který byl proveden v září 2020, jen 4 % z nich prodávají své zboží online spotřebitelům v jiných členských státech⁽⁵⁾;

24. je potěšen tím, že návrhy se snaží podpořit konkurenceschopný, dynamický a odolný průmysl a inovace v Evropě, a zdůrazňuje význam pro místní a regionální orgány, které podporují místní subjekty prostřednictvím mechanismů financování a podpory;

25. doufá, že současné návrhy přinesou v oblasti služeb zásadní změny, například co se týče zakládání podniků, podávání daňových příznání, účasti na veřejných zakázkách, elektronické identifikace a digitálního podpisu;

26. konstatuje, že mnoho menších subjektů závisí z hlediska obchodních transakcí na zavedených ekosystémech online platform a že pandemie COVID-19 ještě zvýšila závislost menších podniků odkázaných na zavedené ekosystémy online platform ohledně oslovení podnikových uživatelů a spotřebitelů;

27. vyzývá Evropskou komisi, aby ve svých legislativních návrzích lépe zohlednila skutečnost, že digitální transformace se v jednotlivých regionech nachází v různé fázi. V této souvislosti spolupracuje s příslušnými institucemi a znalostními centry s cílem pochopit složité faktory, které podněcují změny na vnitrostátní a regionální úrovni, a vypracovat pevné, avšak flexibilní inovativní strategie digitální transformace. Tyto strategie sníží zjištěné nerovnosti mezi členskými státy a regiony a rozdílů mezi odlehklými, venkovskými, okrajovými a městskými oblastmi;

28. domnívá se, že v kontextu hospodářského oživení v Evropě představuje digitální soudržnost –stejně jako soudržnost environmentální a klimatická – důležitý rozměr doplňující tradiční koncepci hospodářské, sociální a územní soudržnosti, která je zakotvena ve Smlouvě o EU. Požaduje, aby byly ve větší míře uznávány coby základní hodnoty při přechodu k udržitelnějším hospodářským modelům;

⁽⁴⁾ Stanovisko Strategie pro formování digitální budoucnosti Evropy a Evropská strategie pro data, zpravodaj: Mark Weinmeister (DE/ELS), ECON-VII/004.

⁽⁵⁾ Bleskový průzkum Eurobarometr 486, který sdružení Eurochambres cituje v obecných doporučeních k aktu o digitálních službách ze dne 9. prosince 2020: Akt o digitálních službách – DOPORUČENÍ EUROCHAMBRES.

29. je toho názoru, že je třeba zabránit „dvoji digitální propasti“ z důvodu chybějící infrastruktury a gramotnosti a dovedností v oblasti IT. Tam, kde pandemie COVID-19 prohloubila rozdíly, je naléhavě zapotřebí podpořit budování kapacit pro občany a podniky, zejména tradiční malé a střední podniky, začínající podniky a veřejný sektor;

Dopad na žurnalistiku a sdělovací prostředky

30. domnívá se, že je třeba důkladně posoudit otázku financování reklam v placeném zpravodajském obsahu. Regulační změny mohou mít výrazný dopad na životaschopné obchodní modely poskytovatelů zpravodajství do budoucna, a proto Výbor požaduje, aby byla větší pozornost věnována pluralitě sdělovacích prostředků;

31. upozorňuje na to, že je důležitá maximální jasnost a legislativní soudržnost. Zdůrazňuje, že v zájmu zamezení nechtěným důsledkům by akt o digitálních službách měl obsahovat horizontální rámec, který bude obzvláště relevantní pro odvětvové právní předpisy, jako je např. porušení autorských práv, teroristický obsah, dětská pornografie nebo nezákonné nenávistné projevy a nezákonné produkty. Domnívá se, že ve vztahu k aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích je za *lex specialis* v zásadě třeba považovat směrnici o autorském právu⁽⁶⁾, směrnici o audiovizuálních mediálních službách⁽⁷⁾ a obecné nařízení o ochraně osobních údajů;

32. domnívá se, že by měly být respektovány pravomoci na celostátní nebo nižší úrovni, v závislosti na příslušném rozdělení zákonných pravomocí, a nástroje týkající se trhů v oblasti sdělovacích prostředků a informací za účelem zohlednění kulturních identit, ochrany pluralismu, účinného boje proti nenávistným výrokům a boje proti škodlivým informacím na internetu, jako je tomu v případě informací offline. Příslušné orgány v členských státech by měly mít i nadále právo zachovat nebo zavést přísnější právní předpisy za účelem prosazování oprávněných zájmů;

Subsidiarita

33. domnívá se, že oba návrhy, jež jsou založeny na článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie – který umožňuje zavedení opatření k zajištění fungování vnitřního trhu –, jsou v souladu se zásadou subsidiarity. Aby se zabránilo roztržitému jednotnému trhu, musí existovat harmonizované podmínky pro přeshraniční služby, které mohou být zaručeny pomocí mechanismů pro koordinovaný dohled a spolupráci v oblasti digitálních služeb mezi orgány na úrovni EU;

34. má za to, že tato opatření slouží k dosažení soudržnosti v celé EU a jsou dostatečná pro to, aby donutila poskytovatele ze třetích zemí určit právního zástupce pro zájmy spotřebitelů v rámci EU podle vzoru obecného nařízení o ochraně osobních údajů;

35. zdůrazňuje, že v evropských právních předpisech je vždy nutné zohledňovat záruku místní a regionální samosprávy, která je zakotvena v primárním právu v čl. 4 odst. 2 SEU;

Oblasti, které jsou z návrhů vyňaty: zdanění a pracovní podmínky

36. zdůrazňuje, že se daná dvě nařízení přímo nezabývají místním zdaněním digitálních služeb, například poplatky z pobytu;

37. domnívá se, že návrhy týkající se aktu o digitálních službách a aktu o digitálních trzích je třeba chápat také v širším politickém kontextu. Ten zahrnuje zejména spravedlivé zdanění digitální ekonomiky, například prostřednictvím aktualizovaných daňových pravidel, přičemž je zapotřebí přihlídnout k tomu, že digitalizované podniky a jejich obchodní modely mohou vykonávat podnikatelskou činnost v určité jurisdikci, aniž by v ní byly fyzicky přítomny. V této souvislosti připomíná, že je nutné uznat úlohu, kterou z hlediska vytváření hodnoty pro podniky hrají koncoví uživatelé. Podporuje proto výzvu Evropského parlamentu, aby Komise do června 2021 předložila návrhy s cílem objasnit a harmonizovat zdanění činností digitálních podniků všech subjektů, včetně těch, které jsou usazeny mimo EU. Tuto reformu je třeba chápat a provést v širším mezinárodním rámci, a zejména v inkluzivním rámci G20/OECD. Zdůrazňuje, že je důležité posílit rovné podmínky pro poskytovatele tradičních služeb a digitálních služeb v EU tím, že se zajistí, aby daňová pravidla odpovídala skutečné situaci na poli moderního světového hospodářství a chránila konkurenceschopnost Evropy a její atraktivitu z hlediska zahraničních investic;

⁽⁶⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnice 96/9/ES a 2001/29/ES (Úř. věst. L 130, 17.5.2019, s. 92).

⁽⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/13/EU ze dne 10. března 2010 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb (směrnice o audiovizuálních mediálních službách) (Úř. věst. L 95, 15.4.2010, s. 1).

38. konstatuje, že se očekává, že Evropská komise v roce 2021 rovněž předloží samostatný legislativní návrh týkající se pracovních podmínek pracovníků platform. Poukazuje na to, že se již vyjádřil k výzvám a otázkám v oblasti regulace na místní a regionální úrovni ohledně práce prostřednictvím platform⁽⁸⁾, zejména těm, které vyplývají z pandemie COVID-19⁽⁹⁾;

39. těší se na spolupráci s Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou ohledně dalšího vylepšení evropského rámce pro regulační reakce na online služby tak, aby byl využit potenciál pro rozsáhlejší evropské inovace a pro růst, rozšíření činnosti a prosperitu začínajících podniků a zároveň byl položen důraz na otevřený a konkurenceschopný evropský obchod, který vždy podporoval růst.

V Bruselu dne 30. června 2021

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽⁸⁾ Stanovisko VR Práce prostřednictvím platform – výzvy v oblasti regulace na místní a regionální úrovni, zpravodaj: Dimitrios Birmas, SEDEC-VI/051.

⁽⁹⁾ Stanovisko VR Strategie pro formování digitální budoucnosti Evropy a Evropská strategie pro data, zpravodaj: Mark Weinmeister (DE/ELS), ECON-VII/004.

Stanovisko Evropského výboru regionů k posílení odolnosti kritických subjektů

(2021/C 440/14)

Zpravodaj:	Mario GUARENTE (IT/EKR), starosta obce Potenza
Odkaz:	Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o posílení odolnosti kritických subjektů COM(2020) 829 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

Čl. 3 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Tato strategie bude obsahovat alespoň tyto prvky:	Tato strategie bude obsahovat alespoň tyto prvky:
a) strategické cíle a priority za účelem posílení celkové odolnosti kritických subjektů s přihlédnutím k přeshraniční vzájemné přeshraniční a meziodvětvové závislosti;	a) strategické cíle a priority za účelem posílení celkové odolnosti kritických subjektů s přihlédnutím k přeshraniční vzájemné přeshraniční a meziodvětvové závislosti;
b) správní rámec pro naplnění cílů a priorit, včetně popisu úlohy a povinností různých orgánů, kritických subjektů a dalších stran zapojených do provádění této strategie;	b) správní rámec pro naplnění cílů a priorit, včetně popisu úlohy a povinností různých orgánů, kritických subjektů a dalších stran zapojených do provádění této strategie;
c) popis opatření nezbytných k posílení celkové odolnosti kritických subjektů, včetně vnitrostátního posouzení rizik, určení kritických subjektů a subjektů rovnocenných kritickým subjektům, a opatření na podporu kritických subjektů přijatá v souladu s touto kapitolou;	c) popis opatření nezbytných k posílení celkové odolnosti kritických subjektů, včetně vnitrostátního posouzení rizik, určení kritických subjektů a subjektů rovnocenných kritickým subjektům, a opatření na podporu kritických subjektů přijatá v souladu s touto kapitolou;
d) politický rámec pro posílenou koordinaci mezi příslušnými orgány určenými podle článku 8 této směrnice a podle [směrnice o bezpečnosti sítí a informací 2] pro účely sdílení informací o incidentech a kybernetických hrozbách a výkonu úkolů v oblasti dohledu.	d) politický rámec pro posílenou koordinaci mezi příslušnými orgány určenými podle článku 8 této směrnice a podle [směrnice o bezpečnosti sítí a informací 2] pro účely sdílení informací o incidentech a kybernetických hrozbách a výkonu úkolů v oblasti dohledu;
	e) pokyny pro komunikační činnosti, v nichž budou sladěny požadavky týkající se důvěrnosti a požadavky týkající se poskytování informací o rizicích regionálním a místním orgánům a obyvatelstvu.
Strategie se podle potřeby aktualizuje, nejméně však každé čtyři roky.	Strategie se podle potřeby aktualizuje, nejméně však každé čtyři roky.

Odůvodnění

Důležitým nástrojem pro posílení odolnosti kritických subjektů jsou komunikační a informační činnosti, jejichž účelem je upozornit místní orgány i obyvatelstvo na rizika katastrof, které mohou zasáhnout kritické infrastruktury na daném území. Uvádí se to mimo jiné i v prioritě č. 1 sendajského rámce⁽¹⁾. Při uskutečňování tohoto cíle je třeba věnovat zvláštní pozornost také požadavkům na důvěrnost kritických informací.

Pozměňovací návrh 2

Čl. 4 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Príslušné orgány určené podle článku 8 vypracují seznam základních služeb v odvětvích uvedených v příloze. Do [tří let po vstupu této směrnice v platnost], v případě potřeby a nejméně každé čtyři roky provedou posouzení všech příslušných rizik, která mohou mít dopad na poskytování těchto základních služeb, s cílem určit kritické subjekty v souladu s článkem 5 odst. 1 a pomoci těmto kritickým subjektům při přijímání opatření podle článku 11. Posouzení rizik zohlední všechna příslušná přírodní a člověkem způsobená rizika, včetně havárií, přírodních katastrof, mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví, nepřátelských hrozeb, včetně teroristických trestných činů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541.	Príslušné orgány určené podle článku 8 vypracují seznam základních služeb v odvětvích uvedených v příloze. Do [tří let po vstupu této směrnice v platnost], v případě potřeby a nejméně každé čtyři roky provedou posouzení všech příslušných rizik, která mohou mít dopad na poskytování těchto základních služeb, s cílem určit kritické subjekty v souladu s článkem 5 odst. 1 a pomoci těmto kritickým subjektům při přijímání opatření podle článku 11. Posouzení rizik zohlední všechna příslušná přírodní a člověkem způsobená rizika, včetně havárií, přírodních katastrof, mimořádných událostí v oblasti veřejného zdraví, nepřátelských hrozeb, včetně teroristických trestných činů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/541. Zvláštní pozornost se při tom věnuje také stavu stávajících fyzických infrastruktur, aby bylo možné navrhnout vhodné programy v oblasti modernizace a nové výstavby.

Odůvodnění

Stav stávajících fyzických infrastruktur je důležitým aspektem, který ovlivňuje nynější i budoucí schopnost kritických subjektů předcházet případným incidentům nebo tyto incidenty řešit. Proto by měl být zohledňován při posuzování rizik a následném navrhování programů v oblasti modernizace a nové výstavby.

Pozměňovací návrh 3

Čl. 6 odst. 1 písm. c) a e)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Při určování významnosti narušení podle článku 5 odst. 2 písm. c) členské státy zváží tyto okolnosti: a) počet uživatelů, kteří jsou závislí na službě poskytované daným subjektem; b) závislost dalších odvětví podle přílohy II na této službě;	Při určování významnosti narušení podle článku 5 odst. 2 písm. c) členské státy zváží tyto okolnosti: a) počet uživatelů, kteří jsou závislí na službě poskytované daným subjektem; b) závislost dalších odvětví podle přílohy II na této službě;

⁽¹⁾ <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>.

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
c) možný dopad incidentů, pokud jde o jejich intenzitu a délku trvání, na ekonomické a společenské činnosti, na životní prostředí nebo na veřejnou bezpečnost;	c) možný dopad incidentů, pokud jde o jejich intenzitu a délku trvání, na ekonomické a společenské činnosti, na životní prostředí nebo na veřejnou bezpečnost, přičemž tuto otázku v relevantních případech konzultují s místními a regionálními orgány;
d) podíl tohoto subjektu na trhu s takovýmito službami;	d) podíl tohoto subjektu na trhu s takovýmito službami;
e) zeměpisnou oblast, která by mohla být incidentem ovlivněna, včetně případných přeshraničních dopadů;	e) zeměpisnou oblast, která by mohla být incidentem ovlivněna, včetně případných přeshraničních dopadů, přičemž tuto otázku v relevantních případech konzultují s místními a regionálními orgány;
f) důležitost subjektu, pokud jde o udržování dostatečné úrovně dané služby, s přihlédnutím k dostupnosti alternativních způsobů zajištění této služby.	f) důležitost subjektu, pokud jde o udržování dostatečné úrovně dané služby, s přihlédnutím k dostupnosti alternativních způsobů zajištění této služby.

Odůvodnění

Místní a regionální dopad incidentů mohou lépe posoudit místní a regionální orgány.

Pozměňovací návrh 4

Čl. 8 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány, kdykoli je to vhodné, v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy konzultovaly a spolupracovaly s dalšími příslušnými vnitrostátními orgány, zejména s těmi, které odpovídají za civilní ochranu, vymáhání práva a ochranu osobních údajů, jakož i s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně kritických subjektů.	Členské státy zajistí, aby jejich příslušné orgány, kdykoli je to vhodné, v souladu s právem Unie a vnitrostátními právními předpisy konzultovaly a spolupracovaly s dalšími příslušnými vnitrostátními – a případně i místními a regionálními – orgány, zejména s těmi, které odpovídají za civilní ochranu, vymáhání práva a ochranu osobních údajů, jakož i s příslušnými zúčastněnými stranami, včetně kritických subjektů.

Odůvodnění

Jednotlivé členské státy mohou mít odlišné rozdělení pravomocí.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 9 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy podpoří kritické subjekty při posilování jejich odolnosti. Tato podpora může zahrnovat vypracování poradenských materiálů a metodik, podporu organizace cvičení sloužícího k otestování jejich odolnosti a zaměstnancům kritických subjektů poskytovat školení.	Členské státy podpoří kritické subjekty při posilování jejich odolnosti. Tato podpora může zahrnovat vypracování poradenských materiálů a metodik, podporu organizace cvičení sloužícího k otestování jejich odolnosti a zaměstnancům kritických subjektů poskytovat školení, podporu komunikačních a informačních činností, jejichž účelem je upozornit na příslušná rizika místní orgány a obyvatelstvo potenciálně dotčených území.

Odůvodnění

Pro posílení odolnosti komunit má zásadní význam komunikace.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 16 odst. 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů je složena ze zástupců členských států a Komise. Je-li to pro plnění jejích úkolů relevantní, může skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů vyzvat zástupce zúčastněných stran k účasti na své práci.	Skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů je složena ze zástupců členských států a Komise a také z jednoho zástupce Evropského výboru regionů, který v ní má úlohu pozorovatele. Je-li to pro plnění jejích úkolů relevantní, může skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů vyzvat zástupce zúčastněných stran k účasti na své práci.

Odůvodnění

VR může k činnosti skupiny pro posílení odolnosti kritických subjektů přispět tím, že bude prezentovat postoj místních a regionálních orgánů a poskytne jí své rozsáhlé zkušenosti a znalosti, které získal v praxi.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 16 odst. 3

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů má tyto úkoly:	Skupina pro posílení odolnosti kritických subjektů má tyto úkoly:
a) podporuje Komisi v rámci pomoci členským státům při posilování jejich kapacity přispívat k zajištění odolnosti kritických subjektů v souladu s touto směrnicí;	a) podporuje Komisi v rámci pomoci členským státům při posilování jejich kapacity přispívat k zajištění odolnosti kritických subjektů v souladu s touto směrnicí;
b) hodnotí strategie pro posílení odolnosti kritických subjektů uvedené v článku 3 a stanoví ve vztahu k těmto strategiím osvědčené postupy;	b) hodnotí strategie pro posílení odolnosti kritických subjektů uvedené v článku 3 a stanoví ve vztahu k těmto strategiím osvědčené postupy;
c) usnadňuje výměnu osvědčených postupů, pokud jde o určení kritických subjektů členskými státy v souladu s článkem 5, a to i v souvislosti s přeshraničními závislostmi a ohledně rizik a incidentů;	c) usnadňuje výměnu osvědčených postupů, pokud jde o určení kritických subjektů členskými státy v souladu s článkem 5, a to i v souvislosti s přeshraničními závislostmi a ohledně rizik a incidentů;
d) na žádost přispívá k přípravě pokynů uvedených v článku 6 odst. 3 a případných aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů podle této směrnice;	d) na žádost přispívá k přípravě pokynů uvedených v článku 6 odst. 3 a případných aktů v přenesené pravomoci a prováděcích aktů podle této směrnice;
e) každoročně posuzuje souhrnné zprávy uvedené v článku 8 odst. 3;	e) každoročně posuzuje souhrnné zprávy uvedené v článku 8 odst. 3;
f) zajišťuje výměnu osvědčených postupů týkající se výměny informací souvisejících s hlášením incidentů uvedených v článku 13;	f) zajišťuje výměnu osvědčených postupů týkající se výměny informací souvisejících s hlášením incidentů uvedených v článku 13;
g) analyzuje zprávy poradních misí a poskytuje k nim rady v souladu s článkem 15 odst. 3;	g) analyzuje zprávy poradních misí a poskytuje k nim rady v souladu s článkem 15 odst. 3;
h) zajišťuje výměnu informací a osvědčených postupů v oblasti výzkumu a vývoje, pokud jde o posilování odolnosti kritických subjektů v souladu s touto směrnicí;	h) zajišťuje výměnu informací a osvědčených postupů v oblasti výzkumu a vývoje, pokud jde o posilování odolnosti kritických subjektů v souladu s touto směrnicí;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
i) v náležitých případech zajišťuje výměnu informací v záležitostech týkajících se posilování odolnosti kritických subjektů s příslušnými orgány, institucemi, úřady a agenturami Unie.	i) v náležitých případech zajišťuje výměnu informací v záležitostech týkajících se posilování odolnosti kritických subjektů s příslušnými orgány, institucemi, úřady a agenturami Unie; j) <i>zajišťuje výměnu zkušeností a údajů z jednotlivých území, které jsou užitečné z hlediska vypracování strategií pro posílení odolnosti, a to se zapojením místních a regionálních orgánů.</i>

Odůvodnění

Výměna zkušeností a údajů z jednotlivých území významně přispívá k vypracování a provádění účinných strategií pro posílení odolnosti.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

1. vítá skutečnost, že byla výrazně rozšířena působnost navrhované směrnice, která se tak nyní vztahuje na energetiku, dopravu, zdraví, pitnou vodu, odpadní vodu, digitální infrastrukturu, veřejnou správu a vesmírný program;
2. vyzývá Evropskou komisi, aby zvážila, zda by do působnosti směrnice neměla být případně zahrnuta další odvětví, mj. řetězce pro distribuci zboží základní potřeby, a zejména pak odvětví výroby, zpracování a distribuce potravin;
3. s ohledem na komplexní povahu zejména distribučních řetězců zdůrazňuje, že je třeba tuto otázku rozvést a podpořit při tom vypracování zvláštních studií s cílem definovat spolehlivý metodický rámec pro jejich hodnocení a ochranu;
4. i s ohledem na dramatické zkušenosti v souvislosti s pandemií COVID-19 žádá, aby byla přijata opatření, která posílí odolnost řetězců pro distribuci zboží základní potřeby tím, že bude diverzifikována distribuční síť a v závislosti na významu distribuovaného zboží bude odpovídajícím způsobem navýšen počet potenciálních dodavatelů;
5. zdůrazňuje, že velká část právních předpisů v této oblasti je sice stanovována na úrovni EU a na úrovni členských států, místní a regionální orgány mají nicméně primární odpovědnost a pravomoc v oblasti ochrany daného území. Proto by se měly konkrétně a rozsáhle podílet na posilování odolnosti kritických infrastruktur na svém území a využívat při tom vlastní poznatky a zkušenosti;
6. je potěšen tím, že se důraz přesunul z ochrany infrastruktur na posilování odolnosti subjektů, které je provozují. Upozorňuje však na to, že ochrana majetku a infrastruktur nesmí být zanedbávána, poněvadž přírodní nebo člověkem způsobené katastrofy je mohou fyzicky poškodit a mohou mít vážné důsledky nejen v celostátním měřítku, ale také v měřítku místním a regionálním či přeshraničním;
7. zdůrazňuje přidanou hodnotu místních a regionálních orgánů v přeshraničních situacích, zejména pokud jde o pochopení rizik a posuzování závažnosti incidentů a možných důsledků i vzájemnou závislosti mezi odvětvími a územními celky;
8. souhlasí s tím, že by každý členský stát měl mít strategii, která bude připravena ve spolupráci s místními a regionálními orgány a v níž budou stanoveny cíle a nezbytná politická opatření, aby tak bylo možné přistupovat k posilování odolnosti kritických subjektů komplexně. V tomto ohledu je třeba vycházet z posouzení veškerých relevantních přírodních a člověkem způsobených rizik, jež mohou ovlivnit poskytování základních služeb – patří sem například havárie, přírodní katastrofy, mimořádné situace v oblasti veřejného zdraví nebo teroristické útoky;
9. zdůrazňuje, že by se členské státy měly dohodnout na společném výkladu toho, co se rozumí kritickým subjektem a jak jej chránit, s cílem určit nejlepší způsoby, jak zvýšit odolnost kritických subjektů vzhledem k významnému dopadu na fungování vnitřního trhu;
10. vyzdvihuje specifický případ nejvzdálenějších regionů, jejichž jedinečné podmínky z nich činí obzvláště zranitelná území, u nichž je jednoznačně nezbytné zajistit odolnost infrastruktury;

11. domnívá se, že by bylo vhodné, aby Komise formulovala příslušné pokyny s cílem zaručit účinné a jednotné uplatňování směrnice ve všech členských státech. Měla by při tom stanovit postup hodnocení a případná další opatření a uplatnit v tomto ohledu ucelený přístup, který bude brát v potaz vzájemnou provázanost napříč odvětvími a hranicemi a umožní náležitě posílit odolnost z hlediska ochrany, prevence rizik, kontinuity činnosti a obnovy;
12. zdůrazňuje, že je mimořádně důležité navázat za účelem posílení odolnosti kritických subjektů, včetně fyzických infrastruktur, užší spolupráci mezi regiony (například prostřednictvím programů INTERREG nebo evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)), aby bylo možné předcházet zničení či narušení těchto zařízení, které by mohlo mít vážné přeshraniční důsledky;
13. je toho názoru, že při provádění posouzení rizik v členských státech by měla být zohledněna nižší než celostátní úroveň, neboť fyzické umístění zařízení určitého kritického subjektu může mít rovněž určující vliv na to, jaké budou dopady a případné důsledky v praxi;
14. souhlasí s tím, že je nezbytné posílit odolnost určených kritických subjektů. Obává se však, že by plnění povinností stanovených v navrhované směrnici mohlo přinést poměrně vysokou finanční zátěž;
15. upozorňuje na to, že by Komise měla zavést zvláštní podporu v již existujících programech, v jejichž rámci by byla kritickým subjektům (zejména těm veřejným) v případě potřeby poskytována podpora, mj. finančního rázu. Přispělo by to k tomu, aby byla včas přijímána účinná opatření;
16. domnívá se, že strategie pro posílení odolnosti kritických subjektů by měla být vypracována na vnitrostátní úrovni po konzultaci s místní a regionální úrovní;
17. ztotožňuje se s požadavkem, aby kritické subjekty v případě incidentu neprodleně informovaly příslušný orgán a zahrnuly do tohoto hlášení „veškeré dostupné informace nezbytné k tomu, aby příslušný orgán mohl pochopit povahu, příčinu a možné důsledky incidentu“. Žádá, aby v případě, že v dané zemi ještě neexistují struktury a mechanismy spolupráce v oblasti zvládání mimořádných událostí, byla na vnitrostátní úrovni vytvořena síť a navázána spolupráce mezi příslušnými orgány, včetně orgánů místních a regionálních, a odvětvími, aby tak bylo možné rychle zasáhnout v krizových situacích;
18. zdůrazňuje, že každý členský stát zodpovídá za ochranu základních infrastruktur a zajištění odolnosti kritických subjektů na svém území. Souhlasí s tím, že je třeba podrobit zvláštnímu dohledu kritické subjekty zvláštního evropského významu, tj. subjekty poskytující základní služby do více než jedné třetiny členských států nebo ve více než jedné třetině členských států;
19. zdůrazňuje, že je třeba posílit správu v oblasti řízení rizik podpořením přeshraniční spolupráce a spolupráce mezi členskými státy EU;
20. souhlasí s tím, že by pro účely navrhované směrnice měly být rovněž vzaty v potaz různé struktury a nástroje, které již existují v rámci mechanismu civilní ochrany Unie a Evropské referenční sítě pro ochranu kritické infrastruktury;
21. je si vědom toho, že pro posílení odolnosti komunit má zásadní význam komunikace. Proto doporučuje, aby byly v souladu s cíli stanovenými v sendajském rámci podporovány a prosazovány komunikační a informační iniciativy, jejichž účelem je upozorňovat místní orgány a obyvatelstvo na rizika katastrof, které mohou zasáhnout kritické infrastruktury na daném území;
22. domnívá se, že prostřednictvím koordinace, komunikace a výměny osvědčených postupů mezi celostátní, regionální a místní úrovní a mezi členskými státy lze podpořit efektivnější spolupráci z hlediska zdrojů, znalostí a synergie v rámci celého procesu řešení krizí.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

Stanovisko Evropského výboru regionů k revidovanému nařízení o transevropské energetické infrastruktuře pro zelenou a digitální transformaci

(2021/C 440/15)

Zpravodaj:	Robert Sorin NEGOIȚĂ (RO/PES), starosta 3. obvodu hlavního města Bukurešť
Odkaz:	Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 347/2013 COM(2020) 824 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Pozměňovací návrh 1

1. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(1) Ve svém sdělení „Zelená dohoda pro Evropu“ ze dne 11. prosince 2019 Komise vytyčila novou strategii růstu, jejímž cílem je transformovat Unii ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopným hospodářstvím méně náročným na zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů. Sdělení Komise o plánu pro dosažení cíle v oblasti klimatu, v němž se navrhuje zvýšit do roku 2030 míru omezení emisí skleníkových plynů alespoň na 55 % – přičemž tuto ambici schválila Evropská rada dne 11. prosince 2020 –, a související posouzení dopadů potvrzuje, že budoucí skladba zdrojů energie se bude velmi lišit od skladby současné, a podporuje nutnost přezkoumat a v případě potřeby revidovat právní předpisy v oblasti energetiky. Stávající investice do energetické infrastruktury zjevně nepostačují k transformaci a výstavbě energetické infrastruktury budoucnosti. To rovněž znamená, že musí existovat infrastruktura, která podpoří evropskou transformaci energetiky, a to včetně rychlé elektrifikace, rozšíření výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, většího využívání plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů, integrace energetického systému a většího využívání inovativních řešení.	(1) Ve svém sdělení „Zelená dohoda pro Evropu“ ze dne 11. prosince 2019 Komise vytyčila novou strategii růstu, jejímž cílem je transformovat Unii ve spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopným hospodářstvím méně náročným na zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů. Sdělení Komise o plánu pro dosažení cíle v oblasti klimatu, v němž se navrhuje zvýšit do roku 2030 míru omezení emisí skleníkových plynů alespoň na 55 % – přičemž tuto ambici schválila Evropská rada dne 11. prosince 2020 –, a související posouzení dopadů potvrzuje, že budoucí skladba zdrojů energie se bude velmi lišit od skladby současné, a podporuje nutnost přezkoumat a v případě potřeby revidovat primární i sekundární právní předpisy v oblasti energetiky na evropské, celostátní i regionální úrovni . Stávající investice do energetické infrastruktury zjevně nepostačují k transformaci a výstavbě energetické infrastruktury budoucnosti současně se zajištěním dodávek energie, která by odpovídala konkrétním potřebám a potenciálu různých regionů . To rovněž znamená, že musí existovat infrastruktura, která podpoří evropskou transformaci energetiky, a to včetně rychlé elektrifikace, rozšíření výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, většího využívání plynů z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkových plynů, rozvoje soustavy dálkového vytápění a chlazení , integrace energetického systému a většího využívání inovativních řešení, aby naše společnost byla zelená, udržitelná a cenově dostupná a aby došlo ke zlepšení životních podmínek .

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 2

5. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(5) Hodnocení nařízení (EU) č. 347/2013 jasně ukázalo, že tento rámec účinně zlepšil integraci sítí členských států a stimuloval obchod s energií, a přispěl tudíž ke konkurenceschopnosti Unie. Projekty společného zájmu v oblasti elektřiny a plynu výrazně přispěly k bezpečnosti dodávek energie. Pokud jde o plyn, je infrastruktura nyní dobře propojena a odolnost dodávek se od roku 2013 podstatně zlepšila. Regionální spolupráce v regionálních skupinách a prostřednictvím přeshraničního přidělování nákladů je důležitým faktorem provádění projektů. V mnoha případech však přeshraniční přidělování nákladů nevedlo ke zmenšení mezery ve financování projektu, jak bylo zamýšleno. Ačkoli většina povolenacích řízení byla zkrácena, v některých případech tento postup stále trvá dlouho. Důležitým činitelem byla finanční pomoc z Nástroje pro propojení Evropy, neboť granty na studie pomohly projektům snížit rizika v raných fázích vývoje, zatímco granty na práce podpořily projekty se zaměřením na hlavní problematická místa, která nemohlo dostatečně vyřešit tržní financování.	(5) Hodnocení nařízení (EU) č. 347/2013 jasně ukázalo, že tento rámec účinně zlepšil integraci sítí většiny členských států a stimuloval obchod s energií, a přispěl tudíž ke konkurenceschopnosti Unie. Projekty společného zájmu v oblasti elektřiny a plynu výrazně přispěly k bezpečnosti dodávek energie. Pokud jde o plyn, je infrastruktura nyní ve většině regionů dobře propojena a odolnost dodávek se od roku 2013 podstatně zlepšila. Dodnes však existují celé regiony, které dosud nedokázaly dostatečně zlepšit svoji kapacitu v oblasti plynárenské sítě, bezpečnosti dodávek energie a odolnosti. Stále existují projekty v oblasti distribuce plynu, které se nacházejí v různých fázích realizace a které dosud nebyly dokončeny. Regionální spolupráce v regionálních skupinách a prostřednictvím přeshraničního přidělování nákladů je důležitým faktorem provádění projektů. V mnoha případech však přeshraniční přidělování nákladů nevedlo ke zmenšení mezery ve financování projektu, jak bylo zamýšleno. Ačkoli většina povolenacích řízení byla zkrácena, v některých případech tento postup stále trvá dlouho. Důležitým činitelem byla finanční pomoc z Nástroje pro propojení Evropy, neboť granty na studie pomohly projektům snížit rizika v raných fázích vývoje, zatímco granty na práce podpořily projekty se zaměřením na hlavní problematická místa, která nemohlo dostatečně vyřešit tržní financování, přičemž tyto projekty jsou mimořádně důležité pro zajištění bezpečné a spravedlivé energetické transformace.

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 3

11. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(11) Bezpečnost dodávek energie, která je hlavním motivačním faktorem nařízení (EU) č. 347/2013, se díky projektům společného zájmu výrazně zlepšila. Kromě toho Komise ve svém posouzení dopadů týkajícím se klimatického cíle 27 očekává, že spotřeba zemního plynu se výrazně sníží, neboť bez dalšího omezení není tato spotřeba slučitelná s uhlíkovou neutralitou. Na druhé straně se do roku 2050 výrazně zvýší spotřeba bioplynu, vodíku z obnovitelných zdrojů, nízkouhlíkového vodíku a syntetických plyných paliv. Proto již infrastruktura pro zemní plyn nepotřebuje podporu prostřednictvím politiky nařízení TEN-E. Plánování energetické infrastruktury by mělo odrážet tuto měnící se situaci v oblasti zemního plynu.	(11) Bezpečnost dodávek energie, která je hlavním motivačním faktorem nařízení (EU) č. 347/2013, se díky projektům společného zájmu výrazně zlepšila. Kromě toho Komise ve svém posouzení dopadů týkajícím se klimatického cíle 27 očekává, že spotřeba zemního plynu se výrazně sníží, neboť bez dalšího omezení není tato spotřeba slučitelná s uhlíkovou neutralitou. Na druhé straně se do roku 2050 výrazně zvýší spotřeba bioplynu, vodíku z obnovitelných zdrojů, nízkouhlíkového vodíku a syntetických plyných paliv. Proto již nová infrastruktura pro zemní plyn nepotřebuje podporu prostřednictvím politiky nařízení TEN-E. Plánování energetické infrastruktury by mělo odrážet tuto měnící se situaci v oblasti zemního plynu. Projekty týkající se zemního plynu zároveň v mnoha zemích EU pomáhají snižovat emise CO₂, tím, že usnadňují přechod od tuhých fosilních paliv. Příslušná revize nařízení EU nesmí mít negativní dopad na dosud nedokončené projekty.

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 4

15. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(15) Kromě toho by se měla vytvořit nová kategorie infrastruktury pro inteligentní plynárenské sítě, a to na podporu investic, které do sítě začleňují plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny, jako je bioplyn, biometan a vodík, a na základě inovativních digitálních technologií pomáhají řídit výsledný složitější systém.	(15) Kromě toho by se měla vytvořit nová kategorie infrastruktury pro inteligentní plynárenské sítě, a to na podporu investic, které do sítě začleňují plyny z obnovitelných zdrojů a nízkouhlíkové plyny, jako je bioplyn, biometan a čistý vodík, a na základě inovativních digitálních technologií pomáhají řídit výsledný složitější systém. Využita by měla být též technologická a inženýrská řešení řízení jakosti plynu a správa sítě pomocí systémů průmyslového řízení a sběru dat (SCADA).

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 5

25. bod odůvodnění

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
(25) Měly by být zřízeny regionální skupiny za účelem navrhování a revidování projektů společného zájmu, což povede k vypracování regionálních seznamů projektů společného zájmu. V zájmu zajištění široké shody by tyto regionální skupiny měly zajišťovat úzkou spolupráci mezi členskými státy, vnitrostátními regulačními orgány, předkladateli projektů a příslušnými zúčastněnými stranami. V rámci této spolupráce by měly vnitrostátní regulační orgány v případě potřeby poskytovat regionálním skupinám poradenství, mimo jiné ohledně proveditelnosti regulačních aspektů navrhovaných projektů a proveditelnosti navrhovaného harmonogramu schválení regulačními orgány.	(25) Měly by být zřízeny regionální skupiny za účelem navrhování a revidování projektů společného zájmu, což povede k vypracování regionálních seznamů projektů společného zájmu. V zájmu zajištění široké shody by tyto regionální skupiny měly zajišťovat úzkou spolupráci mezi členskými státy, vnitrostátními regulačními orgány, místními a regionálními orgány , předkladateli projektů a příslušnými zúčastněnými stranami. V rámci této spolupráce by měly vnitrostátní regulační orgány v případě potřeby poskytovat regionálním skupinám poradenství, mimo jiné ohledně proveditelnosti regulačních aspektů navrhovaných projektů a proveditelnosti navrhovaného harmonogramu schválení regulačními orgány.

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 1 odst. 1

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Článek 1 Předmět 1. Toto nařízení stanoví hlavní směry pro včasný rozvoj a interoperabilitu prioritních koridorů a oblastí transevropské energetické infrastruktury stanovených v příloze I (dále jen „prioritní koridory a oblasti energetické infrastruktury“), které přispívají k cílům Unie v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a k cíli klimatické neutrality do roku 2050.	Článek 1 Předmět 1. Toto nařízení stanoví hlavní směry pro včasný rozvoj a interoperabilitu prioritních koridorů a oblastí transevropské energetické infrastruktury stanovených v příloze I (dále jen „prioritní koridory a oblasti energetické infrastruktury“), které přispívají k cílům Unie v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, k cíli klimatické neutrality do roku 2050, k cílům v oblasti biologické rozmanitosti stanoveným pro rok 2030 a k zajištění a stimulaci energetické bezpečnosti, k integraci trhů, ke spravedlivé soutěži, k diverzifikaci dodávek energie a k dostupné energii pro všechny.

Odůvodnění

Přezkum TEN-E (včetně plánování infrastruktury) by měl být v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu, s klimatickou neutralitou do roku 2050 a s cílem „nikoho neopomíjet“, což znamená zajistit cenově dostupnou energii pro všechny.

Pozměňovací návrh 7

Článek 2

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
4) „projektem společného zájmu“ se rozumí projekt, který je nezbytný pro provádění prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury stanovených v příloze I a který je uveden na unijním seznamu projektů společného zájmu uvedeném v článku 3;	4) „projektem společného zájmu“ se rozumí projekt, který je nezbytný pro provádění prioritních koridorů a oblastí energetické infrastruktury stanovených v příloze I a který je uveden na unijním seznamu projektů společného zájmu uvedeném v článku 3. Při posuzování projektů se bude přihlížet ke vnitrostátním rozvojovým strategiím a místnímu a regionálnímu potenciálu místa realizace daného projektu tak, aby byl zajištěn optimální přínos;
(...)	(...)
16) „přízpůsobení se změně klimatu“ je proces, který zajišťuje, aby odolnost energetické infrastruktury vůči potenciálním nepříznivým dopadům změny klimatu byla zajištěna prostřednictvím posouzení klimatické zranitelnosti a rizik, a to i prostřednictvím příslušných adaptačních opatření.	16) „přízpůsobení se změně klimatu“ je proces, který zajišťuje, aby odolnost energetické infrastruktury vůči potenciálním nepříznivým dopadům změny klimatu byla zajištěna prostřednictvím posouzení klimatické zranitelnosti a rizik, a to i prostřednictvím příslušných adaptačních opatření;
	17) „udržitelnost“ se rozumí potenciál jakéhokoli typu projektu přispět k dosažení cíle klimatické neutrality. Posuzuje se z hlediska začlenění obnovitelných zdrojů energie do sítě nebo snížení emisí skleníkových plynů, které budou během předpokládané doby provádění projektu vypouštěny.

Odůvodnění

„Udržitelnost“ je pojem, který v definicích chybí. Vzhledem k dlouhé době provádění by měla být během postupu systému k uhlíkové neutralitě důkladně posouzena možnost, že by se projekt stal uvízlým aktivem.

Pozměňovací návrh 8

čl. 3 odst. 3 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) každý jednotlivý návrh projektu společného zájmu vyžaduje souhlas států, k jejichž území se projekt vztahuje; pokud určitý stát neposkytne svůj souhlas, řádně svůj postoj odůvodní dotčené skupině;	a) každý jednotlivý návrh projektu společného zájmu vyžaduje souhlas států, k jejichž území se projekt vztahuje; pokud určitý stát neposkytne svůj souhlas, řádně svůj postoj odůvodní dotčené skupině. Aby nedocházelo ke střetům mezi regionální a ústřední úrovní správy v členských státech a v rámci zajištění řádného provádění a dodržování ustanovení tohoto nařízení, zřídí Evropská unie jednotný orgán pro tento účel;

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 9

Čl. 4 odst. 2 písm. a)

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
a) projekt významně přispívá k cílům Unie a třetích zemí v oblasti dekarbonizace a k udržitelnosti, včetně prostřednictvím integrace energie z obnovitelných zdrojů do sítě a přenosem energie z obnovitelných zdrojů do hlavních míst spotřeby a úložišť, a	a) projekt významně přispívá k cílům Unie a třetích zemí v oblasti dekarbonizace a k udržitelnosti, včetně prostřednictvím integrace energie z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů do sítě a přenosem energie z obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů do hlavních míst spotřeby a úložišť, a

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 10

Čl. 5 odst. 5

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
5. Do 31. ledna každého roku předloží příslušné orgány uvedené v článku 8 agentuře a příslušné skupině zprávu uvedenou v odstavci 4 tohoto článku, doplněnou o informace o pokroku a případně o zpožděních při provádění projektů společného zájmu nacházejících se na jejich příslušném území z hlediska povolovacích postupů, a o důvodech těchto zpoždění. Příspěvek příslušných orgánů ke zprávě se jako takový jasně označí a vypracuje tak, aniž by měnil text uvedený předkladateli projektu.	5. Do 31. ledna každého roku předloží příslušné orgány zřízené na evropské úrovni a v členských státech v souladu s článkem 8 tohoto nařízení agentuře a příslušné skupině zprávu uvedenou v odstavci 4 tohoto článku, doplněnou o informace o pokroku a případně o zpožděních při provádění projektů společného zájmu nacházejících se na jejich příslušném území z hlediska povolovacích postupů, a o důvodech těchto zpoždění. Příspěvek příslušných orgánů ke zprávě se jako takový jasně označí a vypracuje tak, aniž by měnil text uvedený předkladateli projektu.

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 11

Článek 8

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Článek 8 Organizace povolovacího postupu 3. Aniž jsou dotčeny příslušné požadavky podle mezinárodního práva a práva Unie, příslušný orgán usnadní vydání komplexního rozhodnutí. Komplexní rozhodnutí je konečným dokladem o tom, že projekt společného zájmu dosáhl stavu připravenosti k výstavbě a v tomto ohledu neexistují žádné jiné požadavky na další povolení nebo oprávnění. Komplexní rozhodnutí se vydává ve lhůtě uvedené v čl. 10 odst. 1 a 2 a podle jednoho z následujících systémů:	Článek 8 Organizace povolovacího postupu 3. Aniž jsou dotčeny příslušné požadavky podle regionálního a vnitrostátního práva , práva Unie a mezinárodního práva , příslušný orgán usnadní vydání komplexního rozhodnutí. Komplexní rozhodnutí je konečným dokladem o tom, že projekt společného zájmu dosáhl stavu připravenosti k výstavbě a v tomto ohledu neexistují žádné jiné požadavky na další povolení nebo oprávnění. Komplexní rozhodnutí se vydává ve lhůtě uvedené v čl. 10 odst. 1 a 2 a podle jednoho z následujících systémů:

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 12

Článek 9

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Transparentnost a účast veřejnosti 1. Do dne [1. května 2023] členský stát nebo příslušný orgán, případně ve spolupráci s jinými dotčenými orgány, zveřejní aktualizovanou příručku postupů upravujících povolovací postup, který se vztahuje na projekty společného zájmu, jež bude zahrnovat alespoň údaje upřesněné v příloze XI bodě 1. Příručka není právně závazná, ale může odkazovat na příslušné právní předpisy nebo je citovat. Příslušné vnitrostátní orgány při vypracovávání příručky postupů koordinují a hledají synergie se sousedními zeměmi. (...) 4. Pokud to již nepožaduje vnitrostátní právo na základě stejných nebo vyšších standardů, uskuteční předkladatel projektu, případně příslušný orgán, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, před podáním konečné a kompletní dokumentace žádosti příslušnému orgánu podle článku 10 odst. 1 písm. a) alespoň jednu veřejnou konzultaci. Touto veřejnou konzultací není dotčena žádná veřejná konzultace, jež má být uskutečněna po předložení žádosti o povolení podle čl. 6 odst. 2 směrnice 2011/92/EU. Veřejná konzultace informuje zúčastněné strany uvedené v příloze VI bodě 3 písm. a) o daném projektu v rané fázi a pomůže určit nejvhodnější umístění nebo dráhu, a to i s ohledem na odpovídající aspekty daného projektu v oblasti přizpůsobování se změně klimatu, a příslušné otázky, které bude třeba v dokumentaci žádosti řešit. (...)	Transparentnost a účast veřejnosti 1. Do dne [1. května 2023] členský stát nebo příslušný orgán, případně ve spolupráci s jinými dotčenými orgány, zveřejní aktualizovanou příručku postupů upravujících povolovací postup, který se vztahuje na projekty společného zájmu, jež bude zahrnovat alespoň údaje upřesněné v příloze XI bodě 1. Příručka není právně závazná, ale odkazuje na příslušné právní předpisy nebo je cituje. Příslušné celostátní a regionální orgány spolupracují s orgány sousedních zemí za účelem výměny osvědčených postupů a usnadnění povolovacího postupu. (...) 4. Pokud to již nepožaduje vnitrostátní právo na základě stejných nebo vyšších standardů, uskuteční předkladatel projektu, případně příslušný orgán, pokud tak stanoví vnitrostátní právo, před podáním konečné a kompletní dokumentace žádosti příslušnému orgánu podle článku 10 odst. 1 písm. a) alespoň jednu veřejnou konzultaci. Touto veřejnou konzultací není dotčena žádná veřejná konzultace, jež má být uskutečněna po předložení žádosti o povolení podle čl. 6 odst. 2 směrnice 2011/92/EU. Veřejná konzultace informuje zúčastněné strany uvedené v příloze VI bodě 3 písm. a) o daném projektu v rané fázi a pomůže určit nejvhodnější umístění nebo dráhu, případně i alternativní, a to i s ohledem na odpovídající aspekty daného projektu v oblasti přizpůsobování se změně klimatu, a příslušné otázky, které bude třeba v dokumentaci žádosti řešit. (...)

Odůvodnění

Nevyžaduje odůvodnění.

Pozměňovací návrh 13

Článek 16

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Umožnění investic s přeshraničními dopady 1. Účinně vynaložené investiční náklady, které vylučují náklady na údržbu, spojené s projektem společného zájmu spadajícím do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. a), b), c) a e) a s projekty společného zájmu spadajícími do kategorie stanovené v příloze II bodě 3, pokud spadají do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, ponese příslušný provozovatel přenosové soustavy nebo předkladatel projektu přenosové infrastruktury členských států, na něž bude mít projekt čistý pozitivní dopad, a uhradí je v rozsahu, který nezahrnuje tarify za překročení kapacity a jiné poplatky, uživatelé sítě prostřednictvím sazeb za přístup k síti platných v tomto nebo v těchto členských státech. 2. Ustanovení tohoto článku se použijí na projekt společného zájmu spadající do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. a), b), c) a e), pokud alespoň jeden předkladatel projektu podá příslušným vnitrostátním orgánům žádost o úhradu nákladů projektu. U projektu společného zájmu spadajícího do kategorie uvedené v příloze II bodě 3 se dle potřeby toto ustanovení použije pouze tehdy, pokud posouzení tržní poptávky již bylo provedeno a určilo, že nelze očekávat, že účinně vynaložené investiční náklady budou pokryty tarify. 4. (...) Při přeshraničním přidělování nákladů usilují příslušné vnitrostátní regulační orgány po konzultaci s dotčenými provozovateli přenosových soustav o vzájemnou dohodu založenou zejména na informacích uvedených v odst. 3 písm. a) a b). Jejich posouzení vychází ze stejného scénáře, jaký byl ve výběrovém procesu použit pro vypracování seznamu Unie, v němž je daný projekt společného zájmu uveden. Jestliže projekt společného zájmu zmírňuje negativní externalitu, jako jsou smyčky toků, a tento projekt společného zájmu je proveden v členském státě na počátku negativní externality, toto zmírnění se nepovažuje za přeshraniční přínos, a proto není základem pro přidělení nákladů provozovateli přenosové soustavy členských států postižených těmito negativními externalitami.	Umožnění investic s přeshraničními dopady 1. Účinně vynaložené investiční náklady, které vylučují náklady na údržbu, spojené s projektem společného zájmu spadajícím do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. a), b), c), d), e) a bodě 2 písm. a) a s projekty společného zájmu spadajícími do kategorie stanovené v příloze II bodě 3 a v příloze IV bodě 1 písm. c), pokud spadají do pravomoci vnitrostátních regulačních orgánů, ponese příslušný provozovatel sítě nebo předkladatel projektu přenosové či distribuční infrastruktury členských států, na něž bude mít projekt čistý pozitivní dopad, a uhradí je v rozsahu, který nezahrnuje tarify za překročení kapacity a jiné poplatky, uživatelé sítě prostřednictvím sazeb za přístup k síti platných v tomto nebo v těchto členských státech. 2. Ustanovení tohoto článku se použijí na projekt společného zájmu spadající do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. a), b), c), d), e) a bodě 2 písm. a) a v příloze IV bodě 1 písm. c), pokud alespoň jeden předkladatel projektu podá příslušným vnitrostátním orgánům žádost o úhradu nákladů projektu. U projektu společného zájmu spadajícího do kategorie uvedené v příloze II bodě 3 se dle potřeby toto ustanovení použije pouze tehdy, pokud posouzení tržní poptávky již bylo provedeno a určilo, že nelze očekávat, že účinně vynaložené investiční náklady budou pokryty tarify. 4. (...) Při přeshraničním přidělování nákladů usilují příslušné vnitrostátní regulační orgány po konzultaci s dotčenými provozovateli sítě o vzájemnou dohodu založenou zejména na informacích uvedených v odst. 3 písm. a) a b). Jejich posouzení vychází ze stejného scénáře, jaký byl ve výběrovém procesu použit pro vypracování seznamu Unie, v němž je daný projekt společného zájmu uveden. Jestliže projekt společného zájmu zmírňuje negativní externalitu, jako jsou smyčky toků, a tento projekt společného zájmu je proveden v členském státě na počátku negativní externality, toto zmírnění se nepovažuje za přeshraniční přínos, a proto není základem pro přidělení nákladů provozovateli sítě členských států postižených těmito negativními externalitami.

Odůvodnění

Inteligentní síť nízkého napětí a inteligentní plynárenské síť umožňují občanům, aby se stali prozumenty a napomohli transformaci energetiky. Z důvodu restriktivní definice inteligentních sítí ve stávajícím nařízení TEN-E jsou projekty inteligentních sítí v současnosti na seznamu projektů společného zájmu nedostatečně zastoupeny. Cílem pozměňovacího návrhu je jeho rozšíření.

Pozměňovací návrh 14

Čl. 18 odst. 4

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
4. Projekty společného zájmu spadající do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. d), bodě 2 a bodě 5 jsou rovněž způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na práce, mohou-li dotčení předkladatelé projektu jednoznačně prokázat významné pozitivní externality, které projekty přinesou, jako je bezpečnost dodávek energie, pružnost systému, solidarita nebo inovace, a předloží jasné důkazy o jejich nedostatečné obchodní životaschopnosti podle analýzy nákladů a přínosů, obchodního plánu a provedených posouzení, zejména těch, která provedli potenciální investoři nebo věřitelé nebo případně vnitrostátní regulační orgán.	4. Projekty společného zájmu spadající do kategorií stanovených v příloze II bodě 1 písm. d), bodě 2, bodě 4 a bodě 5 jsou rovněž způsobilé k finanční pomoci Unie ve formě grantů na práce, mohou-li dotčení předkladatelé projektu jednoznačně prokázat významné pozitivní externality, které projekty přinesou, jako je bezpečnost dodávek energie, pružnost systému, solidarita nebo inovace, a předloží jasné důkazy o jejich nedostatečné obchodní životaschopnosti podle analýzy nákladů a přínosů, obchodního plánu a provedených posouzení, zejména těch, která provedli potenciální investoři nebo věřitelé nebo případně vnitrostátní regulační orgán.

Odůvodnění

Elektrolyzéry by měly být způsobilé pro financování z Nástroje pro propojení Evropy. Zejména v raných fázích závisí investice do sítí na výrobní kapacitě, a proto je třeba k nim přistupovat společně. Elektrolyzéry mají přeshraniční dopad, zejména pokud propojují výrobu vodíku s poptávkou v přeshraničních regionech.

Pozměňovací návrh 15

Příloha II

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
3) v oblasti vodíku: a) přenosové potrubí pro přepravu vodíku umožňující transparentní a nediskriminační přístup více uživatelům sítě, které tvoří především vysokotlaké vodíkové potrubí s výjimkou potrubí pro místní distribuci vodíku; b) podzemní zásobníky napojené na vysokotlaké plynovody uvedené v bodě a); c) zařízení pro příjem, skladování a opětovné zplyňování nebo dekompresi zkapalněného vodíku nebo vodíku začleněného do jiných chemických látek za účelem vstřikování vodíku do sítě; d) veškeré vybavení nebo zařízení nezbytné pro bezpečný, spolehlivý a efektivní provoz vodíkového systému nebo pro zajištění obousměrné kapacity, včetně kompresorových stanic.	3) v oblasti vodíku: a) přenosové potrubí pro přepravu vodíku umožňující transparentní a nediskriminační přístup více uživatelům sítě, které tvoří především vysokotlaké vodíkové potrubí s výjimkou potrubí pro místní distribuci vodíku; b) podzemní zásobníky napojené na vysokotlaké plynovody uvedené v bodě a); c) zařízení pro příjem, skladování a opětovné zplyňování nebo dekompresi zkapalněného vodíku nebo vodíku začleněného do jiných chemických látek za účelem vstřikování vodíku do sítě; d) veškeré vybavení nebo zařízení nezbytné pro bezpečný, spolehlivý a efektivní provoz vodíkového systému nebo pro zajištění obousměrné kapacity, včetně kompresorových stanic;

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
Veškerá aktiva vyjmenovaná v bodech a), b), c) a d) mohou být aktiva nově vybudovaná, konvertovaná z přírodního plynu na speciální aktiva pro vodík nebo kombinace obou uvedených možností;	e) veškeré vybavení nebo zařízení, které umožňuje používat čisté vodíkové palivo v dopravě v rámci hlavní a globální sítě TEN-T. Veškerá aktiva vyjmenovaná v bodech a), b), c) a d) mohou být aktiva nově vybudovaná, konvertovaná z přírodního plynu na speciální aktiva pro vodík nebo kombinace obou uvedených možností;

Odůvodnění

Integrace povede k lepšímu vzájemnému propojení dopravní a energetické politiky. Je důležité, aby byla zahrnuta jak hlavní, tak i globální síť TEN-T, neboť to lépe odpovídá současným oblastem vodíkového údolí, kde se plánují rozsáhlé investice do vodíku.

Pozměňovací návrh 16

Příloha IV

Text navržený Komisí	Pozměňovací návrh VR
PŘÍLOHA IV PRAVIDLA A UKAZATELE TÝKAJÍCÍ SE KRITÉRIÍ PRO PROJEKTY SPOLEČNÉHO ZÁJMU A PROJEKTY VZÁJEMNÉHO ZÁJMU c) u inteligentních elektrizačních soustav je projekt určen pro zařízení a vybavení vysokého a středně vysokého napětí. Zahrnuje provozovatele přenosových soustav, provozovatele přenosových a distribučních soustav nebo provozovatele distribučních soustav alespoň ze dvou členských států. Provozovatelé distribučních soustav mohou být zapojeni pouze s podporou provozovatelů přenosových soustav minimálně ze dvou členských států, kteří jsou úzce spojeni s projektem a zajišťují interoperabilitu. Projekt pokrývá nejméně 50 000 uživatelů, výrobců, spotřebitelů nebo samovýrobců elektřiny v oblasti spotřeby alespoň 300 gigawatthodin ročně, z nichž nejméně 20 % pochází z proměnlivých obnovitelných zdrojů;	PŘÍLOHA IV PRAVIDLA A UKAZATELE TÝKAJÍCÍ SE KRITÉRIÍ PRO PROJEKTY SPOLEČNÉHO ZÁJMU A PROJEKTY VZÁJEMNÉHO ZÁJMU c) u inteligentních elektrizačních soustav je projekt určen pro zařízení a vybavení hlavně vysokého nebo středně vysokého napětí. Zahrnuje provozovatele přenosových nebo distribučních soustav alespoň ze dvou členských států, kterí pokrývají nejméně 50 000 uživatelů vytvářejících nebo spotřebovávajících elektřinu, případně obojí , v oblasti spotřeby alespoň 300 gigawatthodin ročně, z nichž nejméně 20 % pochází z obnovitelných zdrojů, které jsou ze své podstaty nestálé. V rámci projektu se může rovněž plánovat virtuální přeshraniční propojení;

Odůvodnění

Inteligentní sítě nízkého napětí umožňují občanům, aby se stali prozumenty a napomohli transformaci energetiky. Z důvodu restriktivní definice inteligentních sítí ve stávajícím nařízení TEN-E jsou projekty inteligentních sítí v současnosti na seznamu projektů společného zájmu nedostatečně zastoupeny. Cílem pozměňovacího návrhu je jeho rozšíření.

II. POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

1. vítá návrh nařízení o revizi hlavních směrů pro transevropské energetické sítě (TEN-E). Uznává, že cíle stávajícího nařízení zůstávají z velké části platné, současný rámec TEN-E však dosud plně neodráží očekávané změny energetického systému, které vyplynou z nového politického kontextu a rychlého vývoje technologií za účelem posílení cílů pro rok 2030, jakož i z cíle klimatické neutrality do roku 2050 na základě Zelené dohody pro Evropu. Zdůrazňuje, že změna klimatu, které již nelze zabránit, bude mít v Evropě výrazný dopad i přes snahy tuto změnu zmírnit a přizpůsobit se jí, a proto vyzývá Komisi a členské státy, aby se více zasazovaly o modernizaci energetické infrastruktury jako klíčového předpokladu energetické transformace, přičemž je třeba zajistit ochranu klimatu a přírody a dodržovat kritéria udržitelnosti ve smyslu cílů udržitelného rozvoje;

2. s potěšením konstatuje, že budoucí rámec zachová klíčovou úlohu regionálních skupin v procesu určování a výběru projektů společného zájmu tam, kde je nanejvýš důležité zaručit odpovídající regionální a místní zastoupení;
3. vítá návrh aktualizovat seznam projektů společného zájmu tak, aby dostatečně odrážel nejnovější technologický vývoj a zahrnoval všechny relevantní kategorie infrastruktury s ohledem na cíle klimatické neutrality a bezpečnosti dodávek energie. Výslovně vítá zařazení řešení s využitím inteligentních sítí, integrace inteligentních systémů (konceptu power-to-gas a dalších odvětví), výroby vodíku a syntetických plynů z obnovitelných zdrojů energie, elektrolyzérů, rozvodných sítí na moři a distribučních soustav. Zdůrazňuje, že je zde velký potenciál pro dálkové vytápění a chlazení pocházející z obnovitelných zdrojů energie a odpadního tepla, někdy i na regionální úrovni a přes hranice členských států. S potěšením konstatuje vyřazení plynárenské infrastruktury pro metan a ropovodů v případech, kdy nedochází k nepříznivým dopadům nebo nežádoucím vedlejším účinkům v důsledku specifických regionálních nebo místních podmínek;
4. vítá povinnost, aby všechny projekty splňovaly povinná kritéria udržitelnosti a dodržovaly zásadu „neškodit“ stanovenou v Zelené dohodě pro Evropu (v souladu s článkem 17 nařízení EU o taxonomii ⁽¹⁾), která podle něj představuje významný krok vpřed ke splnění společných ekologických cílů EU;
5. konstatuje, že při posuzování projektů v rámci TEN-E je zapotřebí vzít v potaz řadu aspektů, zejména specifické místní a regionální výzvy vyplývající z transformace energetiky a cílů v oblasti klimatu, význam energetické stability a bezpečnosti a dodávek energie, přístup k energii pro všechny evropské občany a zároveň zajištění, aby byla energie i nadále cenově dostupná, boj proti energetické chudobě, návaznost na vnitrostátní, regionální a místní energetické strategie a soulad s již existujícími programy a projekty;
6. zdůrazňuje, že energetická infrastruktura hraje v transformaci energetiky klíčovou úlohu a může mít významný environmentální i ekonomický dopad. Vyzývá proto Komisi, aby vytvořila stálý mechanismus pro regionální skupiny k navázání dialogu s dotčenými místními a regionálními orgány, který by byl v souladu s rámcem pro víceúrovňový dialog o energetice a klimatu zřízeným nařízením o správě energetické unie;
7. zdůrazňuje potřebu pevného rámce pro udělování povolení. V současné době jsou postupy udělování povolení stále velmi zdlouhavé, a to i v případě projektů společného zájmu. V některých členských státech mohou postup ztěžovat již zavedené postupy, někdy též ve spojení se specifickým institucionálním kontextem. Kromě toho může vyvstat nesouhlas veřejnosti vlivem nedostatečné pozornosti věnované zapojení zúčastněných stran;
8. žádá, aby bylo přiznávání prioritního statusu projektům společného zájmu pečlivě zvažováno a vyloučeno u takových projektů, které by mohly mít negativní dopad na klima nebo na chráněná stanoviště či druhy;
9. zdůrazňuje, že postupy udělování povolení musí být dokončeny s náležitou péčí. Podporuje však kroky navržené v článku 10 návrhu nařízení, jejichž cílem je zajistit přiměřenou lhůtu pro to, aby různé příslušné orgány dokončily povolovací řízení. V tomto ohledu má zásadní význam zřízení jednotných kontaktních míst, která by měla dostatečné pravomoci, včetně pravomoci rozhodovat, a jež by byla vázána jasnými lhůtami. Účastníci projektu tak získají větší jistotu a budou moci hned od začátku lépe posoudit svá rizika;
10. vítá skutečnost, že v Evropské unii je věnována rostoucí pozornost úloze čistého vodíku, získávaného přednostně z obnovitelných zdrojů energie, a vítá tento návrh Evropské komise, který reaguje na výzvu VR k zavedení příznivějšího právního rámce EU pro rozvoj trhu a infrastrukturu prostřednictvím revize příslušných právních předpisů EU týkajících se transevropských energetických sítí, a zejména odpovídající úpravy požadavků na projekty společného zájmu podle TEN-E ⁽²⁾ a unijních desetiletých plánů rozvoje sítí. Podporuje rovněž, že v nařízení TEN-E jsou zavedeny zvláštní kategorie pro vodíkovou infrastrukturu, jako jsou přepravní sítě pro vodík (včetně stávajícího potrubí pro přepravu zemního plynu konvertovaného na přepravu čistého vodíku), distribuční soustavy a skladovací zařízení, ale i elektrolyzéry, které musí být způsobilé k financování z Nástroje pro propojení Evropy;

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 088 (Úř. věst. L 198, 22.6.2020, s. 13).

⁽²⁾ Stanovisko Plán pro čistý vodík – příspěvek místních a regionálních orgánů ke klimaticky neutrální Evropě, Birgit Honé (DE/SES), CoR 2020-549.

11. zdůrazňuje potřebu elektrifikace a úlohu čistého vodíku při odklonu od fosilních paliv a snižování přetrvávajících emisí ze znečišťujících odvětví, jako je průmysl a těžká doprava, kde může být přímá elektrifikace omezena. Připomíná, že prioritou by měl být obnovitelný vodík a že nízkouhlíkový vodík by měl být využíván k dekarbonizaci, jen dokud tuto úlohu nebude moci zastat pouze obnovitelný vodík. Vyzývá proto orgány EU, členské státy a průmysl, aby posílily výrobu energie a vodíku z obnovitelných zdrojů, a zabránily tak kontraproduktivní konkurenci mezi elektrolyzéry pro výrobu vodíku a jinými přímými způsoby využití elektřiny z obnovitelných zdrojů⁽³⁾. Dále žádá Komisi, aby vypracovala jasnou taxonomii pro „obnovitelné“ plyny;

12. zdůrazňuje, že klimaticky neutrální doprava (mobilita) a výroba čistého vodíku vyžadují, aby v EU v dohledné době došlo k podstatnému rozvoji kapacit výroby energie z obnovitelných zdrojů a příslušných technologií;

13. zdůrazňuje nutnost zajistit, aby činnosti podle nařízení o sítích TEN-E byly plně v souladu s příslušnými nástroji plánování, zejména vnitrostátními plány v oblasti energetiky a klimatu. Připomíná v této souvislosti, že je důležité umožnit místním a regionálním orgánům zapojit se plně do domácích vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu, a vyzývá k optimálnímu zastoupení místních a regionálních orgánů v celém tomto procesu;

14. připomíná, že odvětví dopravy je odpovědné za čtvrtinu emisí CO₂ v EU a je jediným odvětvím, v němž nedošlo ke snížení emisí ve srovnání s výchozí úrovní z roku 1990. Poukazuje na to, že vodík může být jedním z nástrojů využívaných ke snížení emisí CO₂ v různých druzích dopravy, zejména tam, kde je úplná elektrifikace obtížnější nebo zatím není možná. Zdůrazňuje, že v zájmu podpory využívání vodíku v odvětví dopravy je nezbytné zavést infrastrukturu pro doplňování paliva;

15. domnívá se, že v důsledku přezkumu nařízení o transevropské energetické síti (TEN-T)⁽⁴⁾ by mohly nabýt na významu nízkouhlíkové pohonné technologie pro nákladní vozidla, autokary a vnitrozemskou plavbu, jako jsou elektromotory poháněné elektřinou z palivových článků nebo trolejového vedení, bioplyn a také jiné formy energie, které splňují požadavky udržitelnosti a omezování emisí skleníkových plynů. Jedním z předpokladů zavádění těchto technologií je rozvoj příslušné infrastruktury, nejprve podél koridorů hlavní a globální sítě. Pro tento účel by měly být dány k dispozici dostatečné prostředky z rozpočtu Nástroje pro propojení Evropy;

16. zdůrazňuje, že je zapotřebí dosáhnout součinnosti mezi strategiemi pro TEN-T, TEN-E a pro alternativní palivo. V tomto ohledu vítá záměr Komise rozvíjet infrastrukturu vodíkových plnicích stanic v rámci Strategie pro udržitelnou a inteligentní mobilitu a přezkoumat přepracování směrnice o infrastruktuře pro alternativní paliva, což nabízí příležitost, jak formulovat konkrétní požadavky a stanovit harmonizované normy pro postupné zavádění hustoty vodíkových plnicích stanic v členských státech, regionech a městech;

17. domnívá se, že je třeba zaujmout otevřenější přístup k definici přeshraničních projektů, a zohlednit tak nejen velké projekty v oblasti přenosu energie, ale také místní, decentralizované a často participativní projekty inteligentních sítí, které neznají fyzických hranic. Regionální a místní decentralizované projekty, které přesahují státní hranice, by skutečně mohly mít pozitivní dopad nejen na regionální a celostátní systémy, ale i napříč jednotlivými členskými státy, např. tím, že by integrovaly obnovitelné zdroje energie, řešily přetížení a zabránily negativním externalitám;

18. zdůrazňuje, že v zájmu co největší podpory dosažení cílů EU v oblasti energetiky a klimatu a posílení postavení zákazníků musí být rámec TEN-E revidován tak, aby plně zahrnoval přínosy, jež nabízejí „prozumenti“, místní energetické komunity a nové technologie⁽⁵⁾, a využíval je. Zdůrazňuje význam elektrizační soustavy nízkého a středního napětí, pro kterou musí být vytvořena potřebná infrastruktura, aby řada nových decentralizovaných výrobců mohla dodávat elektřinu do sítě. Upozorňuje, že je rovněž nutné připojit k sítím nízkého a středního napětí nové malé dodavatele. Vyzývá Komisi, aby stanovila rámec pro kombinování několika menších projektů, aby tak mohly splnit kritéria vyplývající ze stávajících právních předpisů. Flexibilita je v tomto ohledu velmi důležitá pro to, aby místní a regionální orgány mohly vytvářet určité kombinované projekty a případně na ně získat finanční prostředky;

⁽³⁾ Tuto zásadu doplňkovosti předložil Evropský parlament ve své zprávě o evropské vodíkové strategii (A9-0116/2021, Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE), zpravodaj: Jens Geier).

⁽⁴⁾ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0116_CS.html.

⁽⁵⁾ Jako jsou ukládání energie, odezva na straně poptávky, malé elektrické sítě (případně přeshraniční), elektromobilita.

19. podotýká, že nařízení o TEN-E jako hlavní pilíř rozvoje energetické sítě Evropské unie, a tím i jako rozhodující síla pro dosažení klimatické neutrality, obecně respektuje zásady aktivní subsidiarity a proporcionality. Zdůrazňuje přidanou hodnotu regionální spolupráce při realizaci přeshraničních projektů, transparentnost, regulační jistotu a přístup k financování. Vyzývá k plnému zapojení místních a regionálních orgánů jako partnerů, nikoli pouze zúčastněných stran, v souladu s těmito zásadami aktivní subsidiarity a proporcionality.

V Bruselu dne 1. července 2021.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITZIKOSTAS

